Министерство культуры и спорта Республики Казахстан
Казахская национальная консерватория имени Курмангазы

*ГИМАРАТ Е.Г.*

# ПРОИЗВЕДЕНИЯ КАЗАХСТАНСКИХ КОМПОЗИТОРОВ ИЗ РЕПЕРТУАРА

## Евы Коган

Алматы, 2022

**Министерство культуры и спорта Республики Казахстан**
**Казахская национальная консерватория имени Курмангазы**

***ГИМАРАТ Е.Г.***

# ПРОИЗВЕДЕНИЯ КАЗАХСТАНСКИХ КОМПОЗИТОРОВ ИЗ РЕПЕРТУАРА ЕВЫ КОГАН

**Алматы, 2022**

**Қазақстан Республикасының Мәдениет және спорт министрлігі**
**Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясы**

***ГИМАРАТ Е.Г.***

# ЕВА КОГАН БАҒДАРЛАМАСЫНДАҒЫ ҚАЗАҚСТАНДЫҚ КОМПОЗИТОРЛАРДЫҢ ШЫҒАРМАЛАРЫ

**Алматы, 2022**

**Ministry of Culture and sports of the Republic of Kazakhstan**
**Kurmangazy Kazakh National Conservatory**

***GIMARAT Y.***

# WORKS OF KAZAKHSTAN'S COMPOSERS IN THE REPERTOIRE OF EVA KOGAN

**Almaty, 2022**

УДК 78.089.8(574)
ББК 85.954.2(5Каз)
П-80

**Утверждено и рекомендовано к печати Ученым Советом**

**Казахской национальной консерватории им. Курмангазы**

**Рецензенты:**

Е.Р.Рихтер
*Заслуженная артистка РФ, профессор*
*МГК им.П.И.Чайковского*

Г.И.Кадырбекова
*Народная артистка РК, профессор КНК им.Курмангазы*

Н.Т.Измаилов
*Заслуженный деятель РК, профессор КазНУИ*

Редактор-составитель - Гимарат Е.Г.
Б Произведения казахстанских композиторов из репертуара Евы Коган
Алматы, 2022 г. – 171 с.
ISBN 978-601-7676-16-2

В сборник «Произведения казахстанских композиторов из репертуара Евы Коган» вошли произведения крупной и малой формы, сонаты, пьесы и фортепианные ансамбли. В издание также включены новые, ранее не опубликованные сочинения композиторов Василия Великанова и Анатолия Бычкова, которые исполняла Е. Коган.

Сборник предназначен для студентов высших учебных заведений, музыкальных колледжей, училищ и учащихся специализированных музыкальных школ.

© Ева Бенедиктовна Коган, 2022
© Казахская национальная консерватория имени Курмангазы
© Ерназар Габитович Гимарат

# ПРЕДИСЛОВИЕ

Издание сборника «Произведения казахстанских композиторов из репертуара Евы Коган» приурочено к Международному конкурсу инструментального исполнительства «Kogan's competition», который посвящен памяти корифеев профессионального музыкального искусства Казахстана Евы, Иосифа и Семена Коган.

Ева Бенедиктовна Коган – пианистка, педагог, композитор, редактор, заслуженная артистка КазССР, профессор, яркий представитель класса профессора Григория Гинзбурга, которая смогла поднять фортепианное искусство Казахстана на мировой уровень, выпуская из класса высококвалифицированных пианистов, артистов академической сцены, продолжающих сегодня профессиональный путь своего педагога.

Выпускница Московской государственной консерватории им. Петра Чайковского, Ева Коган по возвращению в г.Алма-Ату активно включилась в преподавательскую и концертную деятельности как солирующая пианистка и участница многочисленных камерных ансамблей. Начиная с 1964 по 1985 годы она заведовала кафедрой специального фортепиано в Казахской национальной консерватории имени Курмангазы.

Как исполнителя Еву Коган отличало мастерство владения инструментом, прекрасное чувство формы, неповторимое, глубоко проинтонированное «туше», высокая культура фразировки и педализации. Эти качества она сумела передать ученикам, которые также активно вели концертную деятельность, выступали на различных сценах и организовывали концерты и мастер-классы по всей республике, передавая свой исполнительский опыт молодым пианистам XXI века.

Ева Бенедиктовна стала первым исполнителем многих произведений казахстанских композиторов. В ее репертуаре были сочинения А. Жубанова, Е. Брусиловского, В. Великанова, Г. Жубановой, Н. Мендыгалиева, А. Бычкова, Б. Баяхунова. Некоторые сочинения для фортепиано специально создавались для нее и были ей посвящены. Это, например, 3 прелюдии «EVA» Г. Жубановой, «Ыскырма» Б. Баяхунова и другие.

В этот сборник вошли произведения крупной и малой формы, сонаты, концертные пьесы и фортепианные дуэты ведущих композиторов Казахстана, корифеев казахстанского композиторского мастерства, классиков XX века, которые в разное время исполняла Е. Коган. Кроме того, в сборник включены сочинения композиторов В. Великанова и А. Бычкова, которые ранее не издавались. Их рукописи были найдены в библиотеке КНК им. Курмангазы и в архиве семьи Коган. Записи исполнения этих произведений Евой Бенедиктовной сохранились в Золотом фонде звукозаписей Казахстана.

# АЛҒЫСӨЗ

«Ева Коган репертуарындағы қазақстандық композиторлардың шығармалары» жинағының басылымы Қазақстанның кәсіби музыкалық өнерінің корифейлері Ева, Иосиф және Семен Коганды еске алуға арналған «Kogan's competition» Халықаралық аспапта орындаушылық байқауына орайластырылған.

Ева Бенедиктовна Коган - пианист, педагог, композитор, редактор, ҚазКСР еңбек сіңірген әртісі, профессор, Григорий Гинзбург сыныбының жарқын өкілі, Қазақстанның фортепиано өнерін әлемдік деңгейге көтеріп, өз педагогының кәсіби жолын жалғастырып келе жатқан жоғары білікті пианистерді, академиялық сахна әртістерін өсіре білді.

Чайковский атындағы Мәскеу мемлекеттік консерваториясының түлегі Ева Коган Алматы қаласына оралғаннан кейін солист және көптеген камералық ансамбльдердің мүшесі ретінде оқытушылық және концерттік қызметке белсенді қатысты. 1964-1985 жылдары Құрманғазы атындағы Қазақ ұлттық консерваториясында «Арнайы фортепиано» кафедрасының меңгерушісі болды.

Орындаушы ретінде Ева Коган аспапты меңгеру шеберлігімен, керемет форма сезімімен, ерекше, терең интонацияланған «тушемен», фразалар мен педальдардың жоғары мәдениетімен ерекшеленді. Бұл қасиеттерді қызметінде белсенді жүргізіп, түрлі сахналарда өнер көрсеткен және бүкіл республика бойынша концерттер мен шеберлік сыныптарын ұйымдастырып, оқушыларға жеткізе білді, өзінің орындаушылық тәжірибесін XXI ғасырдың жас пианисттеріне мұра етіп қалдырды.

Ева Бенедиктовна қазақстандық композиторлардың көптеген шығармаларының алғашқы орындаушысы болды. Оның репертуарында А. Жұбанов, Е. Брусиловский, В. Великанов, Ғ. Жұбанова, Н. Меңдіғалиев, А. Бычков, Б. Баяхуновтың шығармалары қамтиды. Фортепианоға арналған кейбір шығармалар оған арнайы жасалған және арналған. Бұл, мысалы, Ғ. Жұбановаңың «EVA» 3 прелюдиясы, Б. Баяхуновтың «Ысқырма» және т. б.

Бұл жинаққа Қазақстанның жетекші композиторларының, қазақстандық композиторлық шеберлік корифейлерінің, XX ғасыр классиктерінің Е.Коган орындаған ірі және кіші көлемдегі шығармалары, сонаталары, концерттік пьесалары мен фортепианолық дуэттері кірді. Сонымен қатар, жинаққа композиторлар В. Великанов пен А. Бычковтың бұрын жарық көрмеген шығармалары енгізілген. Олардың қолжазбалары Құрманғазы атындағы Қазақ Ұлттық консерваториясының кітапханасынан және Коган отбасының мұрағатынан табылды. Ева Бенедиктовнаның бұл туындыларды орындау жазбалары Қазақстанның алтын жазба қорында сақталған.

## PREFACE

The publication of the collection «Works of Kazakhstan's composers from the repertoire of Eva Kogan» is timed to coincide with the International Instrumental Performance Competition «Kogan's competition», which is dedicated to the memory of the luminaries of the professional musical art of Kazakhstan Eva, Iosif and Semyon Kogan.

Eva Benediktovna Kogan is a pianist, teacher, composer, editor, Honored Artist of the Kazakh SSR, professor, a bright representative of the class of Professor Grigory Ginzburg, who was able to raise the piano art of Kazakhstan to the world level, releasing highly qualified pianists, artists of the academic scene, continuing today the professional path of their teacher.

Graduate of the Tchaikovsky Moscow State Conservatory. After returning to Alma-Ata, Eva Kogan became actively involved in teaching and concert activities as a solo pianist and member of numerous chamber ensembles. From 1964 to 1985, she was the head of the Department of Special Piano at the Kurmangazy Kazakh National Conservatory.

As a performer, Eva Kogan was distinguished by her mastery of the instrument, a wonderful sense of form, a unique, deeply toned «touch», a high culture of phrasing and pedalization. She managed to transfer these qualities to her students, who also actively conducted concert activities, performed on various stages and organized concerts and master classes throughout the republic, passing on their performing experience to young pianists of the XXI century.

Eva Benediktovna became the first performer of many works by Kazakhstan's composers. Her repertoire included works by A. Zhubanov, E. Brusilovsky, V. Velikanov, G. Zhubanova, N. Mendygaliev, A. Bychkov, B. Bayakhunov. Some compositions for piano were specially created for her and were dedicated to her. These are, for example, 3 preludes «EVA» by G. Zhubanova, «Yskyrma» by B. Bayakhunov, etc.

This collection includes works of large and small form, sonatas, concert pieces and piano duets by leading composers of Kazakhstan, luminaries of Kazakhstani compositional skill, classics of the twentieth century, which were performed at various times by E. Kogan. In addition, the collection includes works by composers V. Velikanov and A. Bychkov, which have not been published before. Their manuscripts were found in the library of the Kurmangazy Kazakh National Conservatory and in the archive of the Kogan family. Recordings of the performance of these works by Eva Kogan have been preserved in the Golden Fund of Sound Recordings of Kazakhstan.

**Василий Васильевич Великанов** (1898-1969) — композитор, педагог, музыкально-общественный деятель, заслуженный деятель искусств Казахской ССР, доцент.

В 1920-1936 годах работал во многих передвижных театрах Ленинграда. В 1930 году окончил Ленинградскую консерваторию (класс профессора И. С. Миклашевского и профессора В. В. Щербачёва). В 1936-1937 годах в составе музыкально-этнографической экспедиции занимался изучением народного песенного фольклора.

С 1937 года жил и работал в Казахстане, в Казахском национальном академическом театре оперы и балета имени Абая. Василий Великанов был в ряду композиторов, которые заложили основу для развития казахской профессиональной музыки. Является автором первых национальных балетов «Калкаман и Мамыр» и «Камбар и Назым», оперы «Пленница». Создал множество симфонических, камерно-инструментальных произведений, оркестровых пьес, фантазий, песен, романсов, музыку к кинофильмам, спектаклям Казахского и Русского театров драмы.

**Василий Васильевич Великанов** (1898-1969) — композитор, Қазақ КСР-ының еңбек сіңірген өнер қайраткері, доцент.

1920-1936 жылдары Ленинградтың көптеген жылжымалы театрларында жұмыс істеді. 1930 жылы Ленинград

консерваториясын тәмамдады (профессор И.С. Миклашевский және профессор В. В. Щербачев сыныбы). 1936-1937 жылдары музыкалық-этнографиялық экспедиция құрамында халық ән фольклорын зерттеумен айналысты.

1937 жылдан бастап Қазақстанда Абай атындағы Қазақ Ұлттық академиялық опера және балет театрында жұмыс істеді. Василий Великанов қазақ кәсіби музыкасының дамуына негіз қалаған композиторлардың қатарында болды. «Қалқаман-Мамыр» және «Қамбар мен Назым» ұлттық балеттерінің, «Пленница» операсының авторы. Көптеген симфониялық, камералық-аспаптық шығармалардың, оркестрлік пьесалардың, фантазиялар мен әндердің, романстардың, кинофильмдер мен қазақ және орыс драма театрларының спектакльдеріне арналған музыканың авторы.

**Vasily Velikanov** (1898-1969) — composer, Honored Artist of the Kazakh SSR, associate professor.

In 1920-1936 he worked in many mobile theaters in Leningrad. In 1930 he graduated from the Leningrad Conservatory (class of Professor I. S. Miklashevsky and Professor V. V. Shcherbachev). In 1936-1937, as part of a musical and ethnographic expedition, he studied folk song folklore.

Since 1937, he has lived and worked in Kazakhstan at the Kazakh National Academic Opera and Ballet Theater named after Abai. Vasily Velikanov was among the composers who laid the foundation for the development of Kazakh professional music. He is the author of the national ballets «Kalkaman and Mamyr» and «Kambar and Nazim», the opera «Captive». He created many symphonic, chamber-instrumental works, orchestral pieces, fantasies, songs, romances, music for films, performances of Kazakh and Russian drama theaters.

# Размышление

В. Великанов
Редакция Е. Коган

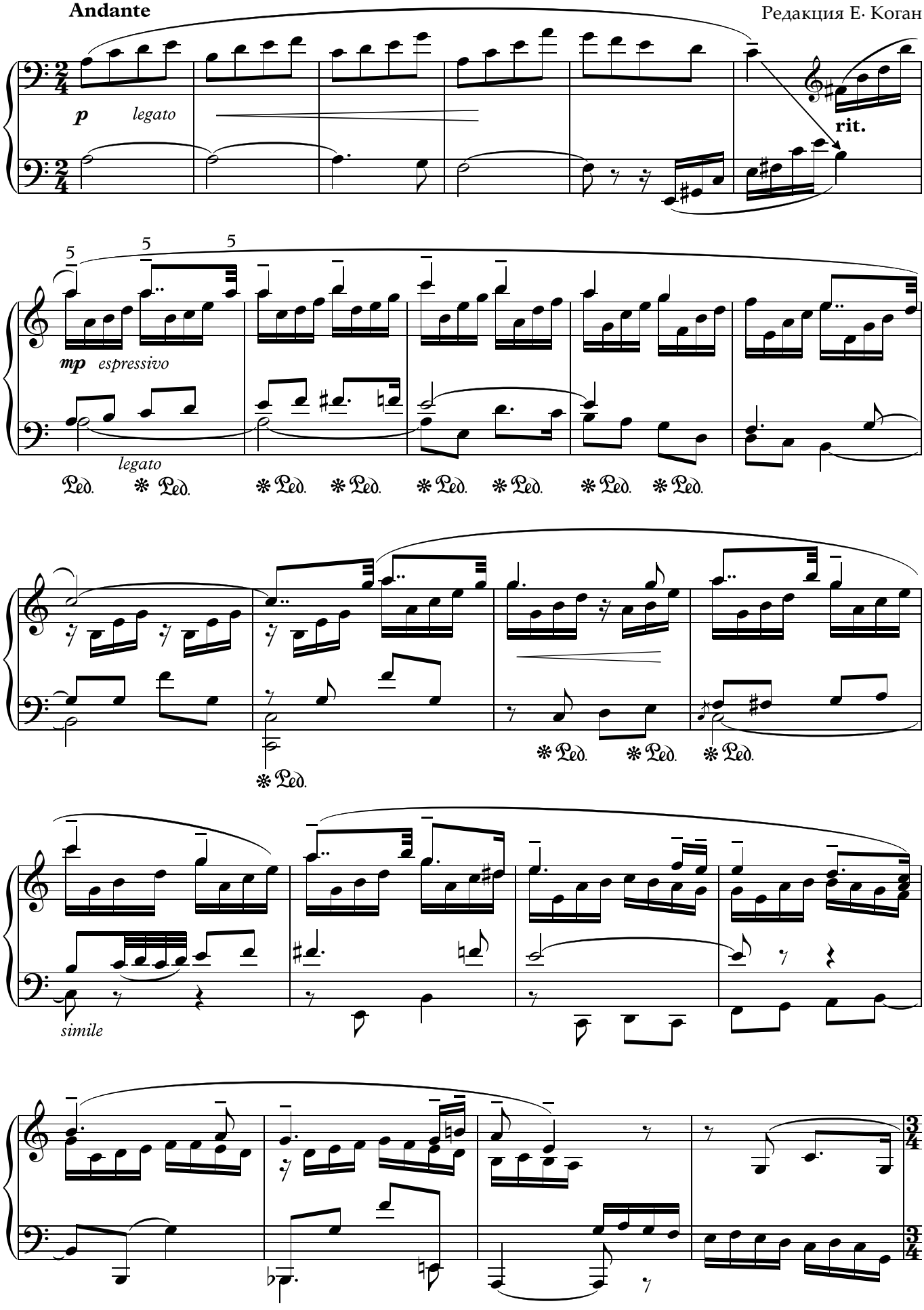

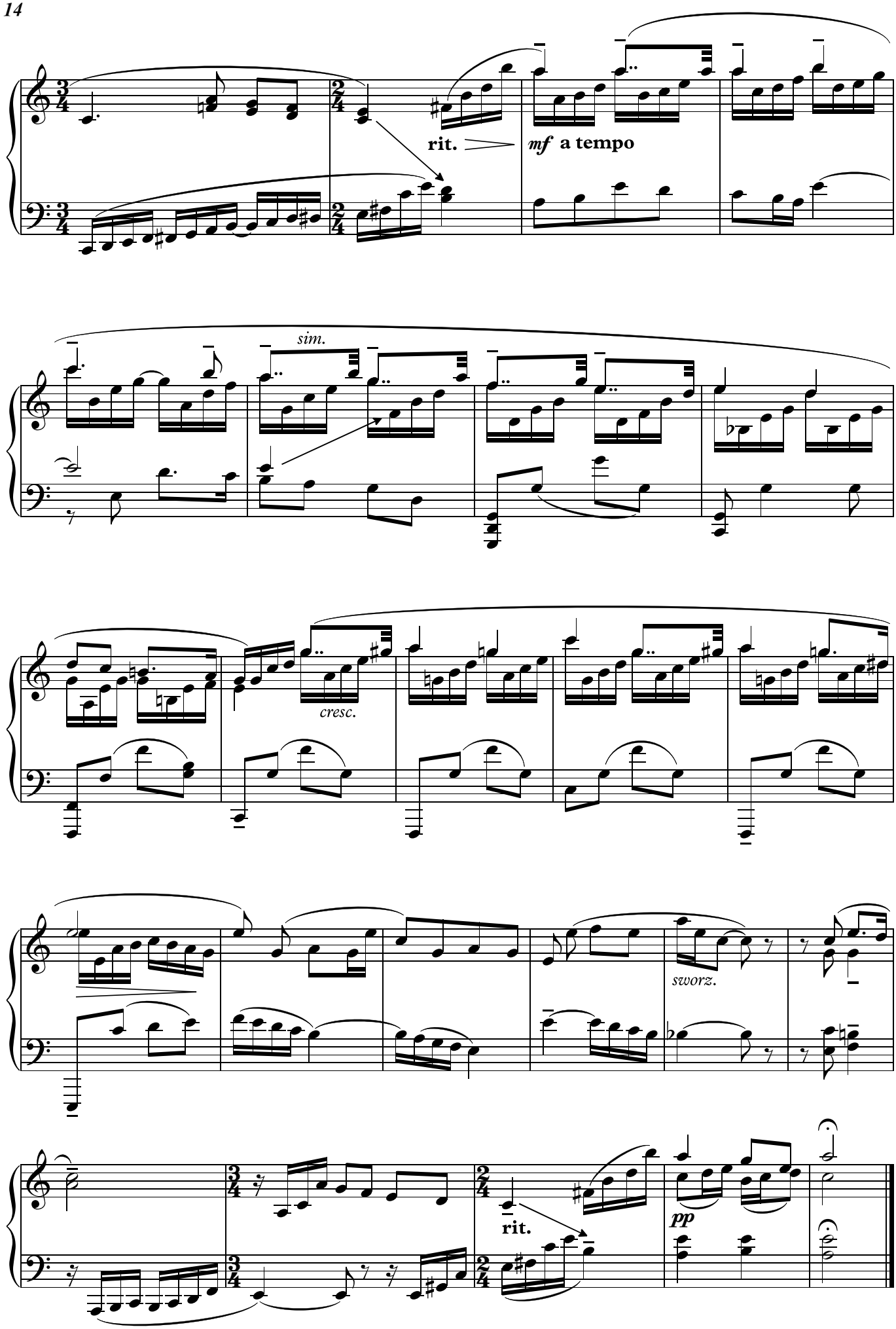
rit.
mf a tempo
sim.
cresc.
sworz.
pp
rit.

*«Я вложил свою личную судьбу в судьбу казахской культуры…»*
***Е.Брусиловский***

**Евгений Григорьевич Брусиловский** (1905—1981) — композитор, педагог, музыкально-общественный деятель, Народный артист Казахской ССР, лауреат Сталинской премии второй степени, автор первых казахских опер и оркестровых произведений. Композитору принадлежат девять опер, четыре балета, девять симфоний, большое количество симфонических сочинений, пьес для различных инструментов и около 500 песен и романсов. Он является одним из авторов музыки Государственного гимна Казахстана 1945—1992 и 1992—2006 годов. Имя Евгения Брусиловского стоит в одном ряду с такими корифеями казахстанской классической музыки, как: Ахмет Жубанов, Латиф Хамиди, Мукан Тулебаев, Бахытжан Байкадамов, Еркегали Рахмадиев, Сыдык Мухамеджанов.

Одними из неопубликованных произведений композитора, которые впервые исполнила Ева Коган – «Хореографические танцы» и «Токката».

*«Мен өзімнің жеке тағдырымды қазақ мәдениетінің тағдырына қостым...»*

***Е. Брусиловский***

**Евгений Григорьевич Брусиловский** (1905-1981) — кеңес одағының композиторы, Қазақ КСР Халық әртісі, екінші дәрежелі Сталиндік сыйлықтың лауреаты, алғашқы қазақ операларының, оркестрлік туындылардың авторы. Композиторға тоғыз опера, төрт балет, тоғыз симфония және 500-ге жуық ән мен романс тиесілі. Ол 1945-1992 және 1992-2006 жылдардағы Қазақстан мемлекеттік әнұраны музыкасының авторы. Евгений Брусиловскийдің есімі Ахмет Жұбанов, Мұқан Төлебаев, Латиф Хамиди, Еркеғали Рахмадиев, Бақытжан Байқадамов, Сыдық Мұхамеджанов сияқты қазақстандық классикалық музыка қайраткерлерімен бір қатарда тұр.

Ева Коган алғаш орындаған композитордың жарияланбаған шығармаларының бірі – «Хореографиялық билер» және «Токката».

*«I have invested my personal destiny in the fate of Kazakh culture...»*

***E.Brusilovsky***

**Evgeny Grigoryevich Brusilovsky** (1905-1981) was a Soviet composer, People's Artist of the Kazakh SSR, winner of the Stalin Prize of the second degree, author of the first Kazakh operas and orchestral works. The composer owns nine operas, four ballets, nine symphonies and about 500 songs and romances. He is the author of the music of the National Anthem of Kazakhstan 1945-1992 and 1992-2006. The name of Evgeny Brusilovsky is on a par with such luminaries of Kazakh classical music as: Akhmet Zhubanov, Mukan Tulebayev, Latif Hamidi, Yerkegali Rakhmadiyev, Bakhytzhan Baykadamov, Sydyk Mukhamedzhanov.

One of the unpublished works of the composer, which Eva Kogan performed for the first time, are «Choreographic Dances» and «Toccata».

# Танец №1

(C-dur)

Из хореографического сборника

Е.Брусиловский

**Allegretto. Scherzando**

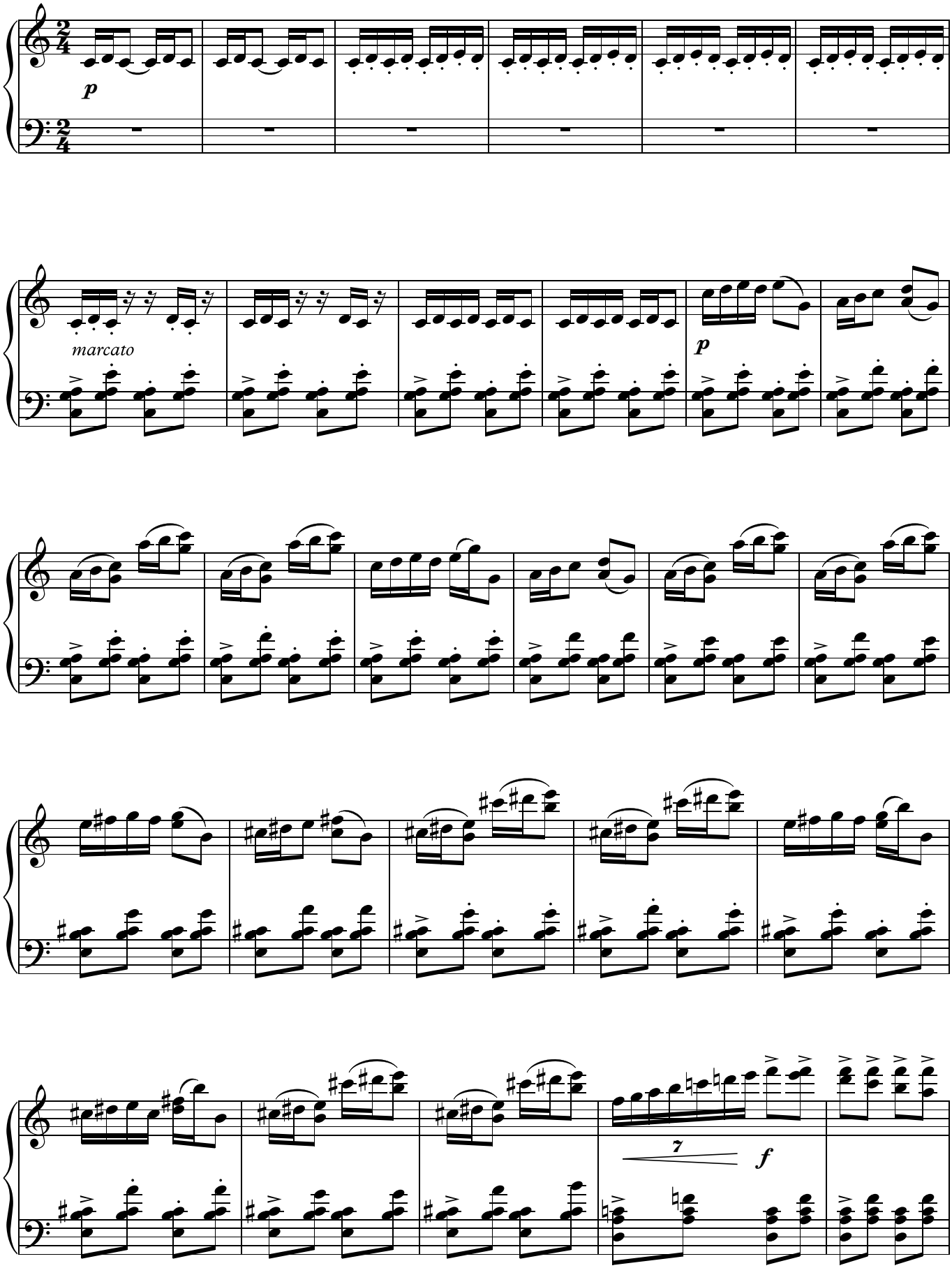

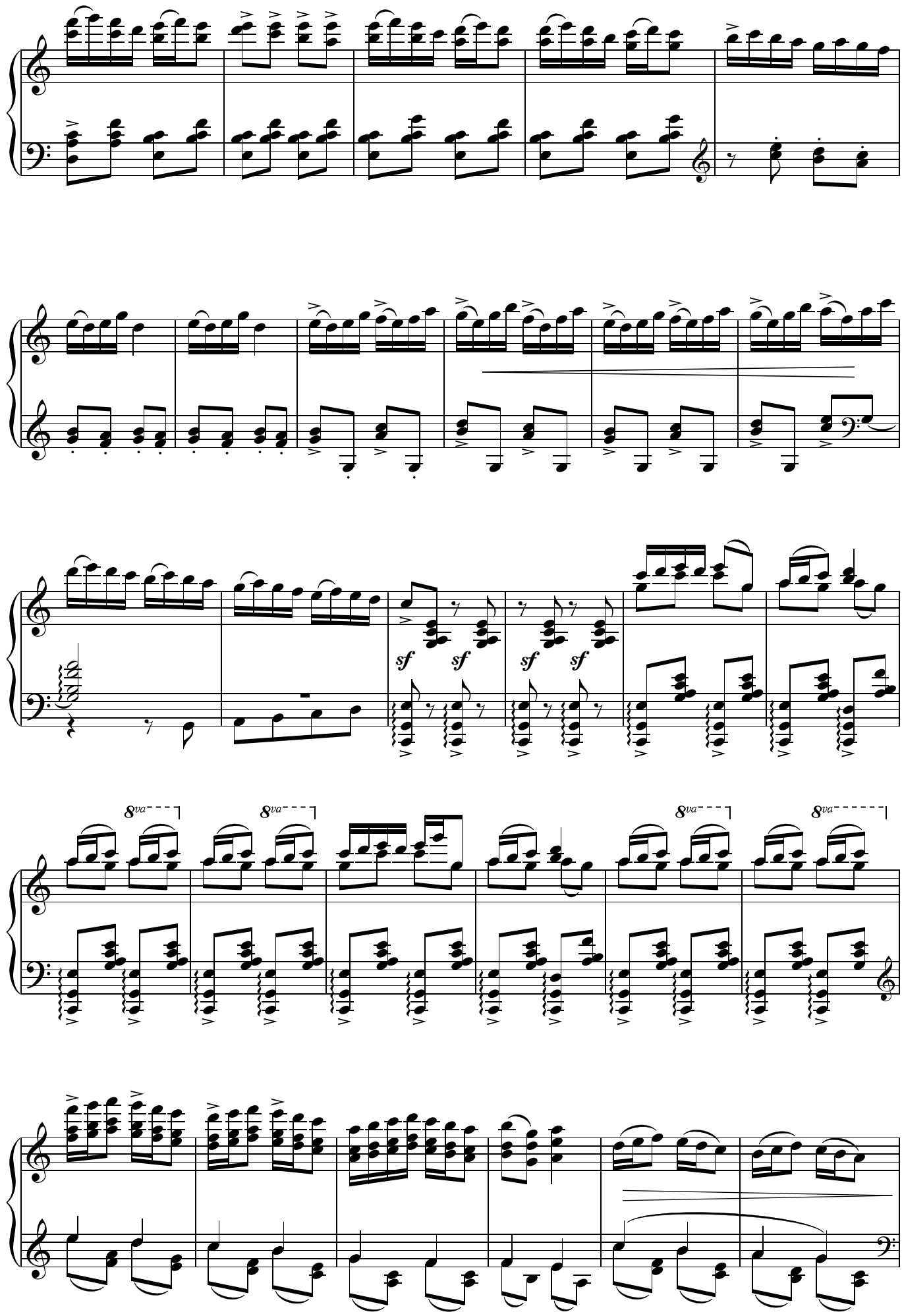
sf
sf
sf
sf
8va
8va
8va
8va

Meno

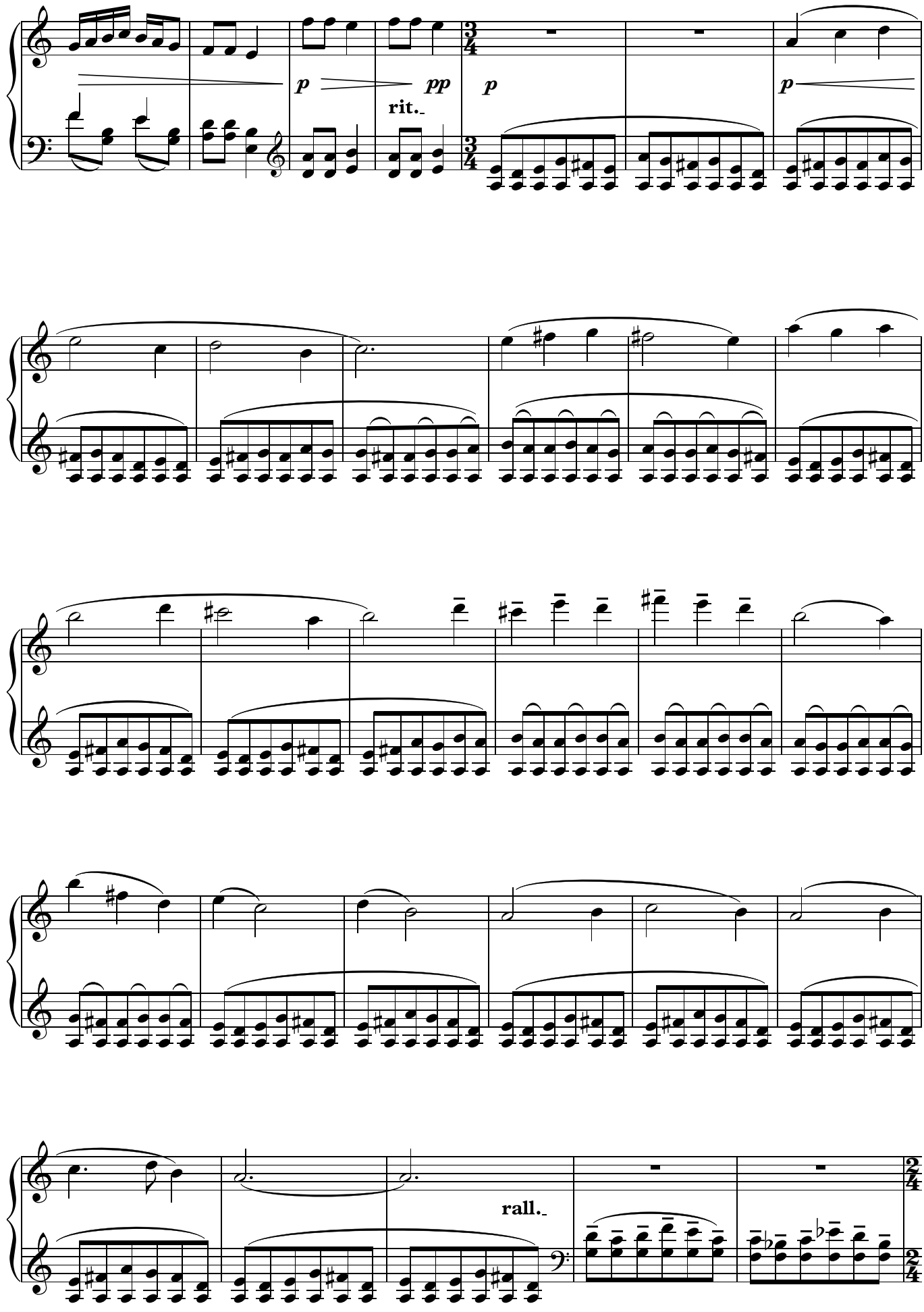

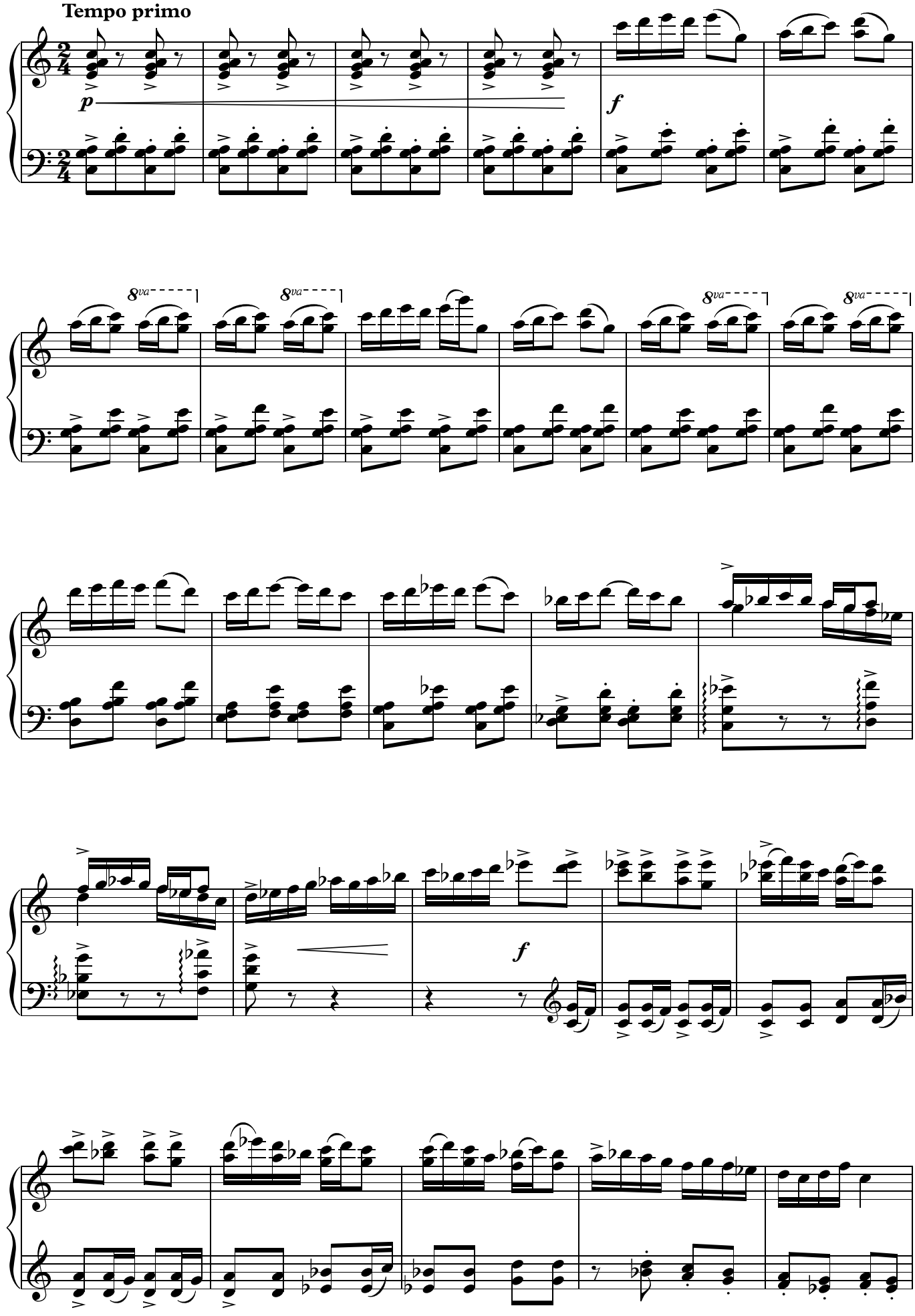
Tempo primo
p
f
8va
f

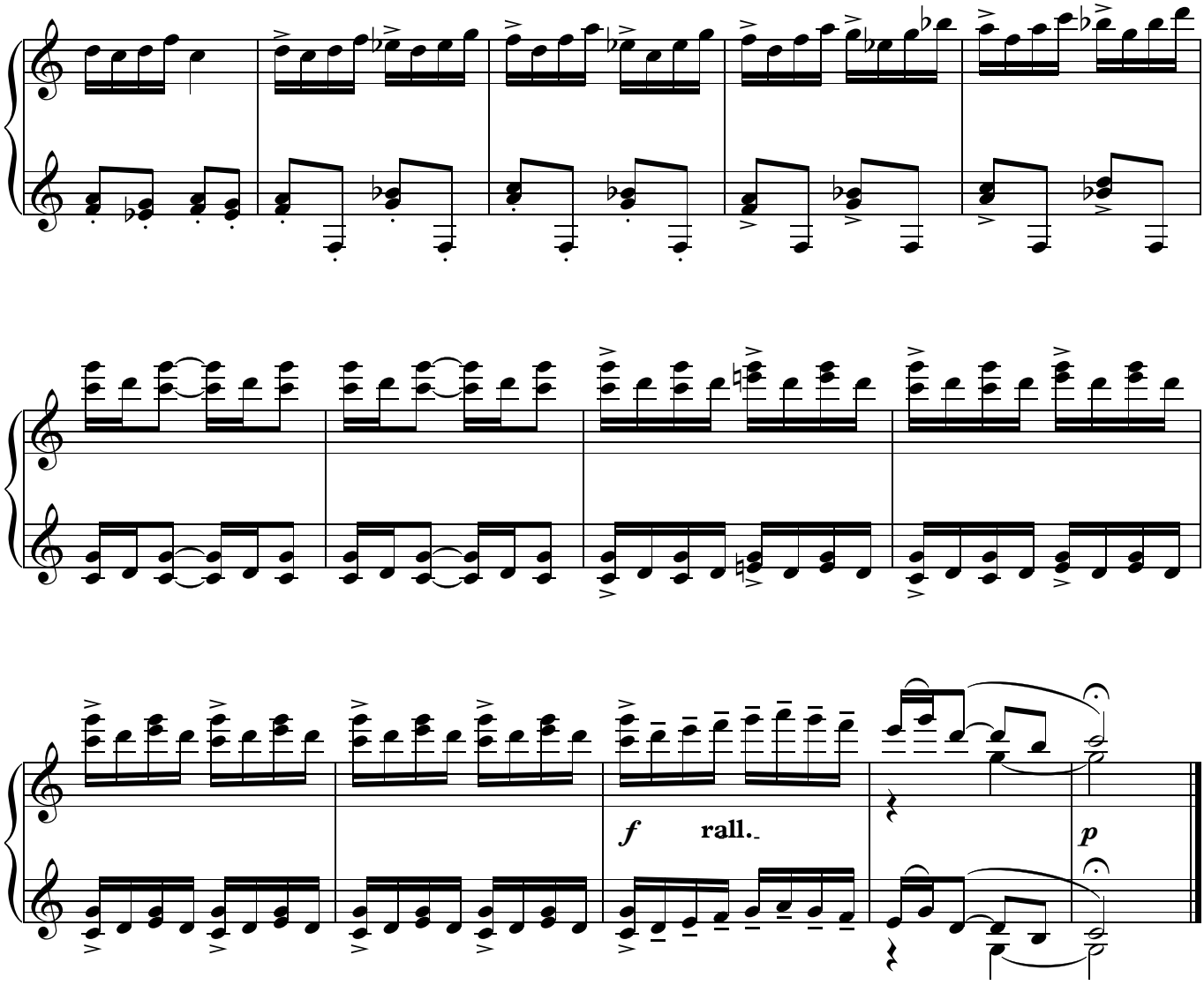


# Танец №2

( a-moll)

**Presto. Marcatissimo**

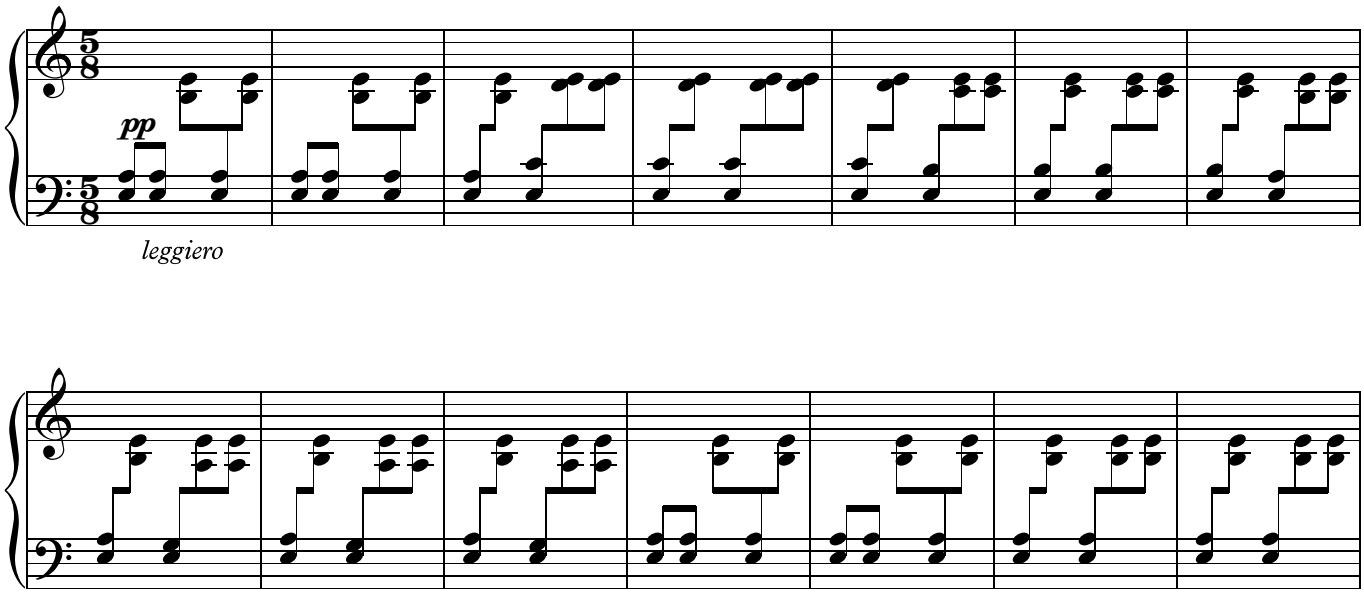

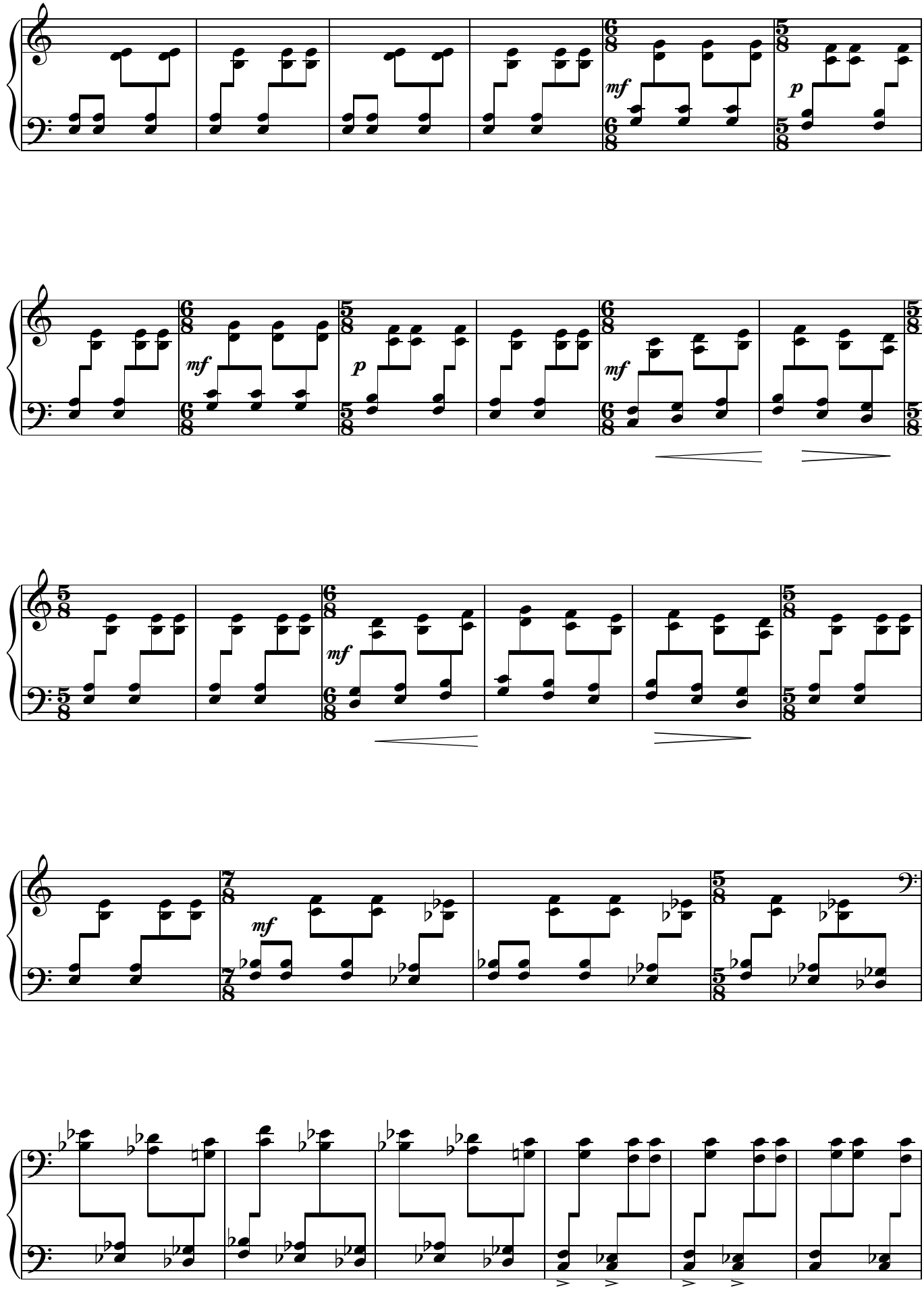
mf
p
mf
p
mf
mf
mf

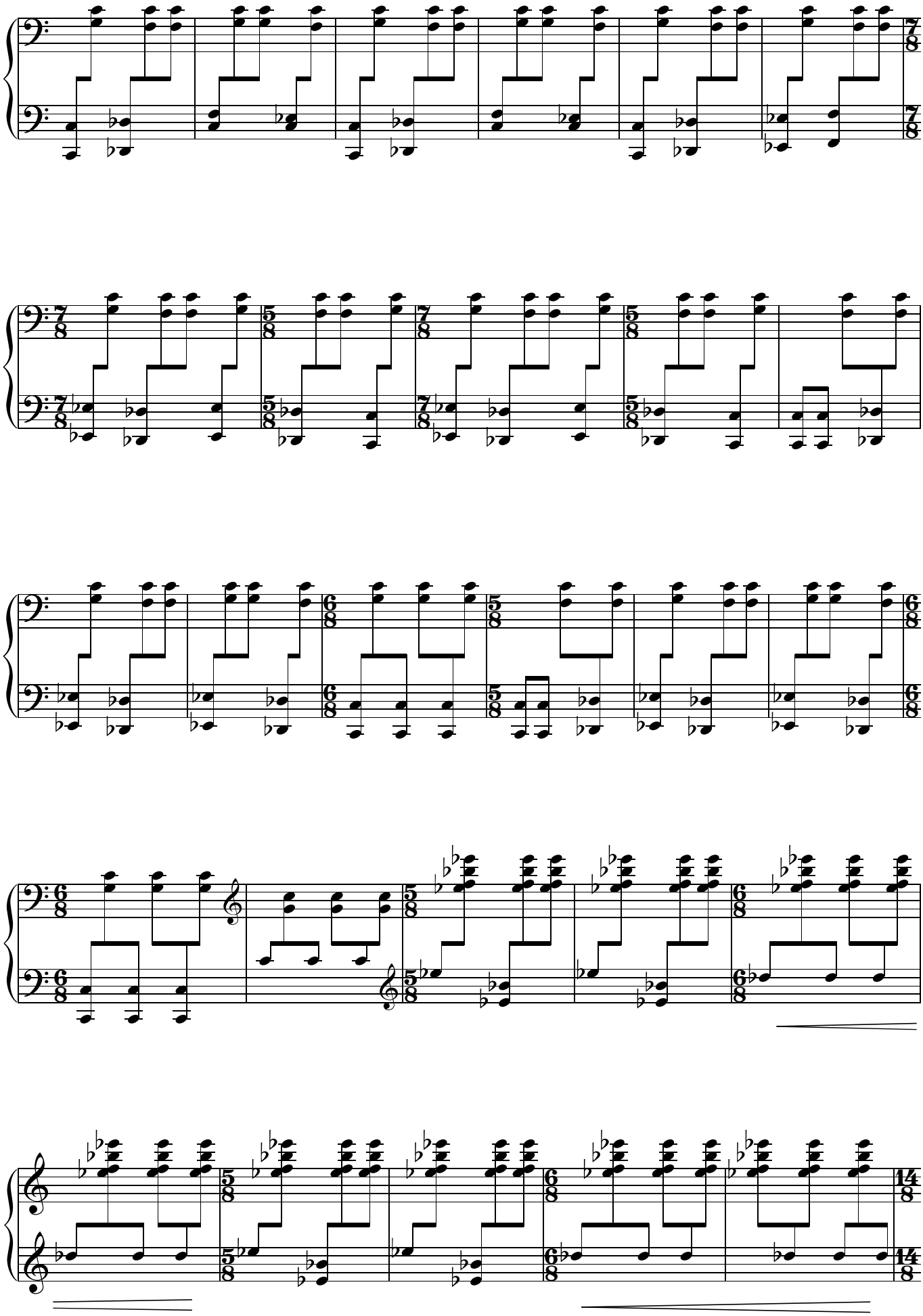

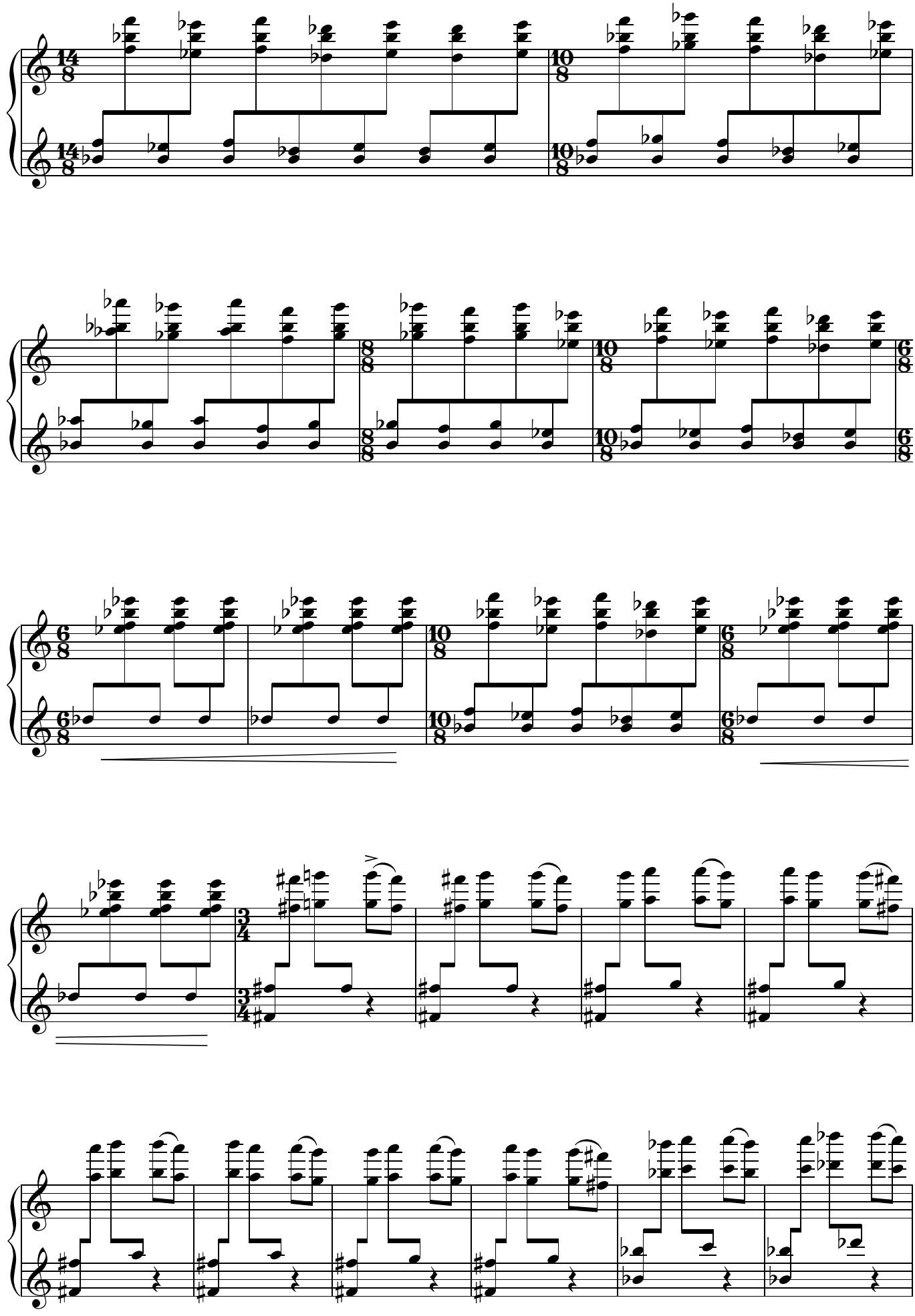

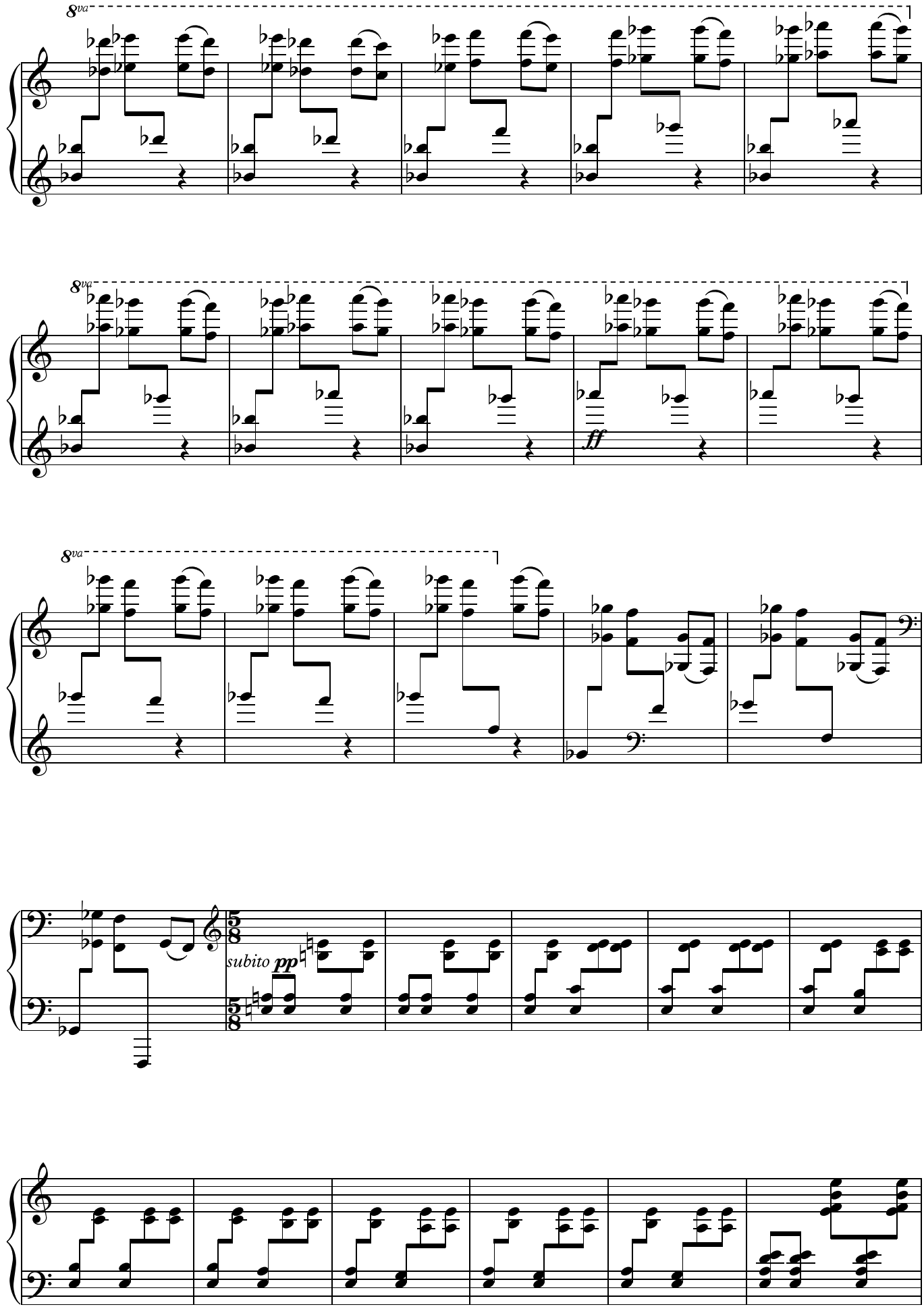
8va
8va
ff
8va
subito pp

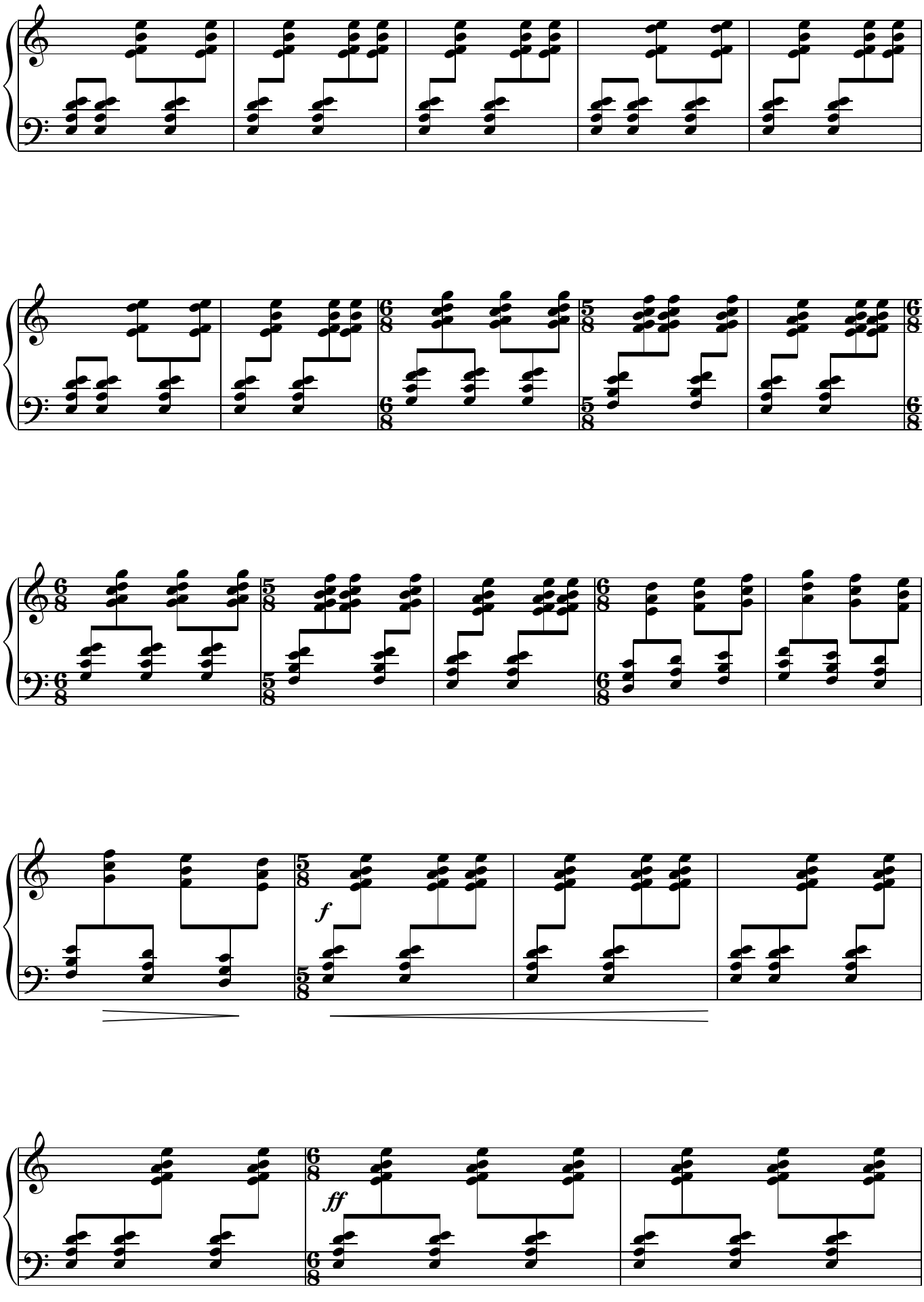
f
ff

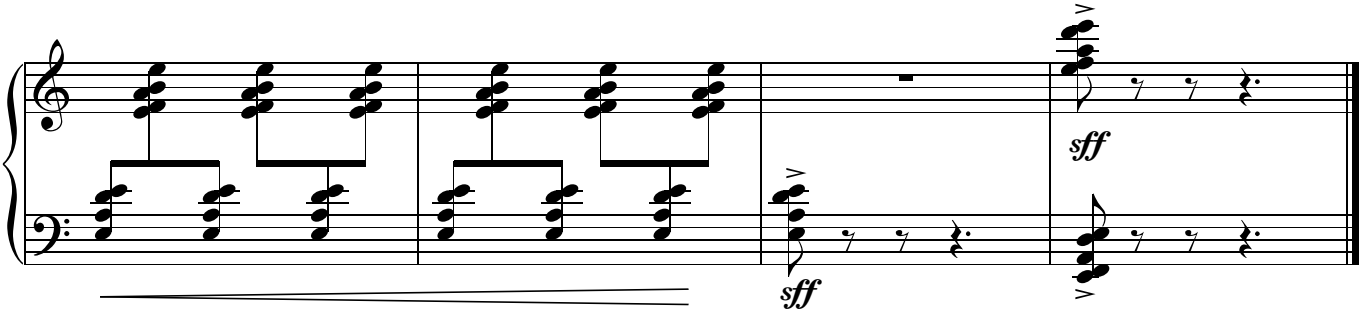


# Танец №3

(E-dur)

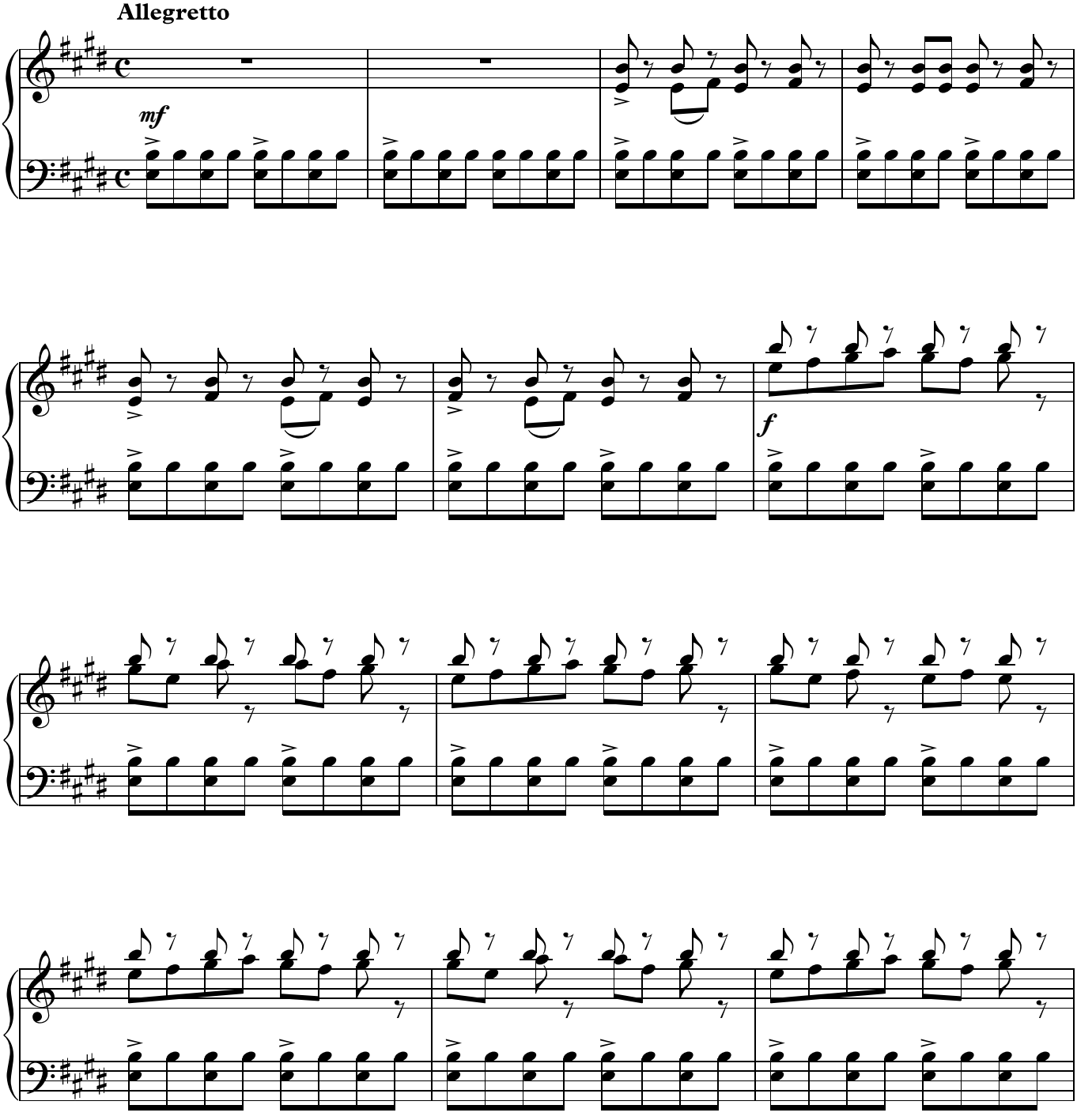

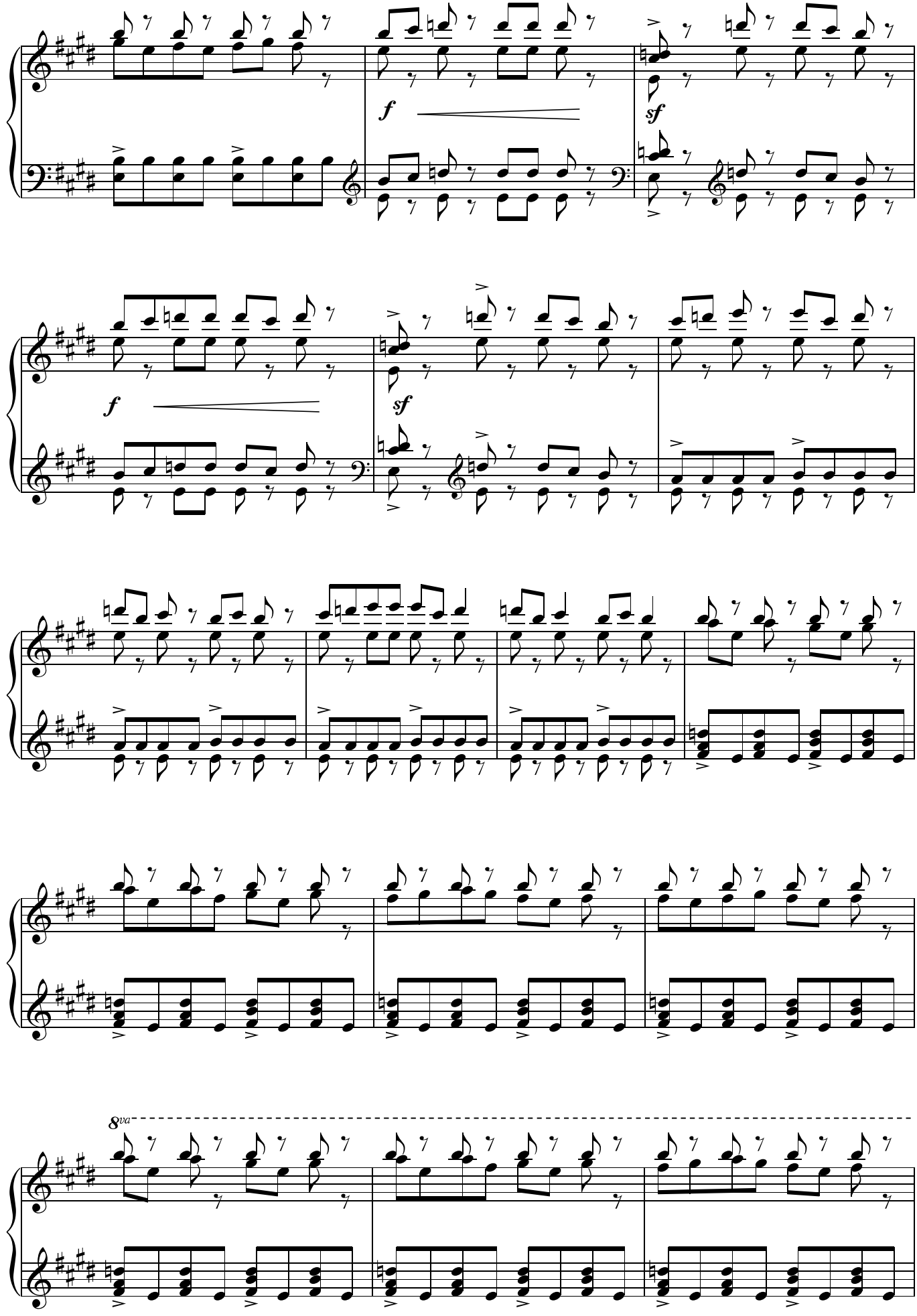
f
sf
f
sf
8va

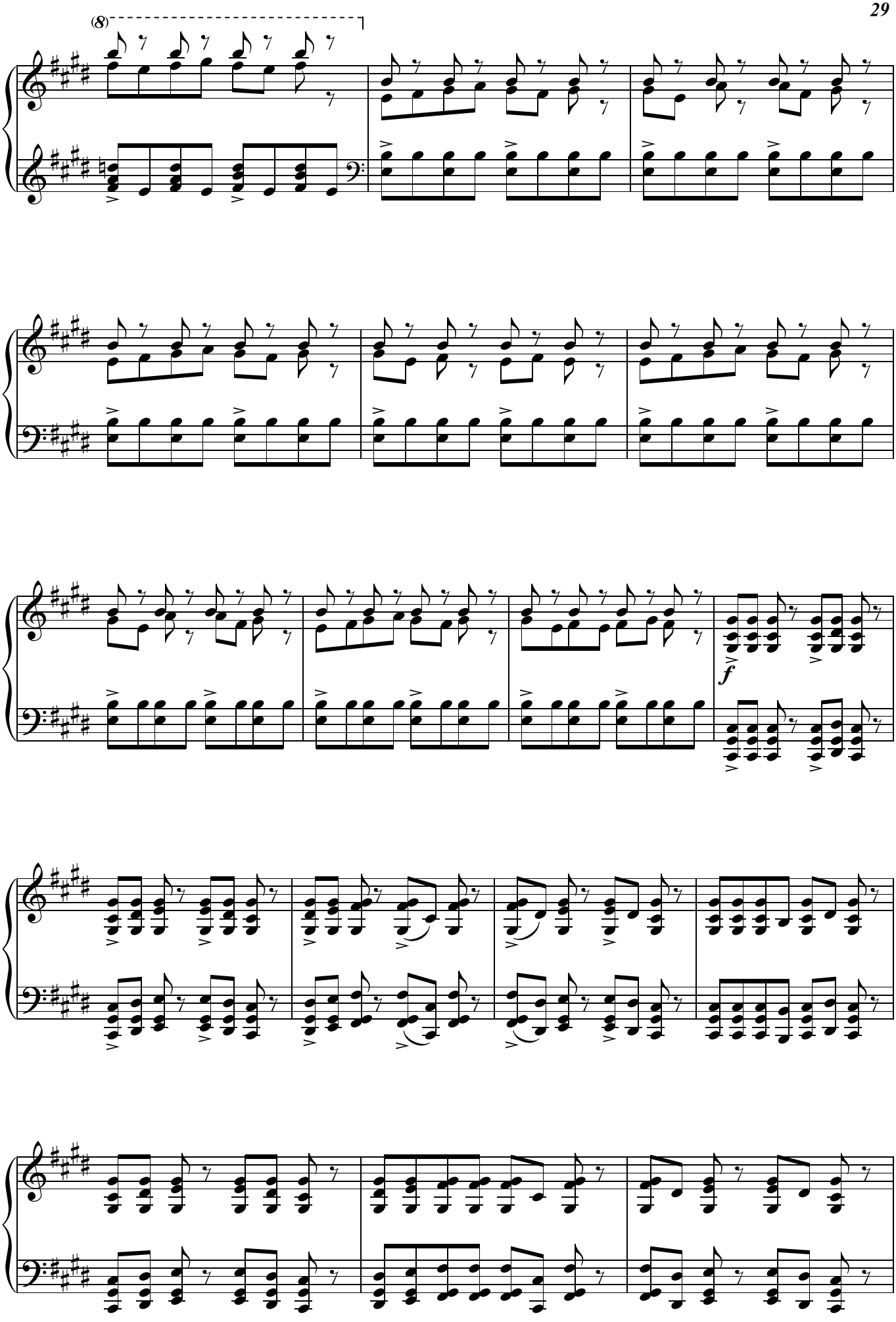
(8)
f

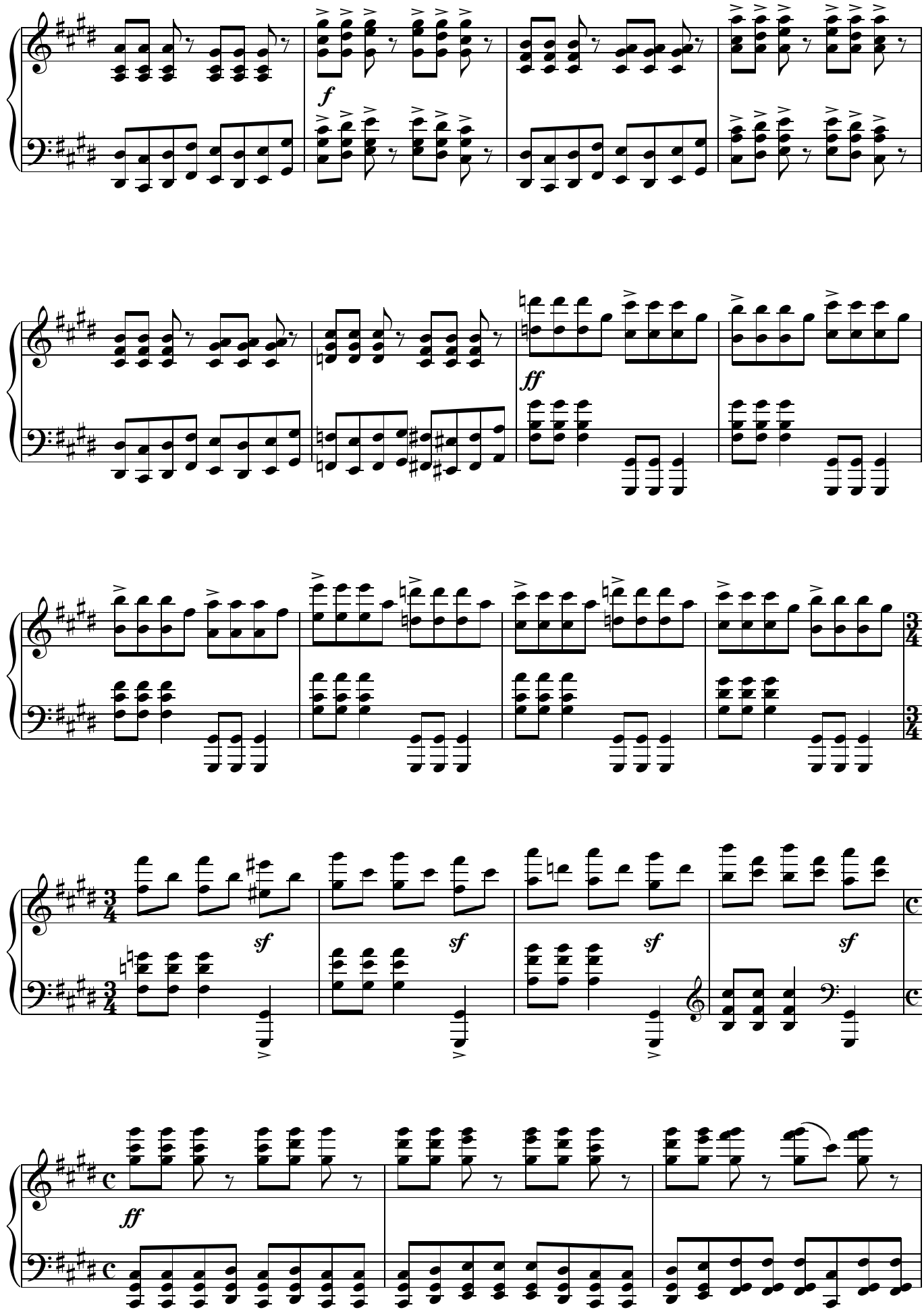
f
ff
sf
sf
sf
sf
ff

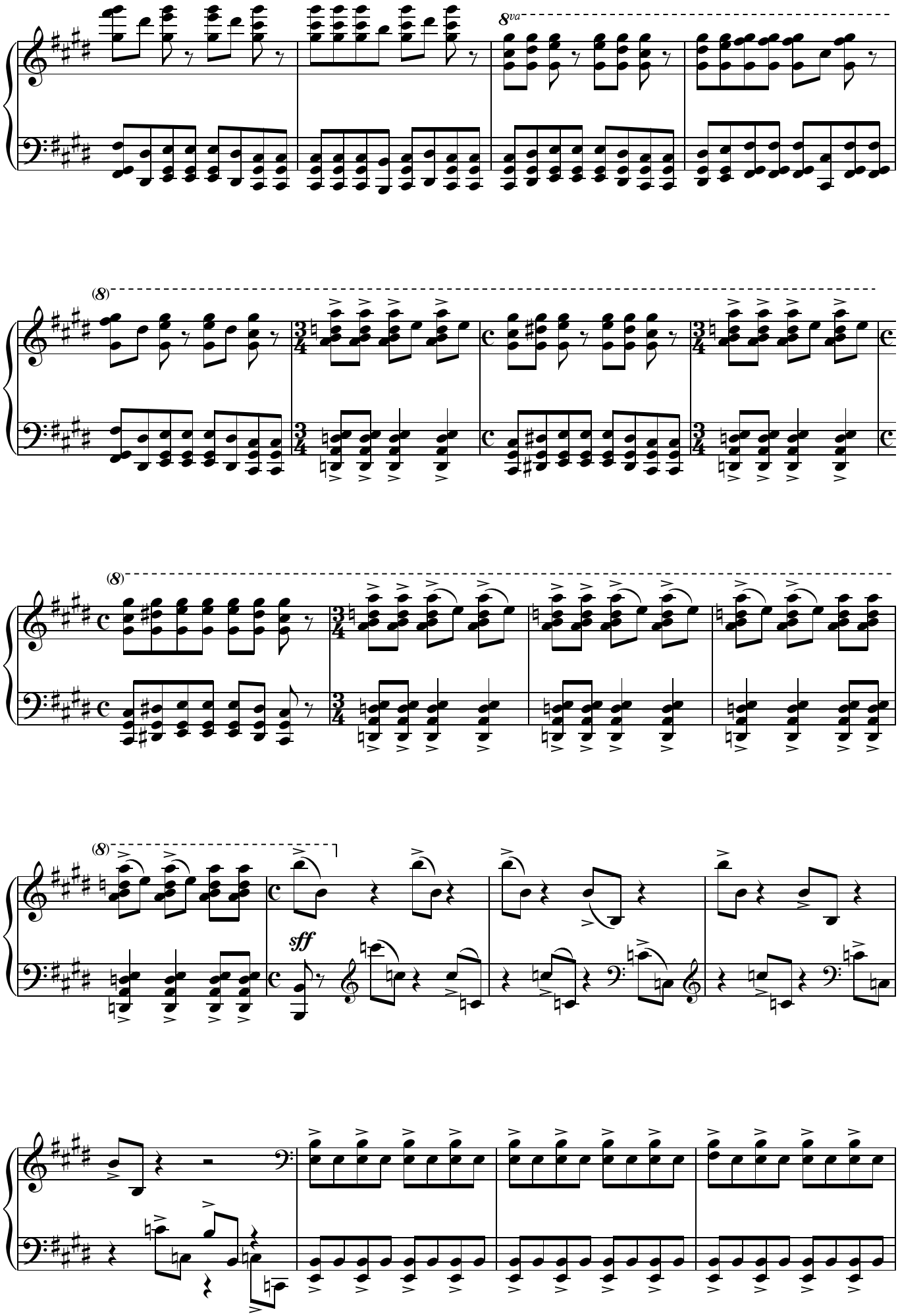
8va
(8)
(8)
(8)
sff

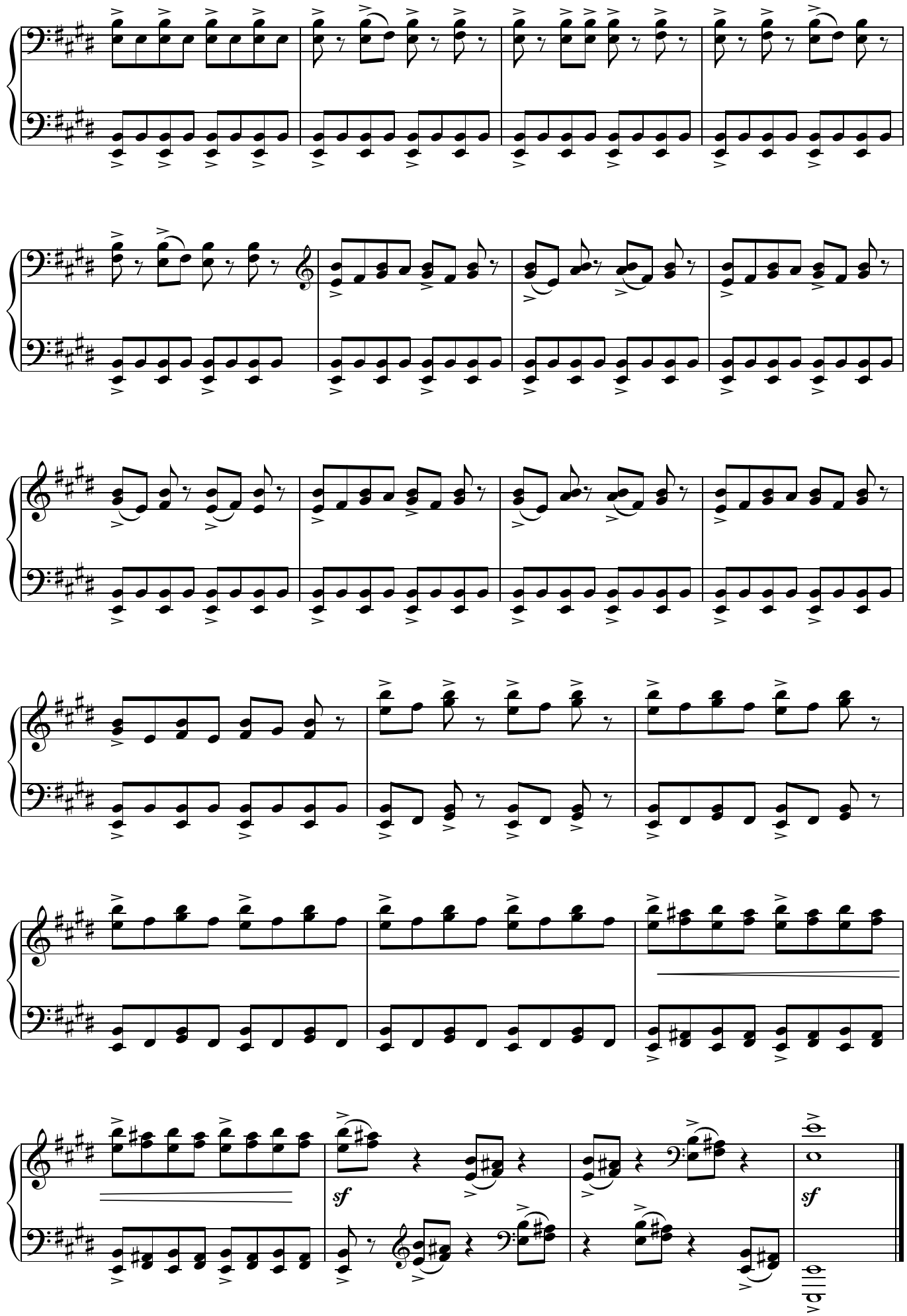
sf
sf

# Танец №4

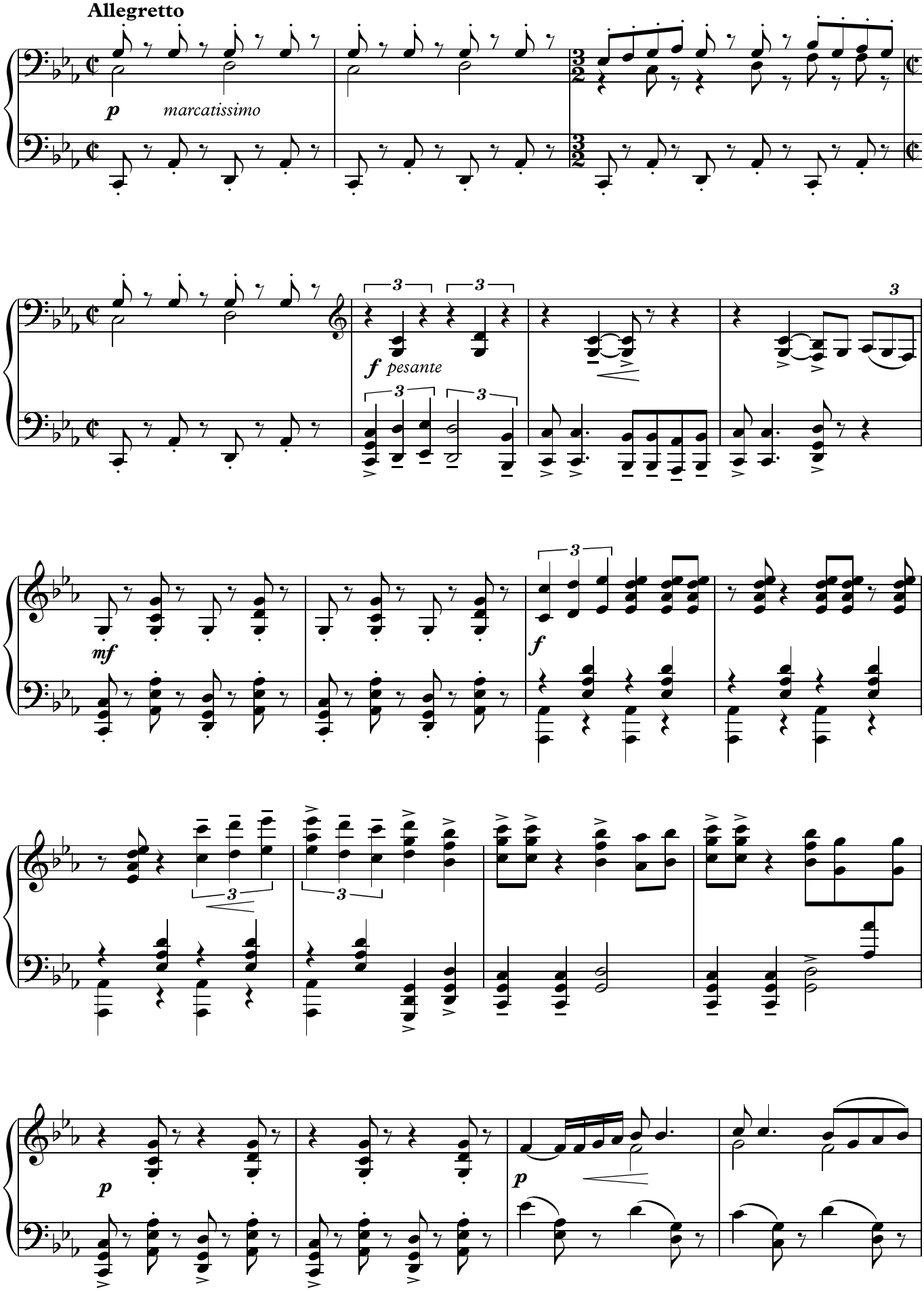

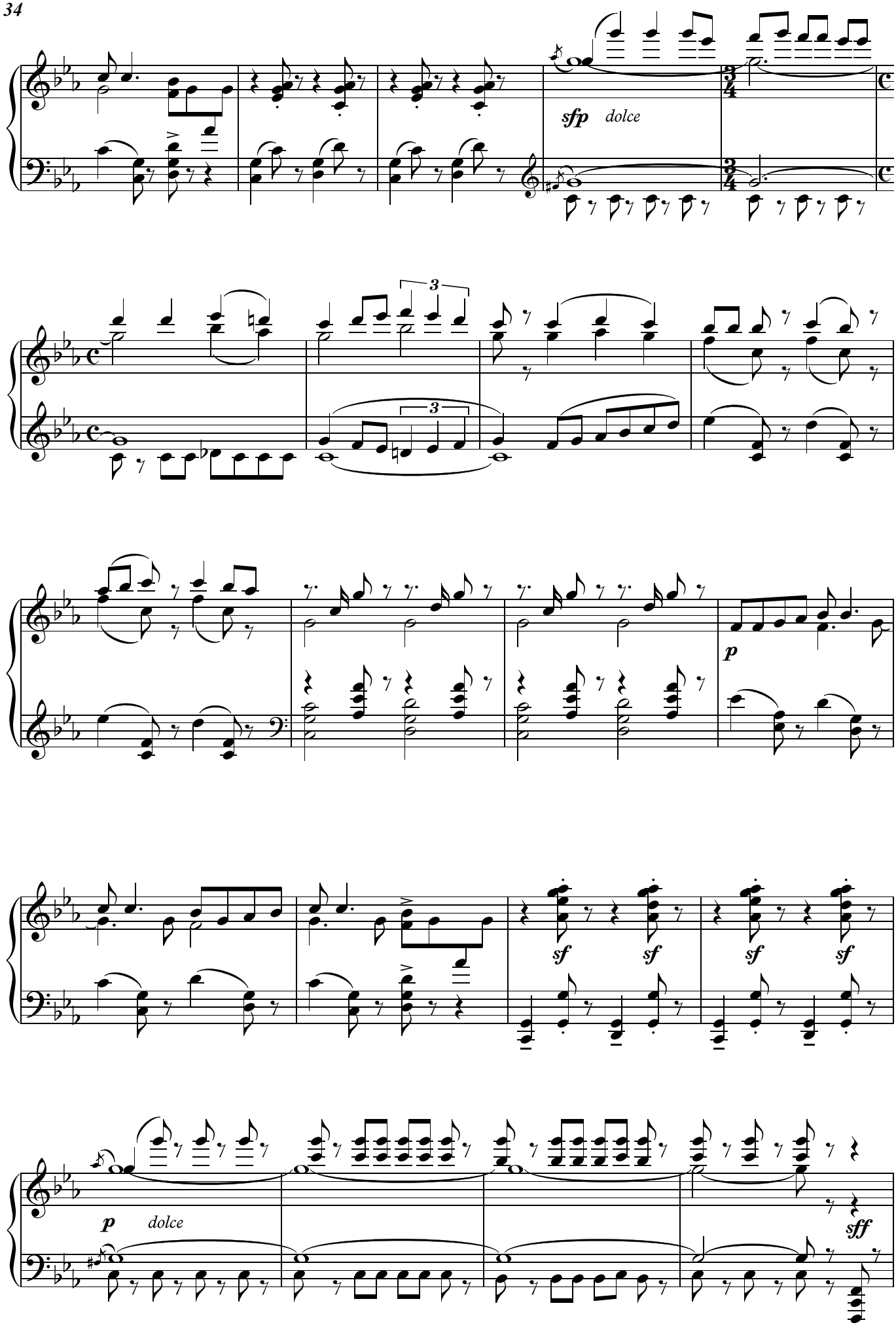
sfp dolce
3
3
p
sf sf sf sf
p dolce
sff

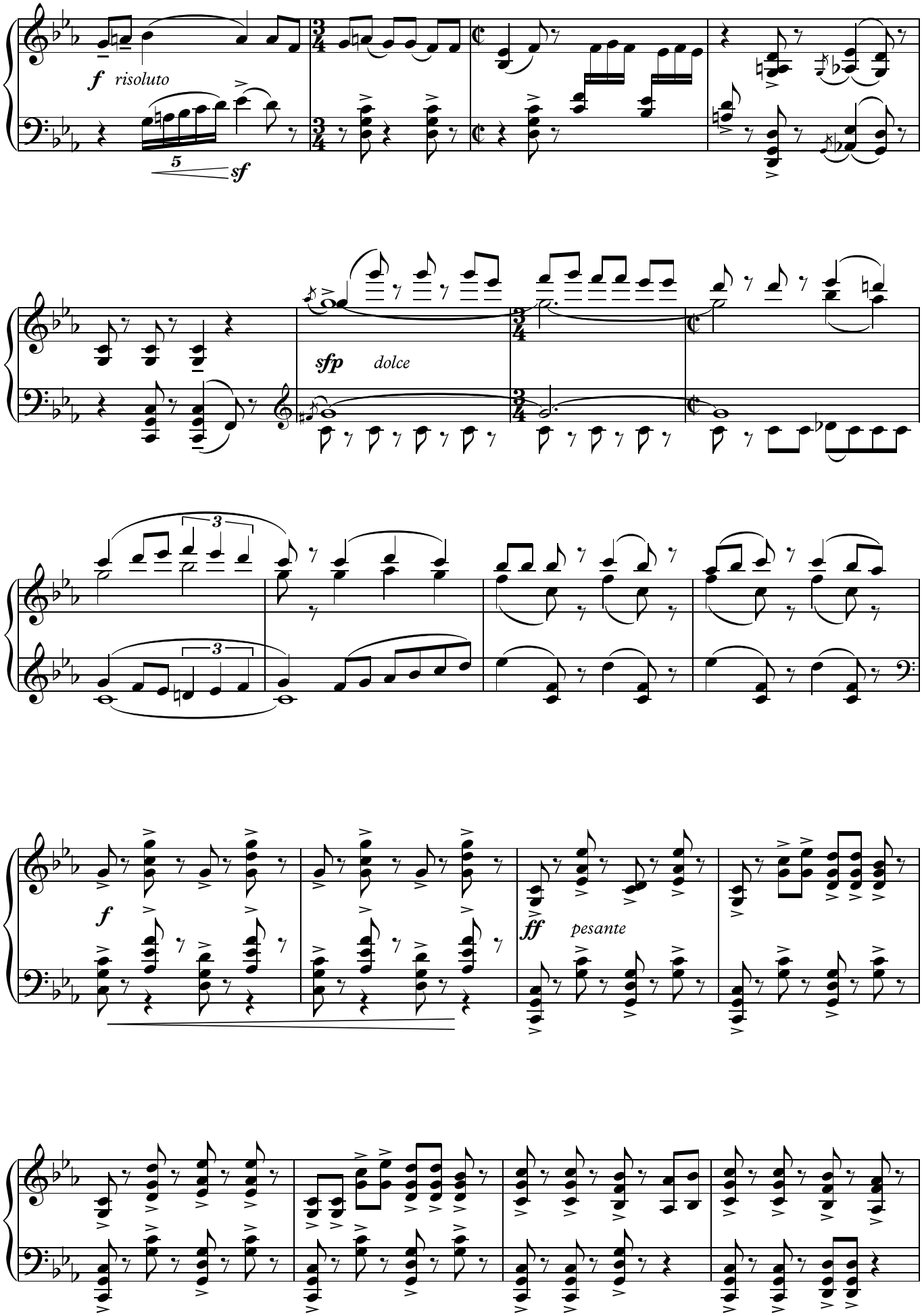
f risoluto
5
sf
sfp dolce
3
3
f
ff pesante

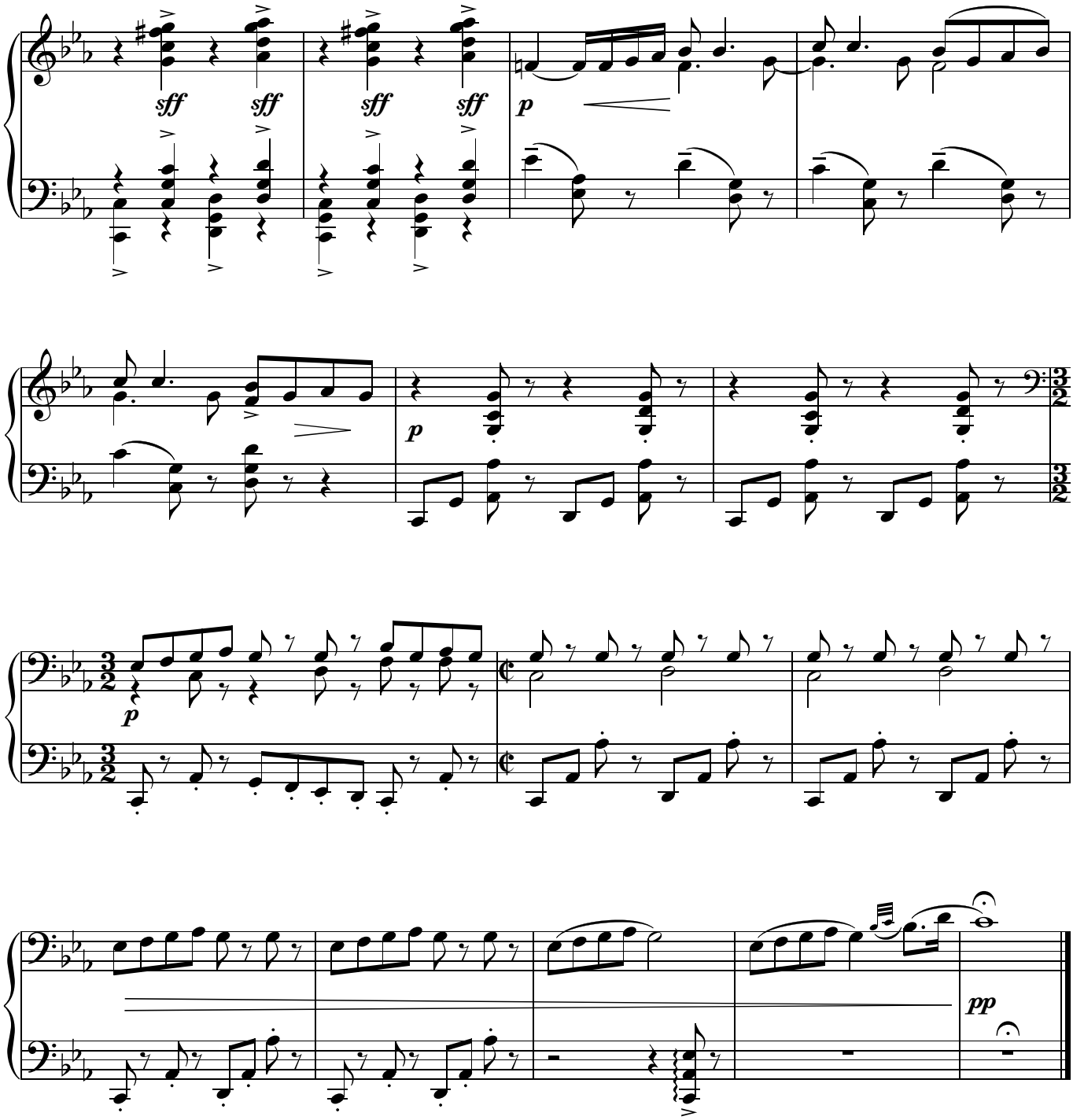


## Танец №5
(G-dur)

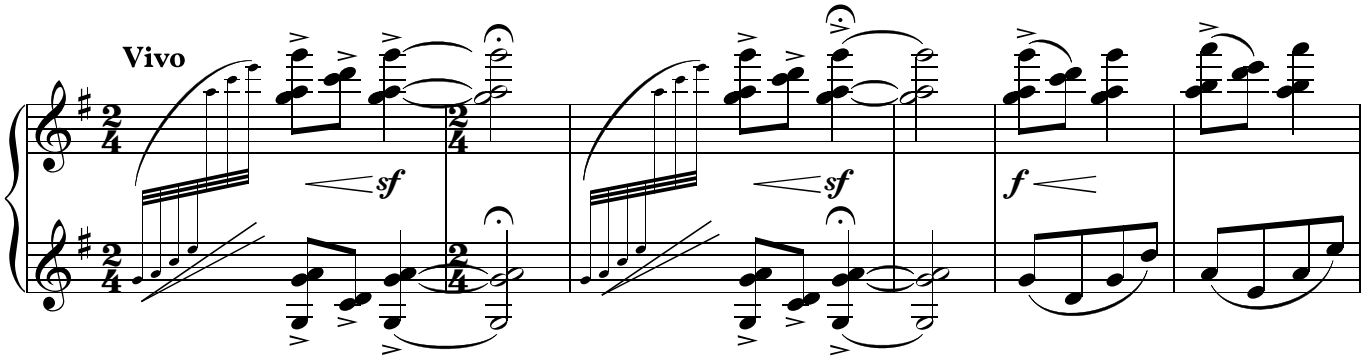

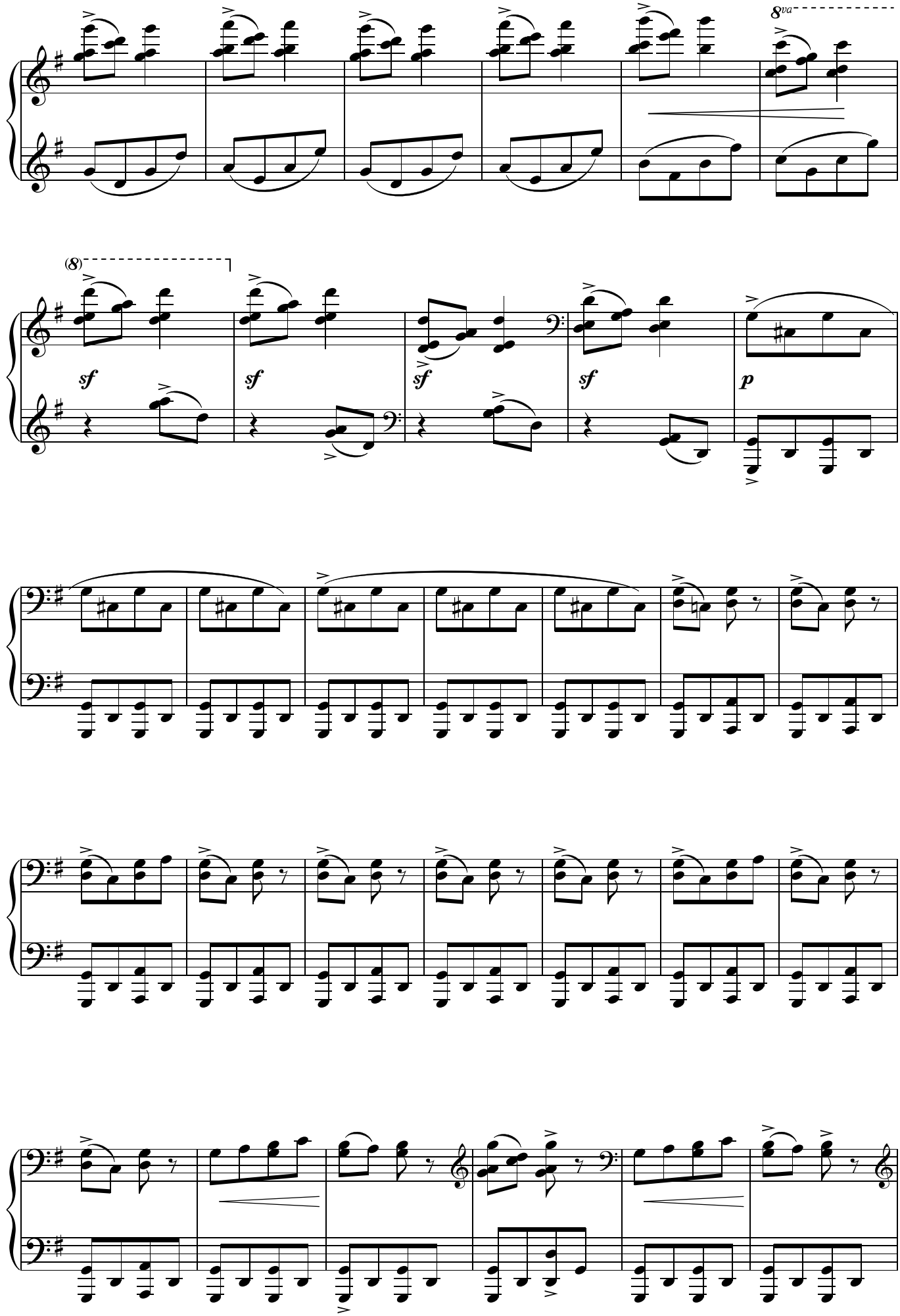
8va
(8)
sf
sf
sf
sf
p

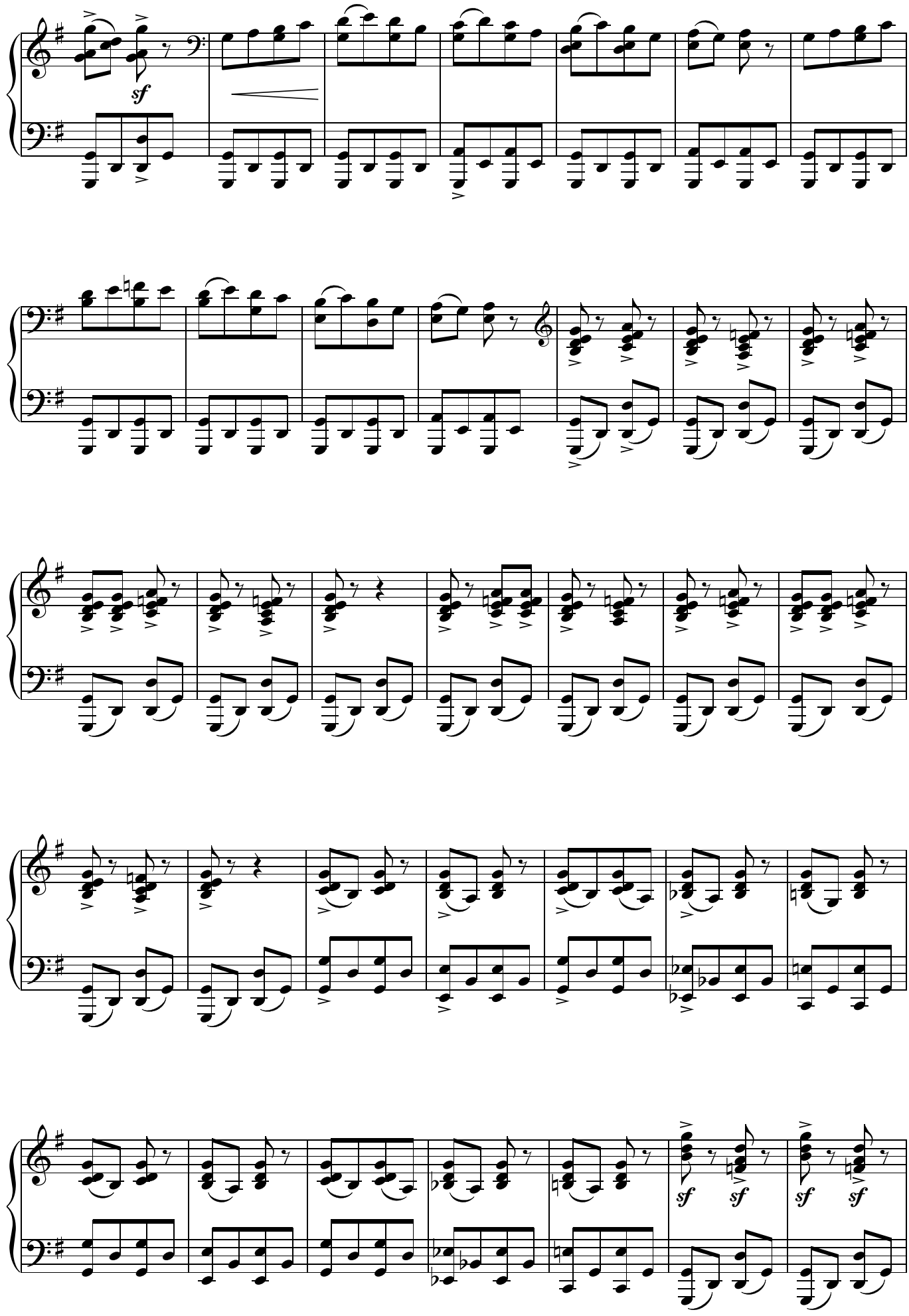
sf
sf
sf
sf
sf

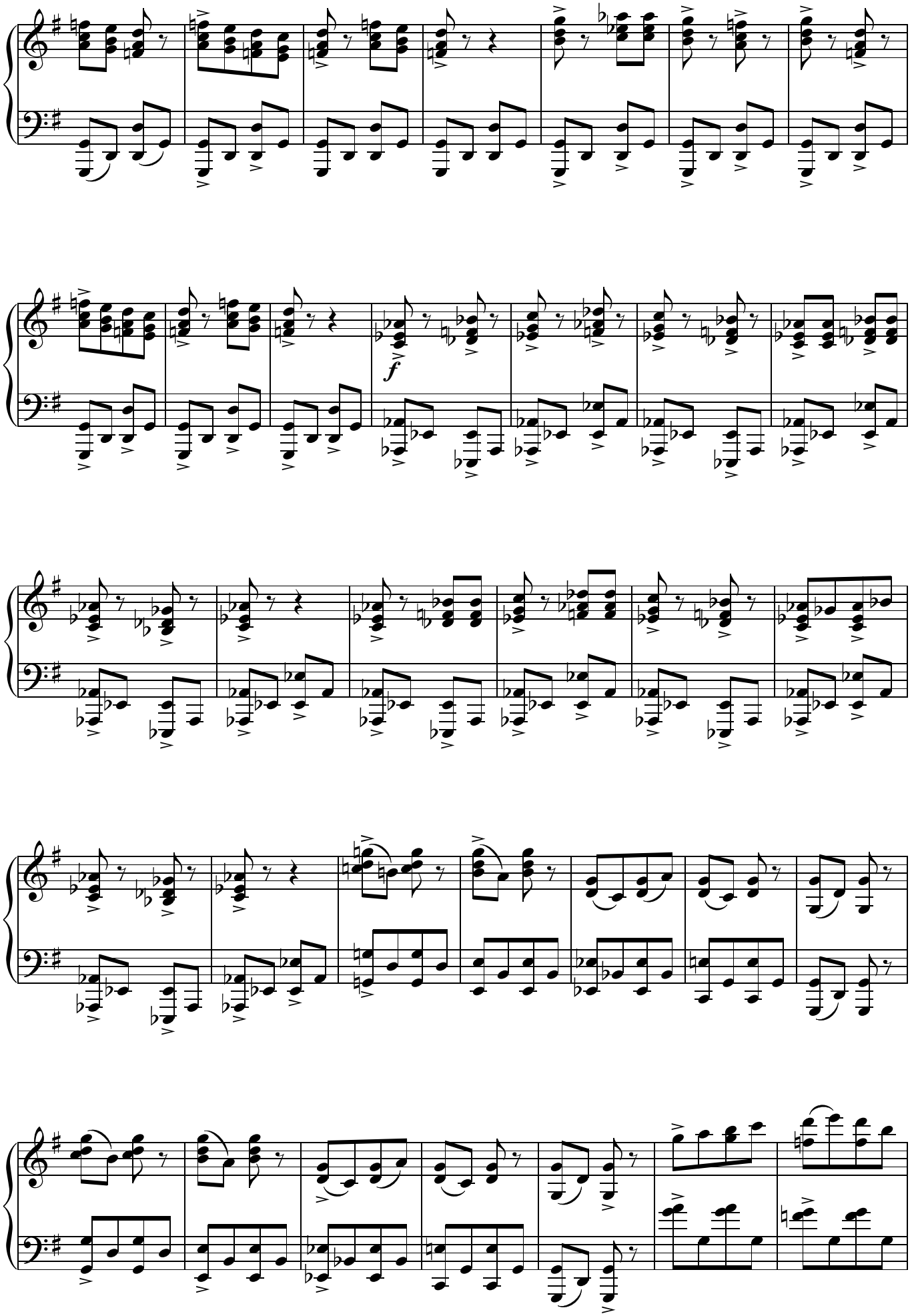
f

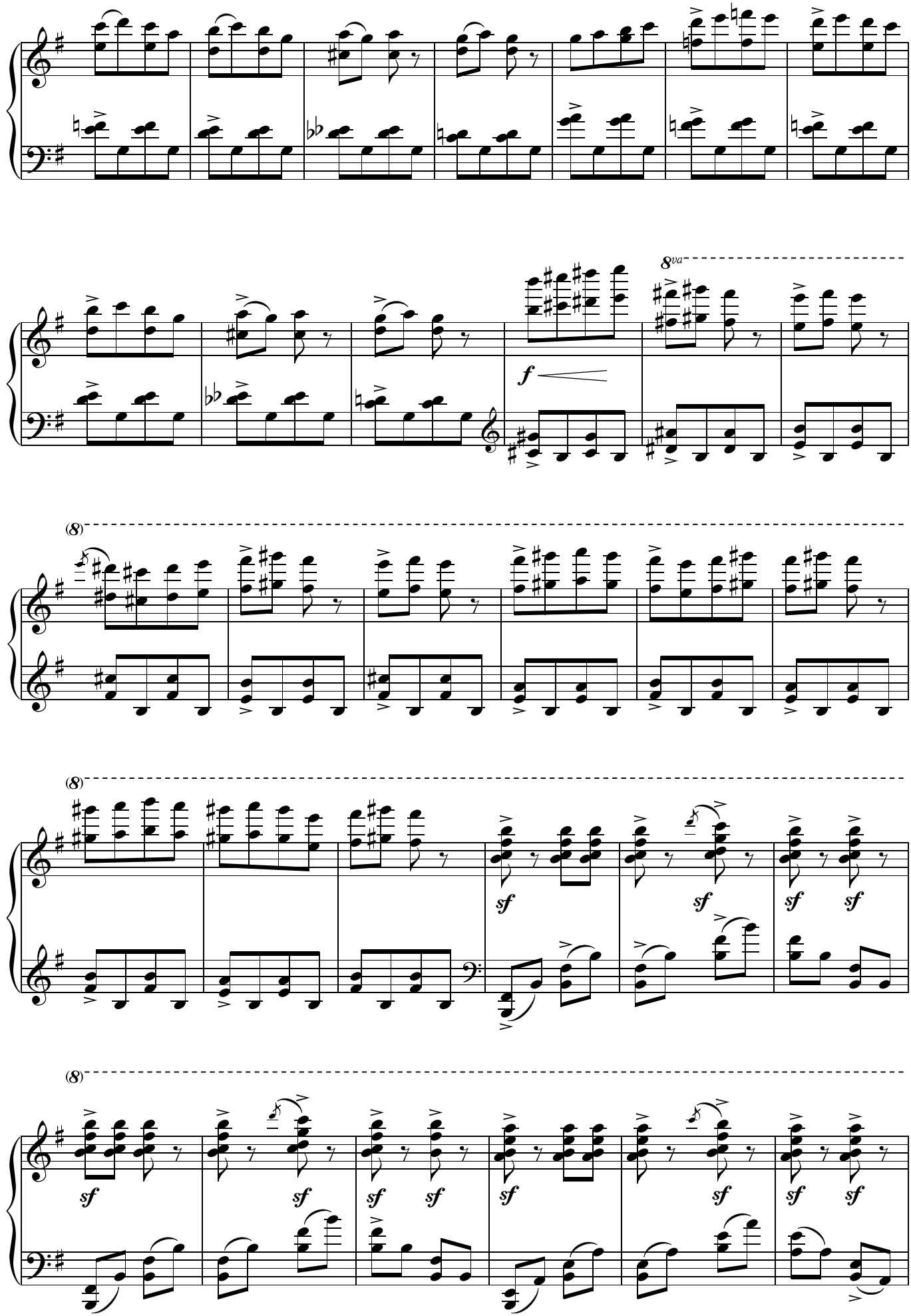
8va
f
(8)
(8)
(8)
sf

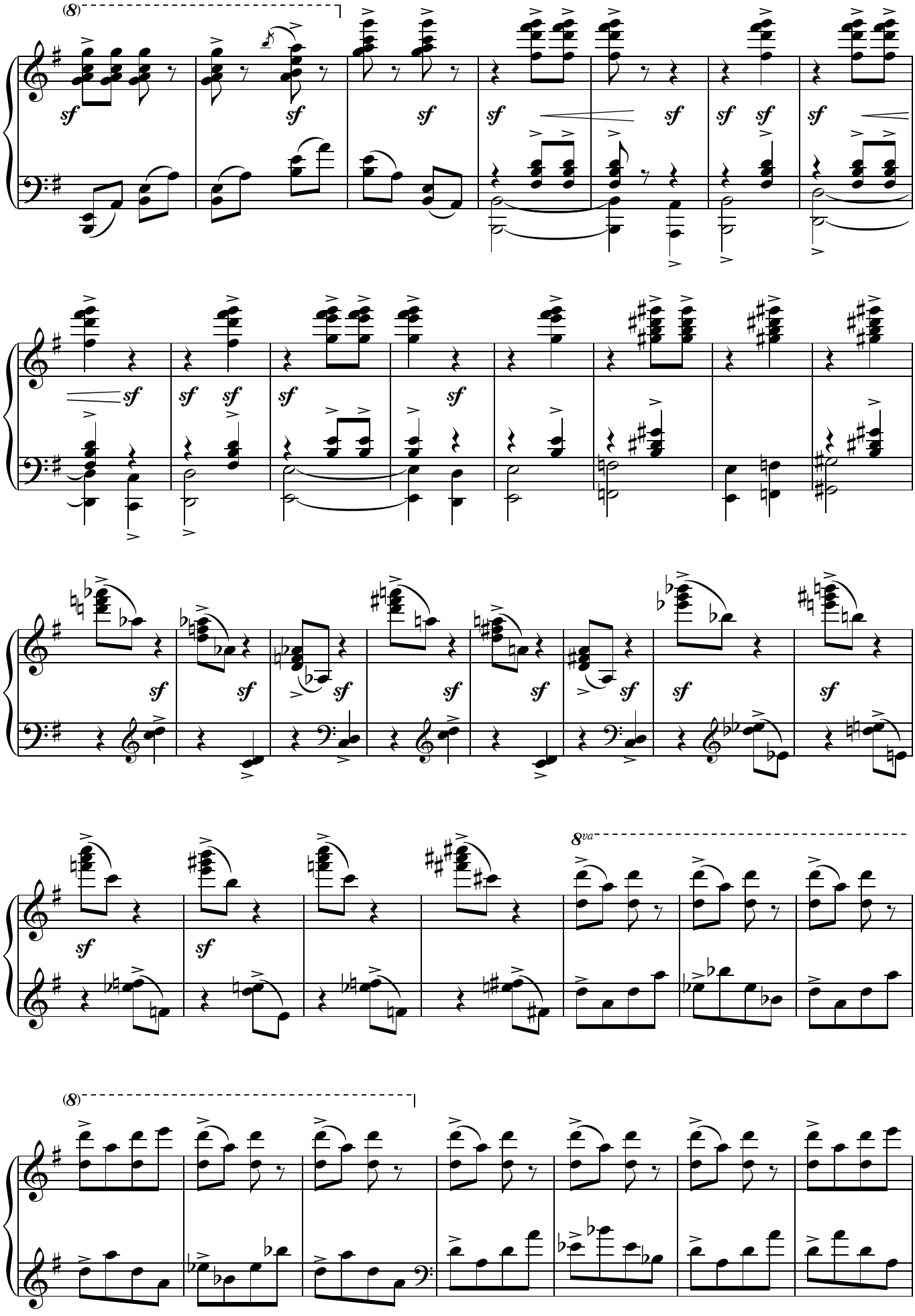
(8)
sf
8va
(8)

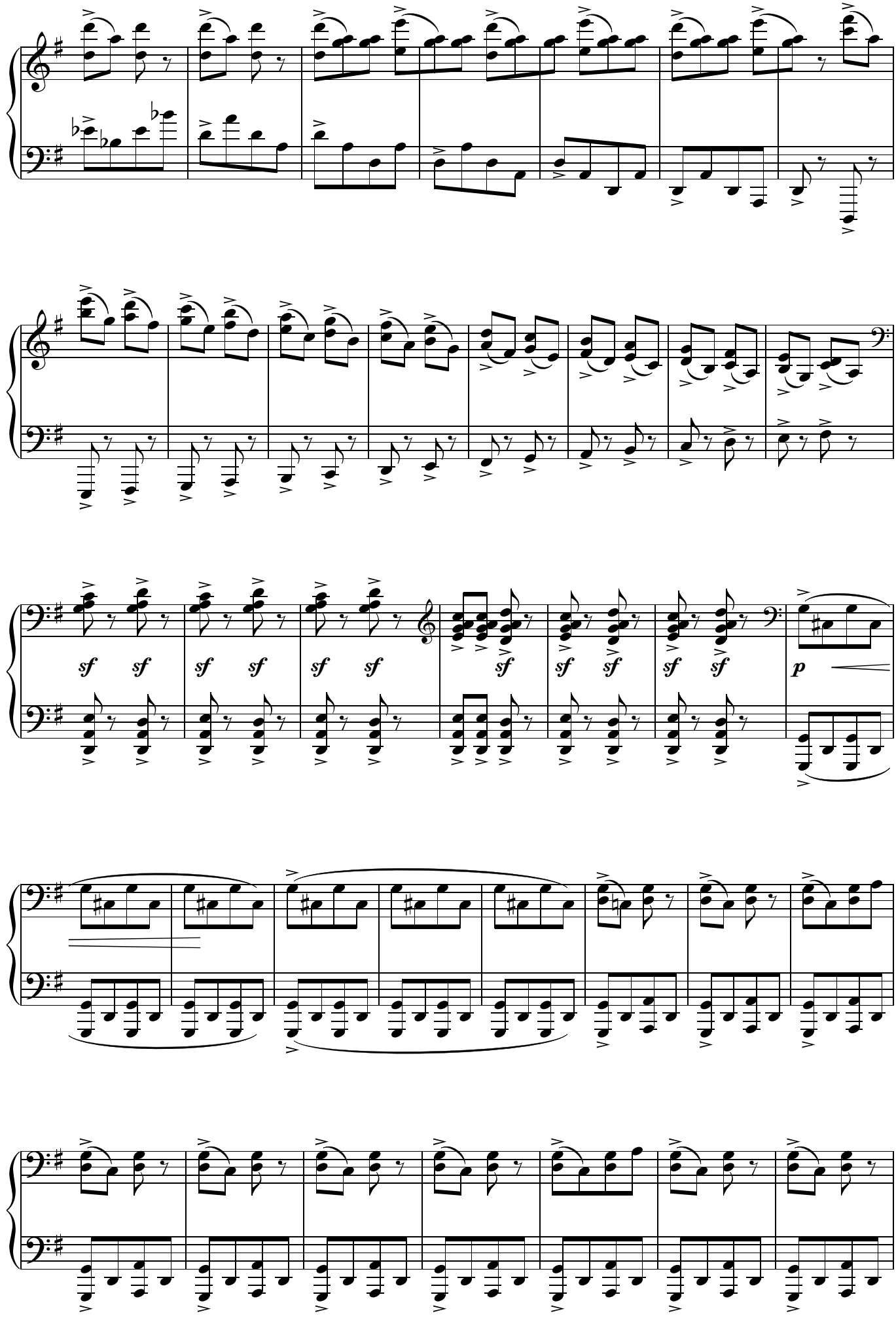
sf sf
sf sf
sf sf
sf
sf sf
sf sf
sf sf
p

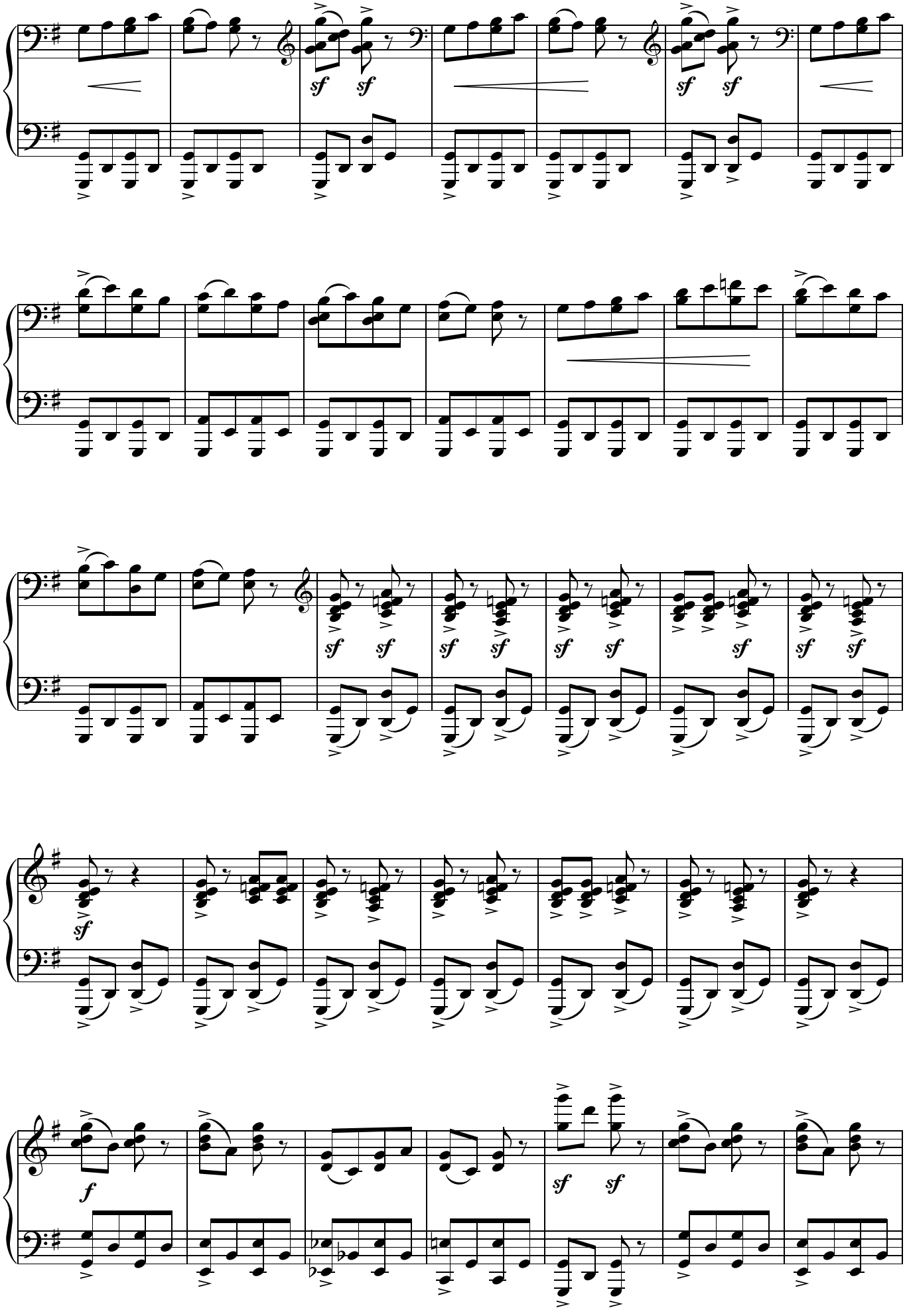
sf sf
sf sf
sf sf
sf sf
sf sf
sf sf
sf sf
sf
f
sf sf

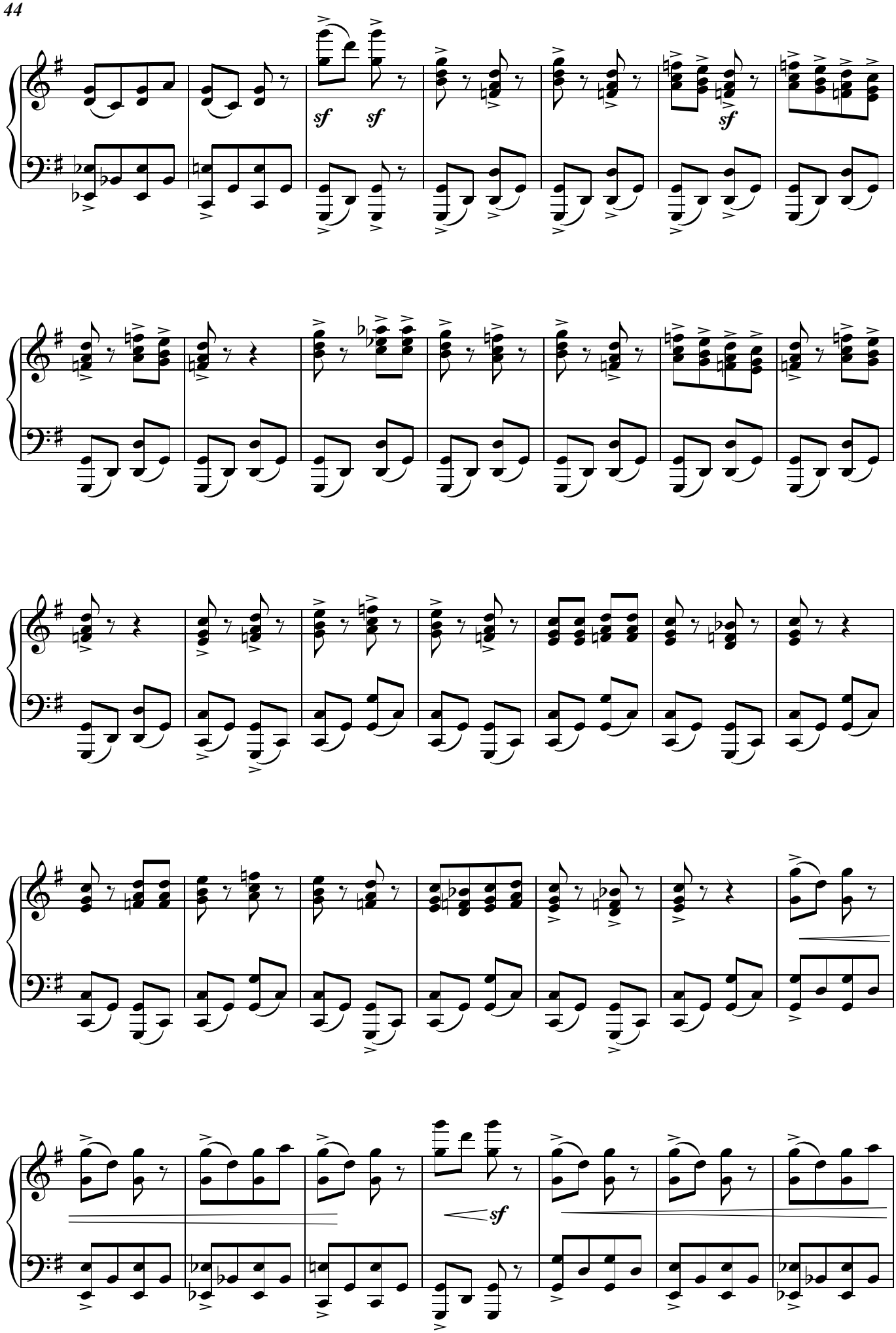
sf
sf
sf
sf

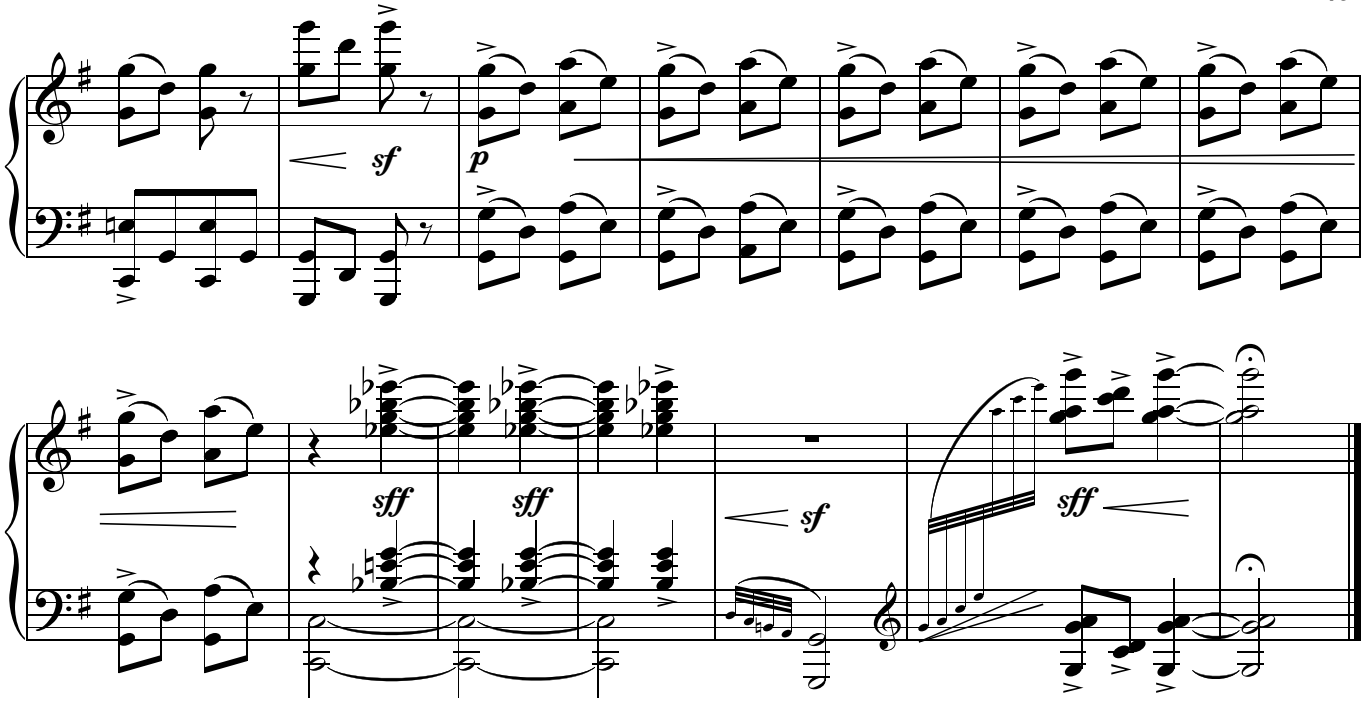


# Танец №6

( e-moll )

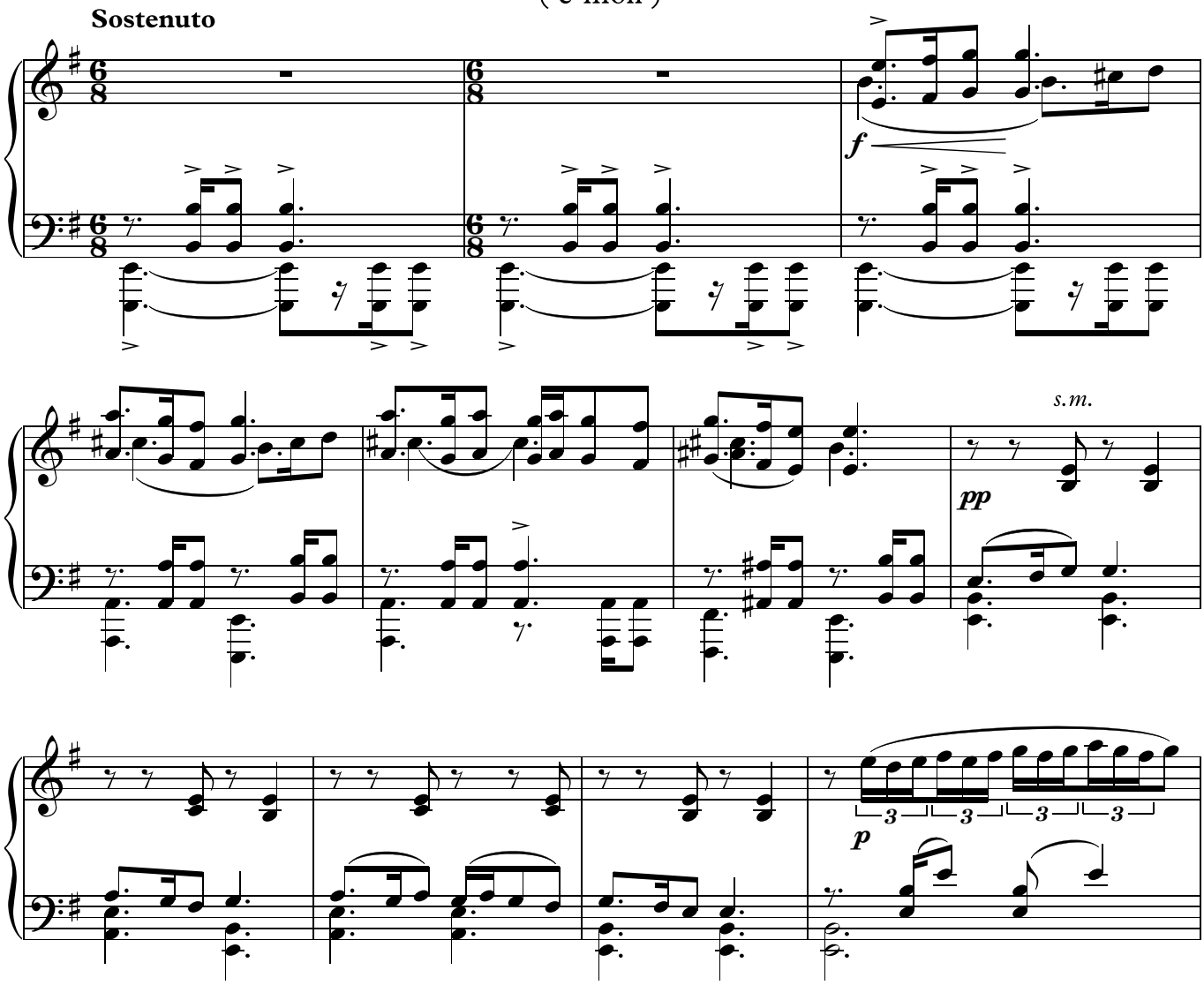

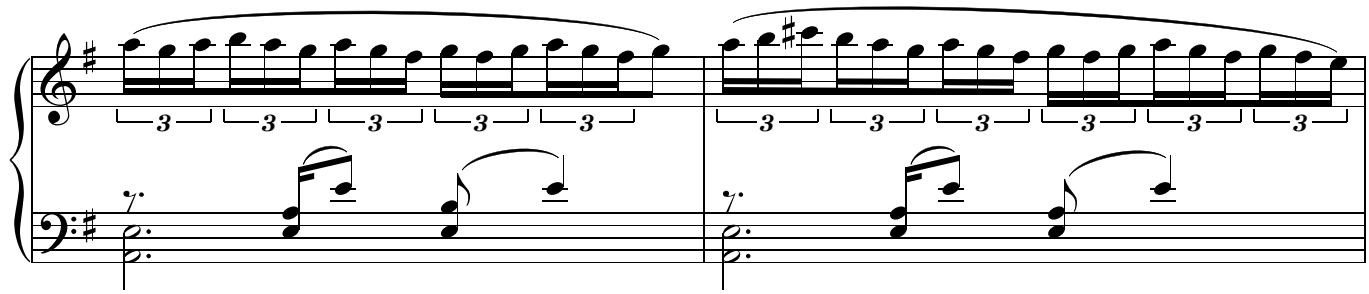

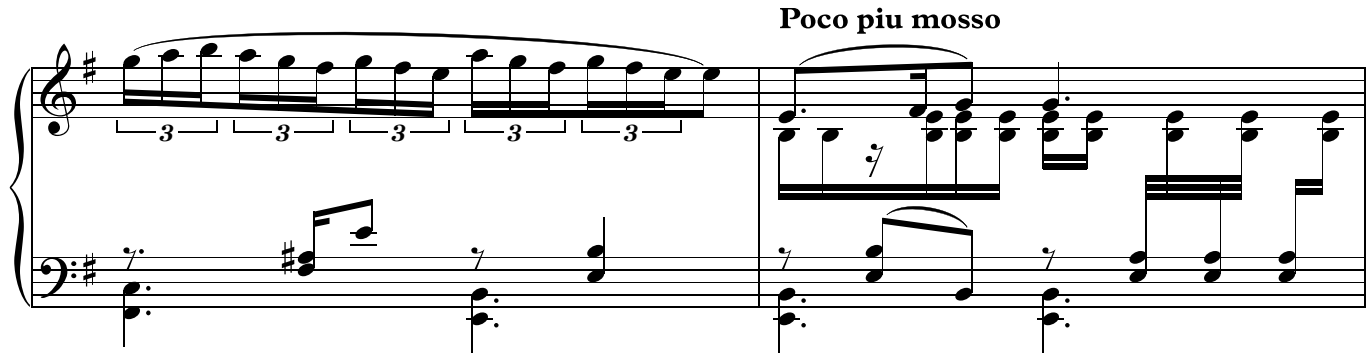
Poco piu mosso

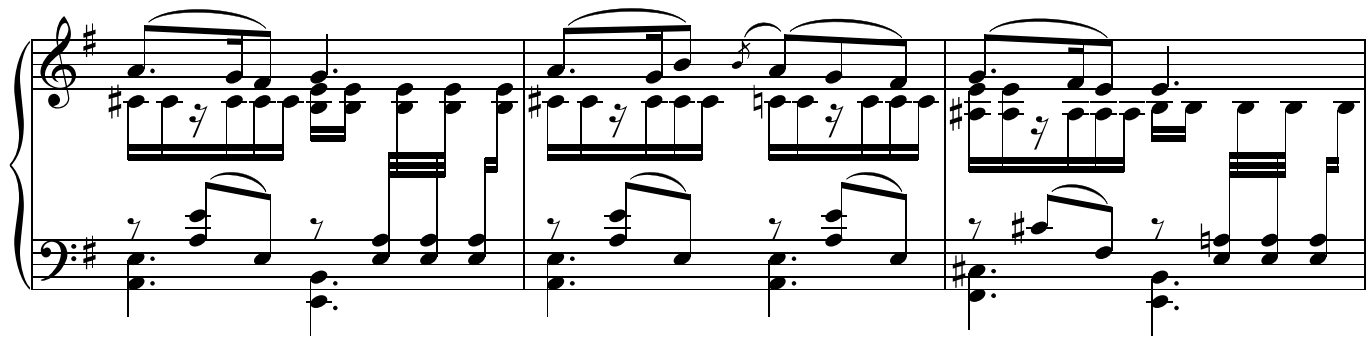

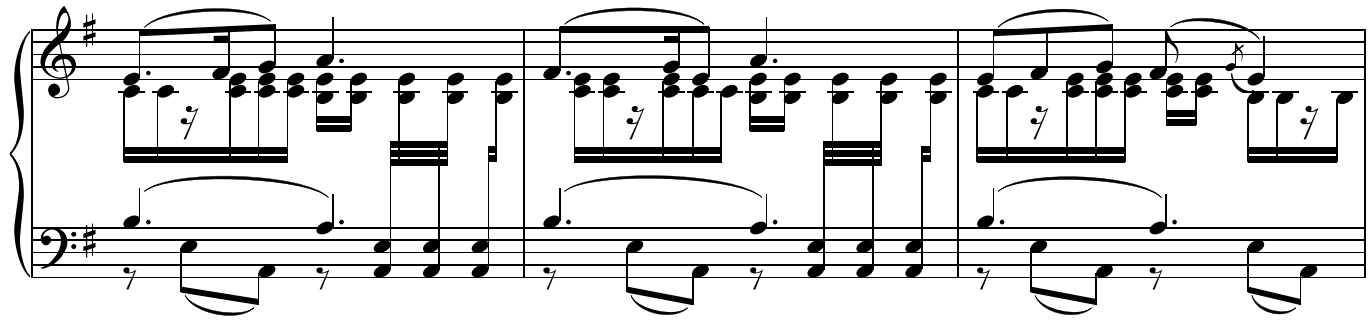

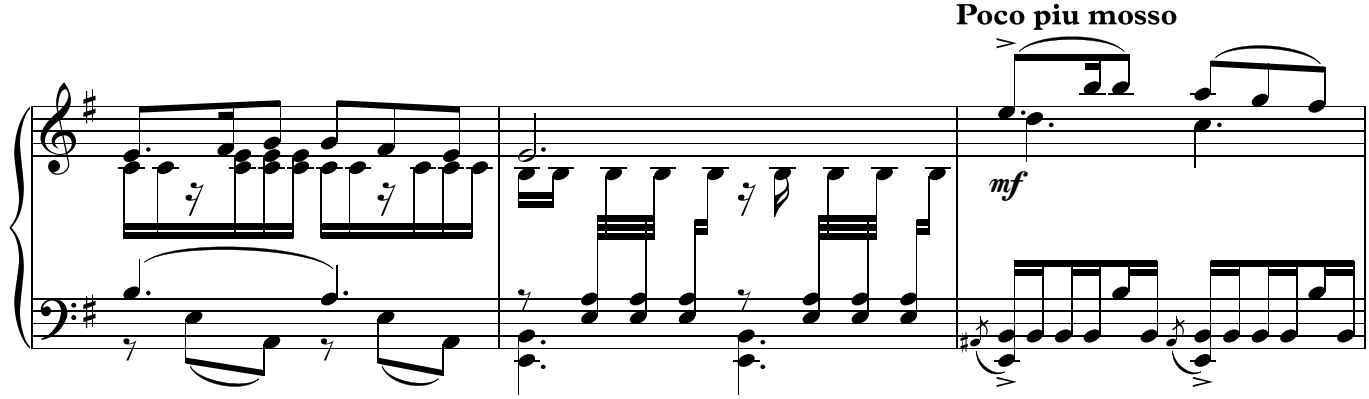
Poco piu mosso
mf

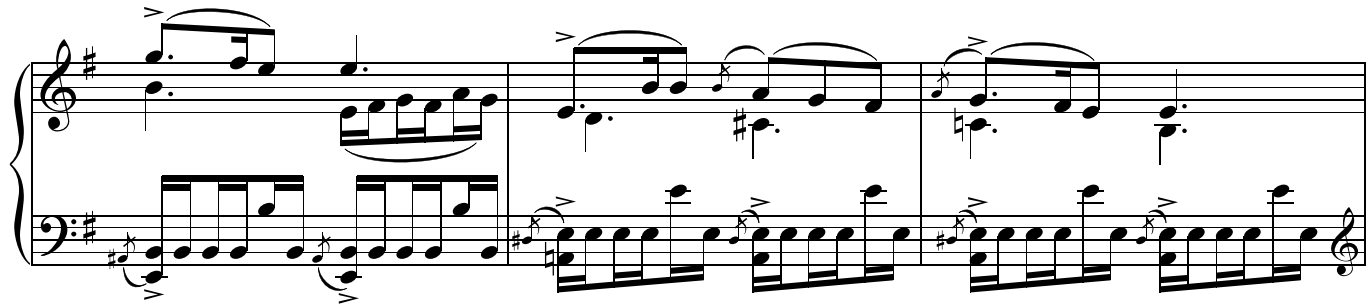

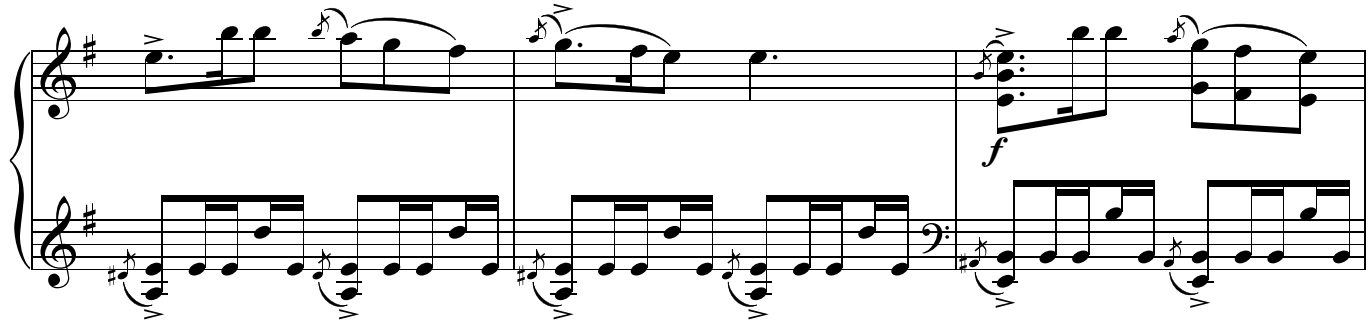


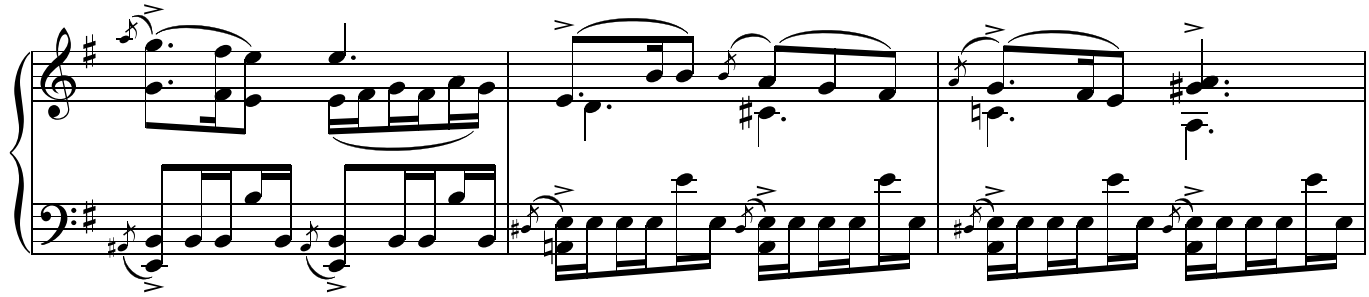

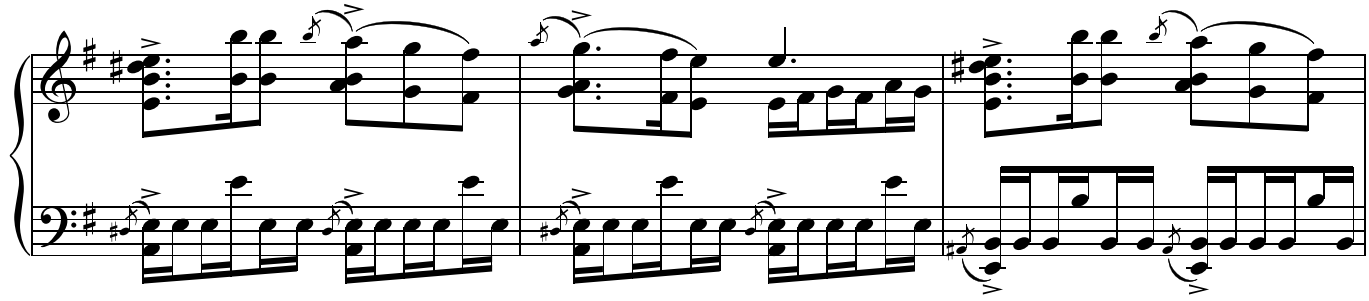

**Poco piu mosso**

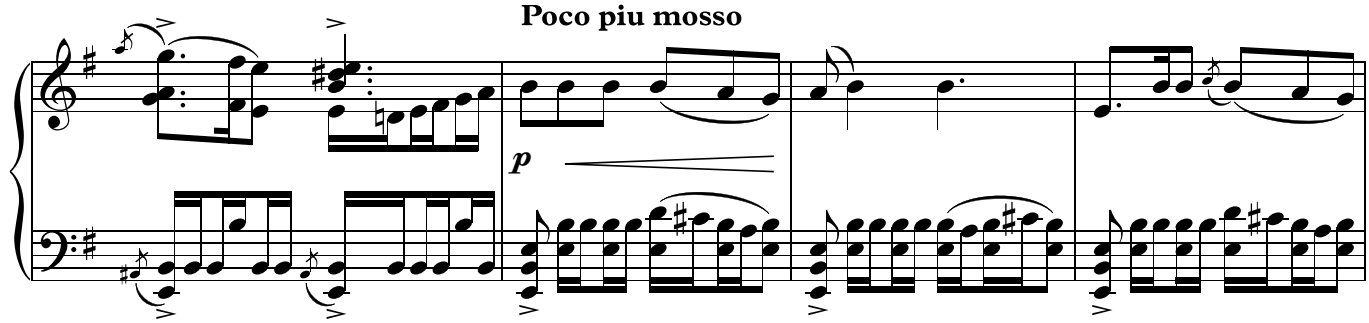

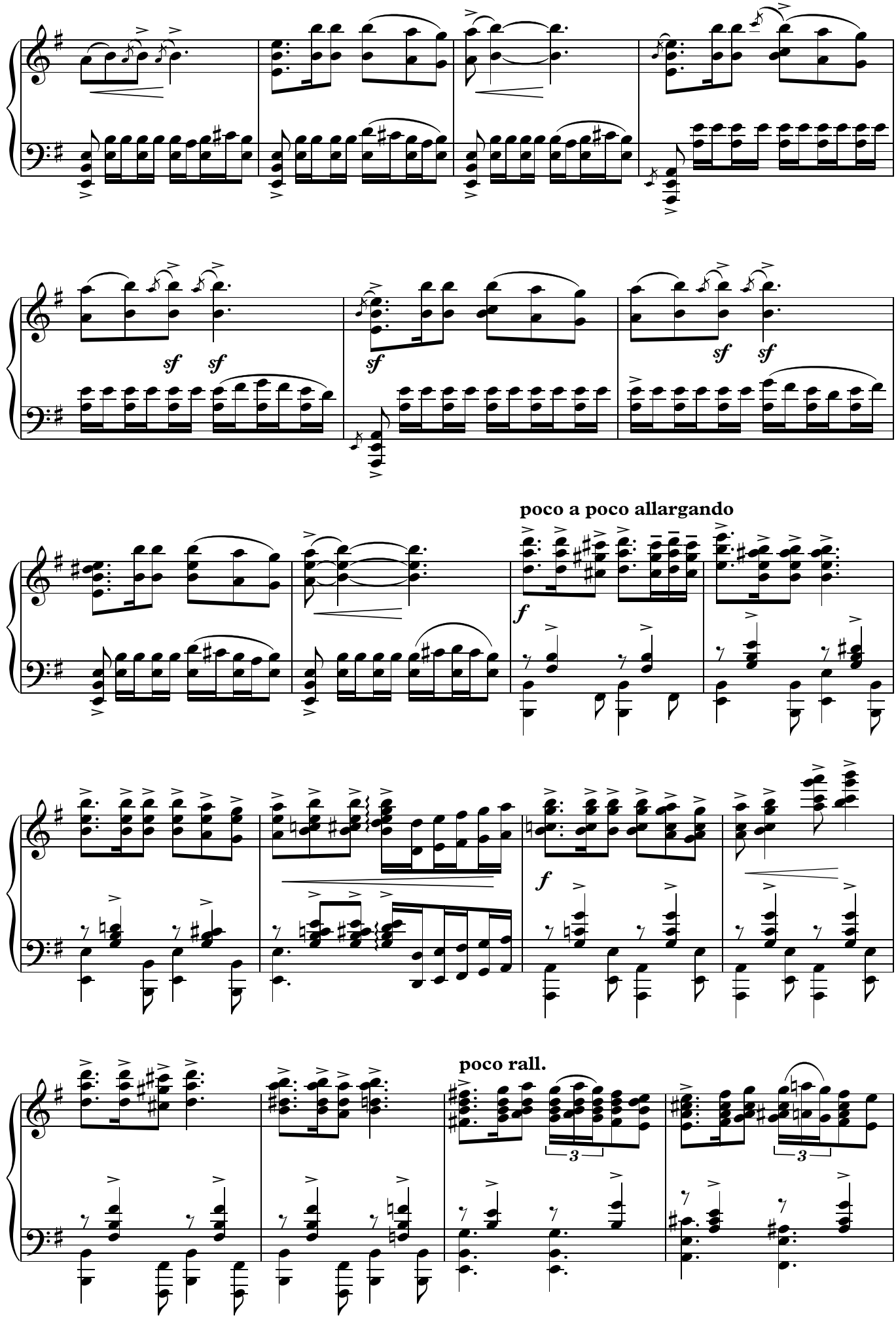
sf sf
sf
sf sf
poco a poco allargando
f
f
poco rall.

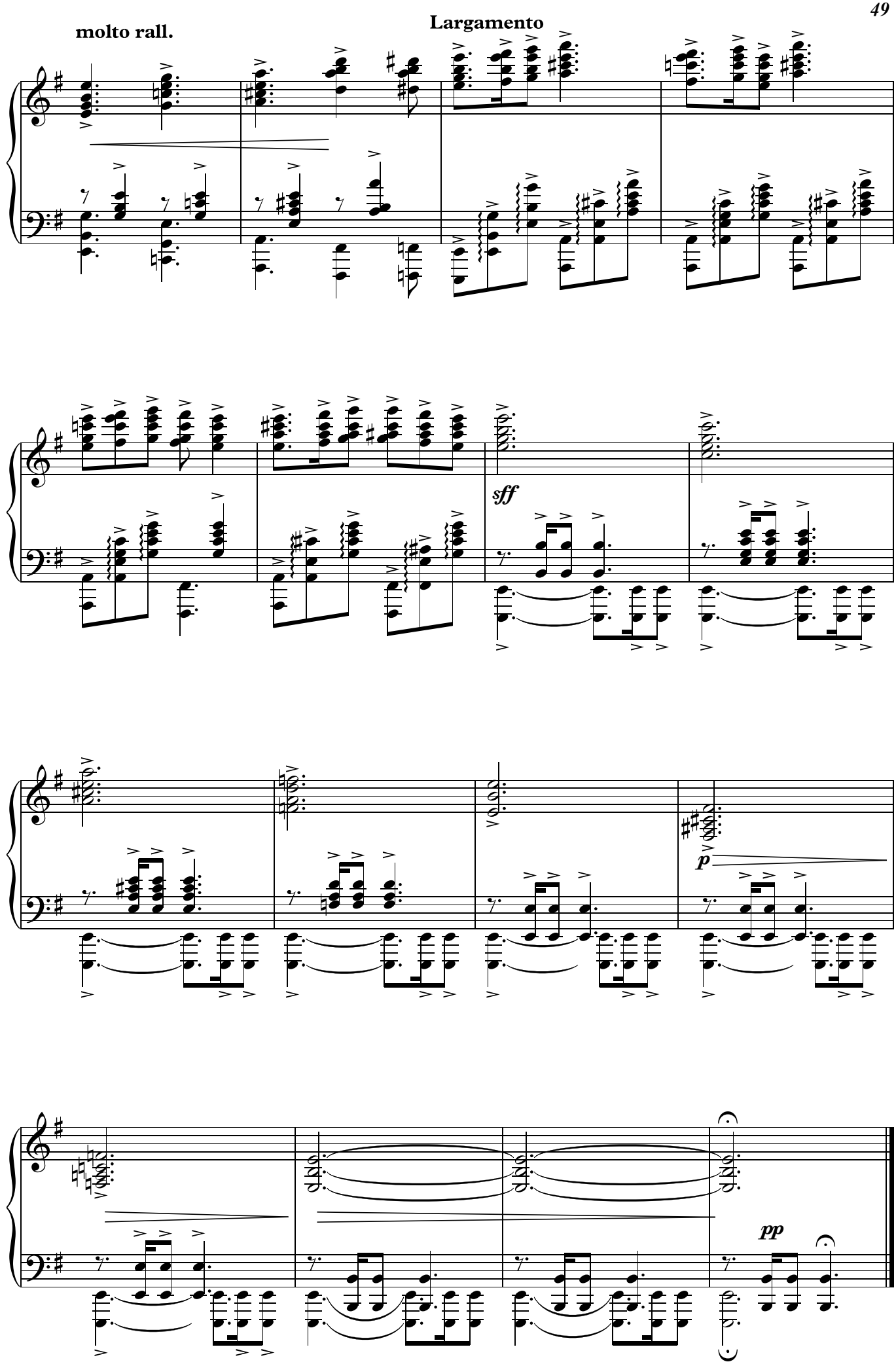
molto rall.
Largamento
sff
p
pp

# Танец №7

(H-dur)

**Moderato. Cantabile. Commodo**

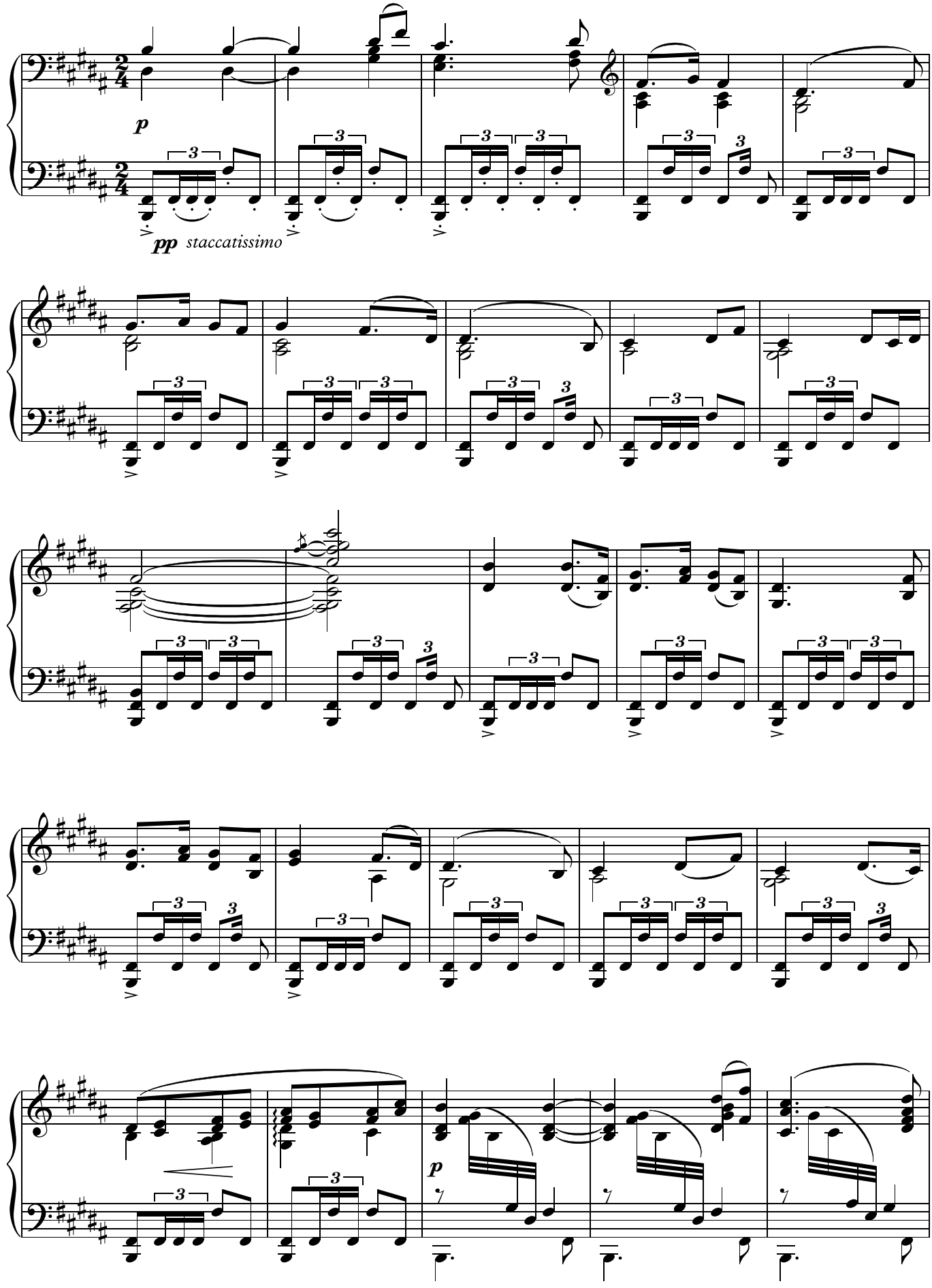

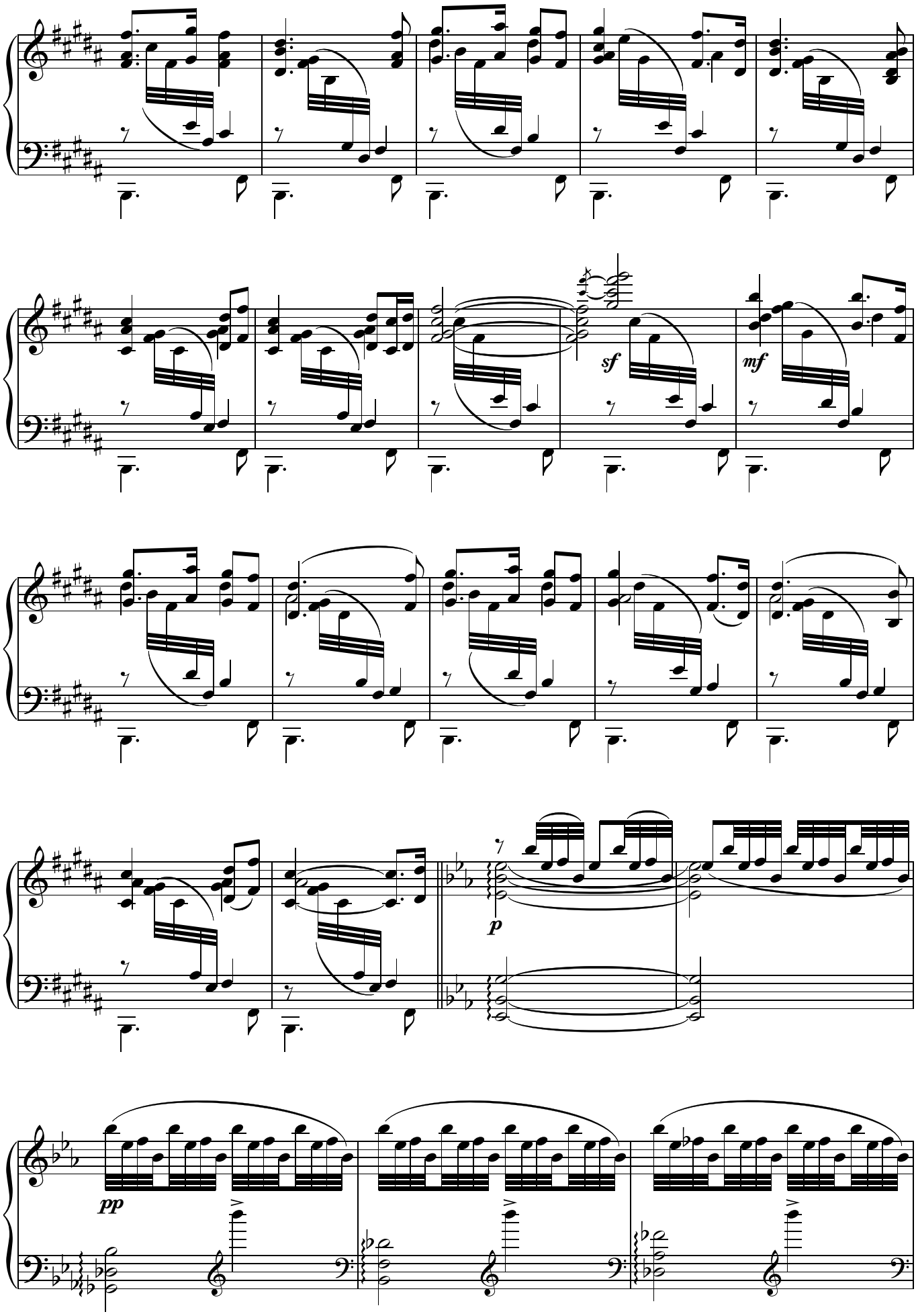
sf
mf
p
pp

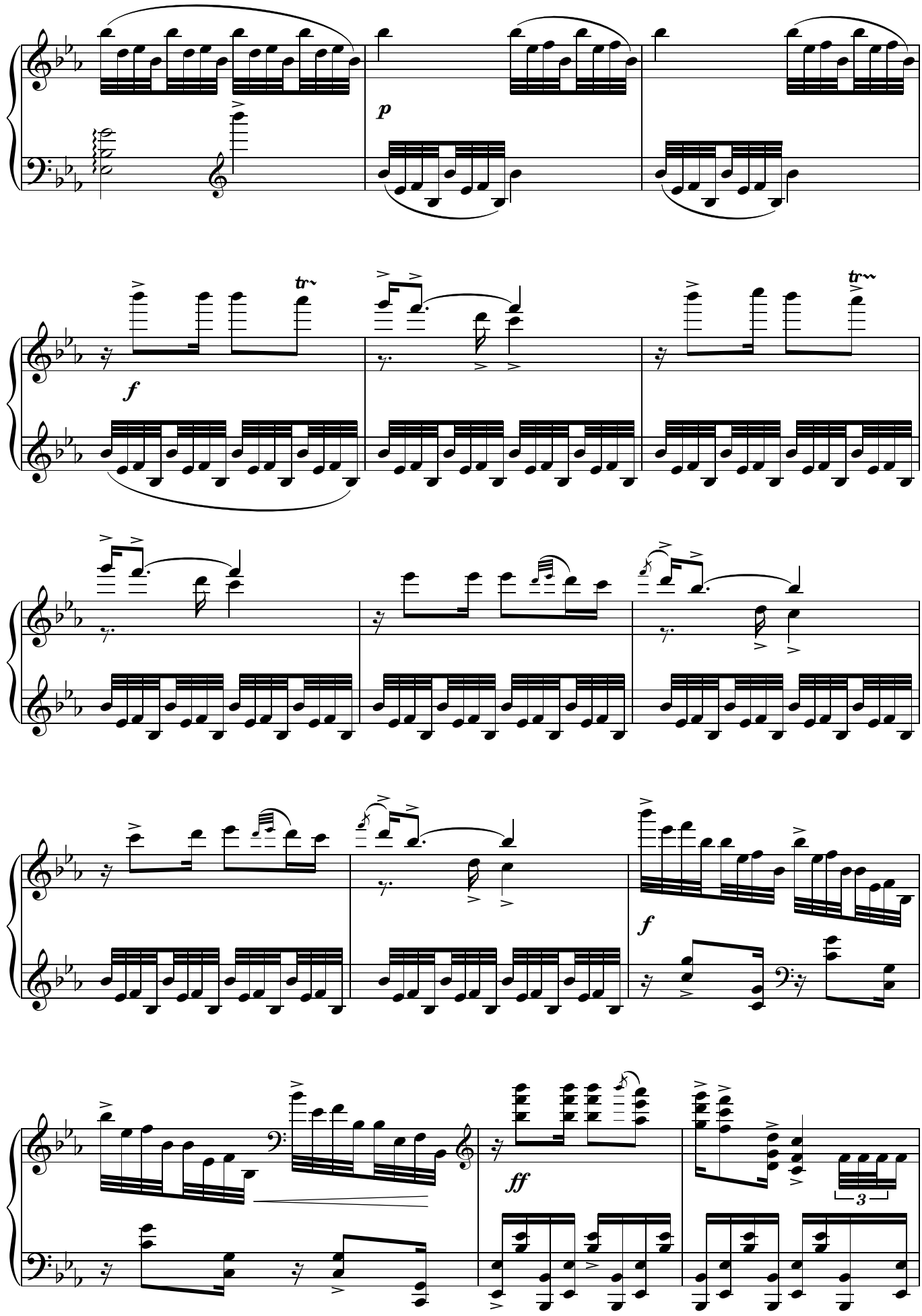
p
f
tr
tr
f
ff
3

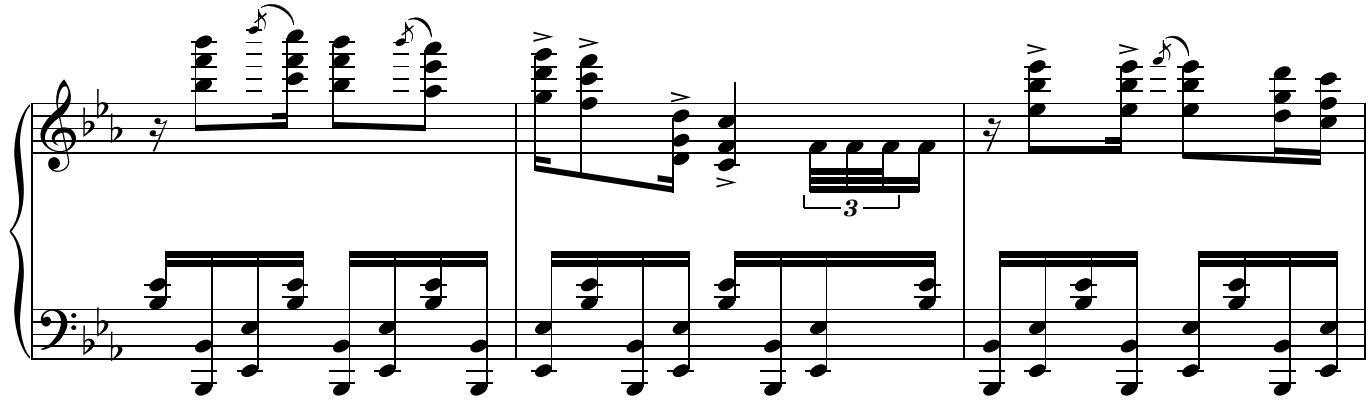
3

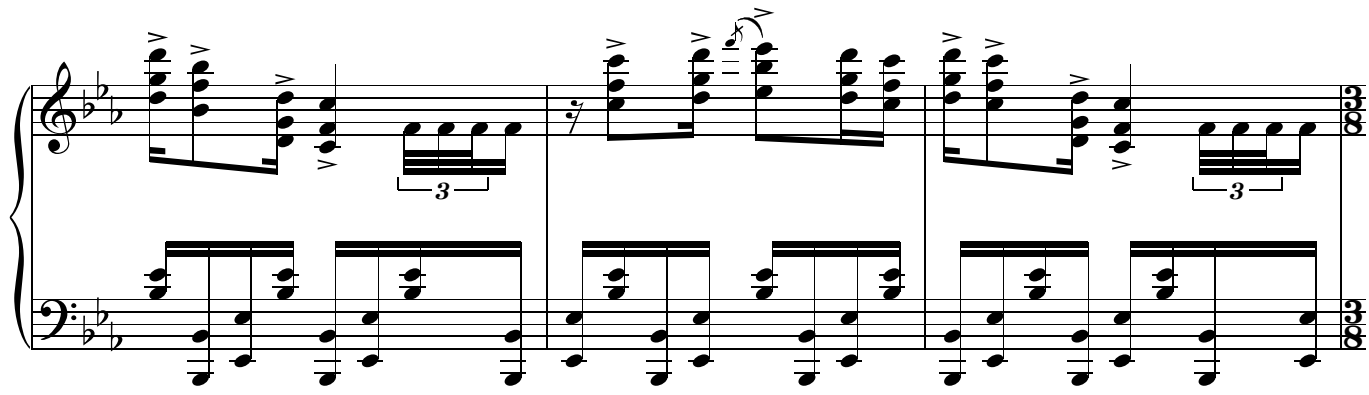
3
3
8
3
8
3
8

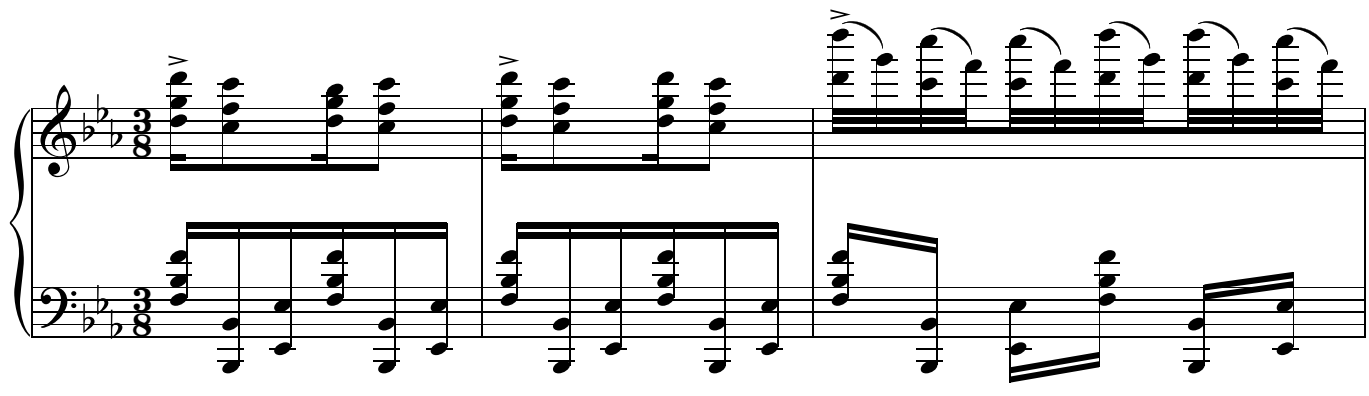
3
8
3
8

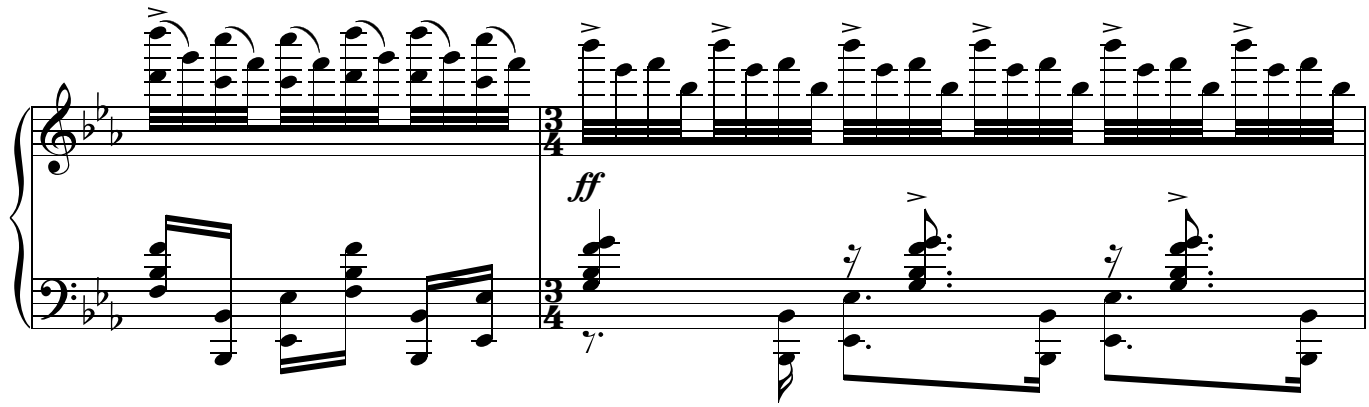
ff
3
4
3
4

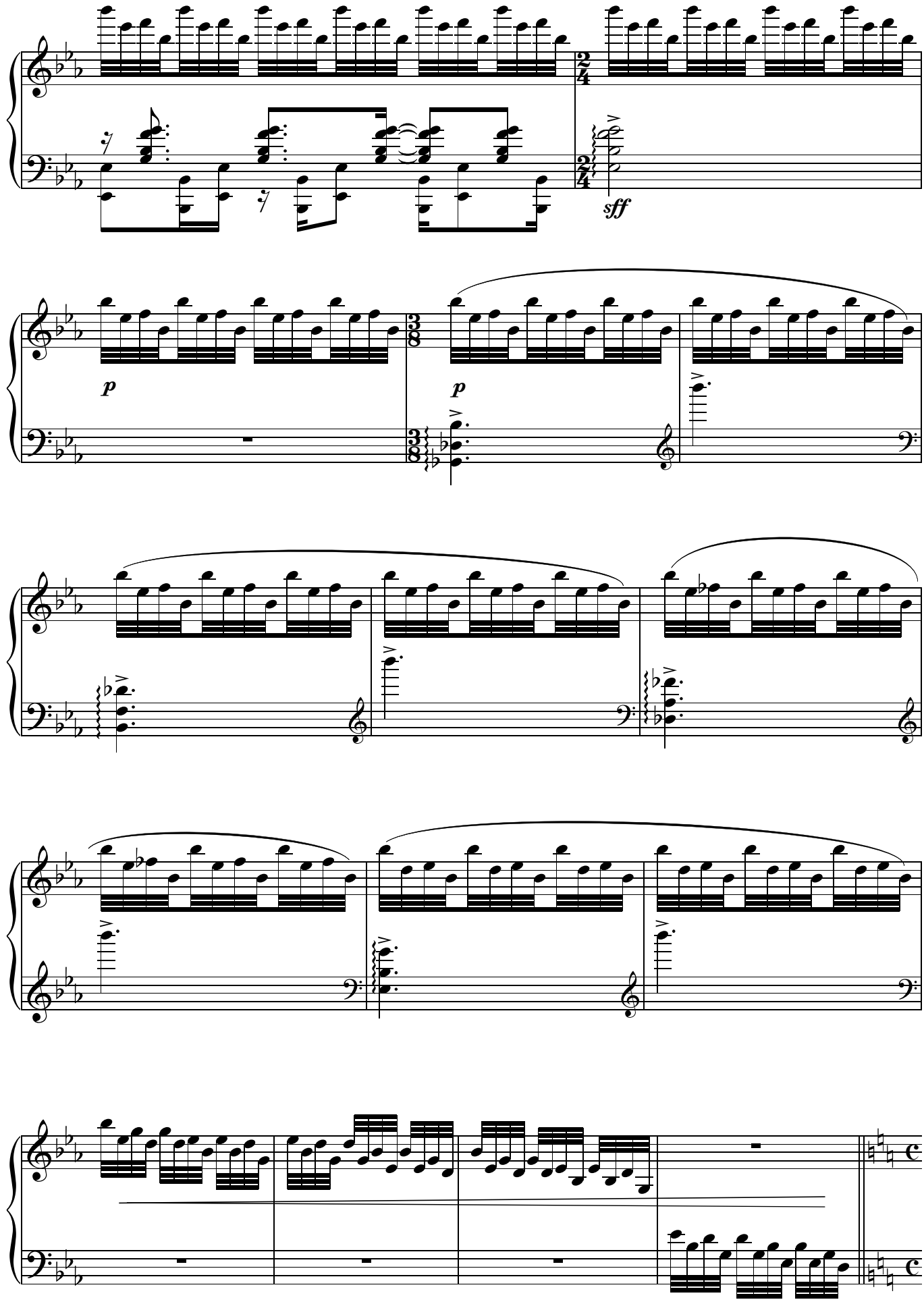
sff
p
p

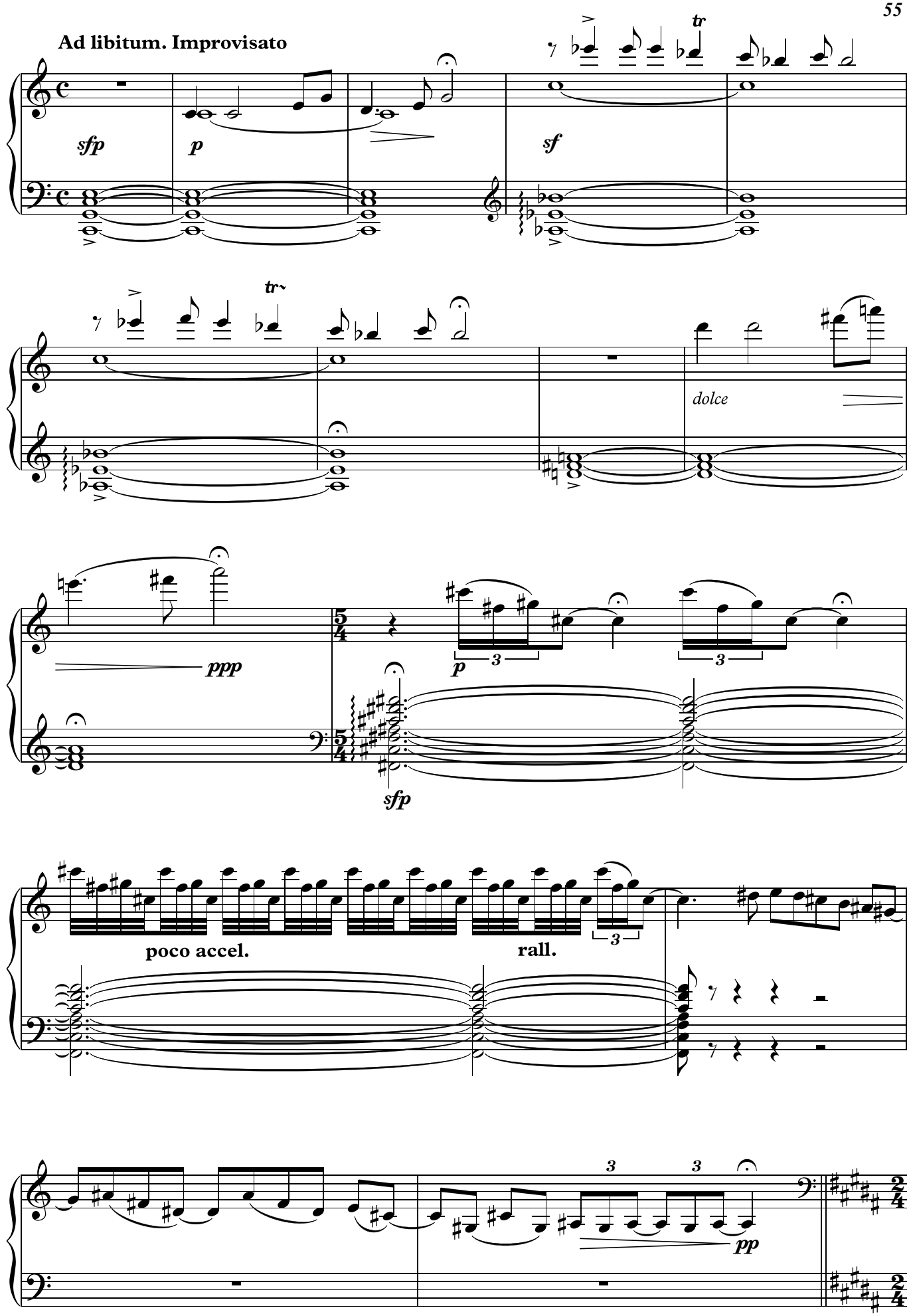
Ad libitum. Improvisato
sfp
p
sf
tr
tr
dolce
ppp
p
3
3
sfp
poco accel.
rall.
3
3
3
pp

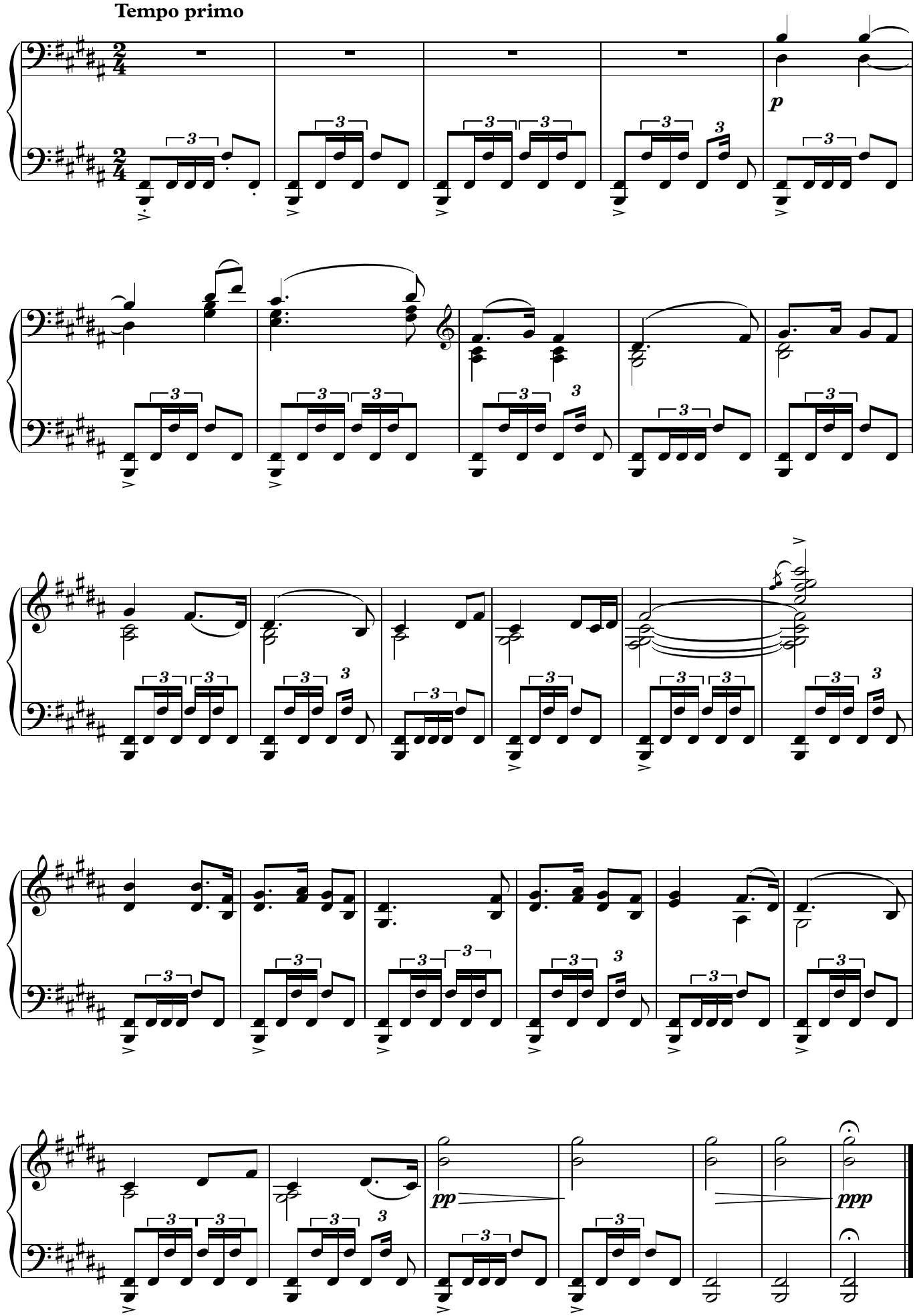
Tempo primo
p
pp
ppp

# Танец №8
(g-moll)

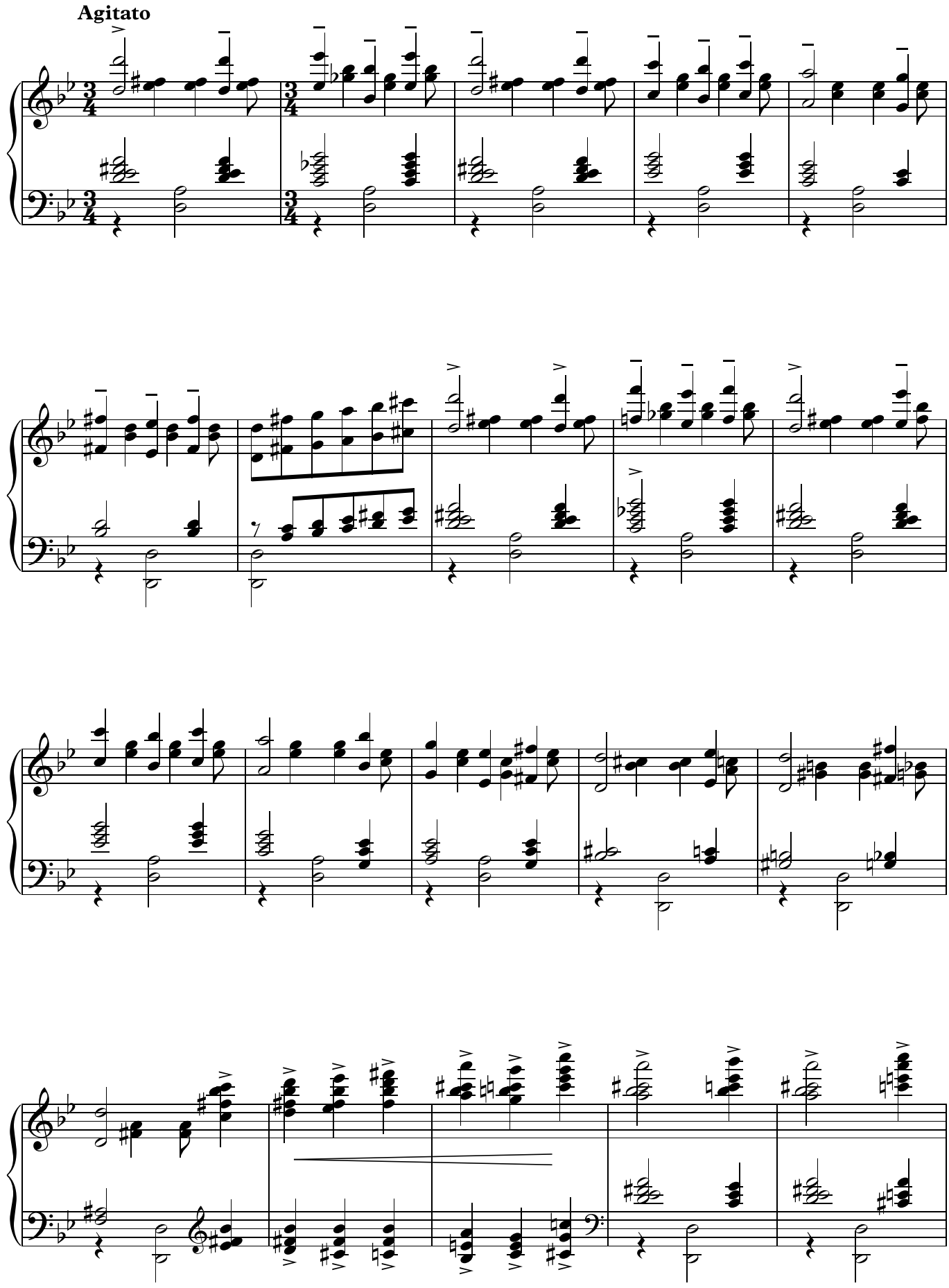

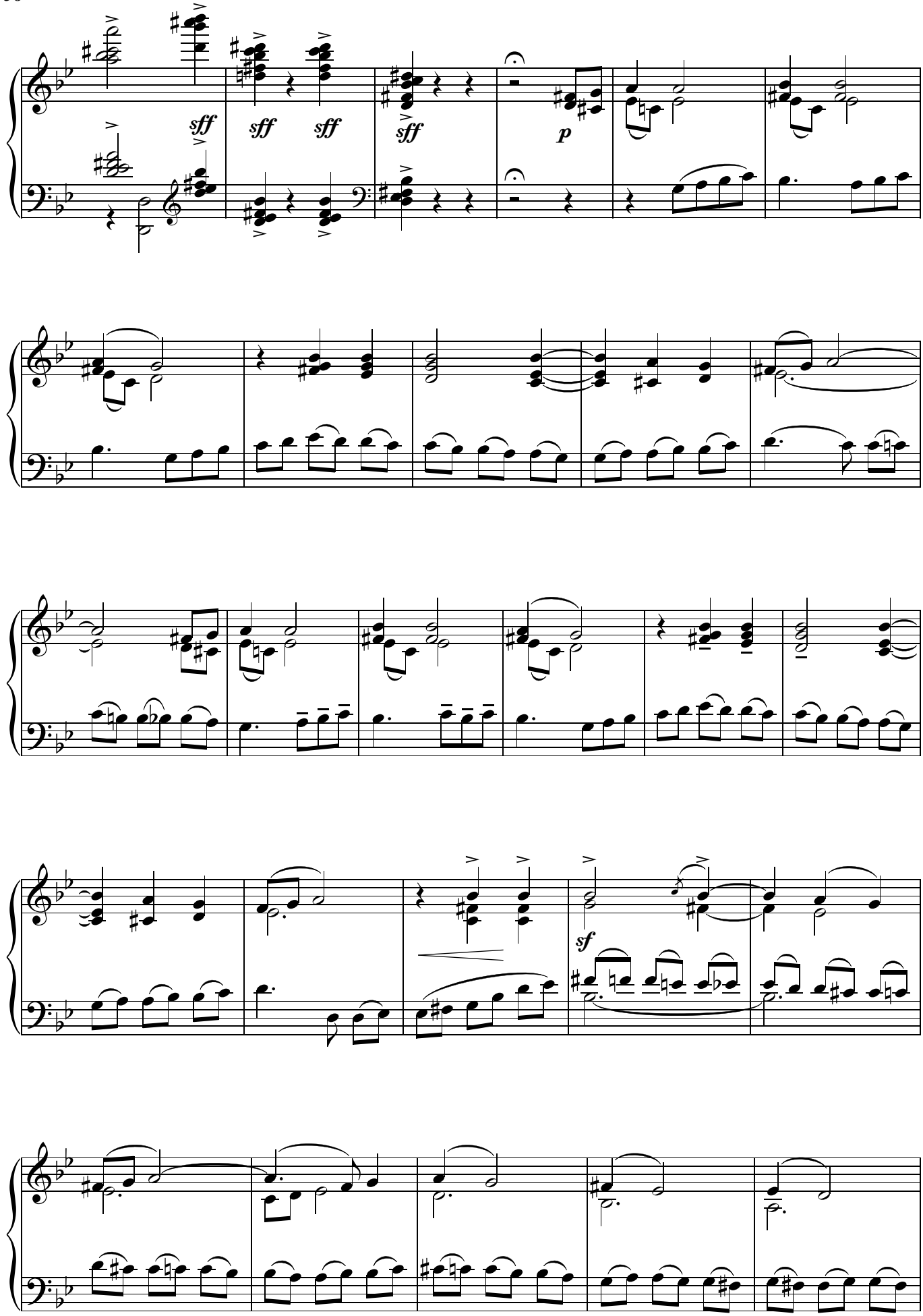
sff
sff
sff
sff
p
sf

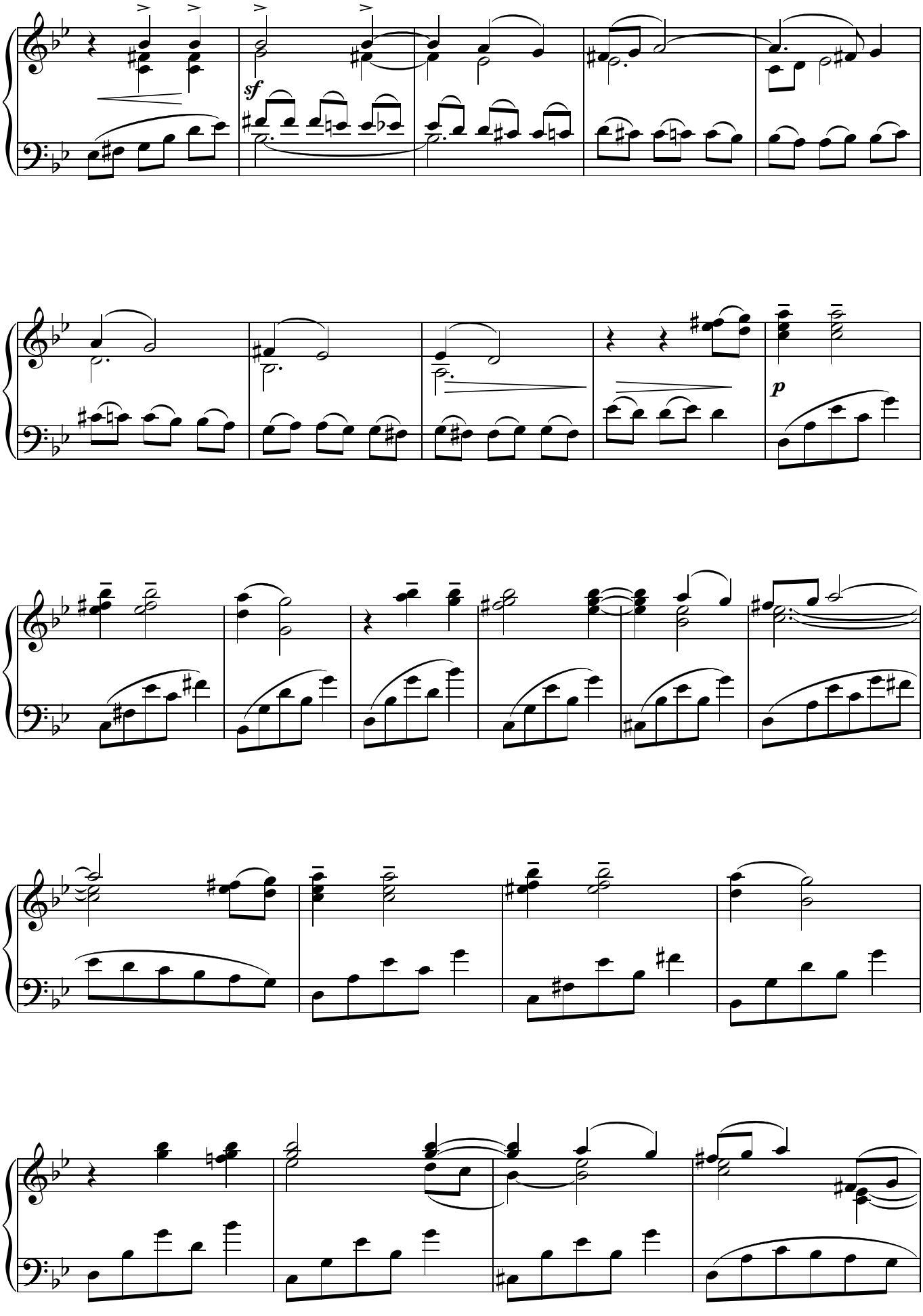
sf
p

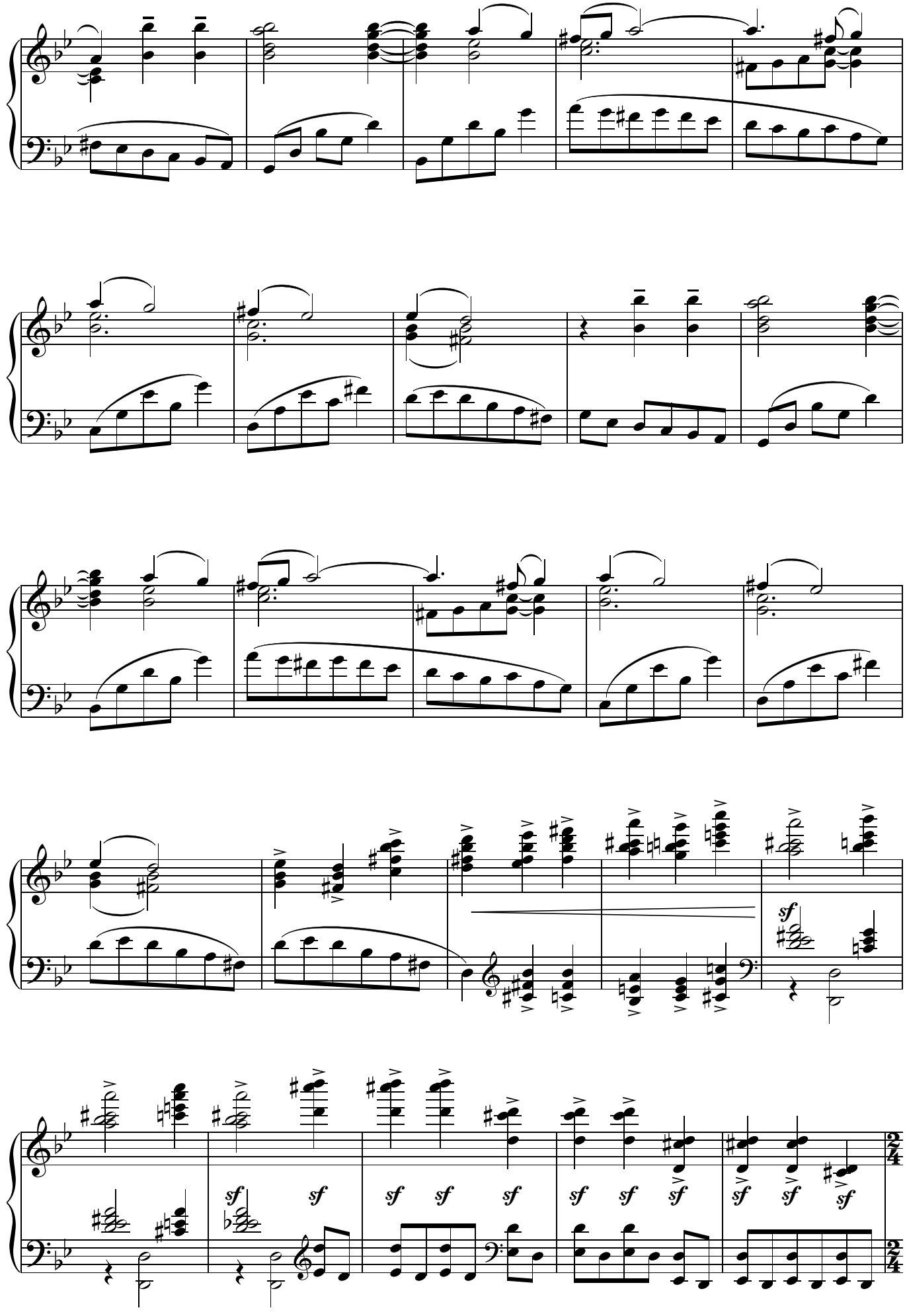
sf
sf sf sf sf sf sf sf sf sf sf sf sf
2/4
2/4

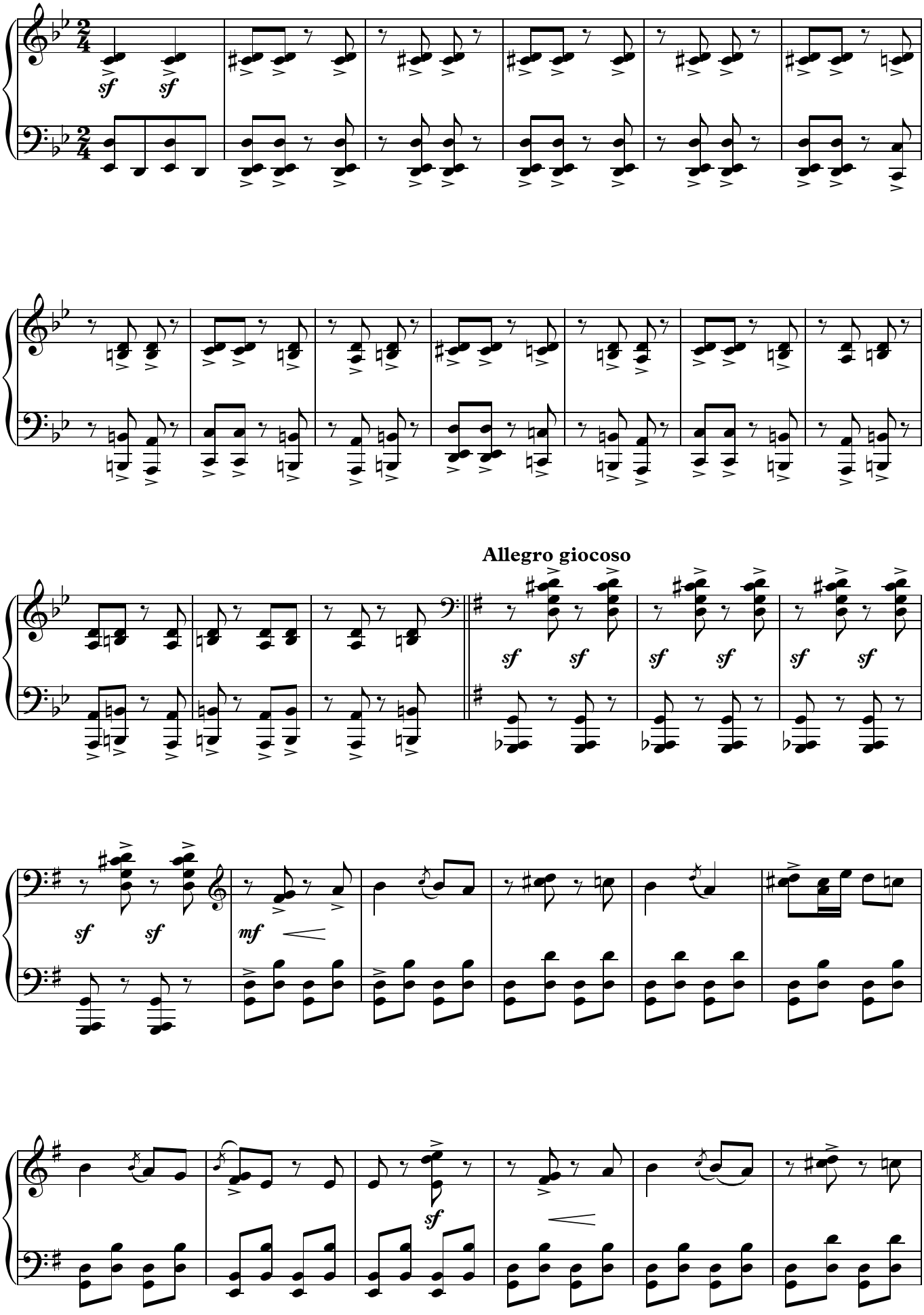
sf sf
Allegro giocoso
sf sf sf sf sf sf
sf sf
mf
sf

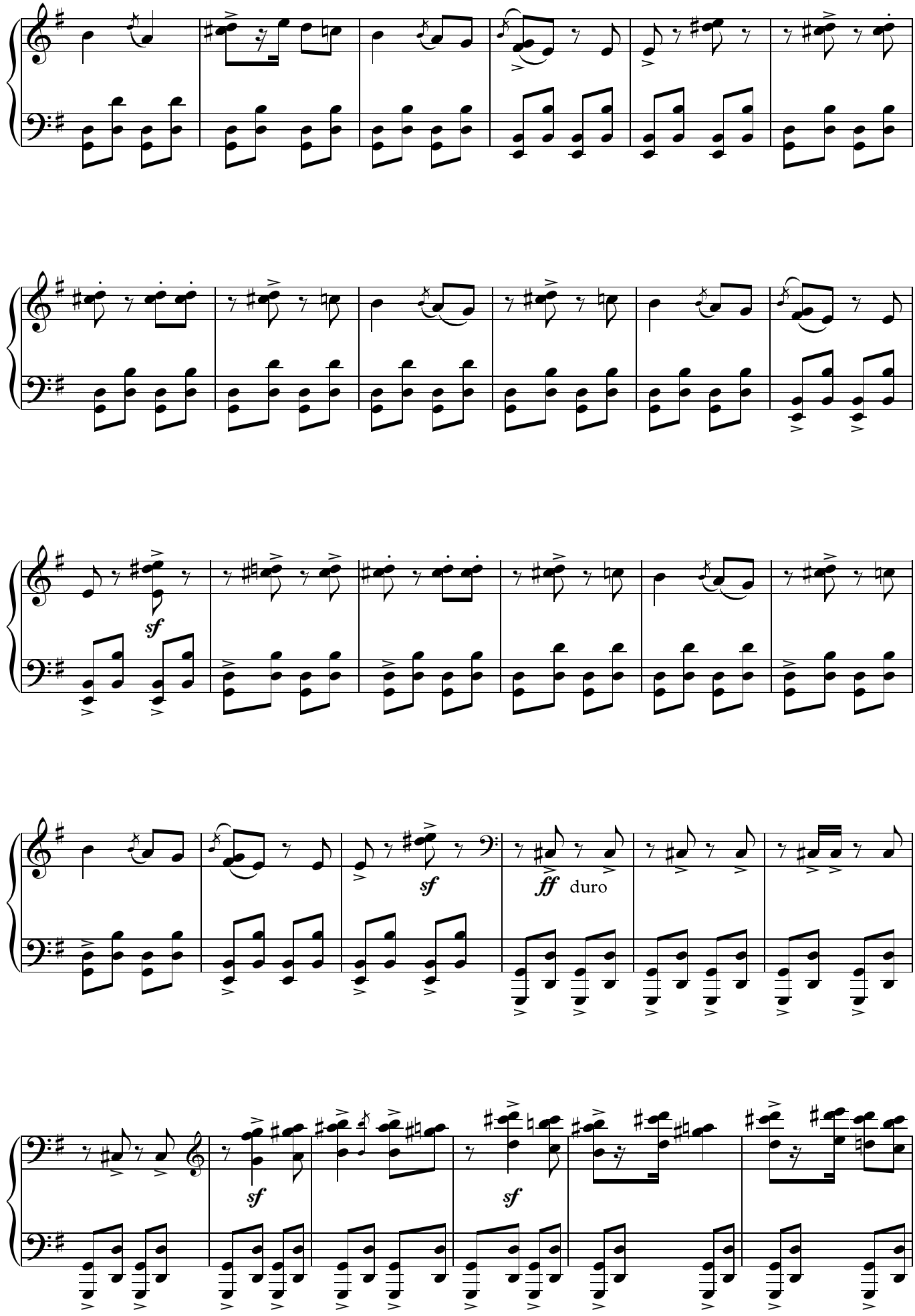
sf
sf
ff duro
sf
sf

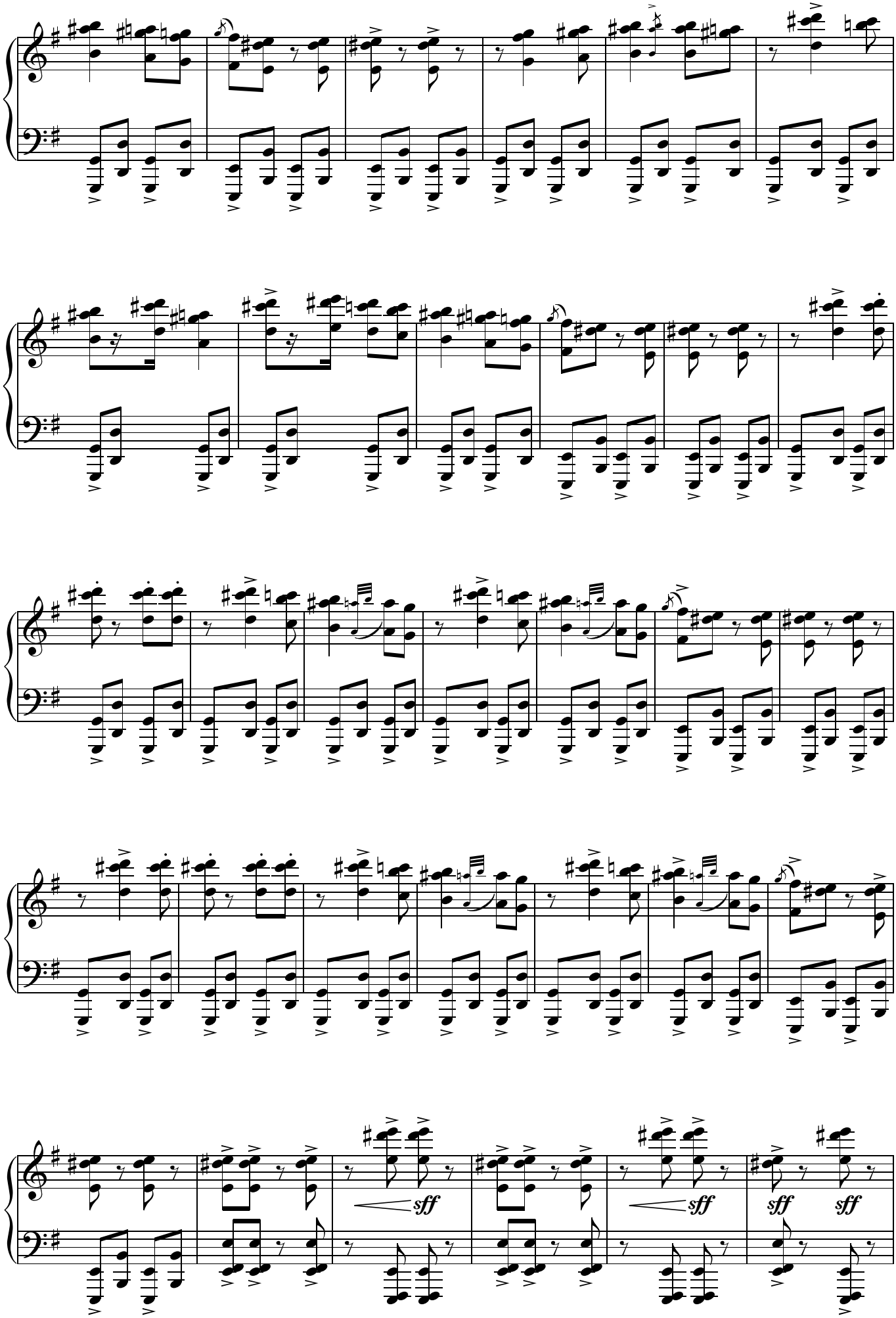
sff
sff
sff
sff

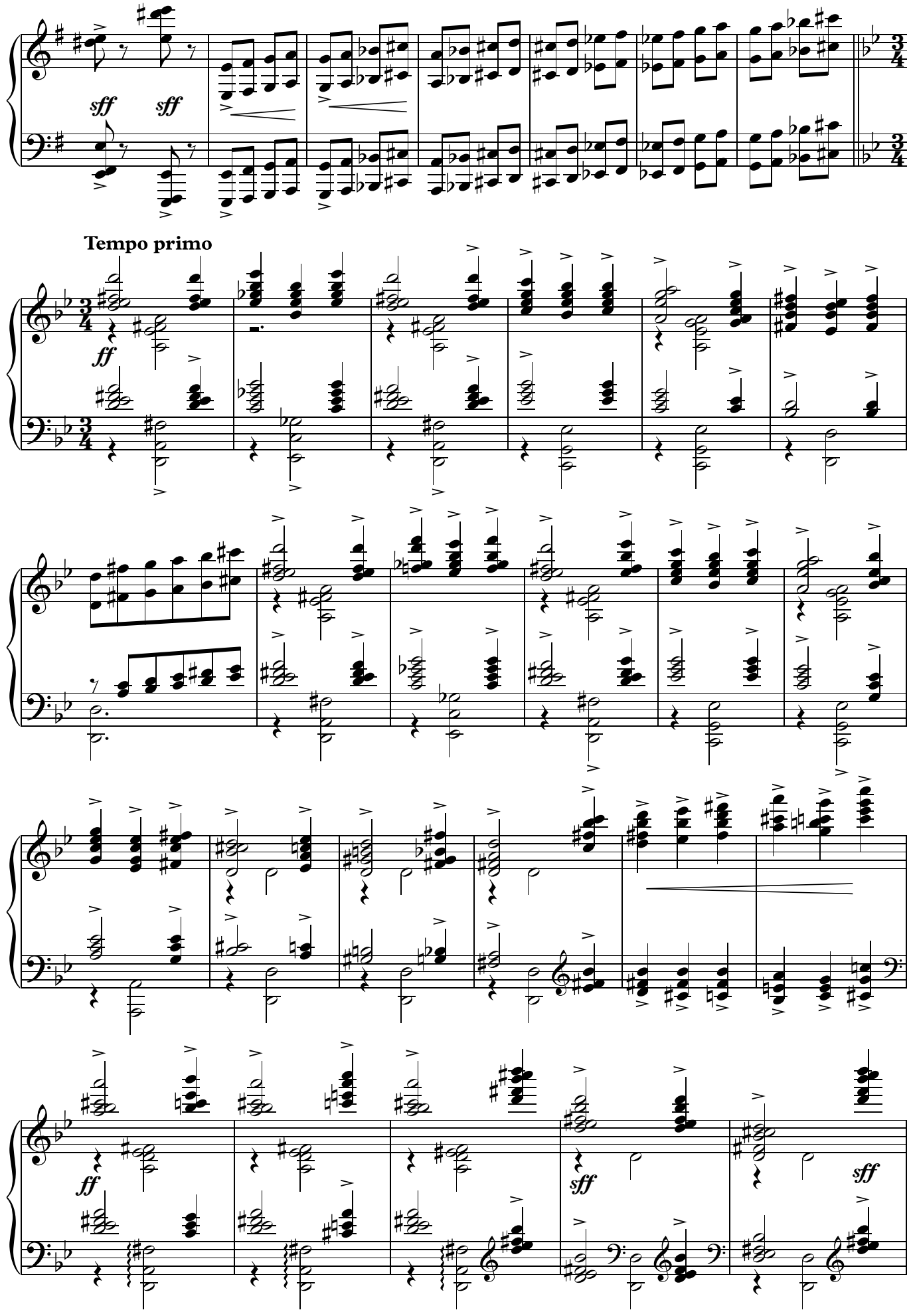
sff
sff
Tempo primo
ff
ff
sff
sff

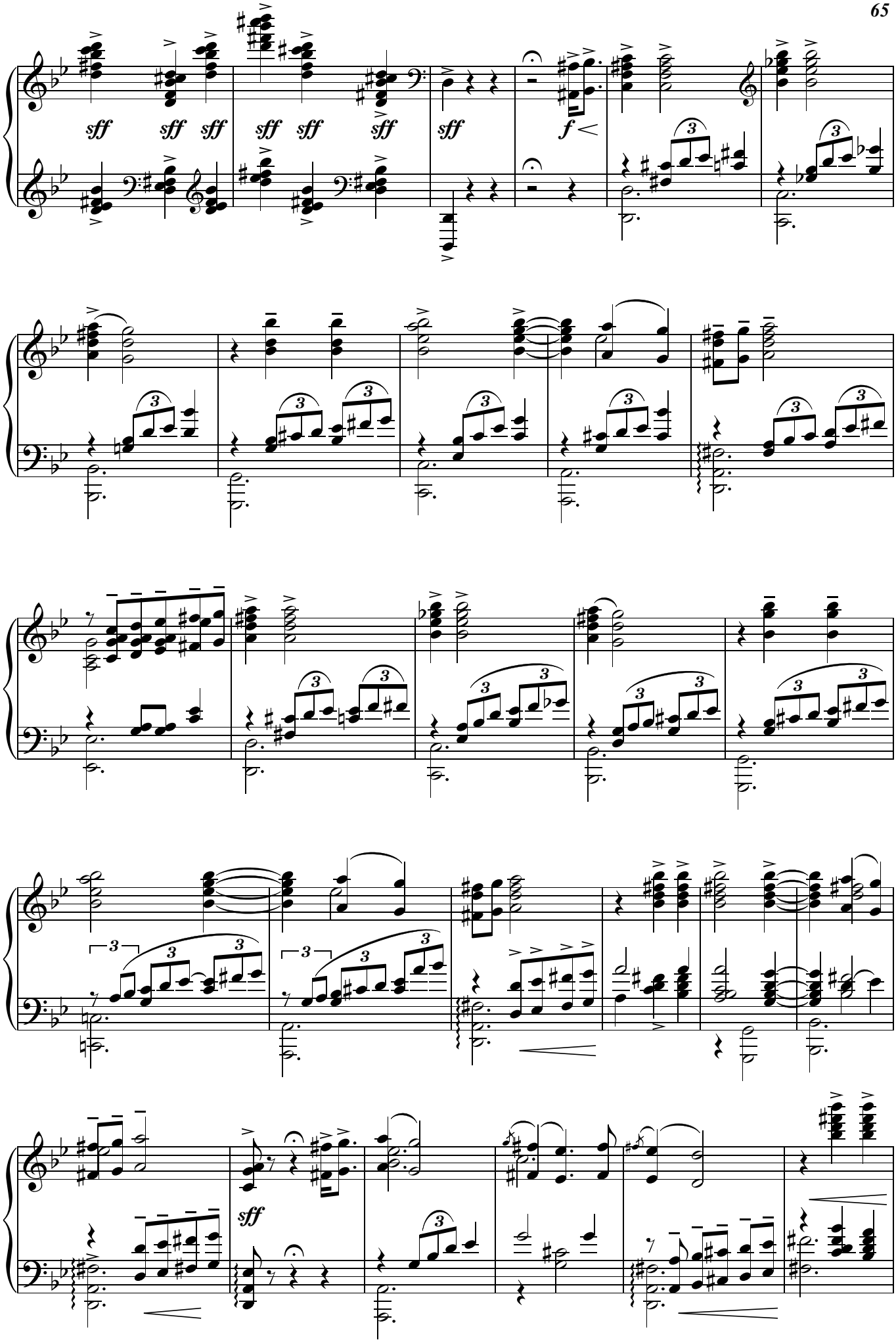
sff sff sff
sff sff sff
sff
f
sff

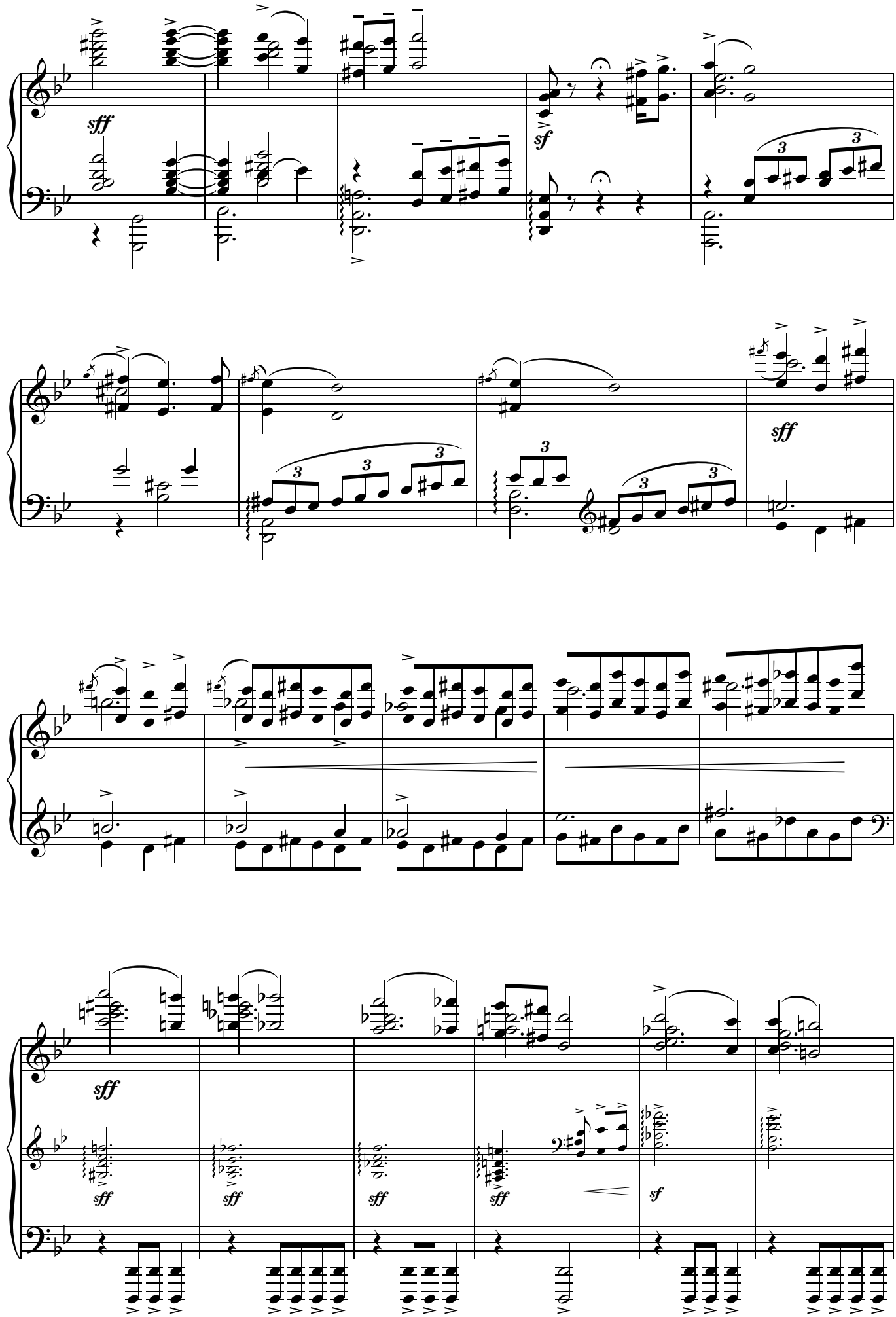
sff
sf
3
sff
sff
sff
sff
sff
sff
sf

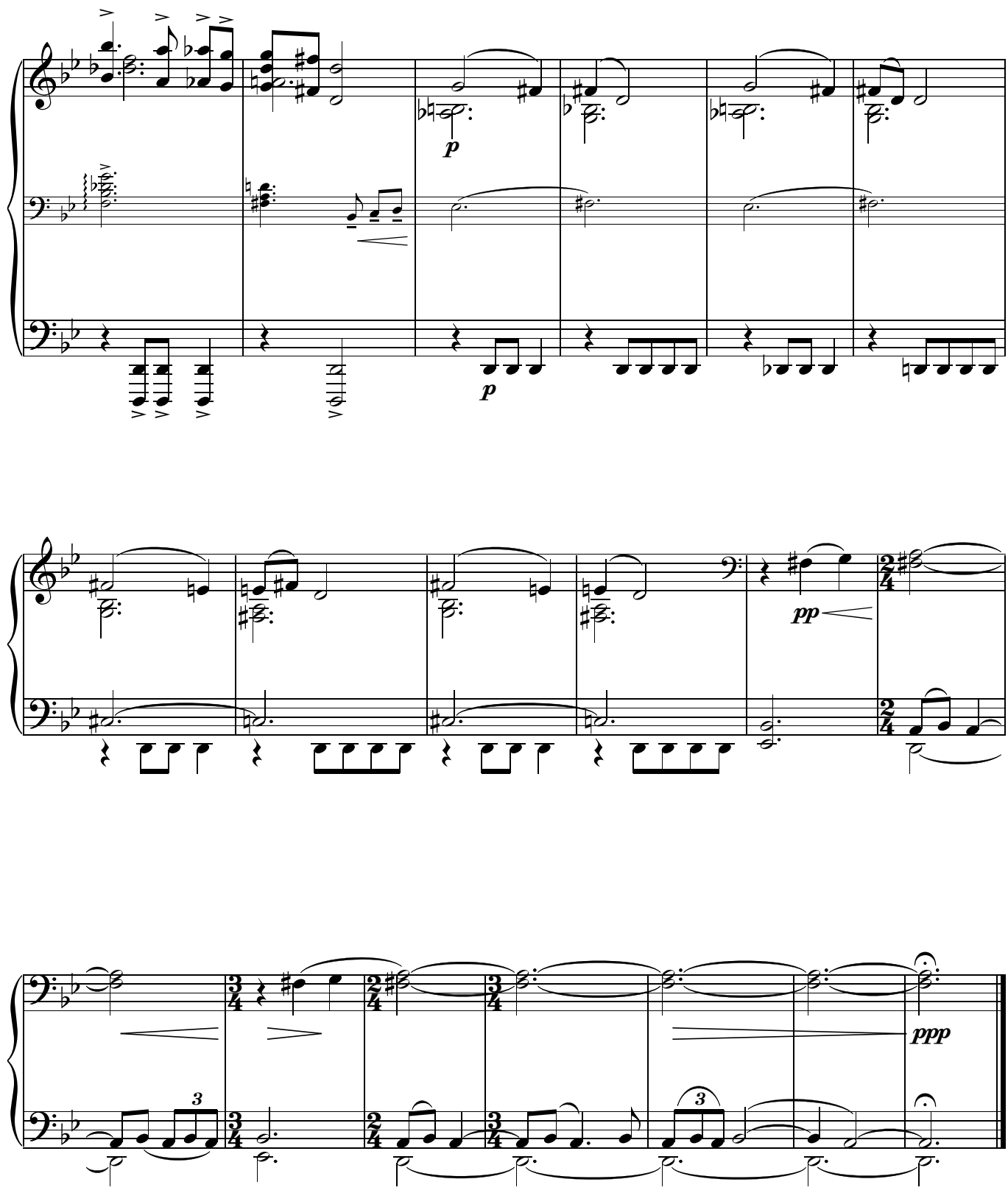
p
p
pp
ppp

# Экспромт

**Tempo di marcia, brioso**

Е. Брусиловский

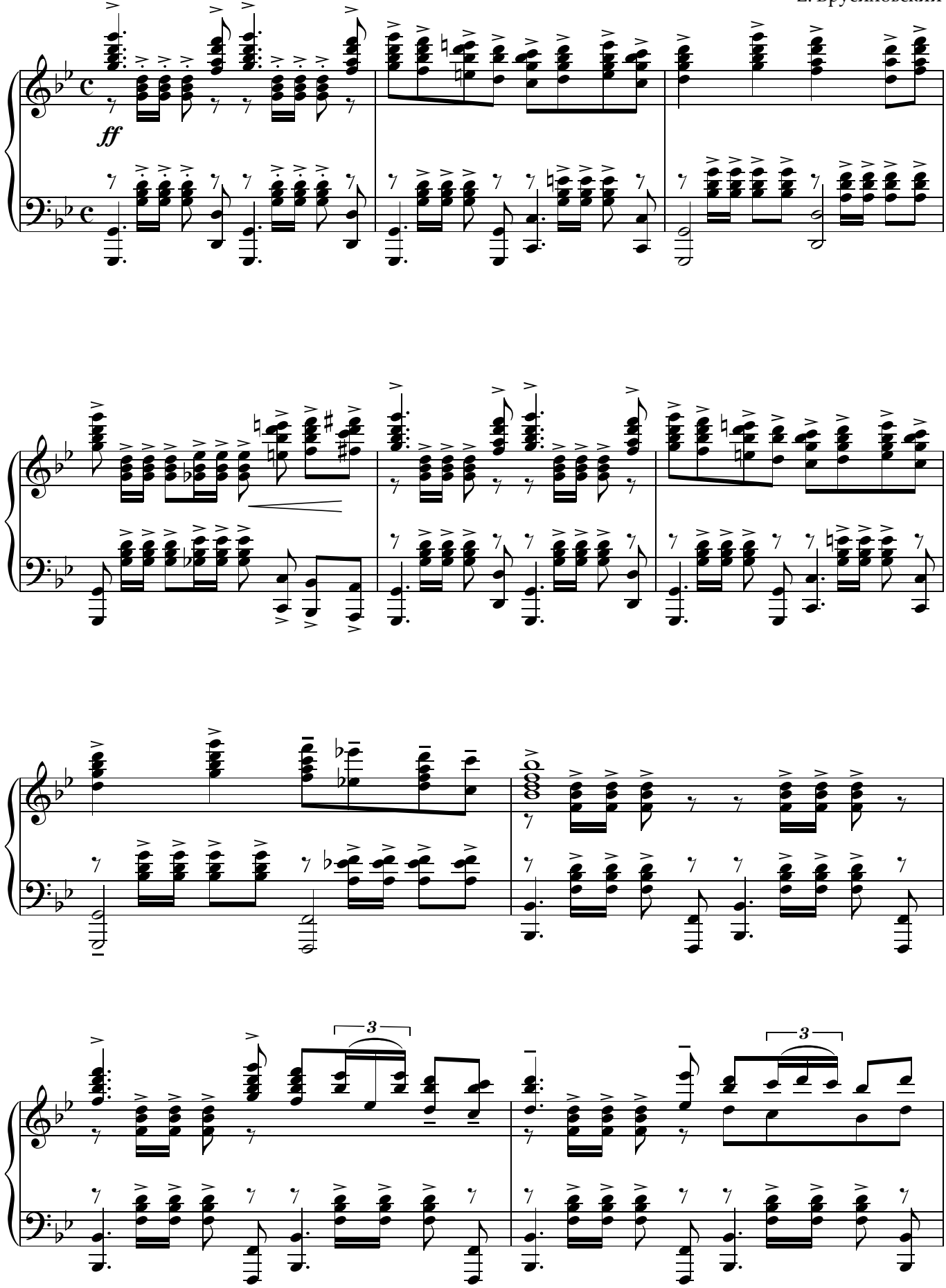

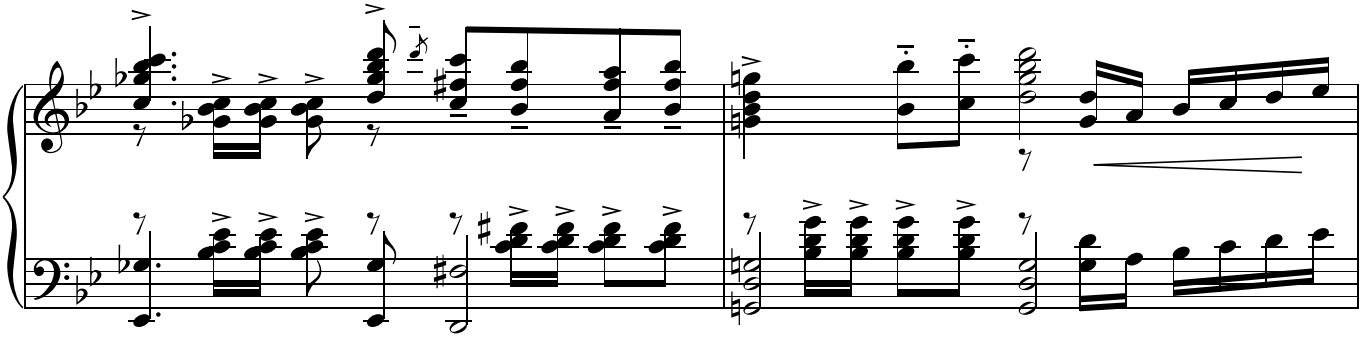

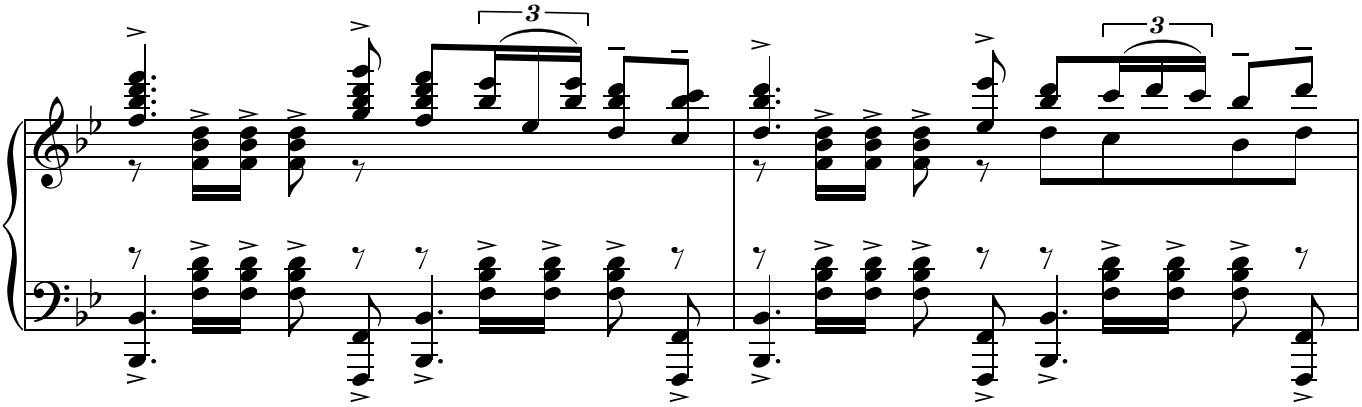
3
3

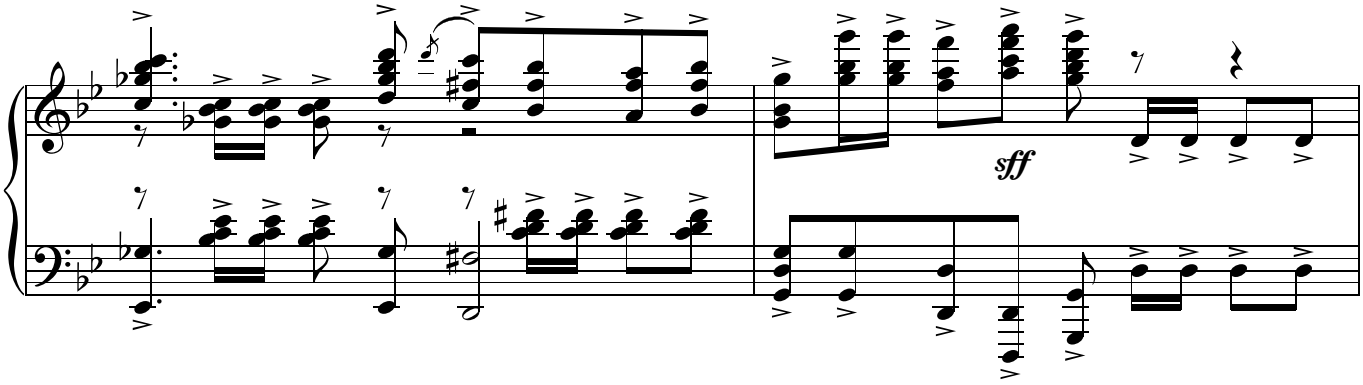
sff

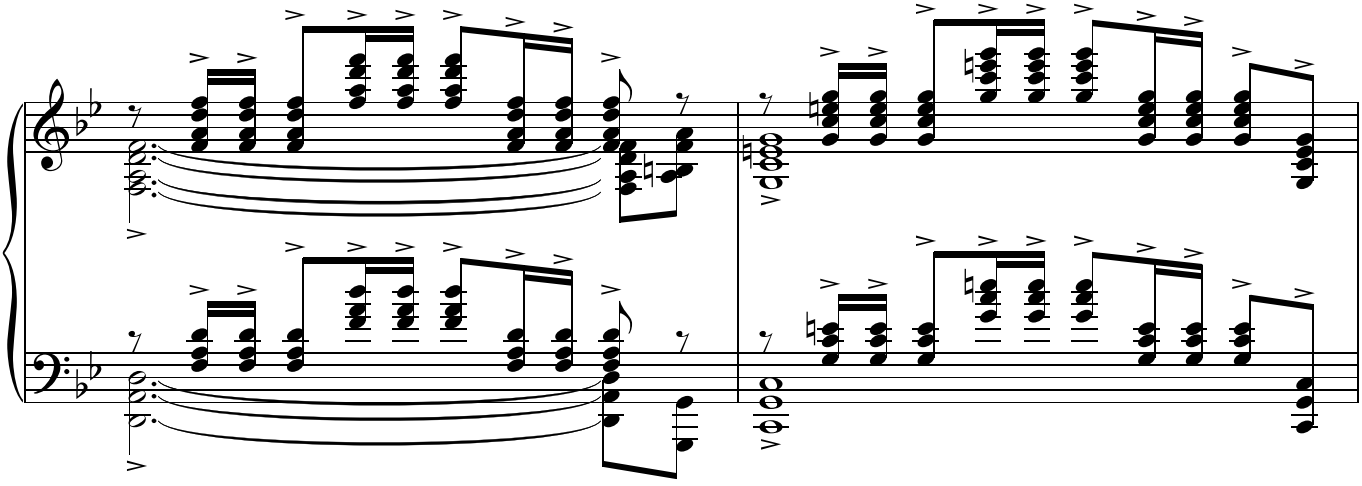

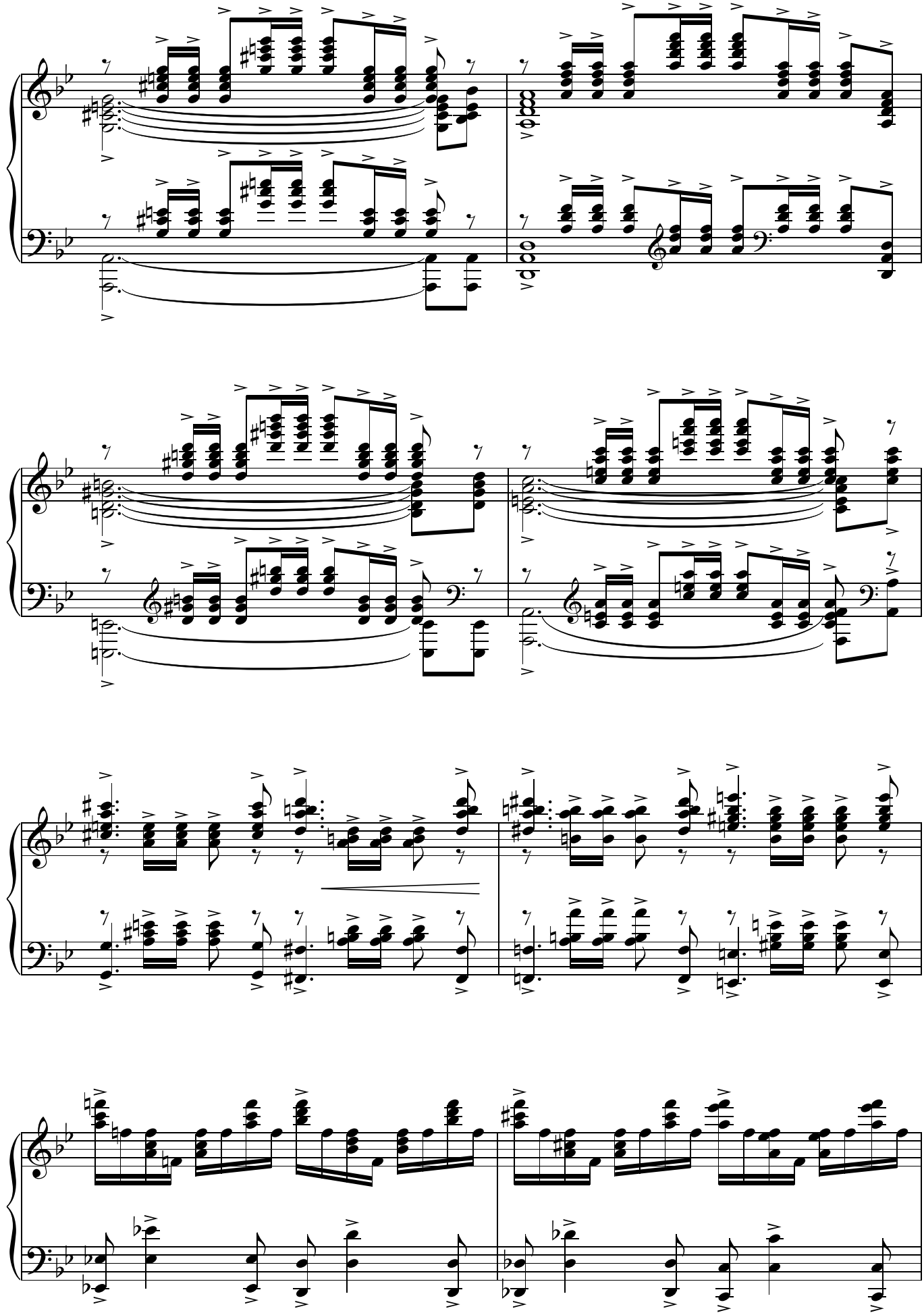

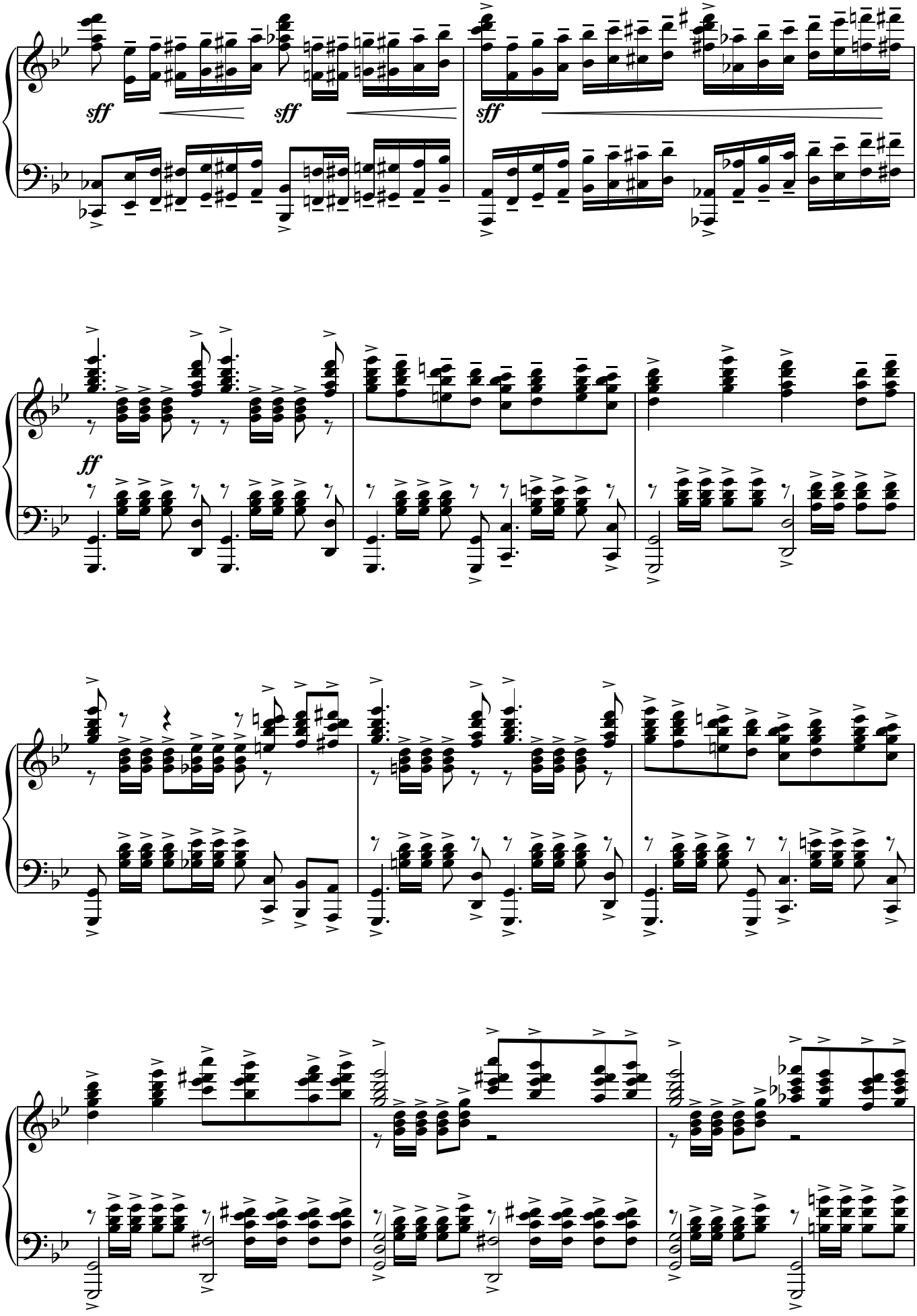
sff
sff
sff
ff

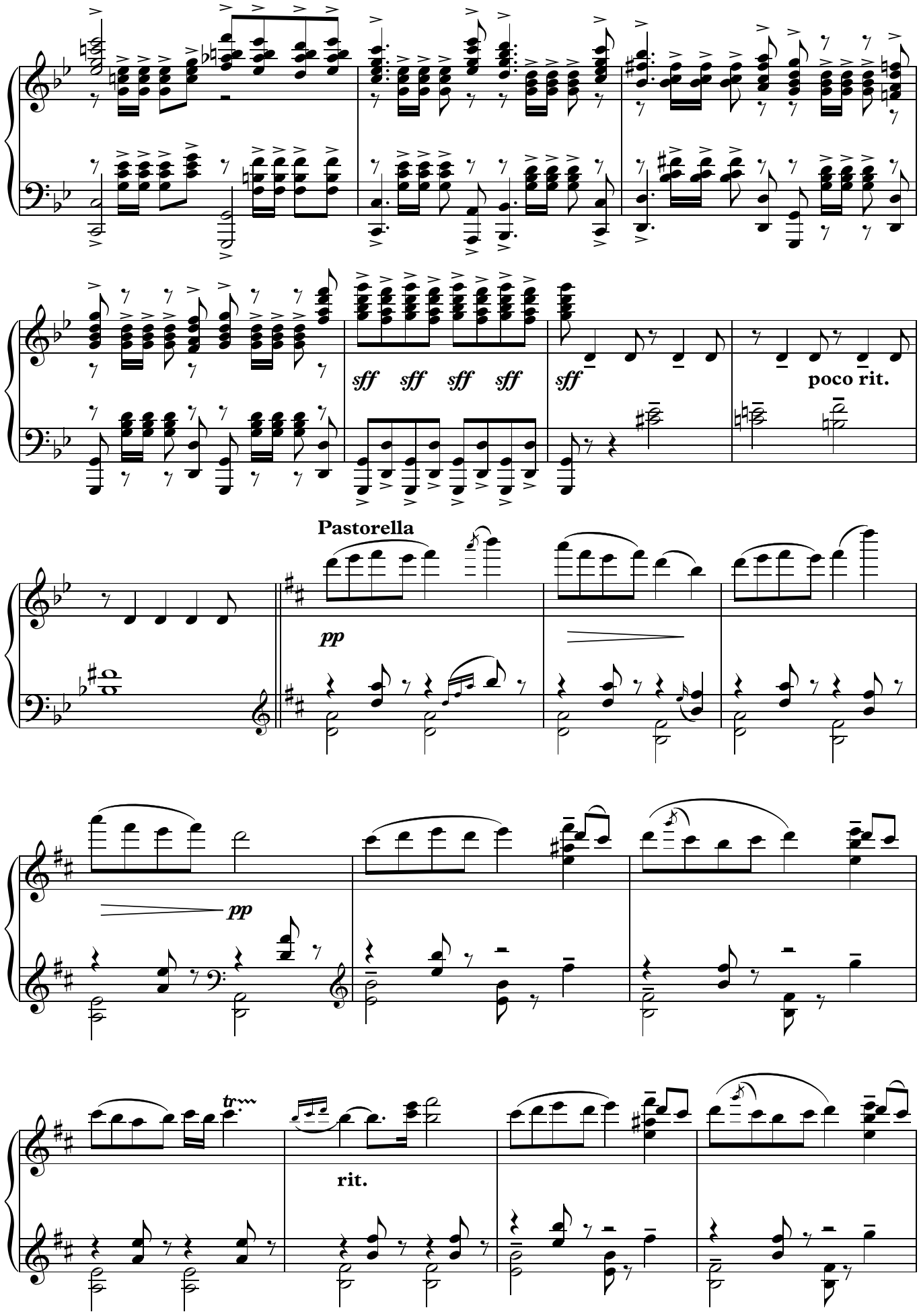
sff sff sff sff
sff
poco rit.
Pastorella
pp
pp
tr
rit.

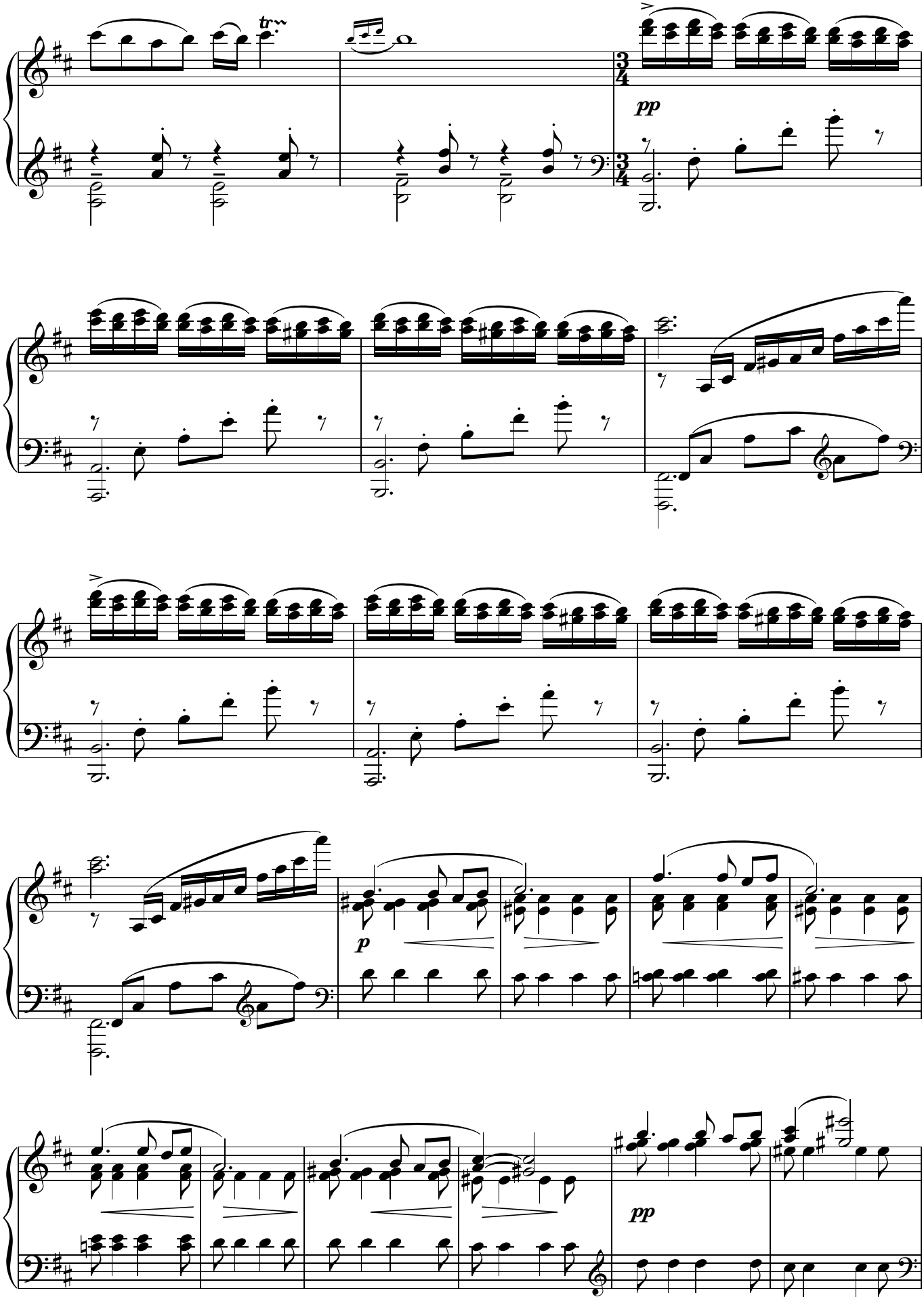
tr
pp
p
pp

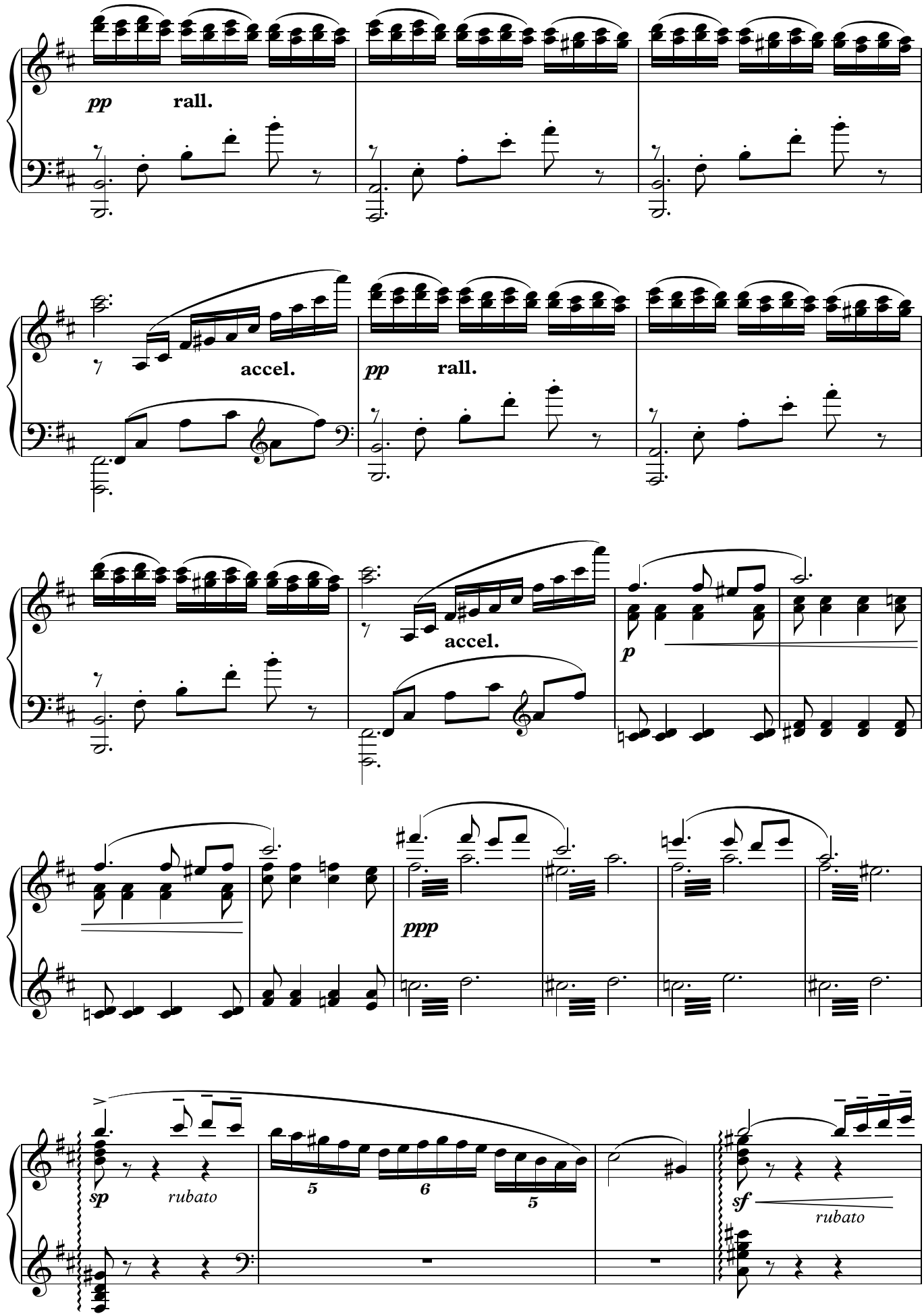
pp
rall.
accel.
pp
rall.
accel.
p
ppp
sp
rubato
5
6
5
sf
rubato

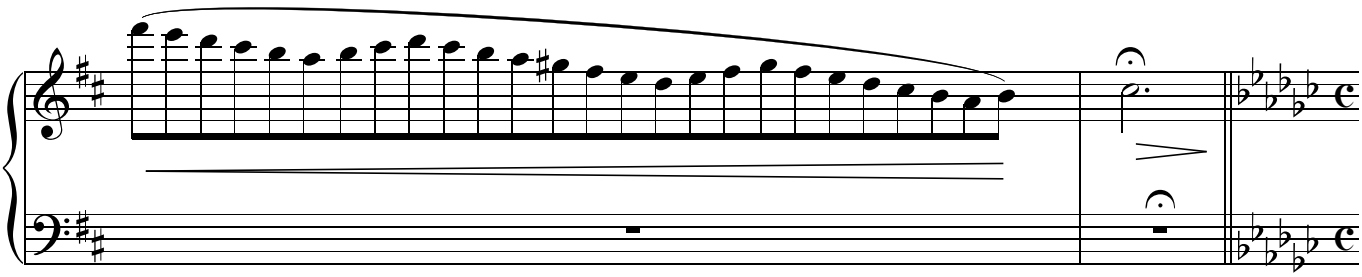

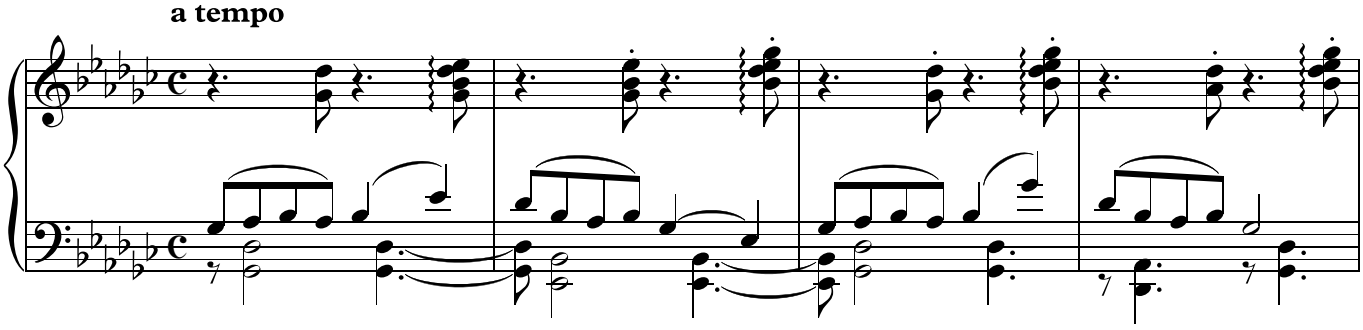
a tempo

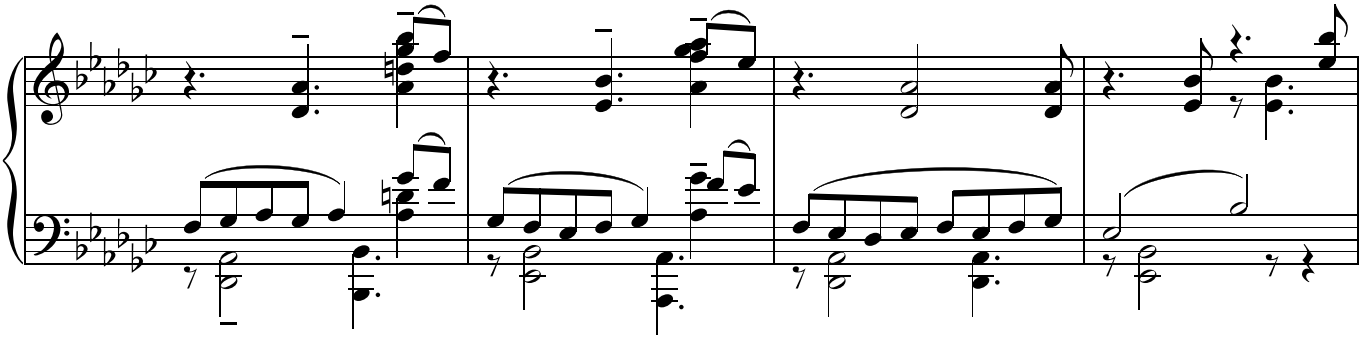

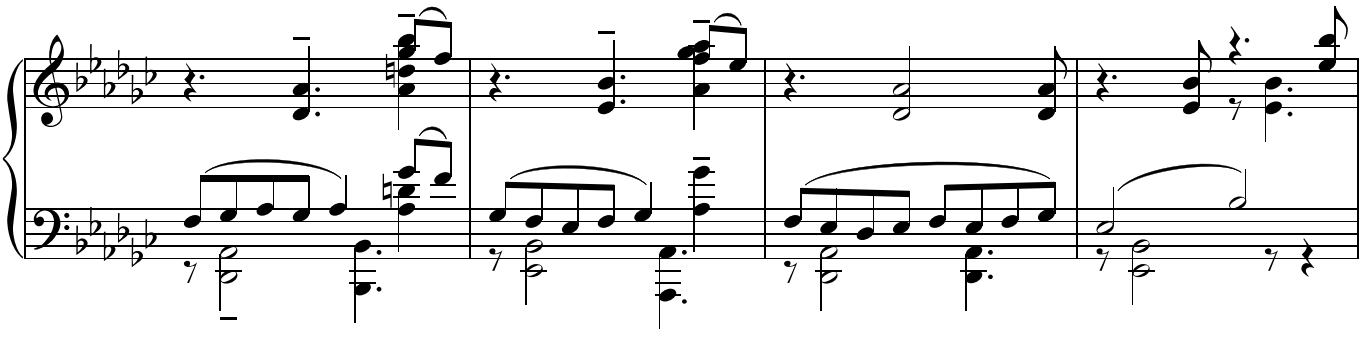

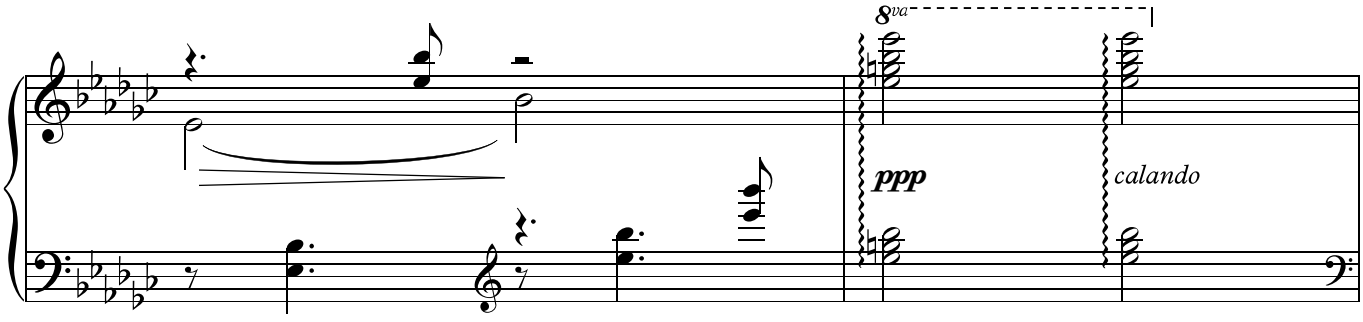
8va
ppp
calando

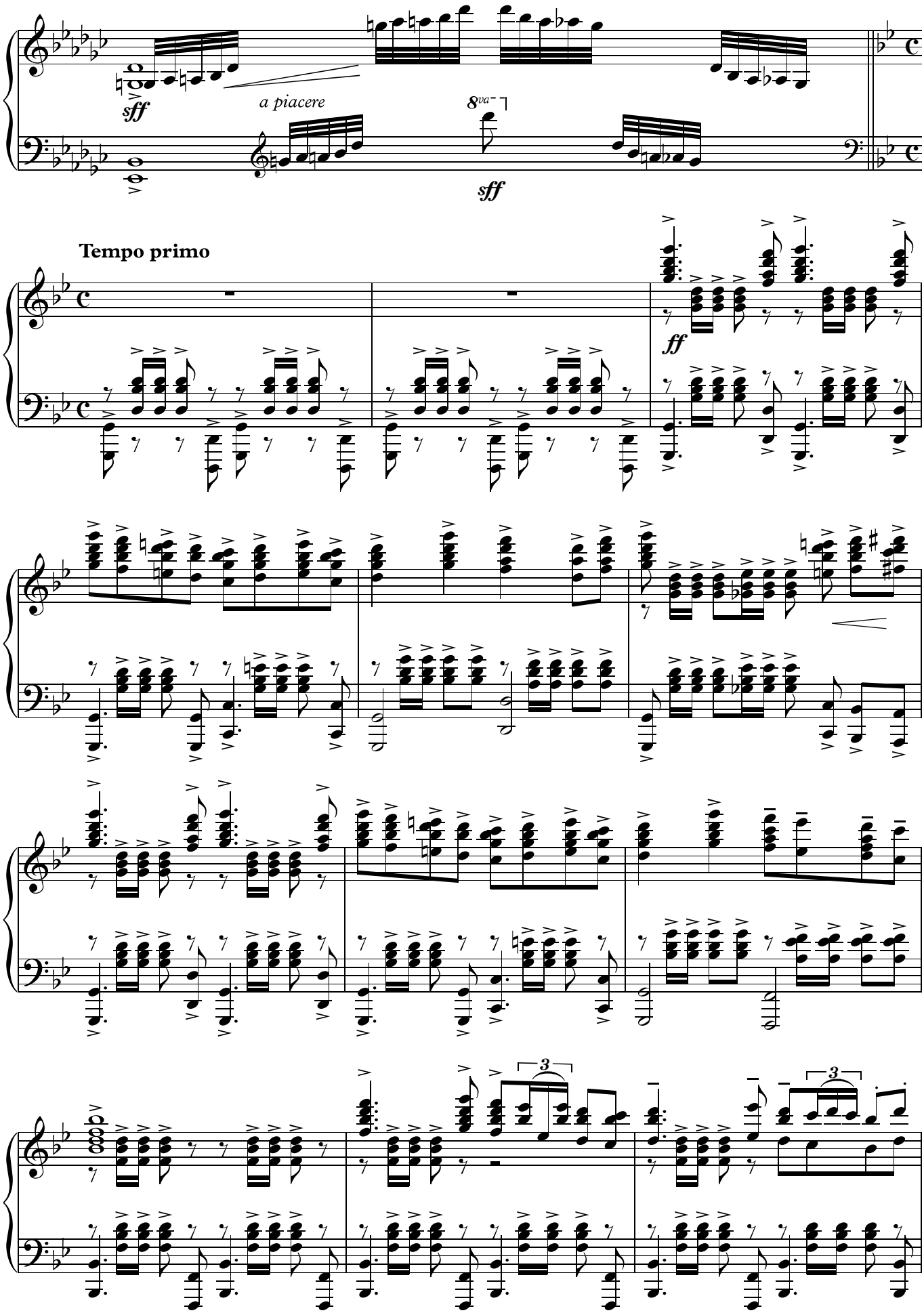
sff
a piacere
8va
sff
Tempo primo
ff
3
3

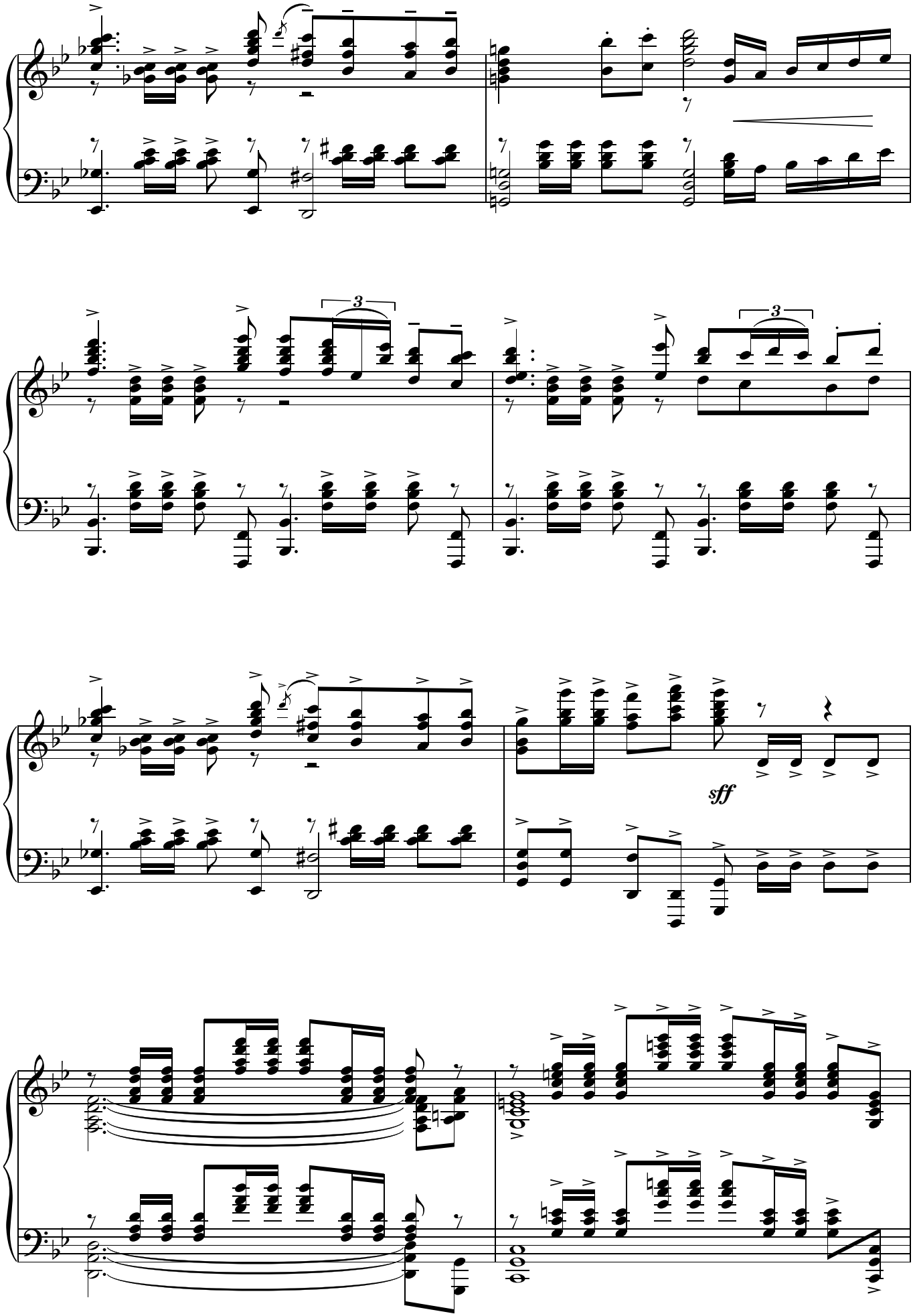
3
3
sff

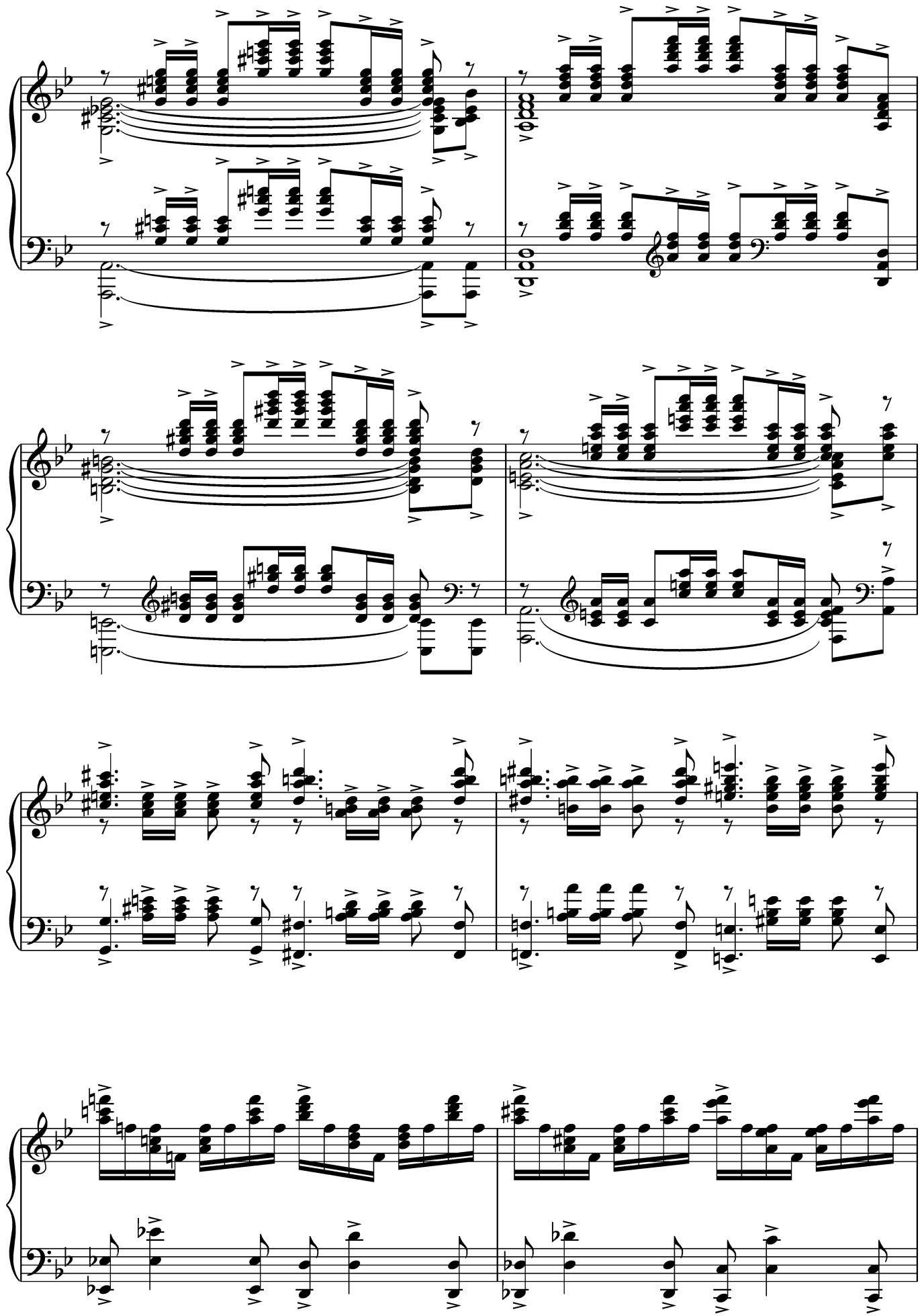

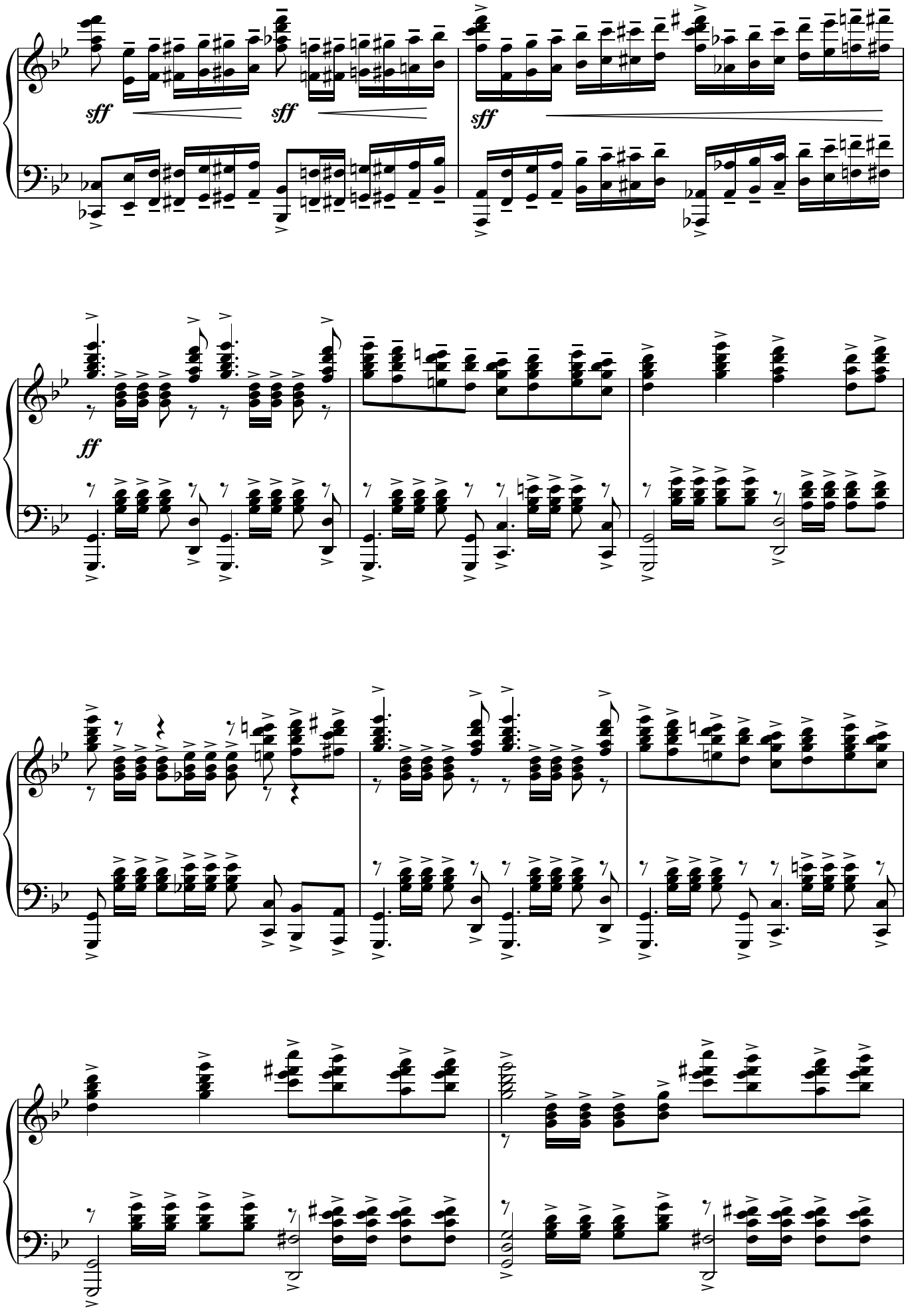
sff
sff
sff
ff

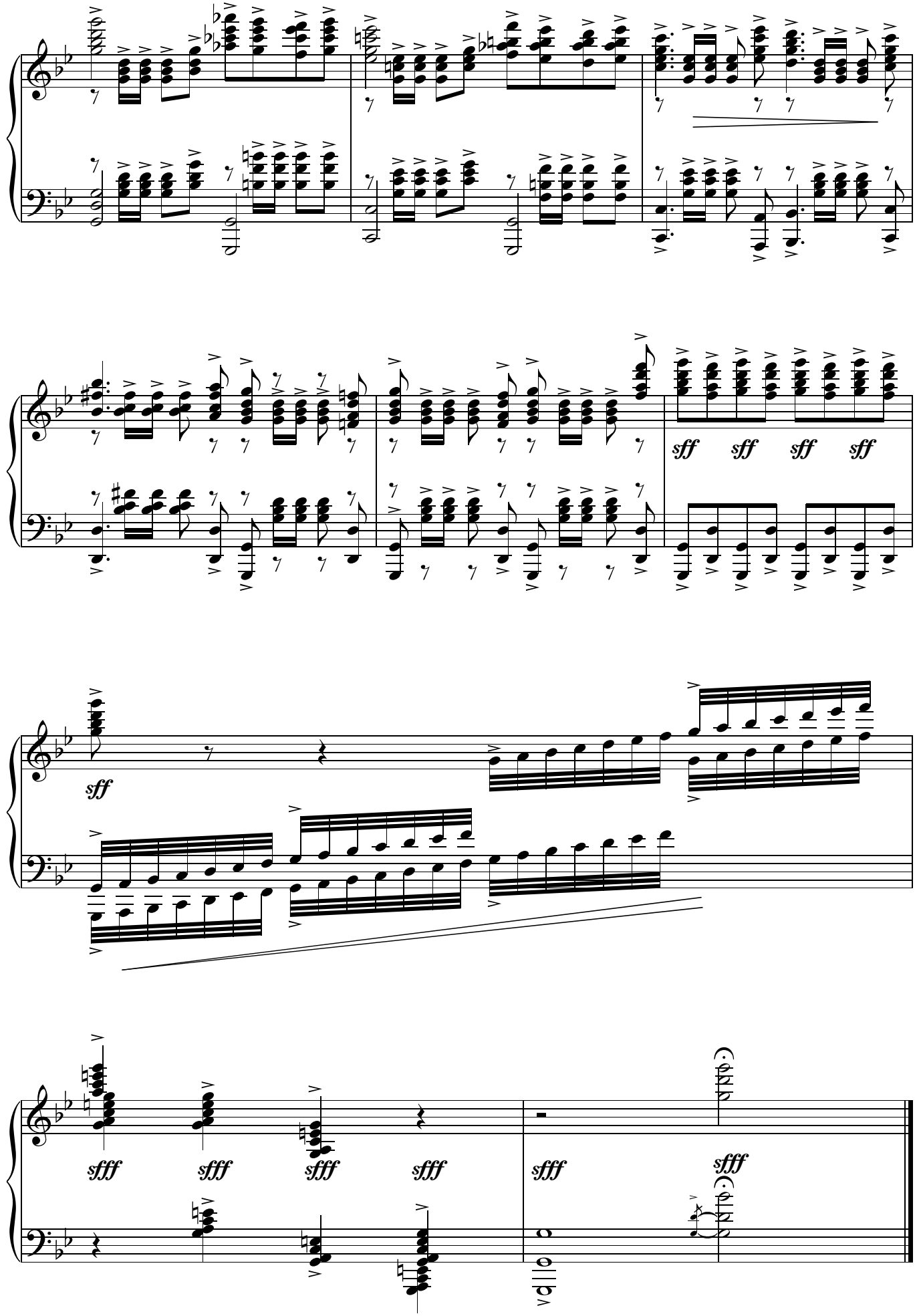
sff
sff
sff
sff
sff
sfff
sfff
sfff
sfff
sfff
sfff

**Ахмет Куанович Жубанов** (1906-1968) — композитор, музыковед, педагог, дирижер, музыкально-общественный деятель, академик, Народный артист КазССР, профессор, доктор искусствоведения.

Ахмет Жубанов является одним из основоположников казахского профессионального музыкального искусства и музыковедения Казахстана. Им записаны и опубликованы музыкальные произведения для домбры, кобыза и сыбызги, переложены для оркестра народных инструментов многие народные кюи. Он является одним из авторов опер «Абай», «Төлеген Тохтаров»; песен и хоров «Родина», «Белая Шолпан», «Наш город», «Солнце мое — Москва», «Песня о партии», «Лирическая песня», «Қарлығаш», «Письмо с фронта», «Клятва»; инструментальных сочинений «Таджикский танец», «Казахский танец», «Ария»; симфонических поэм «Төлеген Тохтаров», «Абай»; радиооперы «Құрманғазы». А. Жубанов сочинил музыку к пьесам Г. М. Мусрепова «Қозы Корпеш — Баян Сұлу», МАхинжанова «Исатай — Махамбет», к фильму «Амангелді».

А. Жубанов внес огромный вклад в подготовку национальных исполнительских и музыковедческих кадров. Его учениками являются народные артисты СССР Ш. Кажгалиев, Н. Тлендиев, народные артисты Казахской ССР Г. Баязитова, Ф. Ж. Балгаева, Ф. Ш. Мансуров, Р. Б. Омаров, заслуженный деятель искусств Казахской ССР Х. Тастанов, кандидаты искусствоведения Г. Бисенова, Б. Гизатов, Н. Кетегенова, З. Коспаков, Ж. Рсалдин.

Ахмет Жубанов является организатором, первым дирижером и художественным руководителем Казахского национального оркестра. Он способствовал также открытию Казахской государственной филармонии им. Жамбыла. А. Жубанов долгие годы был членом правления Союза композиторов СССР, членом оргкомитета Союза композиторов Казахстана.

**Ахмет Қуанұлы Жұбанов** (1906-1968) - композитор, музыкатанушы, педагог, дирижер, музыкалық-қоғам қайраткері, академик, ҚазКСР Халық әртісі, профессор.

Ахмет Жұбанов - Қазақстанның кәсіби музыкалық өнері мен музыкатану ғылымының негізін қалаушылардың бірі. Ол «Абай», «Төлеген Тоқтаров» операларының; «Отан», «Ақ Шолпан», «Біздің қала», «Менің күнім –

Мәскеу», «Партия туралы ән», «Лирикалық ән», «Қарлығаш», «Хат», «Тәжік биі», «Қазақ биі», «Ария» аспаптық шығармалары; «Құрманғазы» радио операларының авторы. А. Жұбанов Ғ. Мүсіреповтің «Қозы Көрпеш — Баян Сұлу», Махинжановтың «Исатай — Махамбет» пьесаларына, «Амангелді» фильміне музыка жазды.

А. Жұбанов ұлттық музыкатану кадрларын даярлауға көп күш жұмсады. Оның шәкірттері - КСРО Халық әртістері Ш. Қажығалиев, Н. Тілендиев, Қазақ КСР Халық әртістері Г. Баязитова, Ф. Балғаева, Ф. Мансұров, Р. Омаров, Қазақ КСР еңбек сіңірген өнер қайраткері Х. Тастанов, өнертану кандидаттары Г. Бисенова, Б. Гизатов, А. Кетегенова, З. Коспаков, Ж. Рсалдина.

Ахмет Жұбанов қазақ ұлттық оркестрінің ұйымдастырушысы, алғашқы дирижері және көркемдік жетекшісі болып табылады. Ол сондай-ақ Жамбыл атындағы Қазақ мемлекеттік филармониясының ашылуына ықпал еткен тұлға. Ұзақ жылдар КСРО Композиторлар одағының басқарма мүшесі, Қазақстан Композиторлар одағының ұйымдастыру комитетінің мүшесі ретінде үлкен лауазымды орындарға ие болды.

**Akhmet Zhubanov** (1906-1968) — composer, musicologist, teacher, conductor, music and public figure, academician, People's Artist of the Kazakh SSR, professor

Akhmet Zhubanov is one of the founders of the Kazakh professional musical art and musicology of Kazakhstan. He recorded and published musical works for dombra, kobyz and sybyzga, and arranged many folk kuis for the orchestra of folk instruments. He is the author of the operas «Abay», «Tolegen Tokhtarov»; songs and choirs «Motherland», «White Sholpan», «Our city», «My Sun is Moscow», «Song about the party», «Lyrical Song», «Karlygash», «Letter from the front», «Oath»; instrumental compositions «Tajik dance», «Kazakh dance», «Aria»; symphonic poems «Tolegen Tokhtarov», «Abay»; radio operas «Kurmangazy». A. Zhubanov composed music for the plays of G. M. Musrepov «Kozy Korpesh — Bayan Sulu», Makhinzhanov «Isatay — Makhambet», for the film «Amangeldi».

A.Zhubanov invested a lot of effort in the training of national musicological personnel. His students are People 's Artists of the USSR Sh. Kazgaliev, N. Tlendiev, People's Artists of the Kazakh SSR G. Bayazitova, F. Balgayeva, F. Mansurov, R. Omarov, Honored Artist of the Kazakh SSR H. Tastanov, Candidates of Art History G. Bisenova, B. Gizatov, A. Ketegenova, Z. Kospakov, Zh. Rsaldina.

Akhmet Zhubanov is the organizer, the first conductor and artistic director of the Kazakh National Orchestra. He also contributed to the opening of the Kazakh State Philharmonic named after Zhambyl. A. Zhubanov was for many years a member of the Board of the USSR Union of Composers, a member of the organizing committee of the Union of Composers of Kazakhstan.

# Тәжік биі № 1 Таджикский танец № 1

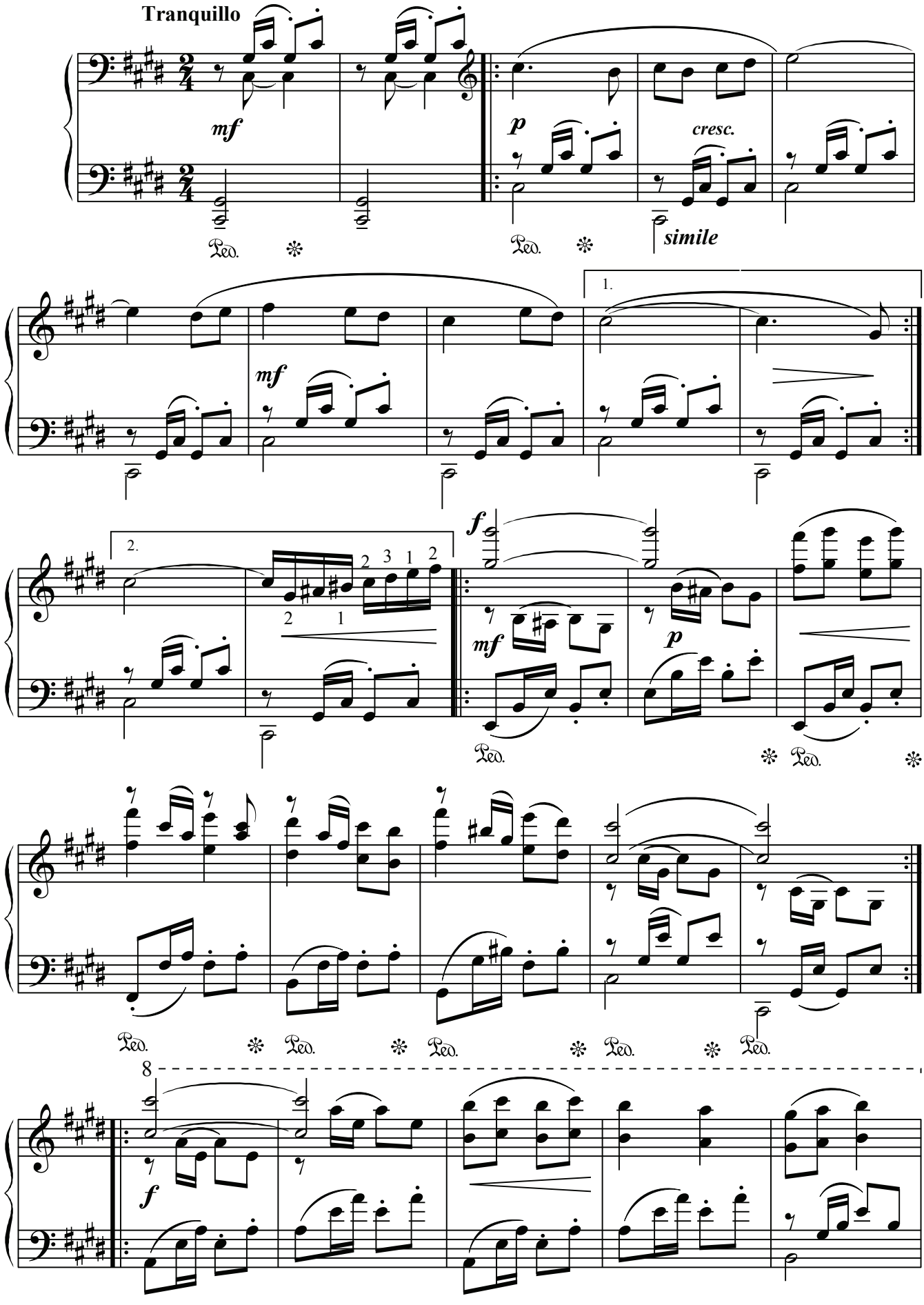

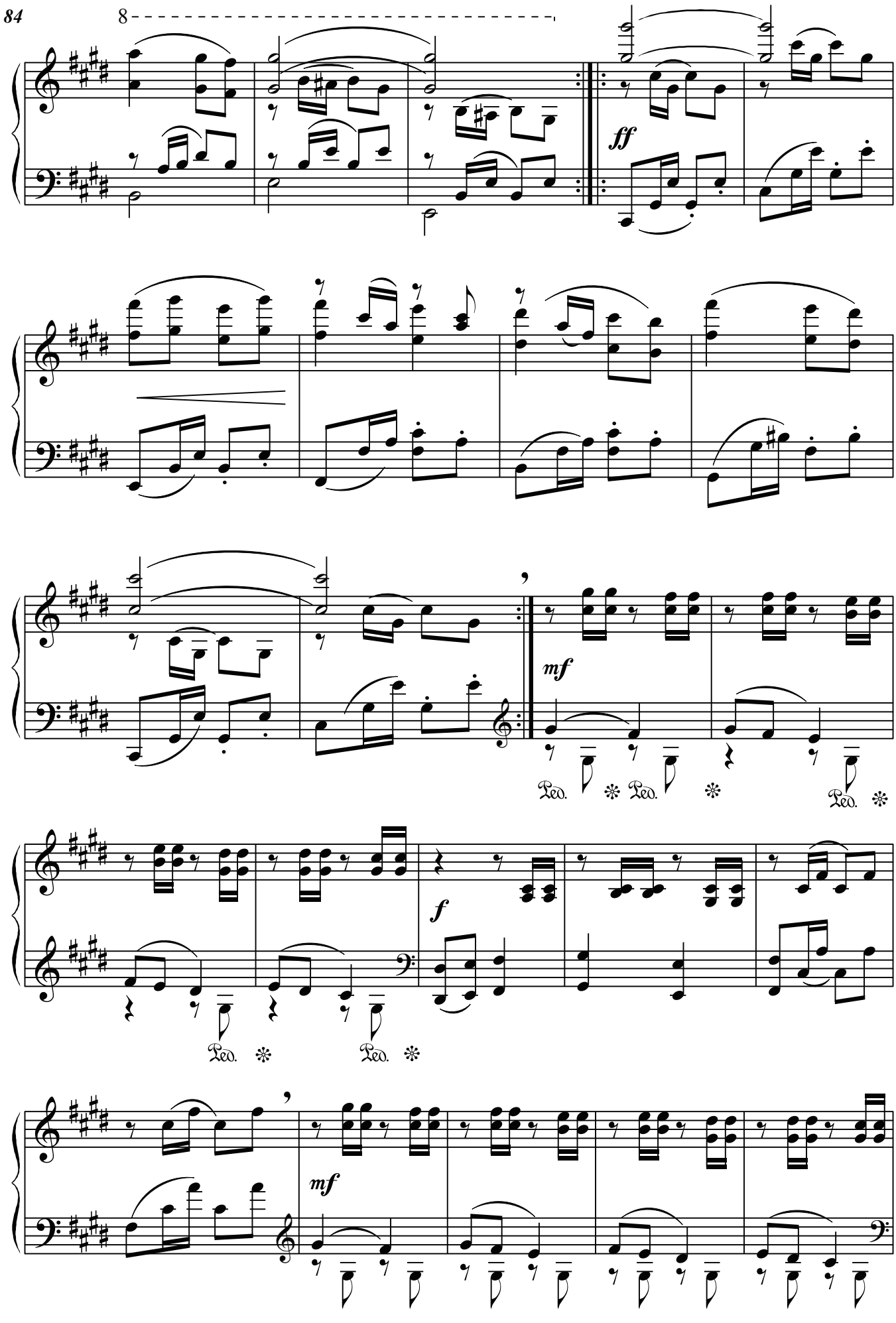
8
ff
mf
Ped.
Ped.
Ped.
f
Ped.
Ped.
mf

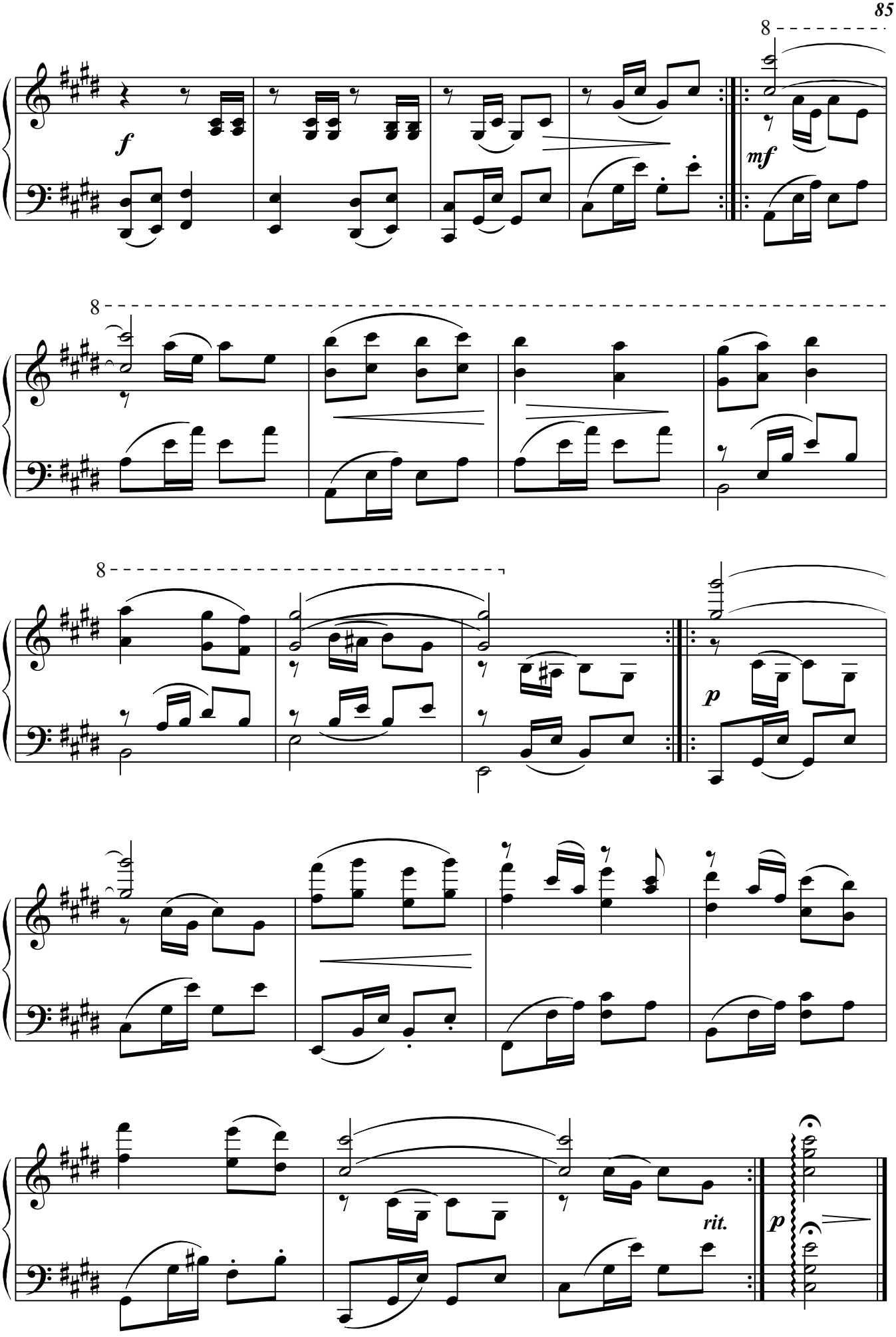
8
f
mf
8
8
p
rit.
p

# Тәжік биі № 2 Таджикский танец № 2

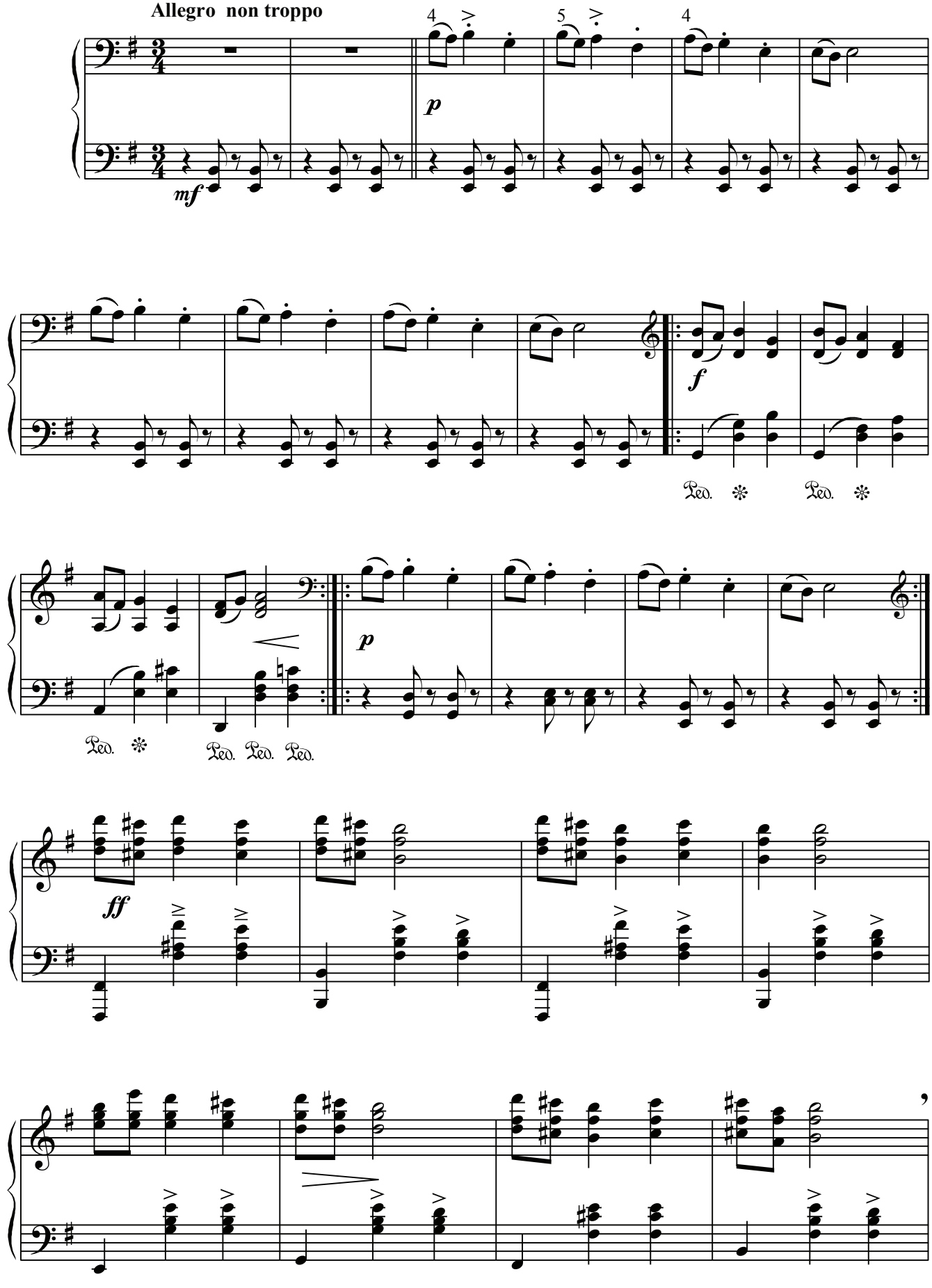

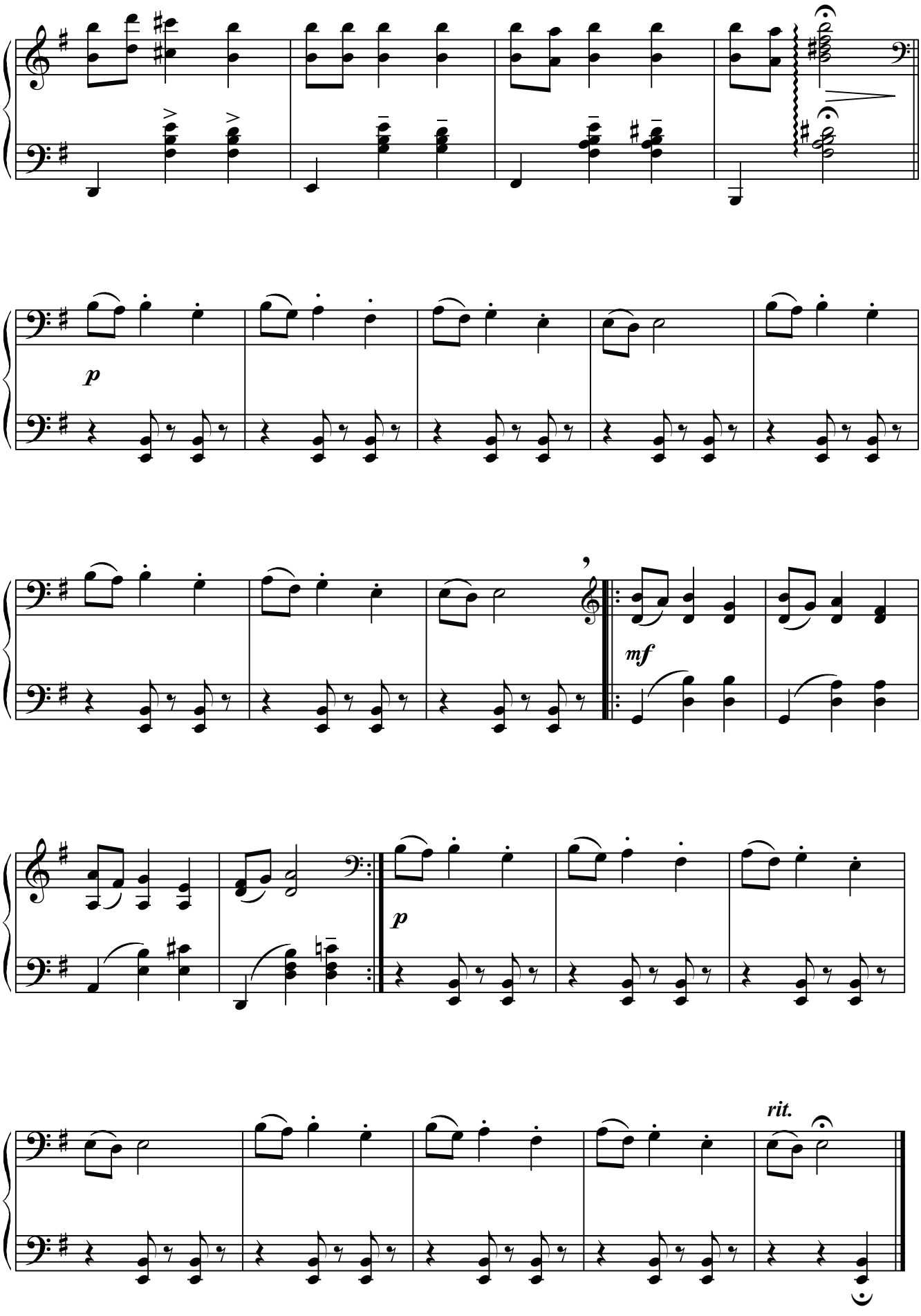
p
mf
p
rit.

# Тәжік биі № 3 Таджикский танец № 3

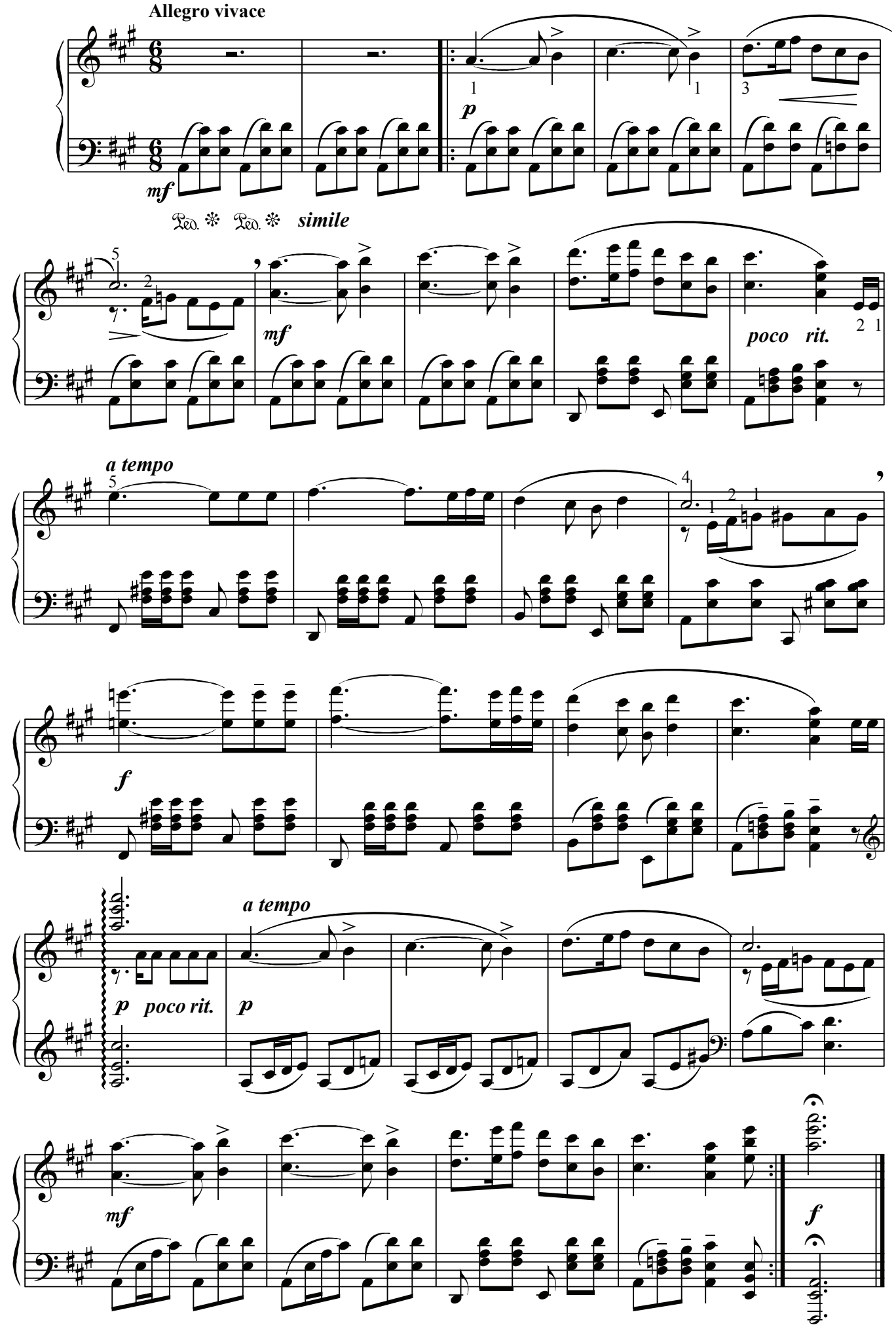

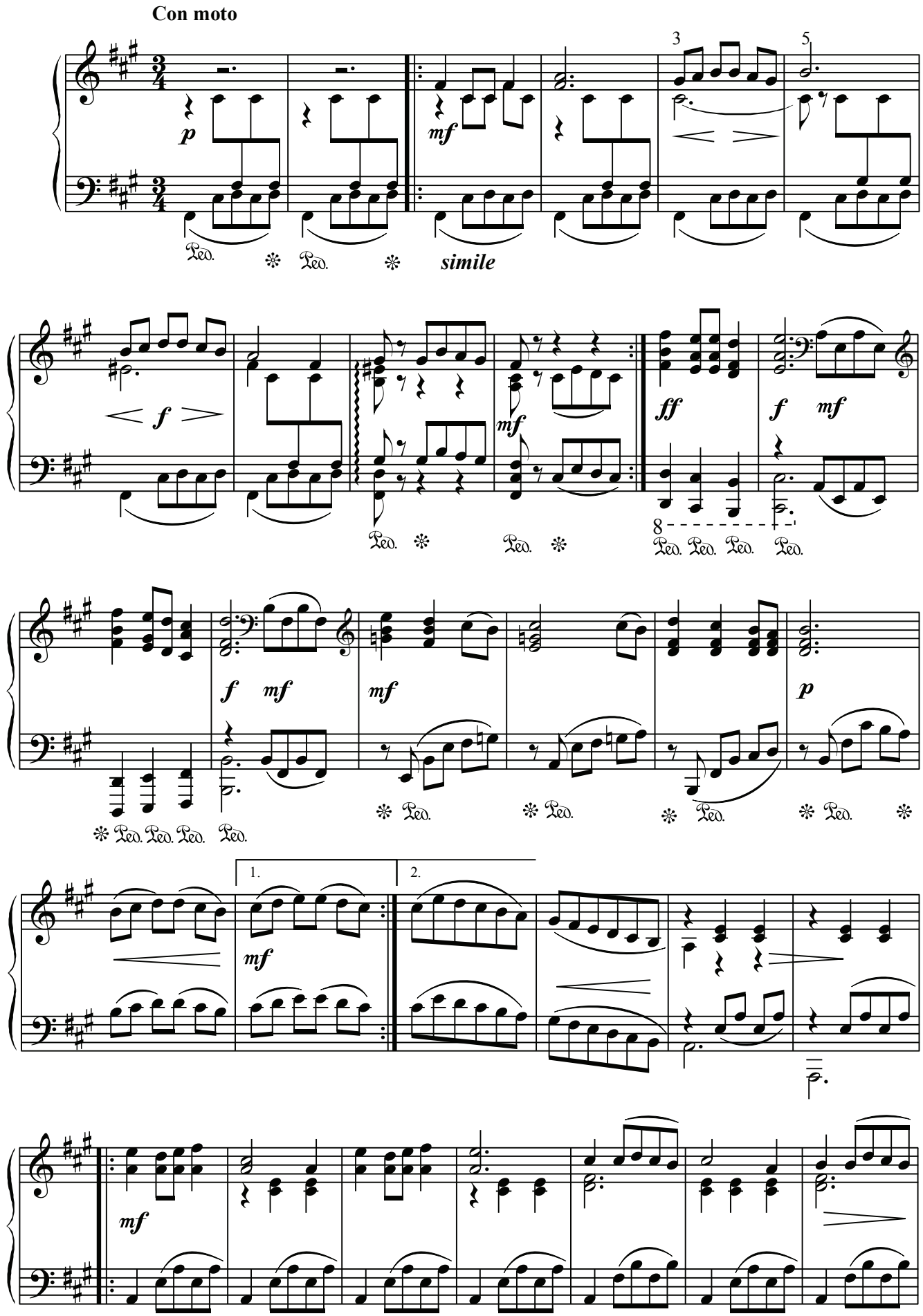
Con moto
simile
1.
2.

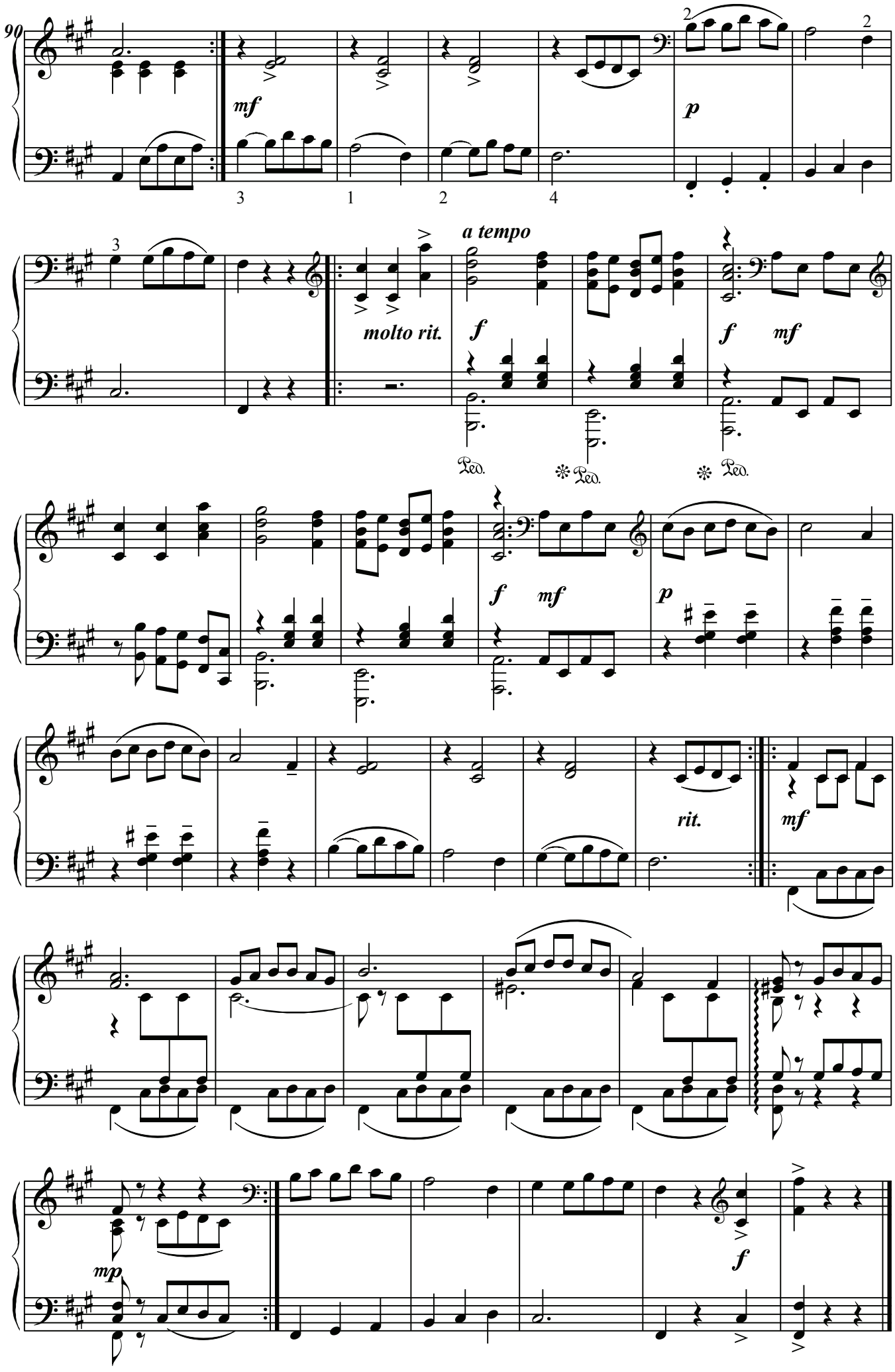
90
mf
p
a tempo
molto rit.
f
mf
rit.
mp

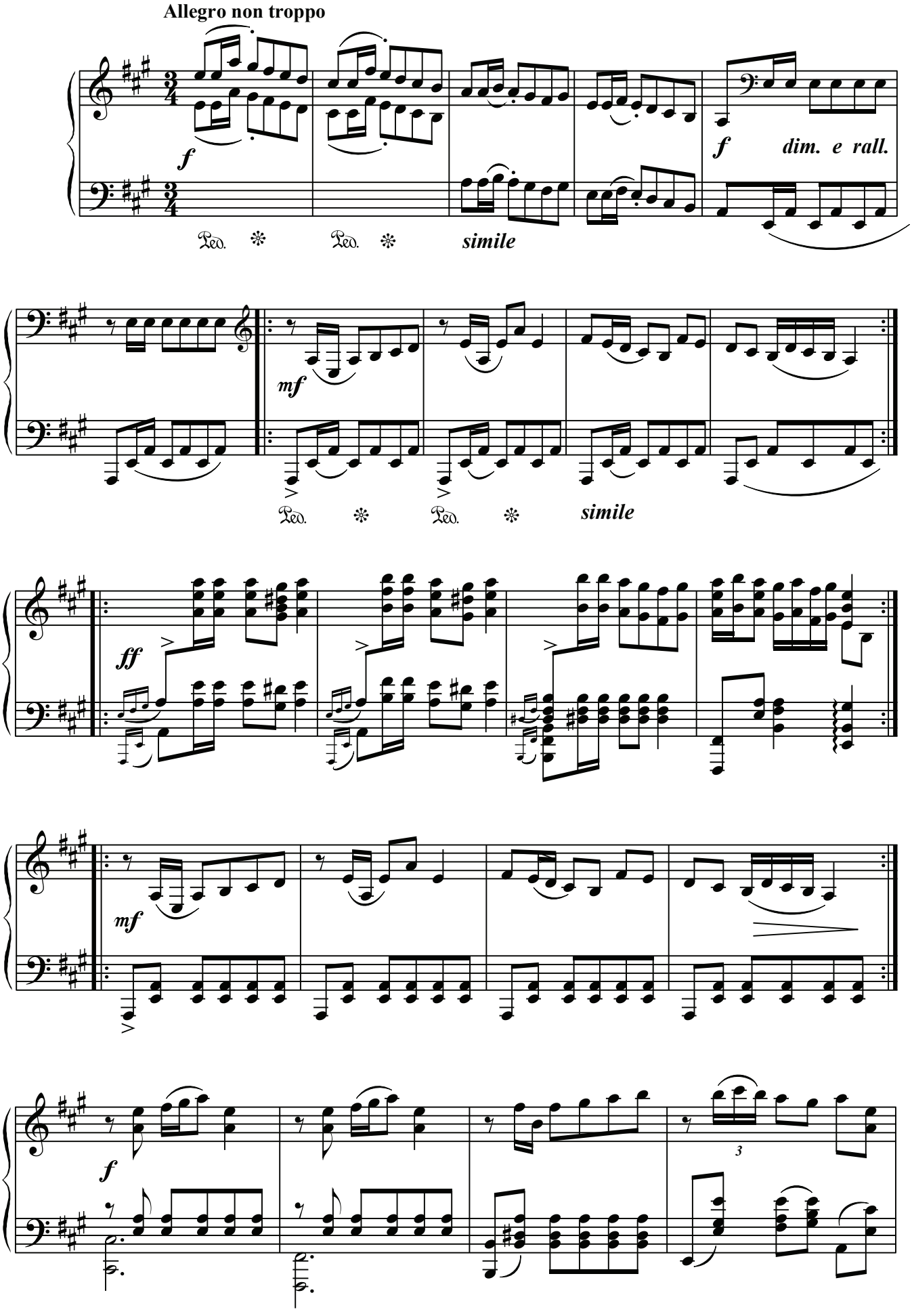
Allegro non troppo
f
f
dim. e rall.
simile
mf
simile
ff
mf
f
3

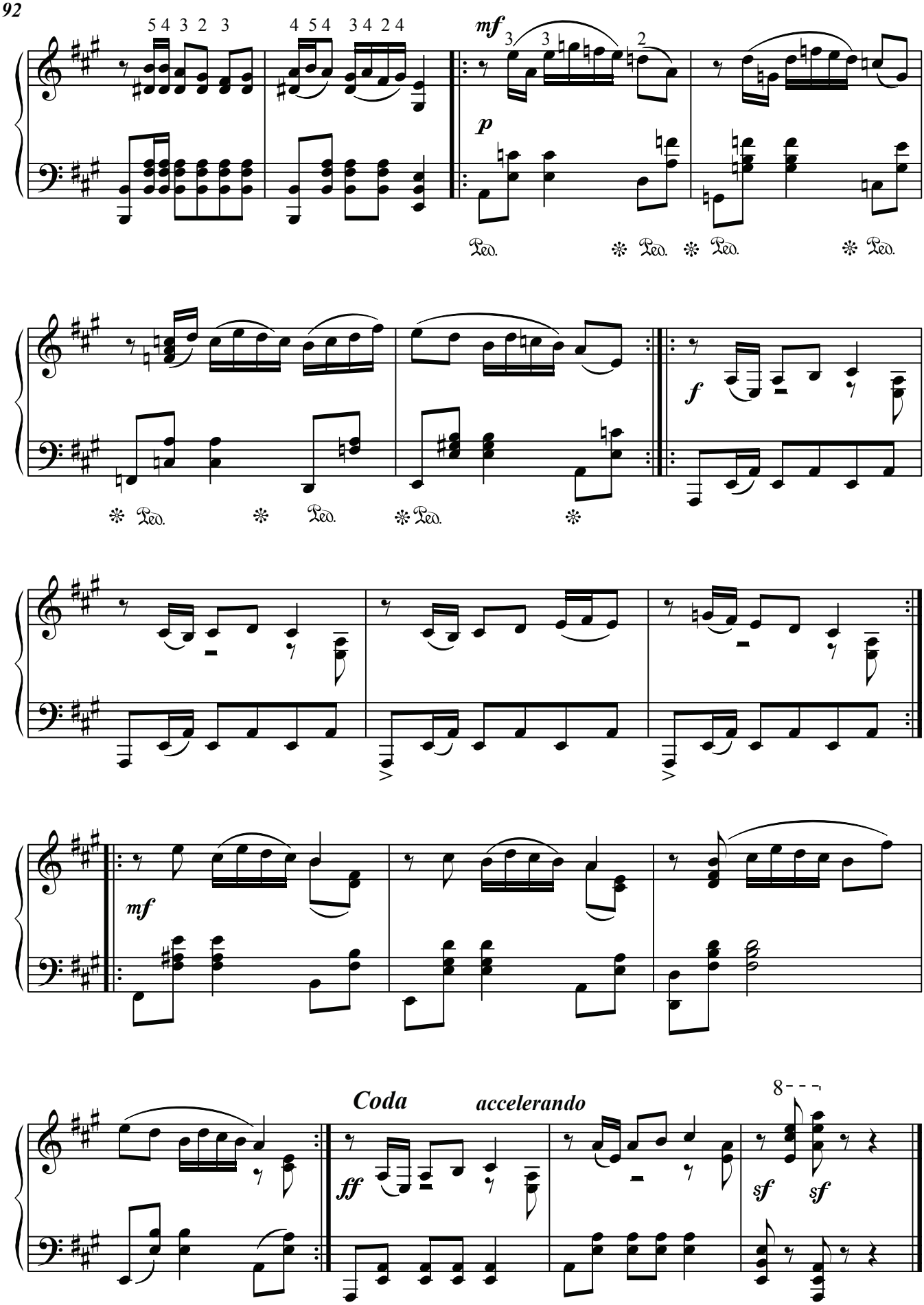
mf
p
Ped.
f
mf
Coda
accelerando
ff
sf
sf

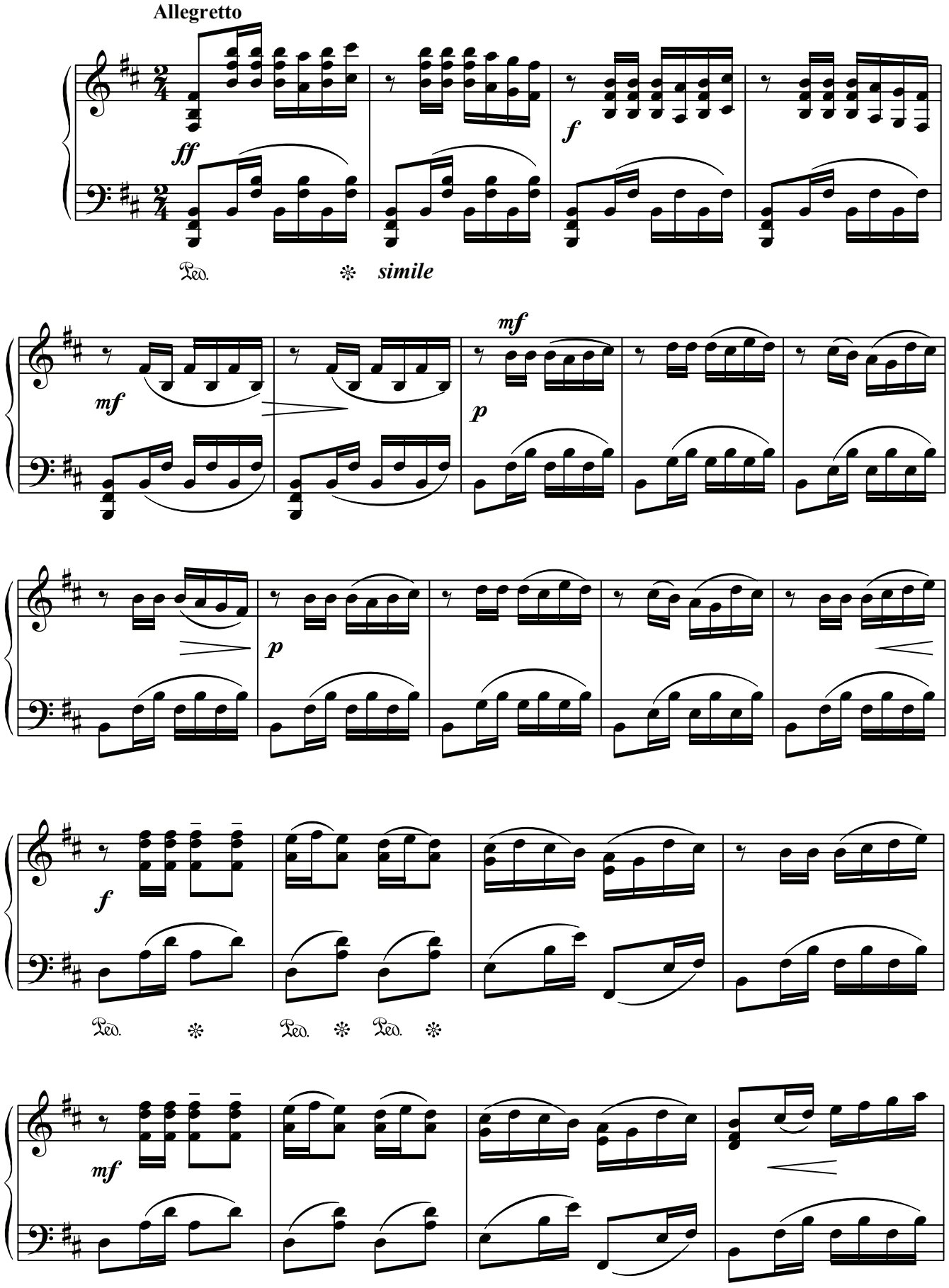
Allegretto
ff
f
Ped.
simile
mf
mf
p
p
f
Ped.
Ped.
Ped.
mf

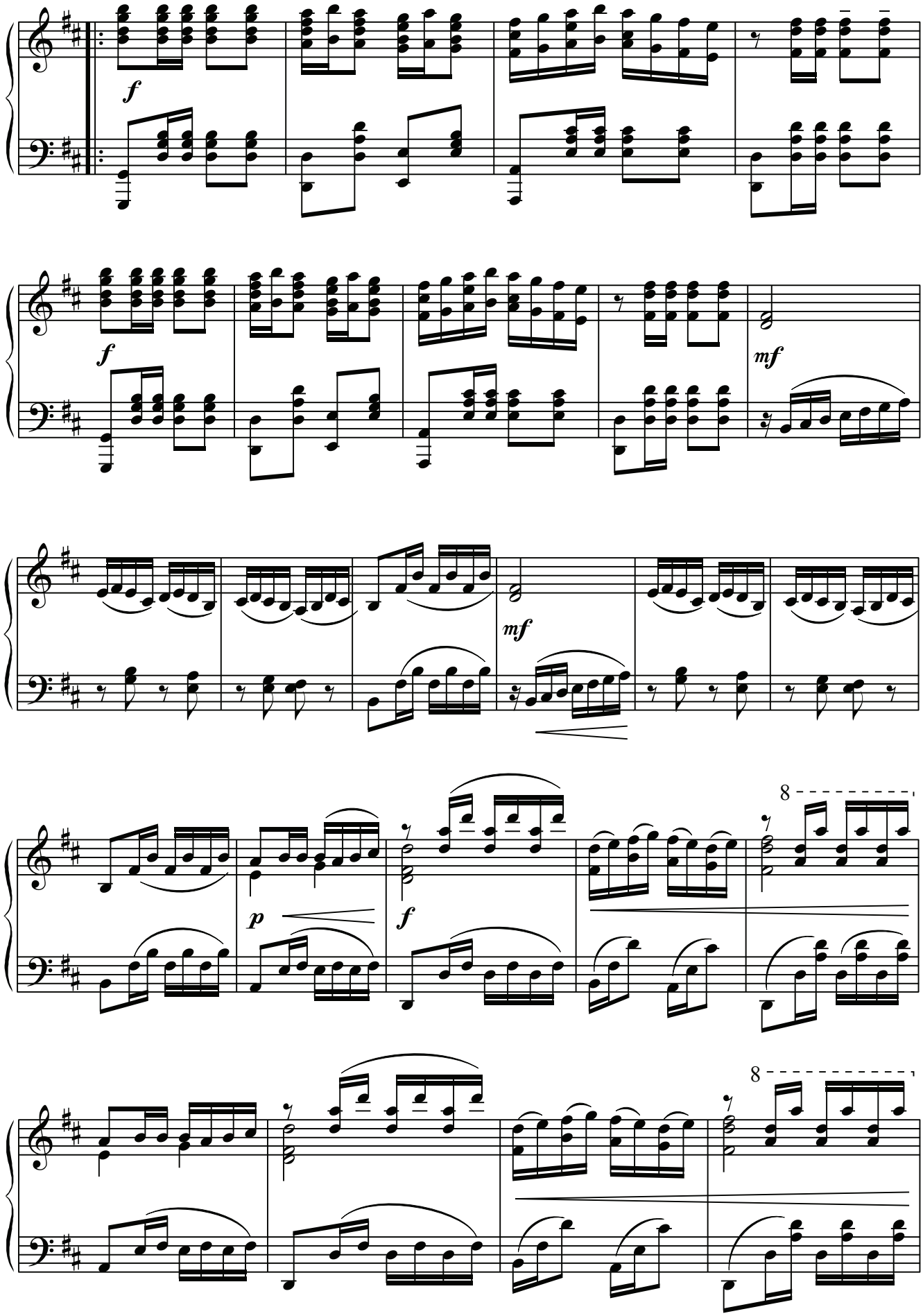
f
f
mf
mf
p
f
8
8

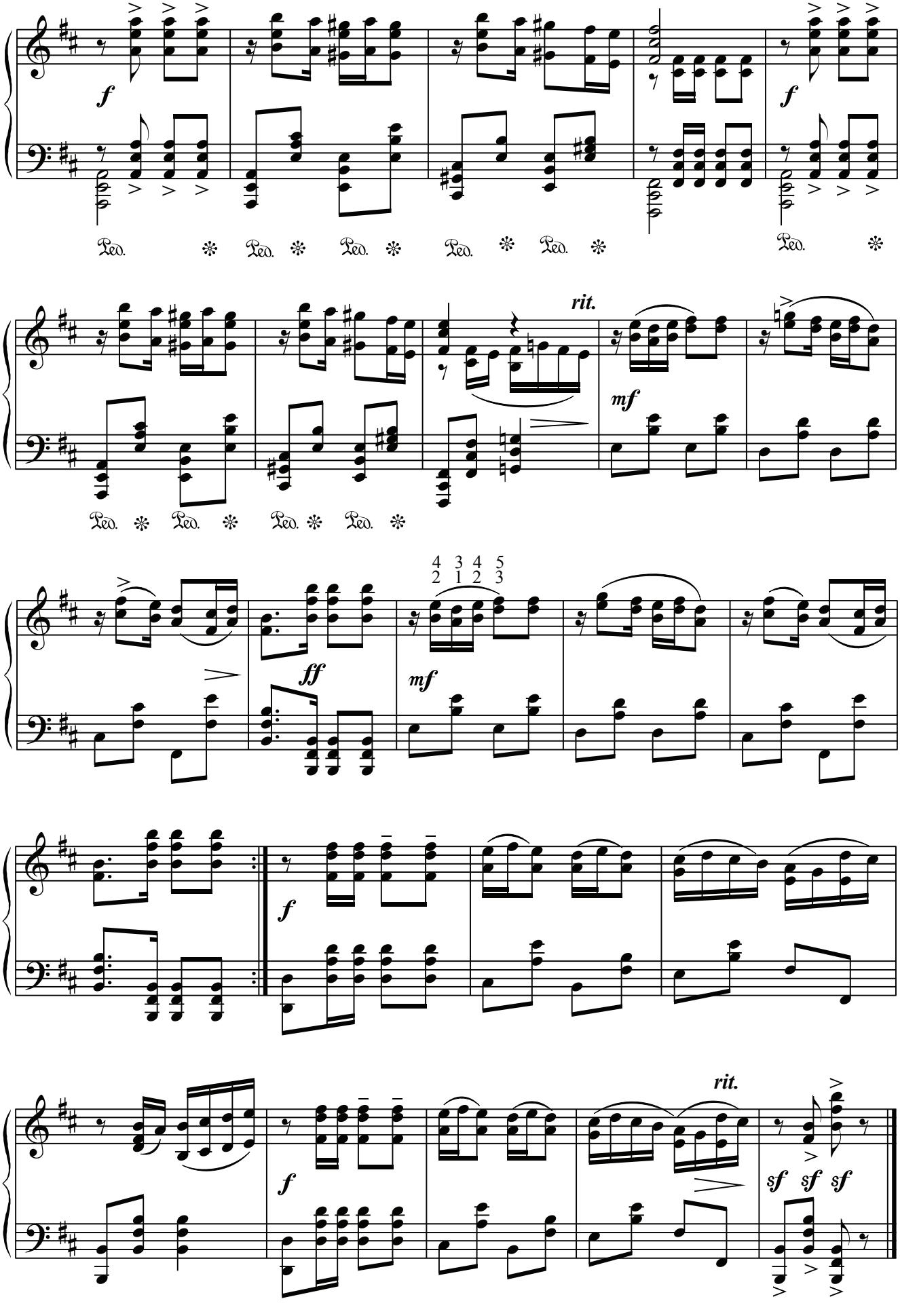
f
Ped.
rit.
mf
4 3 4 5
2 1 2 3
ff
sf sf sf

# Тәжік биі № 7 Таджикский танец № 7

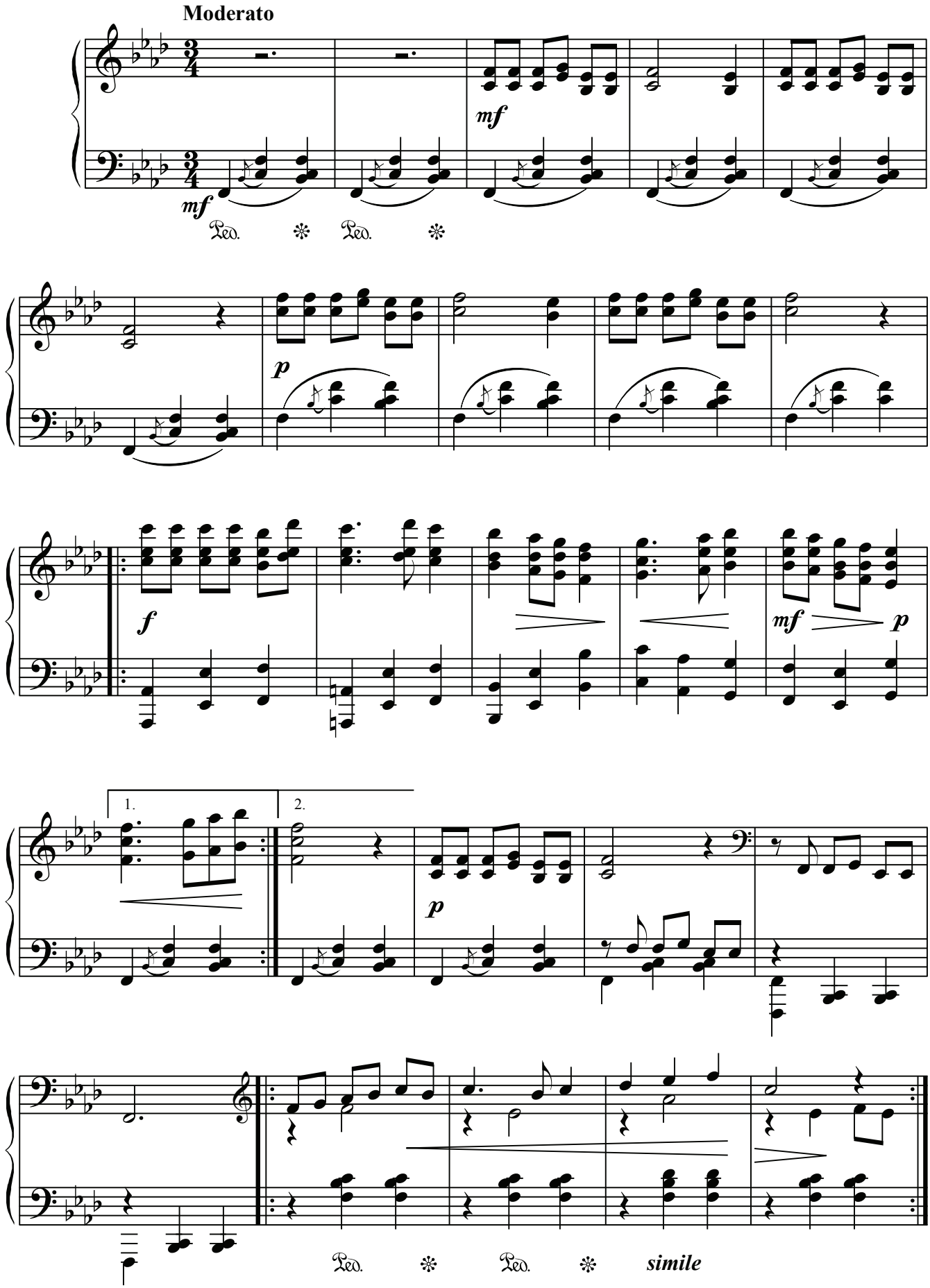

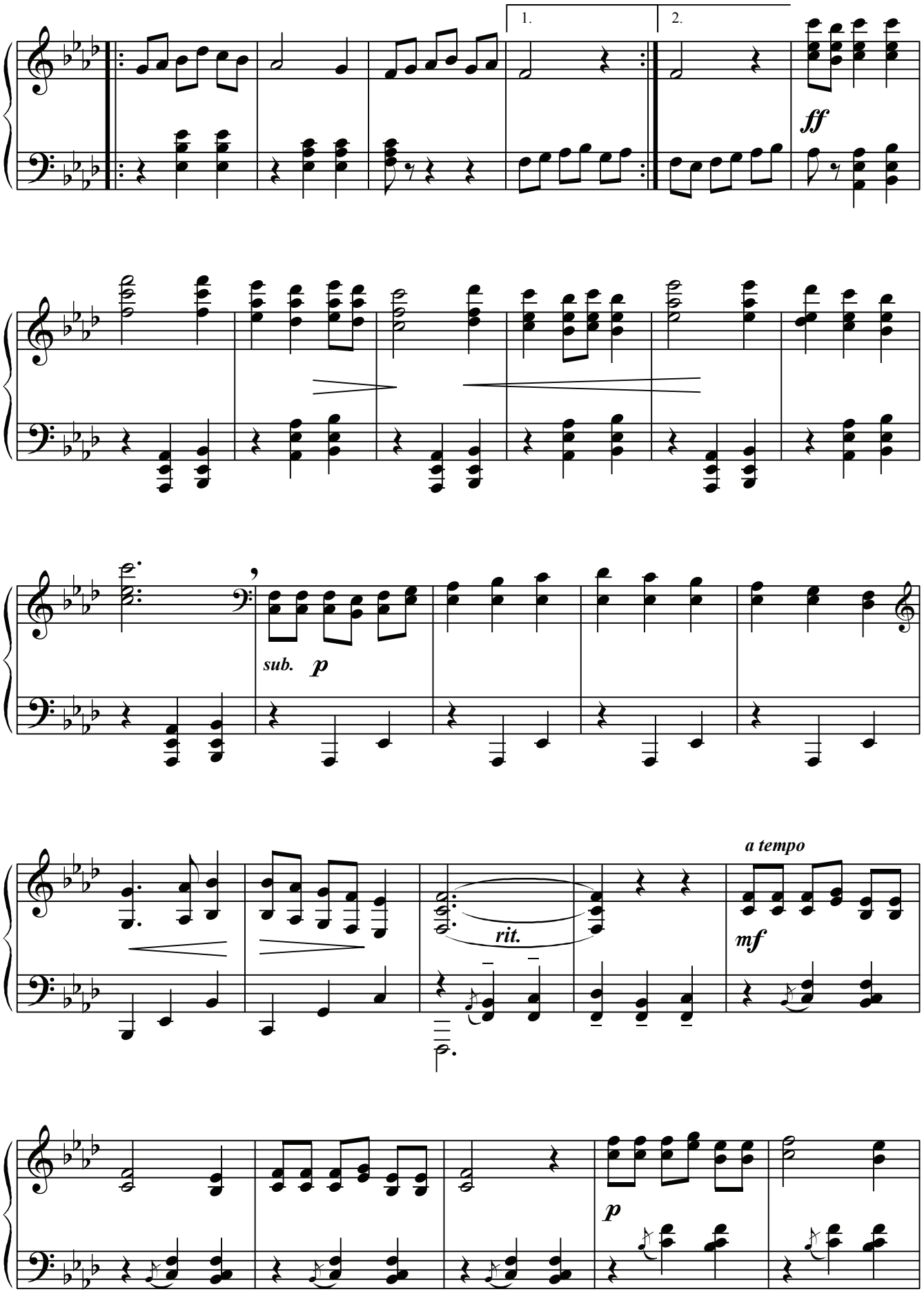
1.
2.
ff
sub. p
rit.
a tempo
mf
p

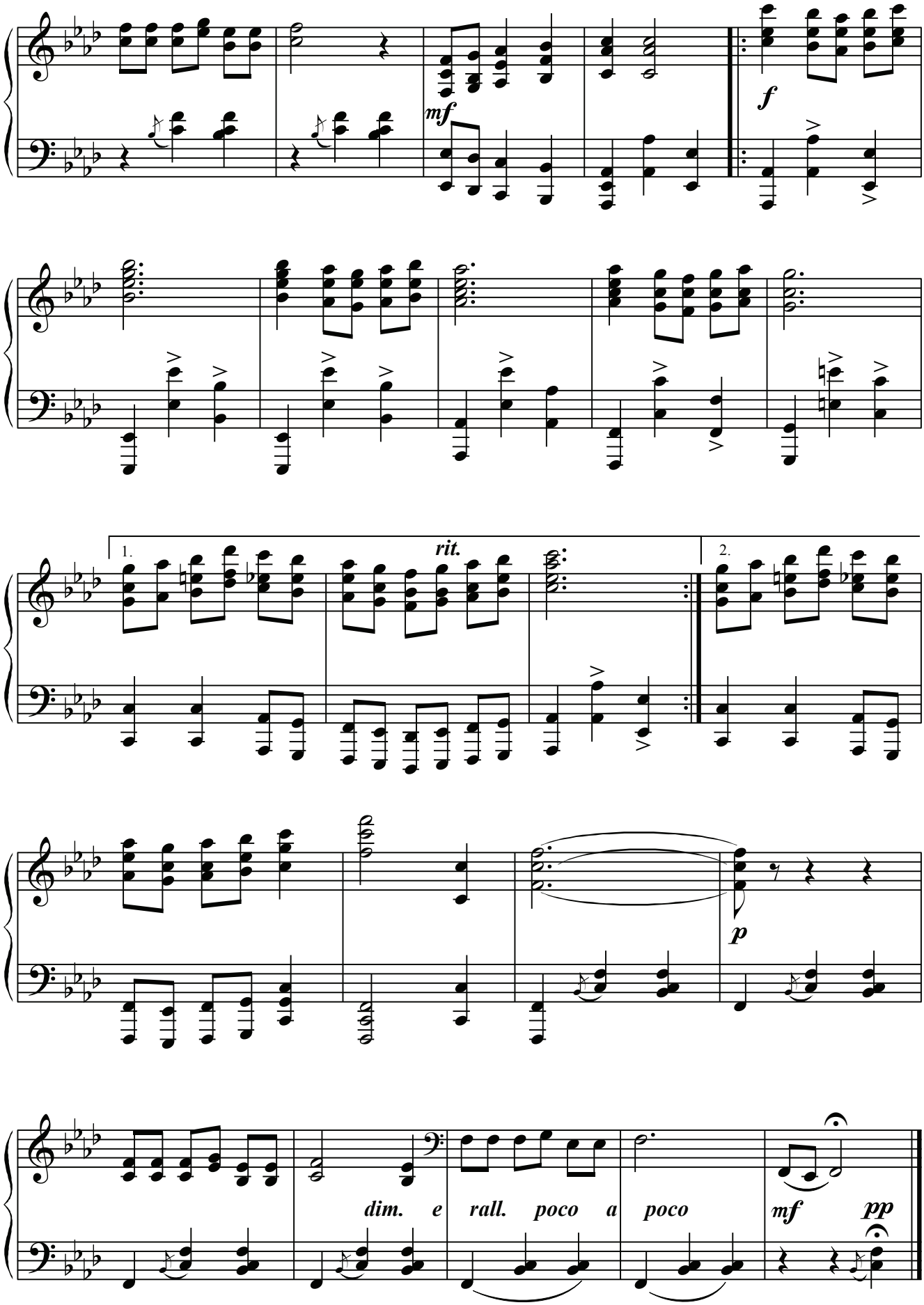
mf
f
1.
rit.
2.
p
dim. e rall. poco a poco
mf
pp

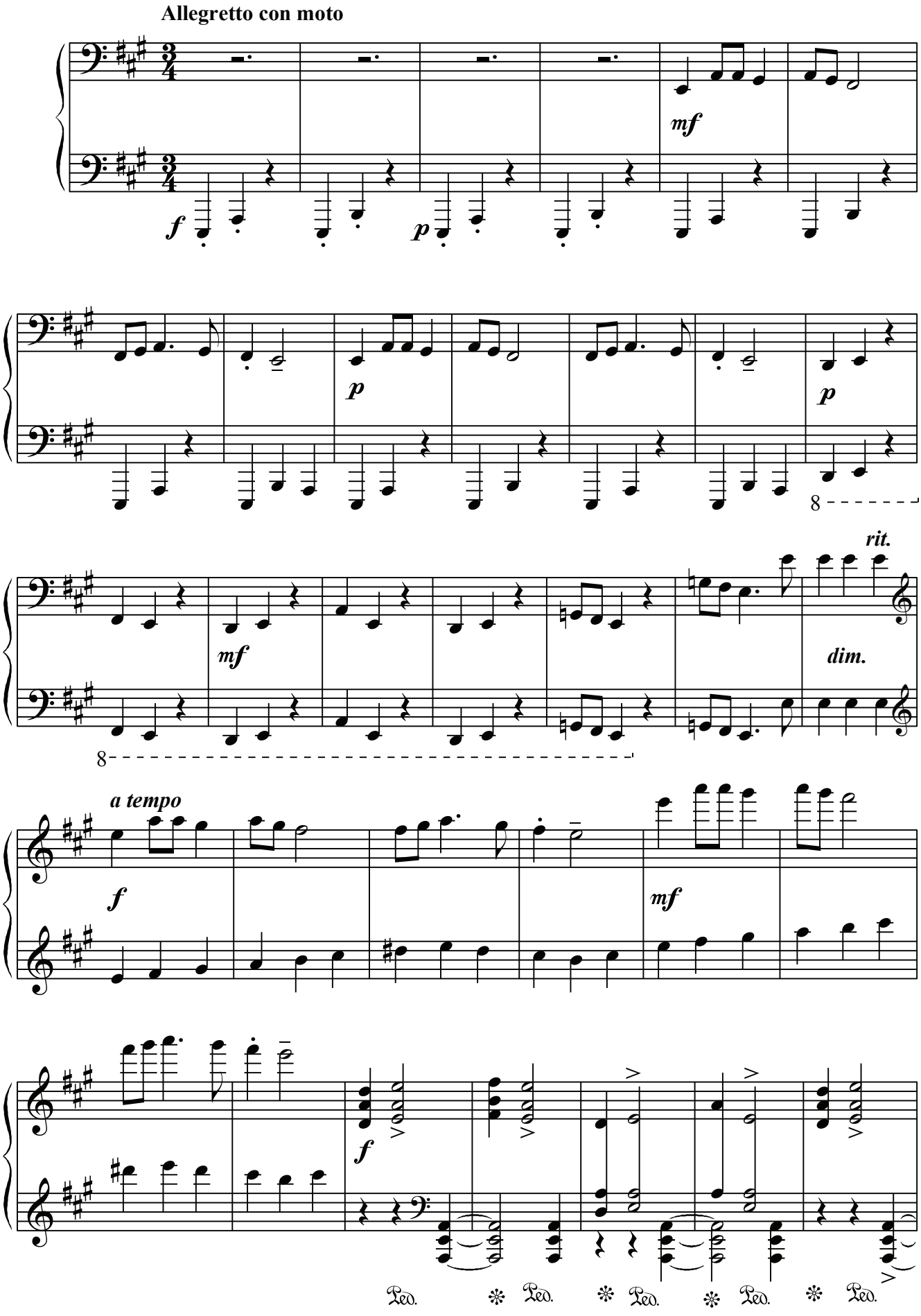
Allegretto con moto
mf
f
p
p
p
mf
rit.
dim.
a tempo
f
mf
f
Ped.
Ped.
Ped.
Ped.
Ped.

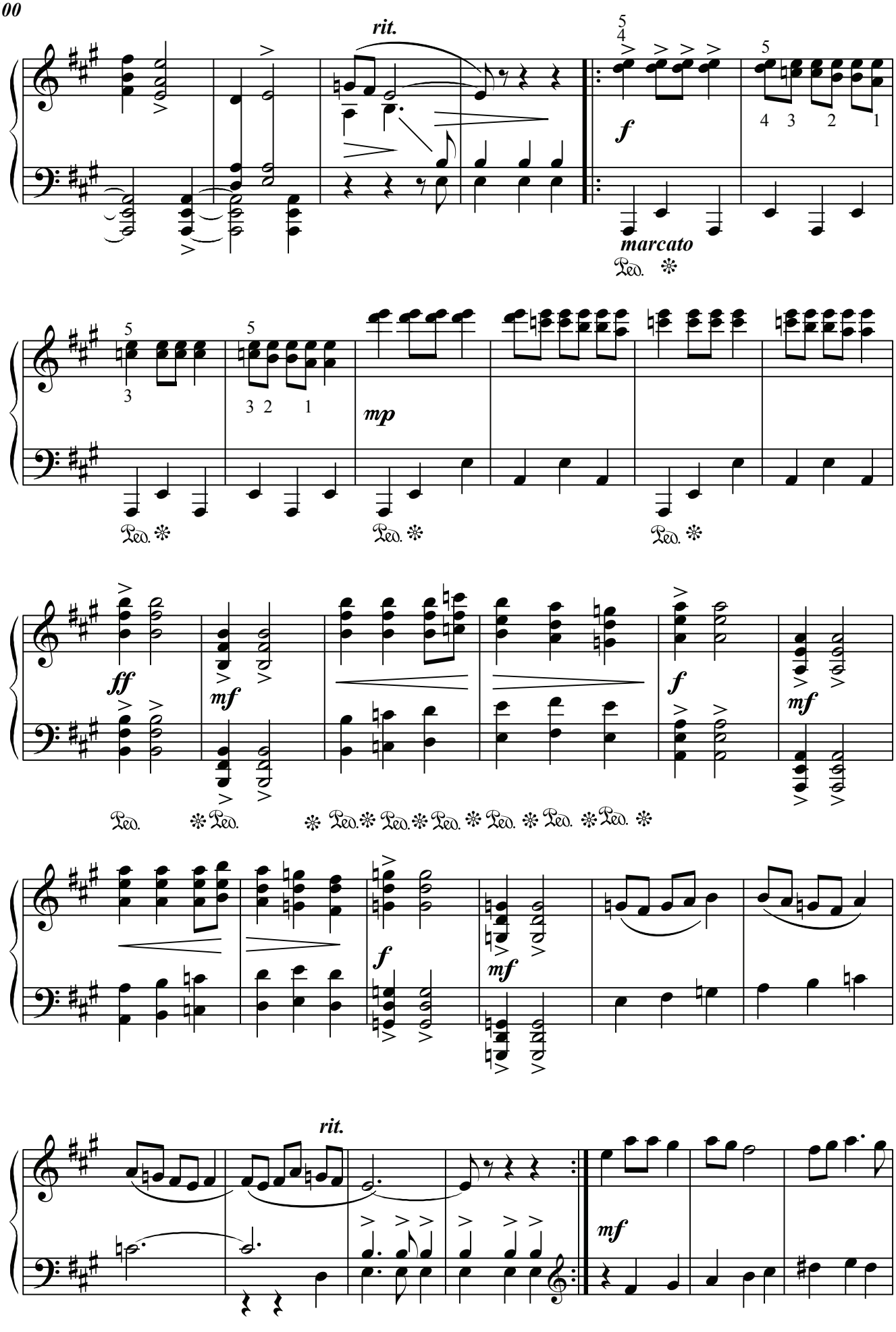
rit.
f
marcato
mp
ff
mf
f
mf
f
mf
rit.
mf

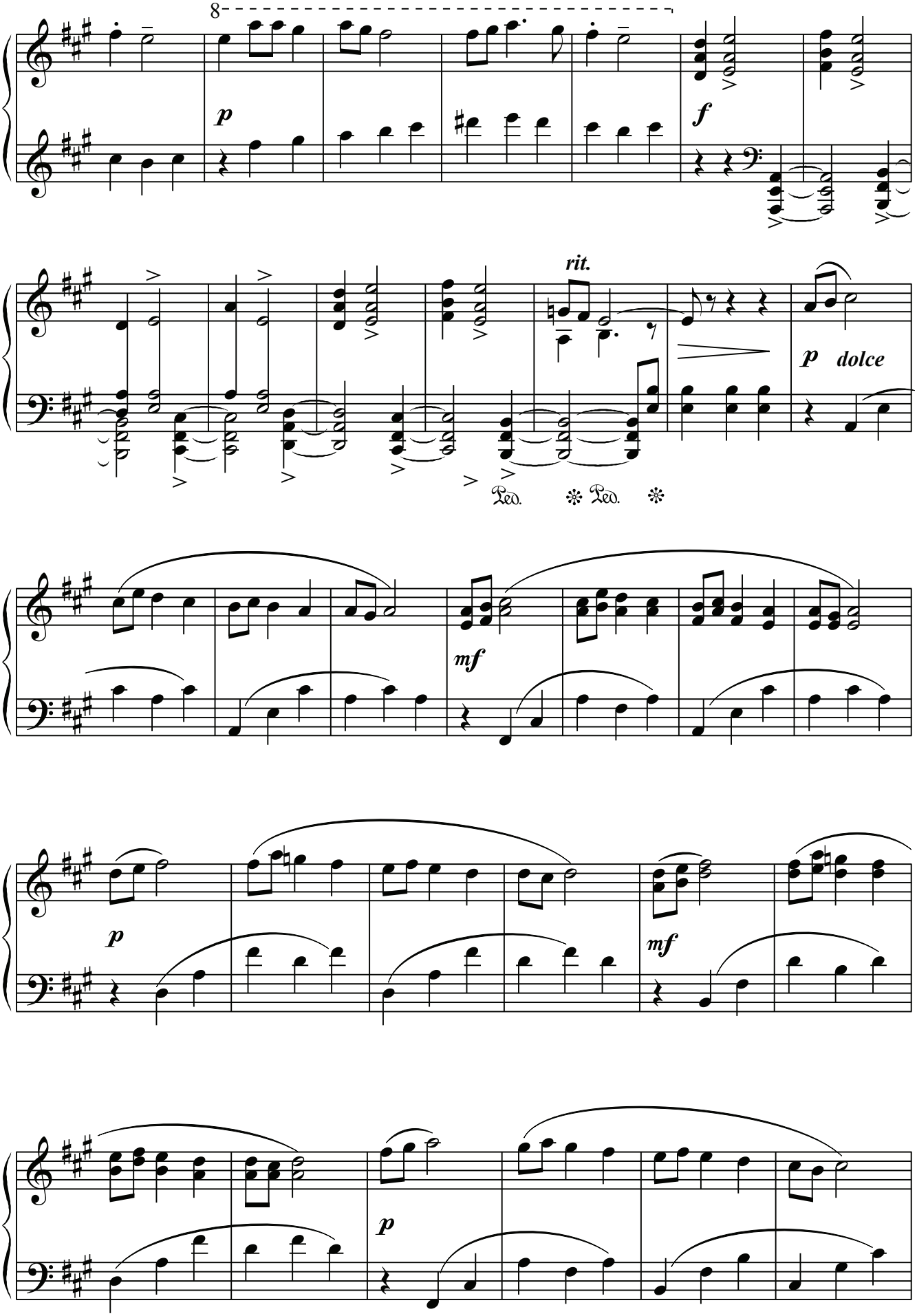
8
p
f
rit.
p dolce
Ped. * Ped. *
mf
p
mf
p

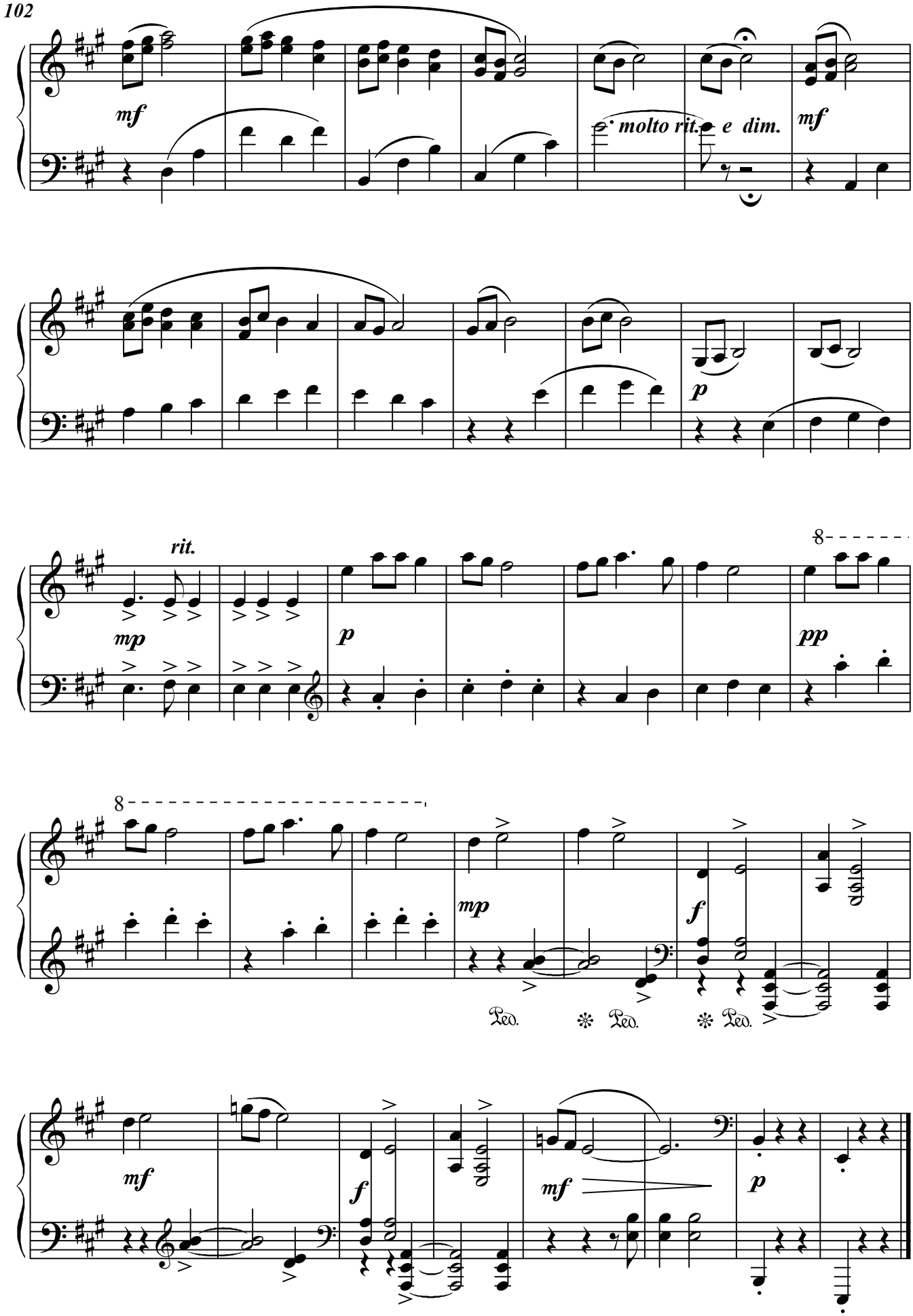
mf
molto rit. e dim.
mf
p
rit.
mp
p
pp
8
8
mp
f
Ped.
Ped.
Ped.
mf
f
mf
p

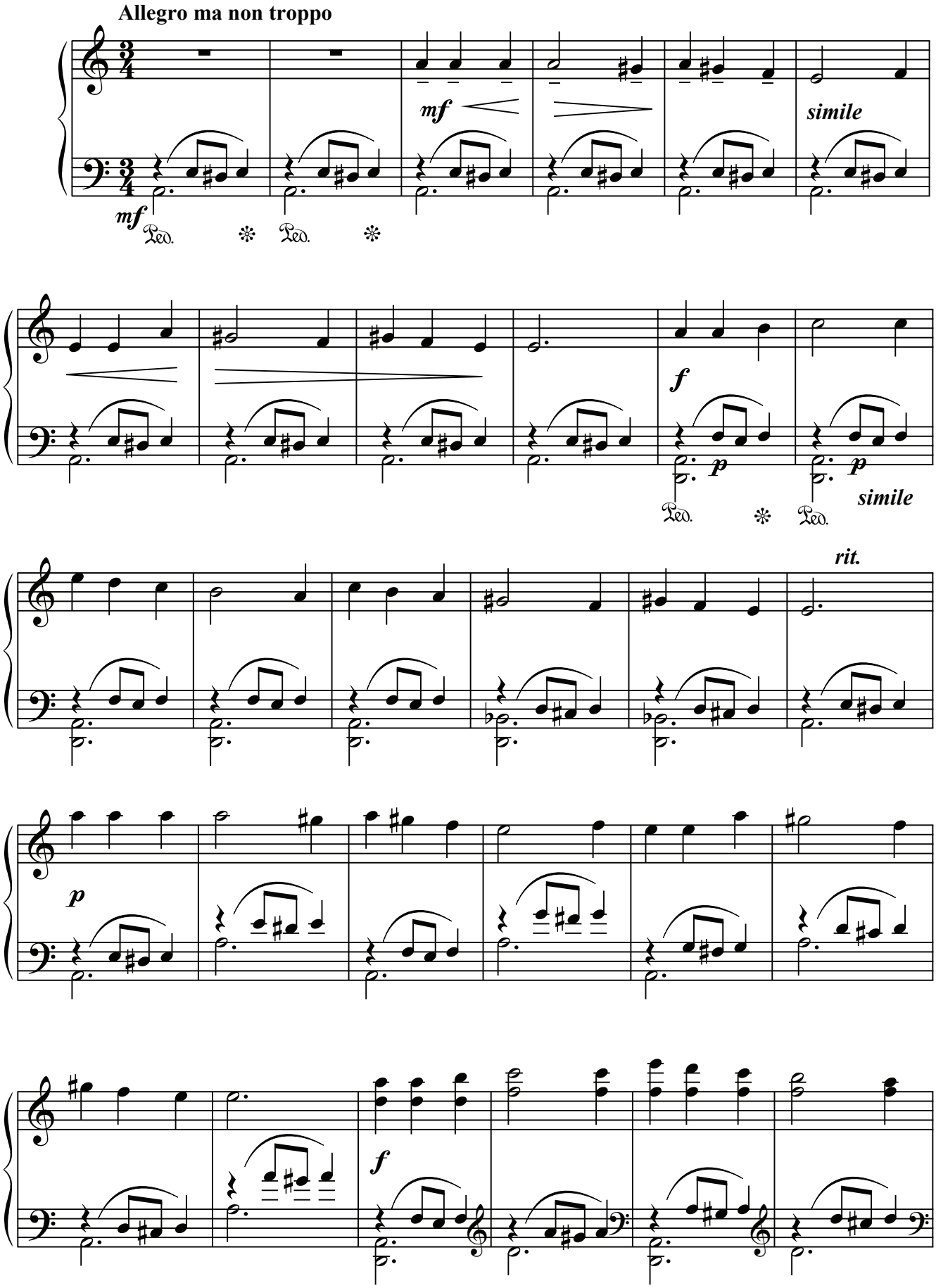
Allegro ma non troppo
mf
simile
mf
Ped.
Ped.
f
p
p
simile
Ped.
Ped.
rit.
p
f

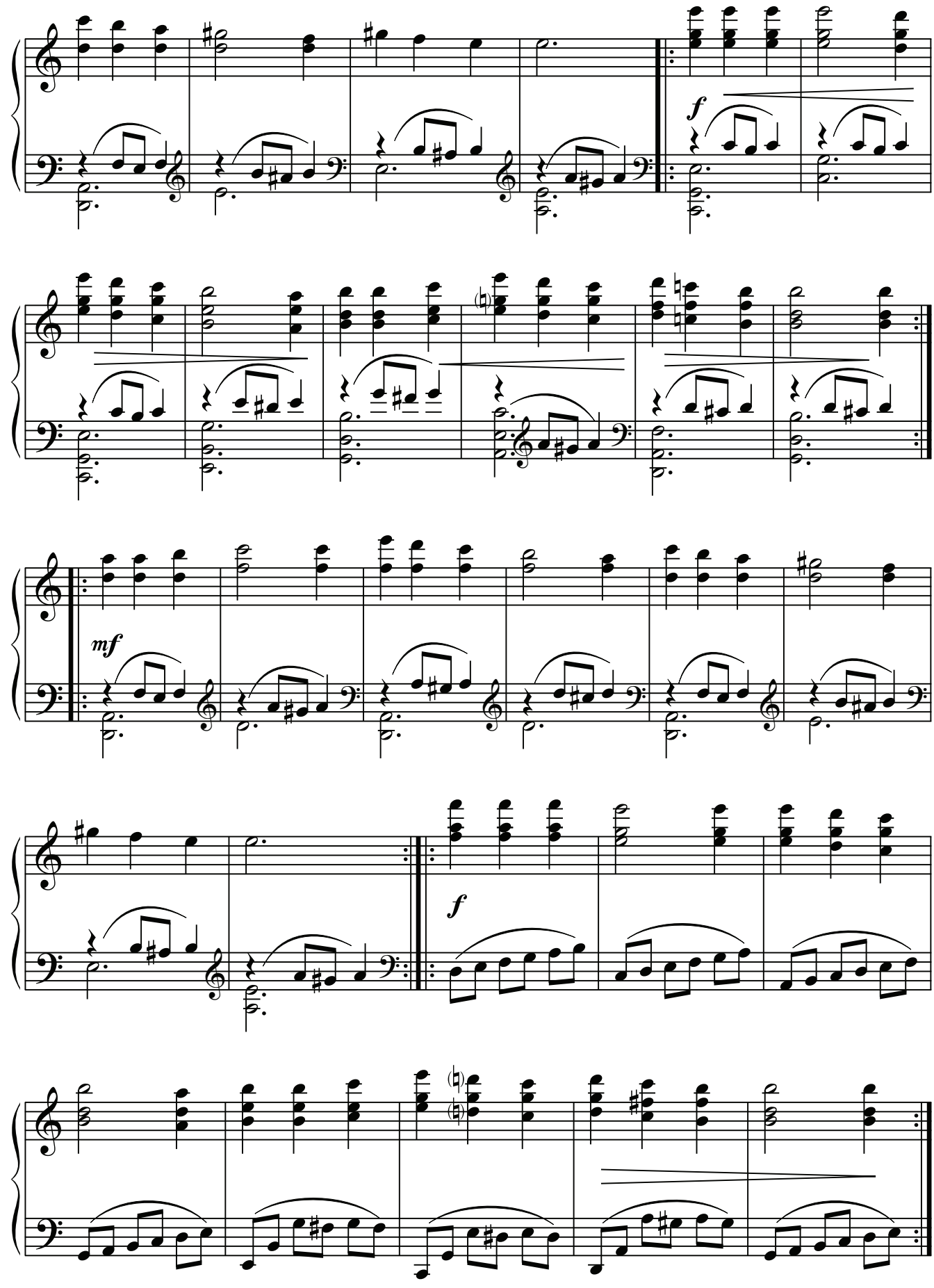
f
mf
f

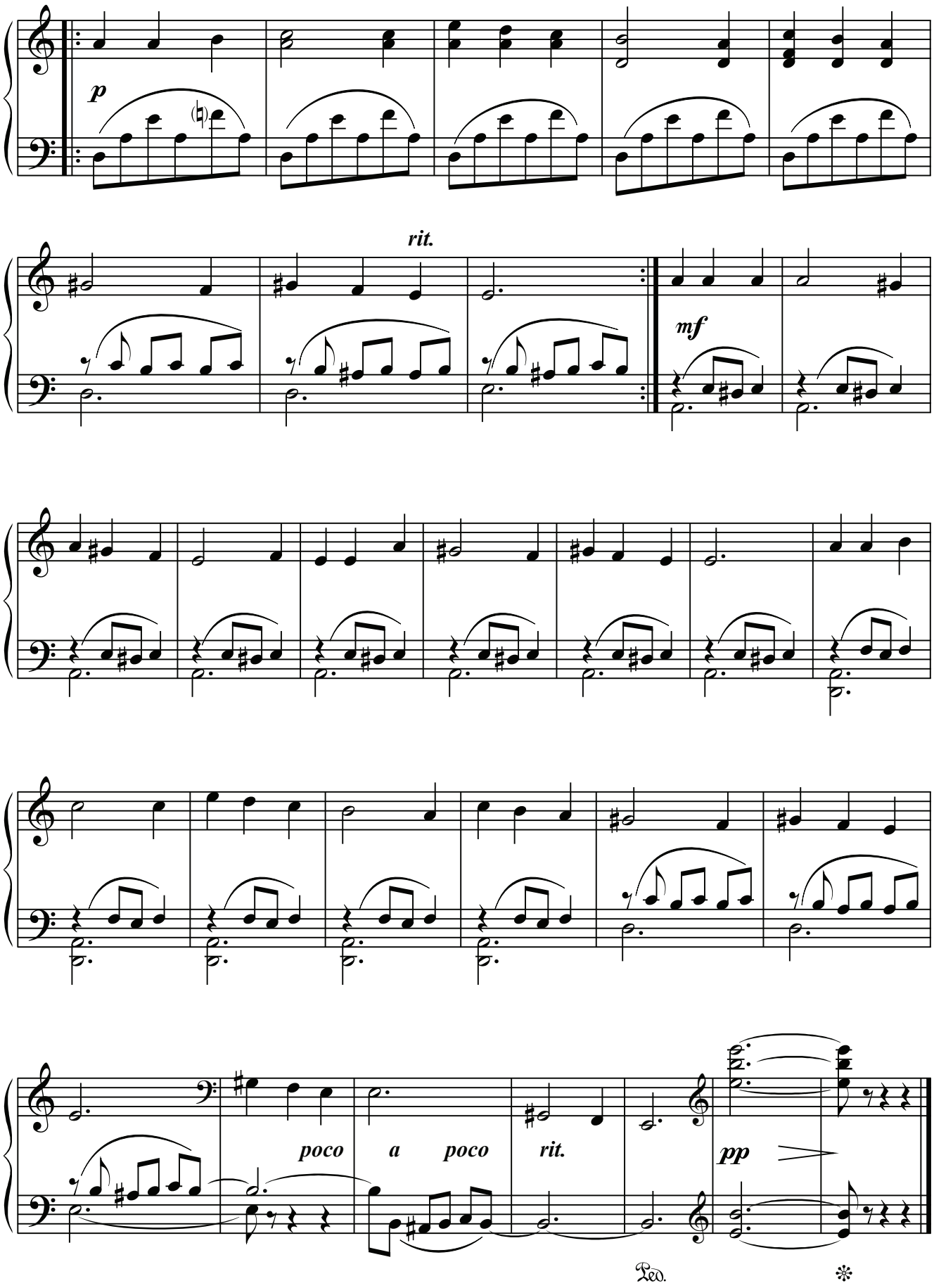
p
rit.
mf
poco a poco rit.
pp
Ped.
*

# Тәжік биі № 10 Таджикский танец № 10

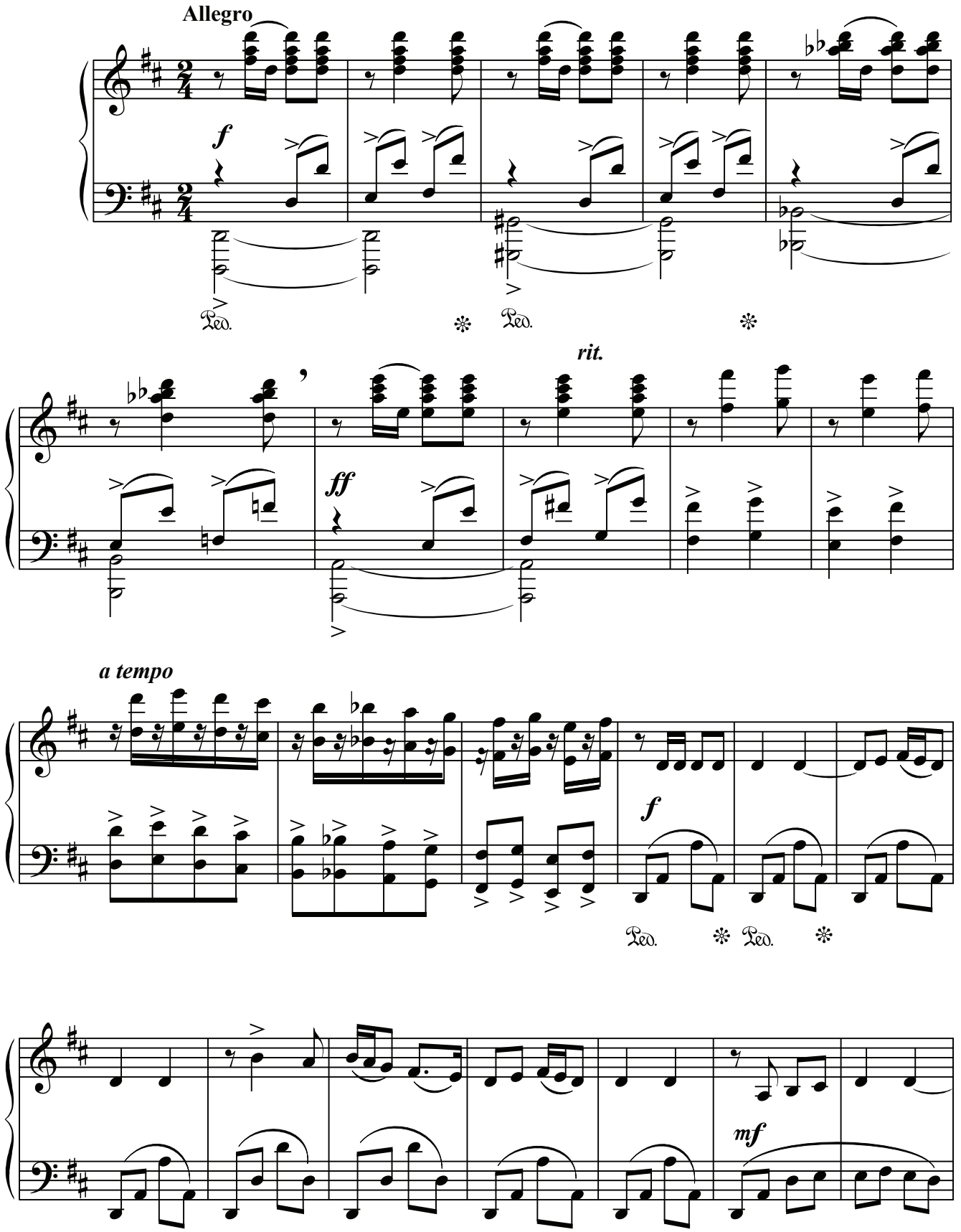

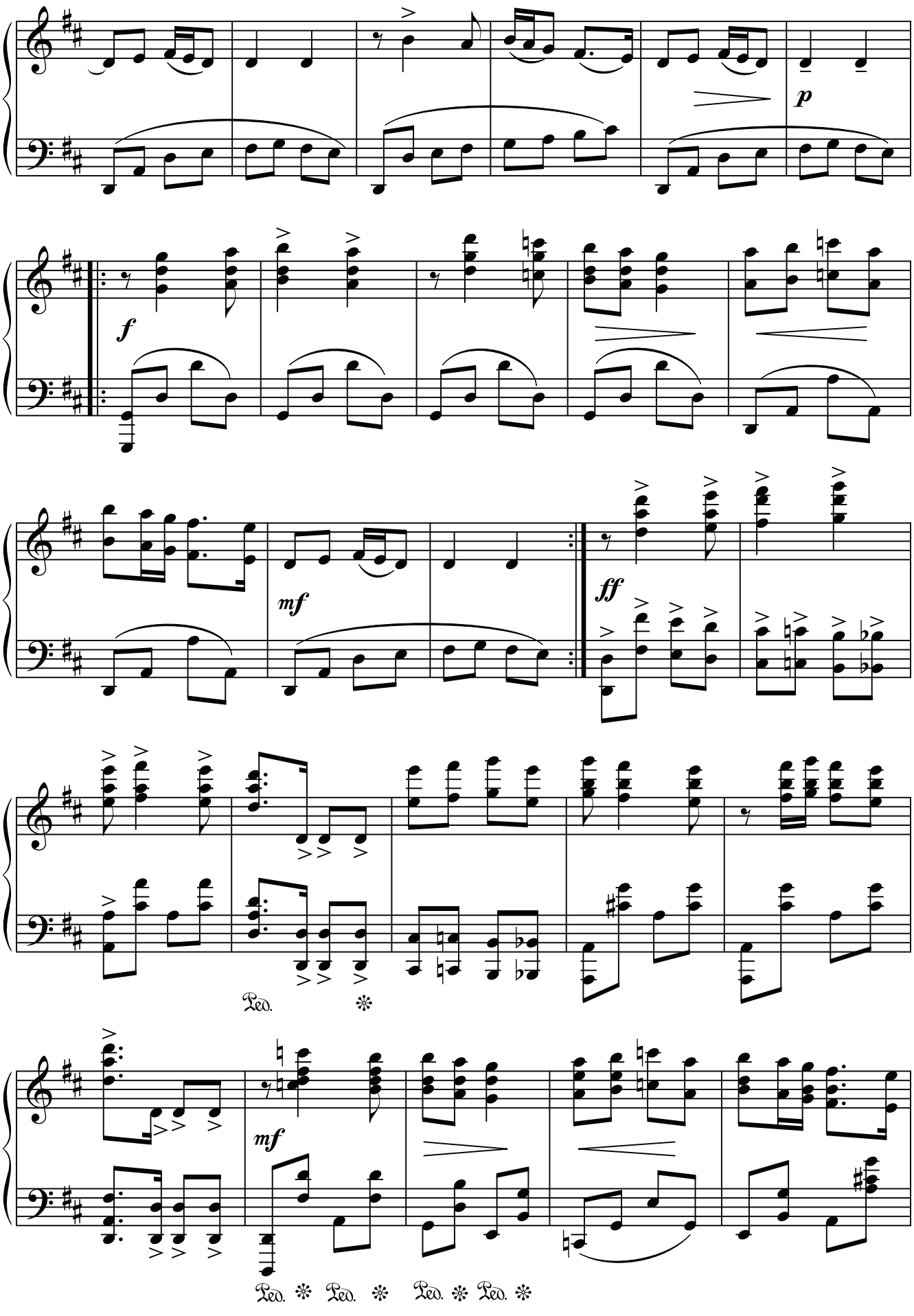
p
f
mf
ff
Ped.
mf
Ped. Ped. Ped. Ped.

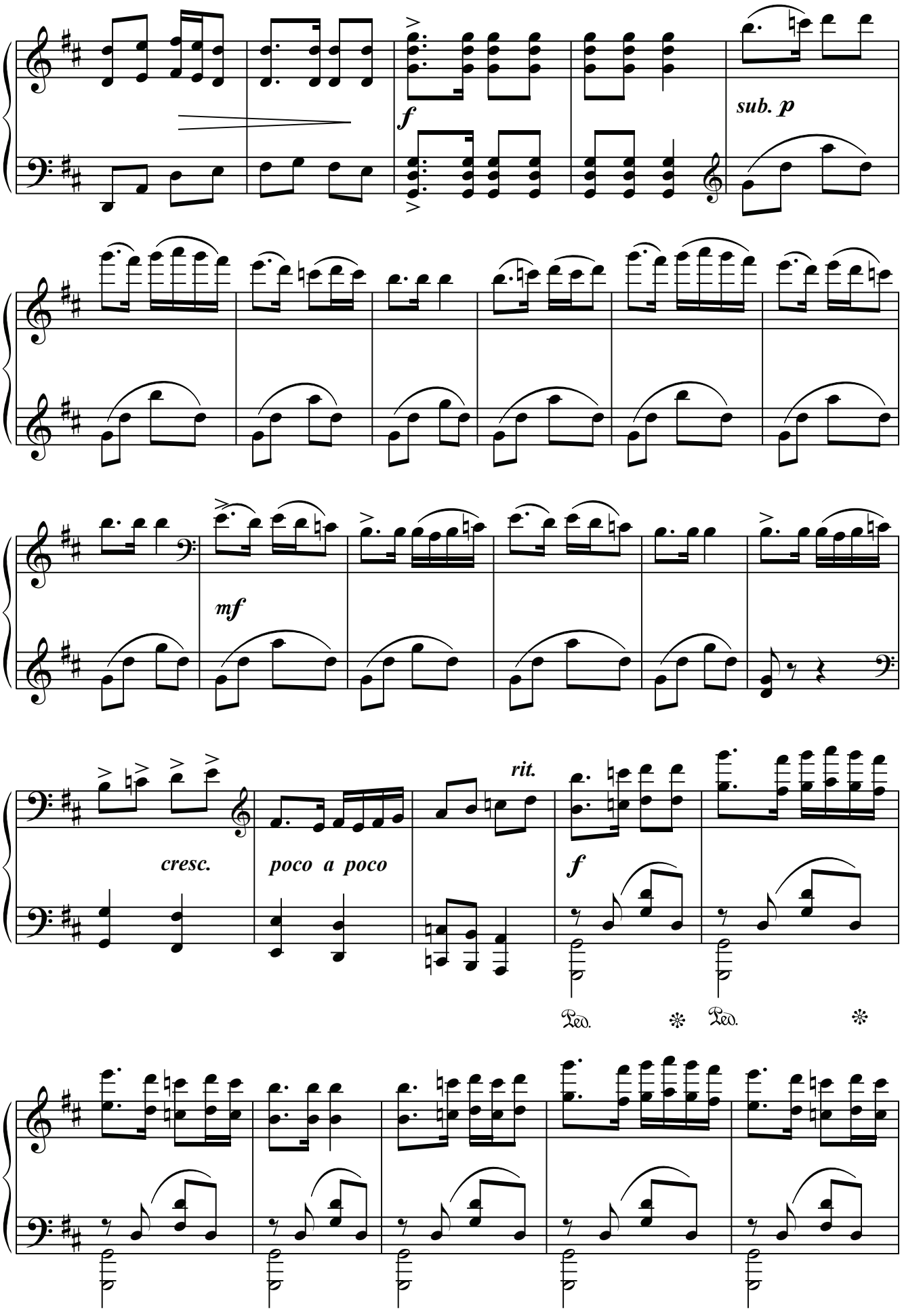
f
sub. p
mf
cresc.
poco a poco
rit.
f
Ped.
Ped.

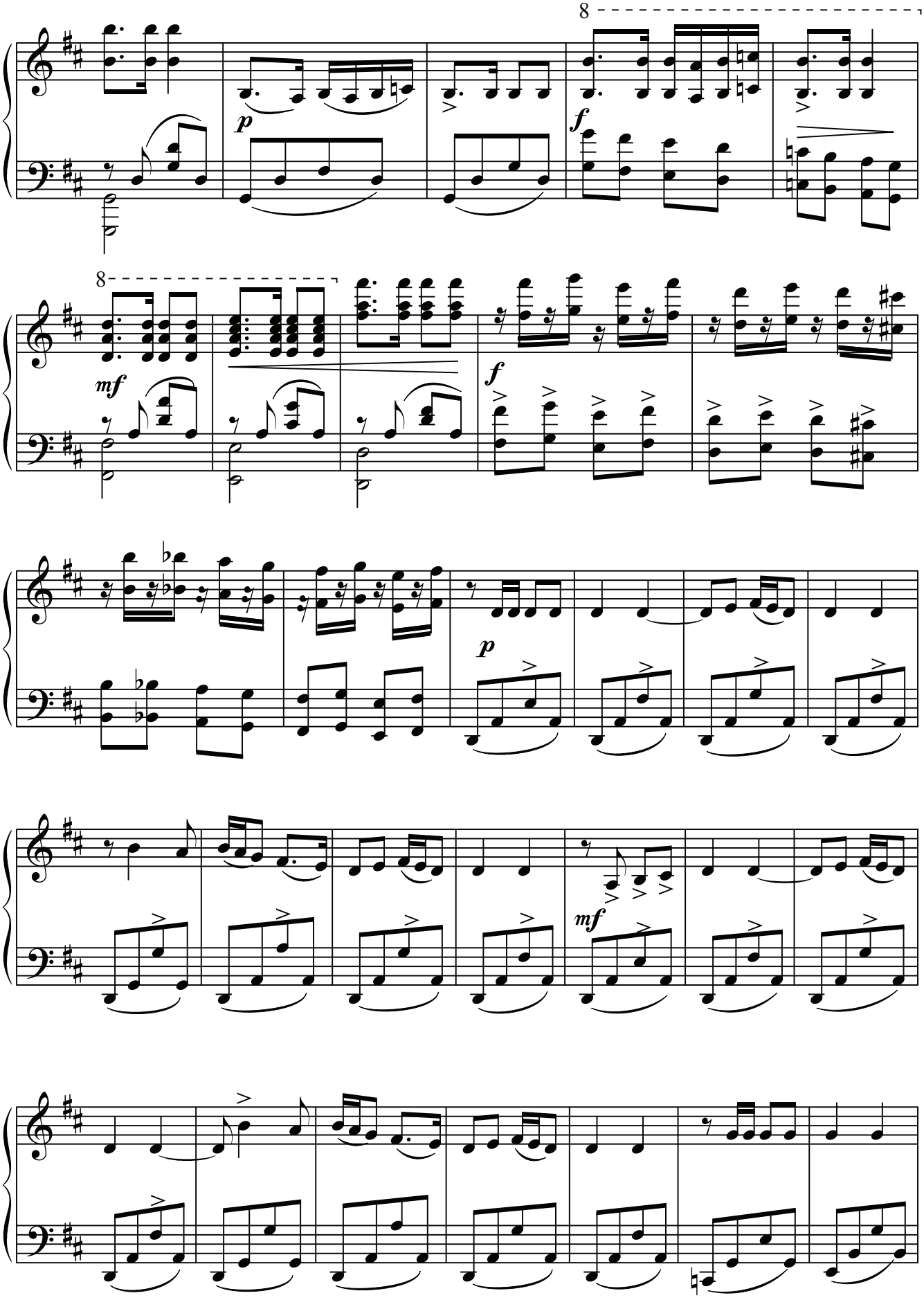
8
p
f
8
mf
f
p
mf

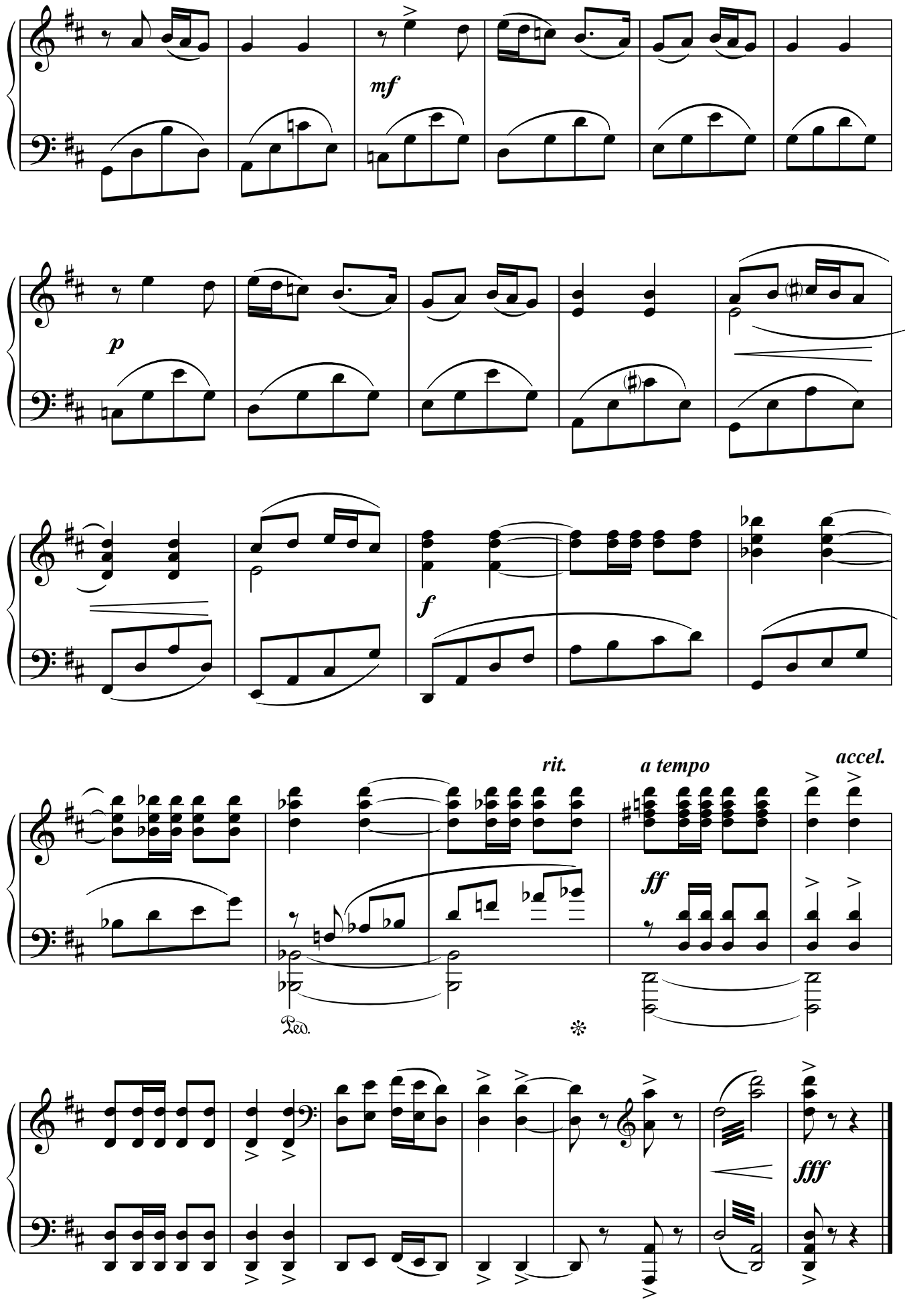
mf
p
f
rit.
a tempo
accel.
ff
Ped.
fff

**Анатолий Владимирович Бычков** (1929-1997) – казахстанский композитор, педагог, музыкально-общественный деятель, Заслуженный деятель искусств Казахской ССР, Народный артист Казахской ССР, профессор, автор вокальных и хоровых циклов для симфонического оркестра, песен и романсов, опер: «Степное зарево» (совместно с Е. Рахмадиевым и Г. Гризбилем), «Голый король», симфонии-оратории «Ленин», оратории «Литтл-рокк» (по одноименной балладе американского поэта Д. Тейтельбойма), трех симфоний, симфонической поэмы «Сказ о Сакене», «Песни» (на слова Жамбыла), «Песни войны», «Песни революции», «Поминальный плач».

Главное место в творчестве А. Бычкова занимают темы казахской национальной музыки. В своих произведениях он отражает своеобразие казахского фольклора. В его творчестве тесно переплетены русская классика и традиции казахского музыкального искусства, он обогатил музыку Казахстана новыми композиторскими технилогическими приемами музыкального письма. Композитор Бычков работал в разных жанрах и везде оставил свой след.

Он воспитал целую плеяду талантливых композиторов и педагогов, обеспечив поступательное движение музыкальной школы Казахстана. Бычков вел значительную общественную работу. В течение многих лет он являлся членом правления Союза композиторов Казахстана и многое сделал для развития музыкального искусства.

В Казахстане впервые за многое время переиздается в данном сборние «Сонатное allegro» для фортепиано. Сочинение было начато в сентябре 1951 и завершилась работа в январе 1952 года. Произведение стало выпускной работой композитора.

**Анатолий Владимирович Бычков** (1929-1997) - Қазақ КСР еңбек сіңірген өнер қайраткері, Қазақ КСР Халық әртісі, профессор, симфониялық оркестрге арналған вокалдық және хор циклдерінің, әндер

мен романстардың, «Степное зарево» (Е. Рахмадиев және Г. Гризбилмен бірге), «Жалаңаш патша» операларының, «Ленин» симфонияларының авторы, «Литтл-рокк» ораториясы (американдық ақын Д. Тейтельбоймның аттас балладасы бойынша), үш симфония, «Сәкен туралы ертегі», «Әндер» (Жамбыл сөзіне жазылған), «Соғыс әндері», «Революция әндері», «Еске алу жылауы» симфониялық поэмалары.

А.Бычков шығармашылығындағы басты орынды қазақ ұлттық музыкасы алады. Ол өз шығармаларында қазақ фольклорының өзіндік ерекшелігін көрсетеді. Оның шығармашылығында орыс классикасы мен қазақ музыка өнерінің дәстүрлері тығыз байланысты, ол Қазақстанның музыкалық мұрасын музыкалық жазудың жаңа техникалық тәсілдерімен байыта түсті. Композитор Бычков әртүрлі жанрларда жұмыс істеді және барлық жерде өз ізін қалдырды.

Ол Қазақстанның музыка мектебінің қарышты қозғалысын қамтамасыз ете отырып, дарынды композиторлар мен педагогтардың тұтас шоғырын тәрбиеледі. Бычков айтарлықтай әлеуметтік жұмыс жүргізді. Көп жылдар бойы ол Қазақстан Композиторлар одағы басқармасының мүшесі болды және музыкалық өнерді дамыту үшін көп жұмыс жасады.

**Anatoly Vladimirovich Bychkov** (1929-1997) - Honored Artist of the Kazakh SSR, People's Artist of the Kazakh SSR, professor, author of vocal and choral cycles for symphony orchestra, songs and romances, operas: «Steppe Glow» (together with E. Rakhmadiev and G. Grizbil), «Naked King», oratorical symphonies «Lenin», the oratorio «Little Rock» (based on the ballad of the same name by the American poet D. Teitelboim), three symphonies, the symphonic poem «The Tale of Saken», «Songs» (to the words of Zhambyl), «War Songs», «Songs of the Revolution», «Memorial Lament».

The main place in the work of A. Bychkov is occupied by the themes of Kazakh national music. In his works, he reflects the originality of Kazakh folklore. Russian classics and traditions of Kazakh musical art are closely intertwined in his work, he enriched the musical heritage of Kazakhstan with new techniques of musical writing. The composer Bychkov worked in different genres and left his mark everywhere.

He brought up a whole galaxy of talented composers and teachers, ensuring the progressive movement of the music school of Kazakhstan. Bychkov also conducted significant public work. For many years he was a member of the Board of the Union of Composers of Kazakhstan and did a lot for the development of musical art.

In Kazakhstan, for the first time in many years, the Sonata allegro for Piano is being reissued in this collection. It was started in September 1951, and the work was completed in January 1952, and became the composer's graduation work.

# Сонатное allegro

Анатолий Бычков

**Allegro moderato**

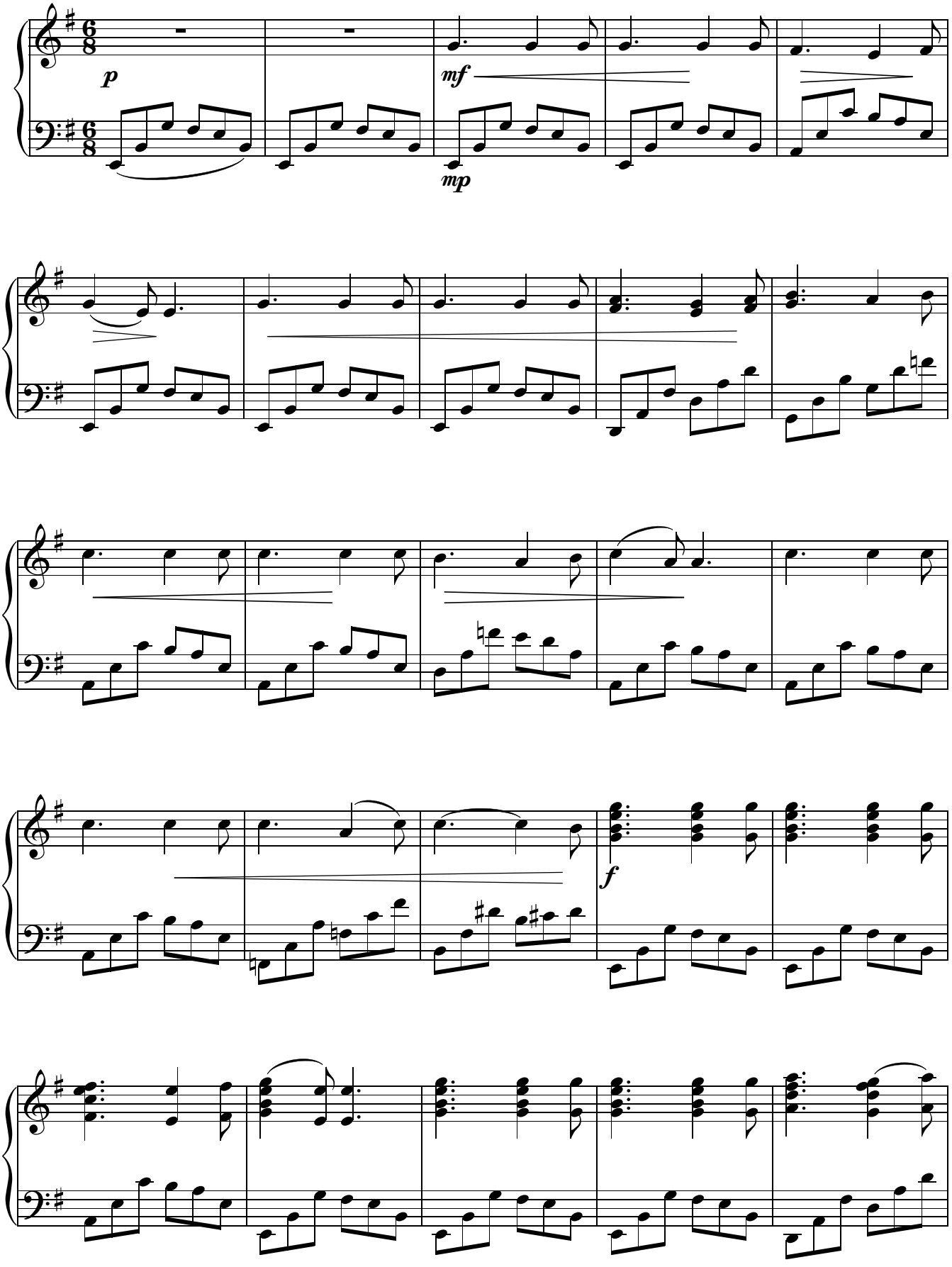

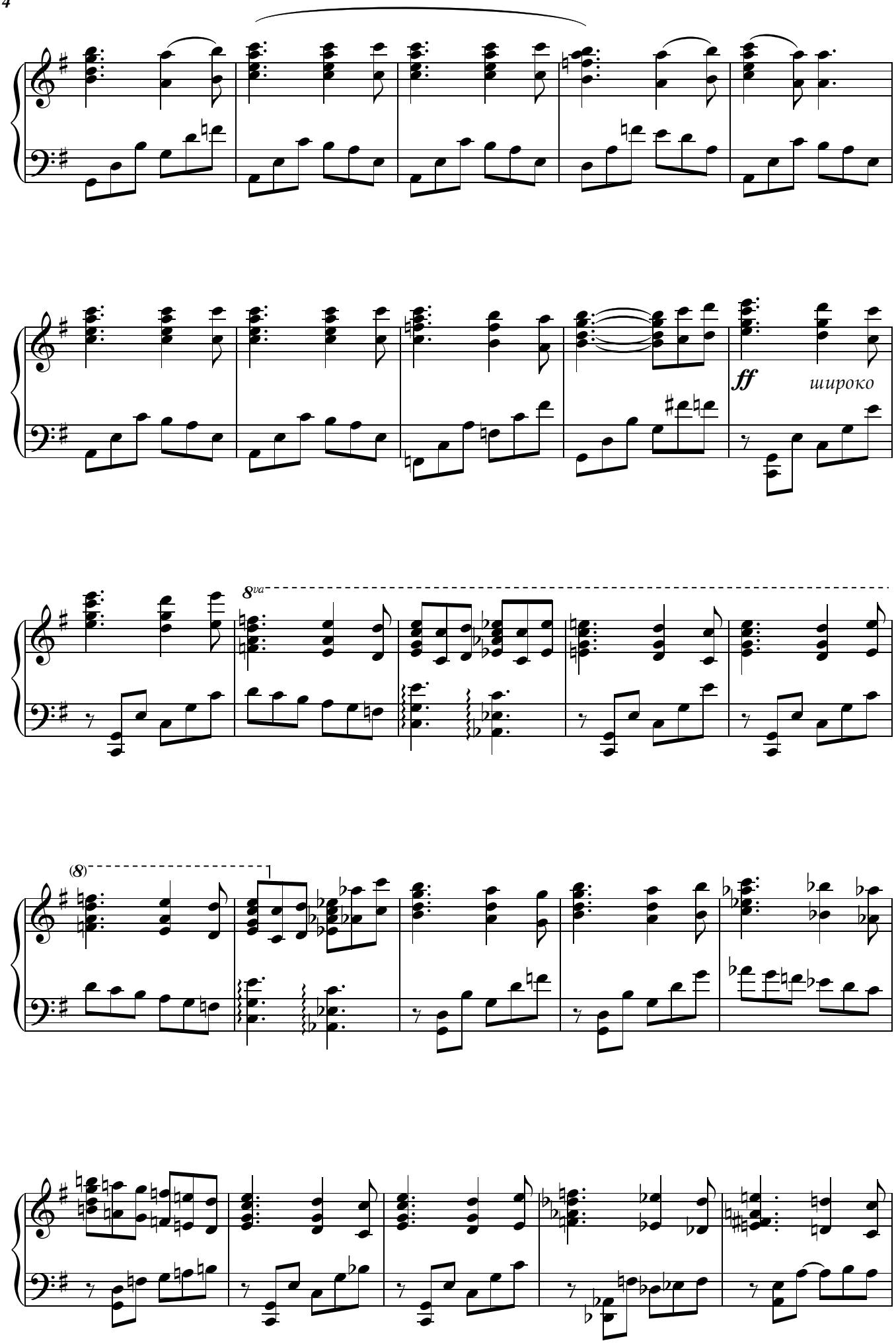
ff
широко
8va
(8)

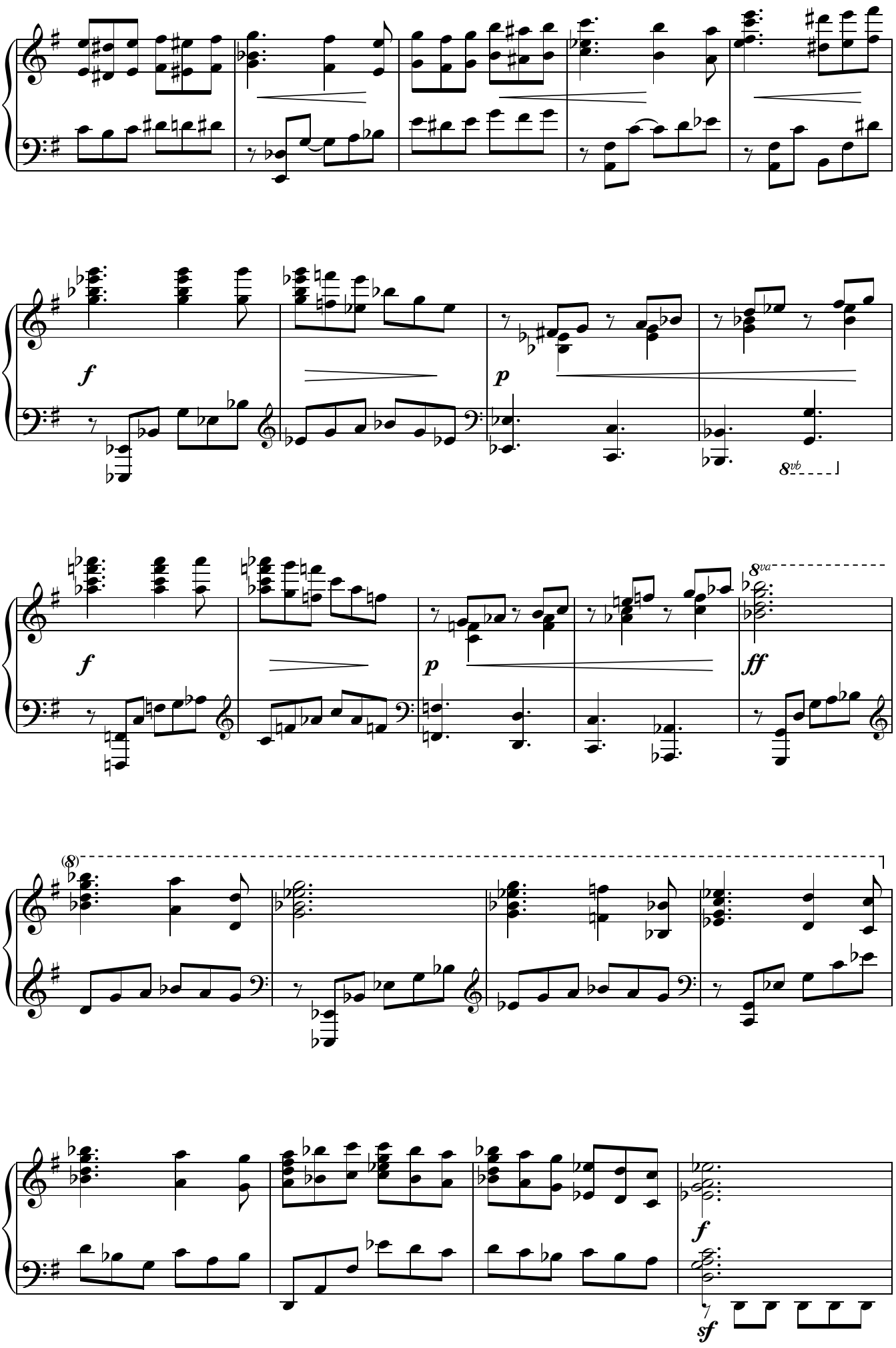
f
p
8vb
f
p
ff
8va
(8)
f
sf

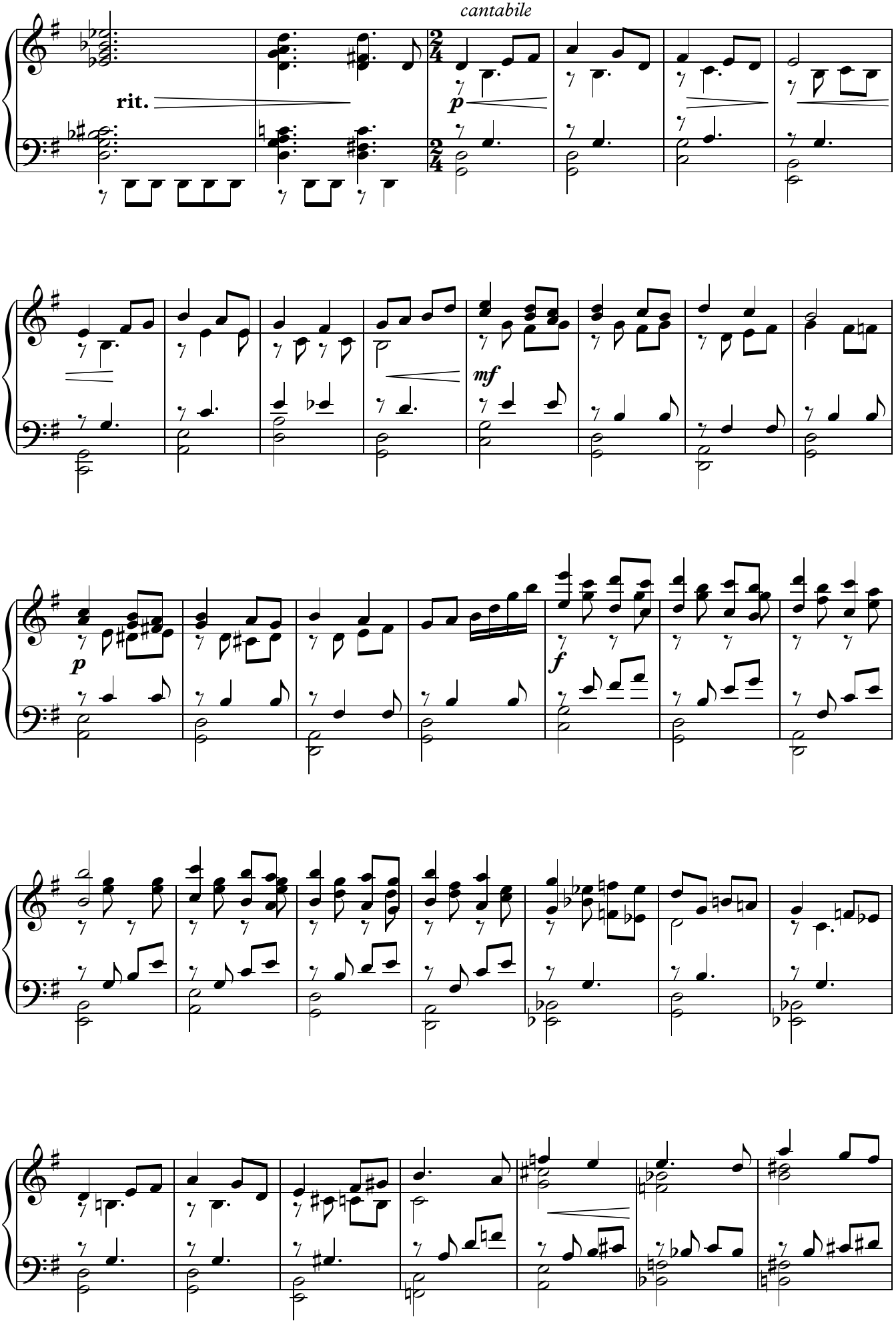
cantabile
rit.
p
mf
p
f

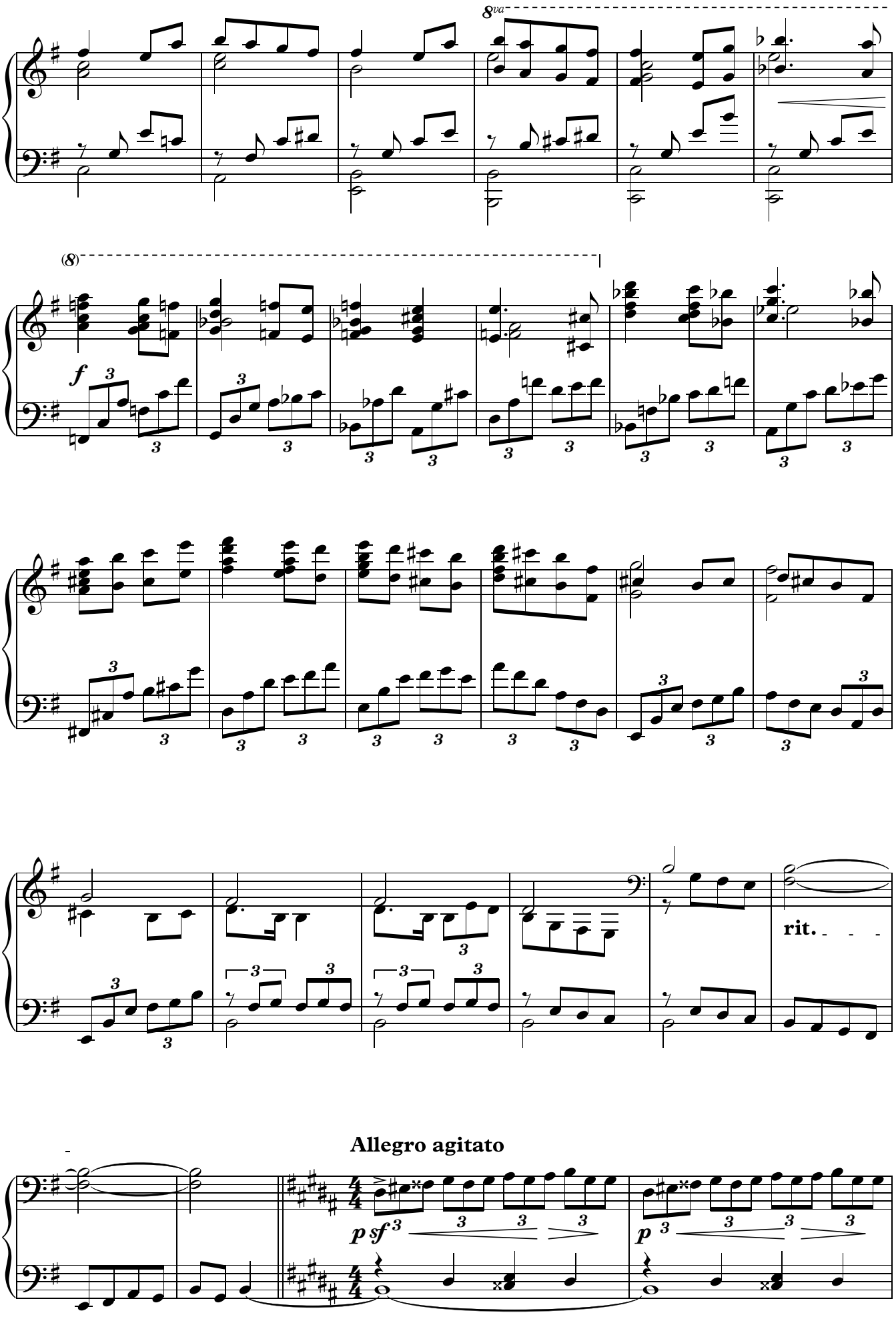
8va
(8)
f
rit.
Allegro agitato
p sf
p

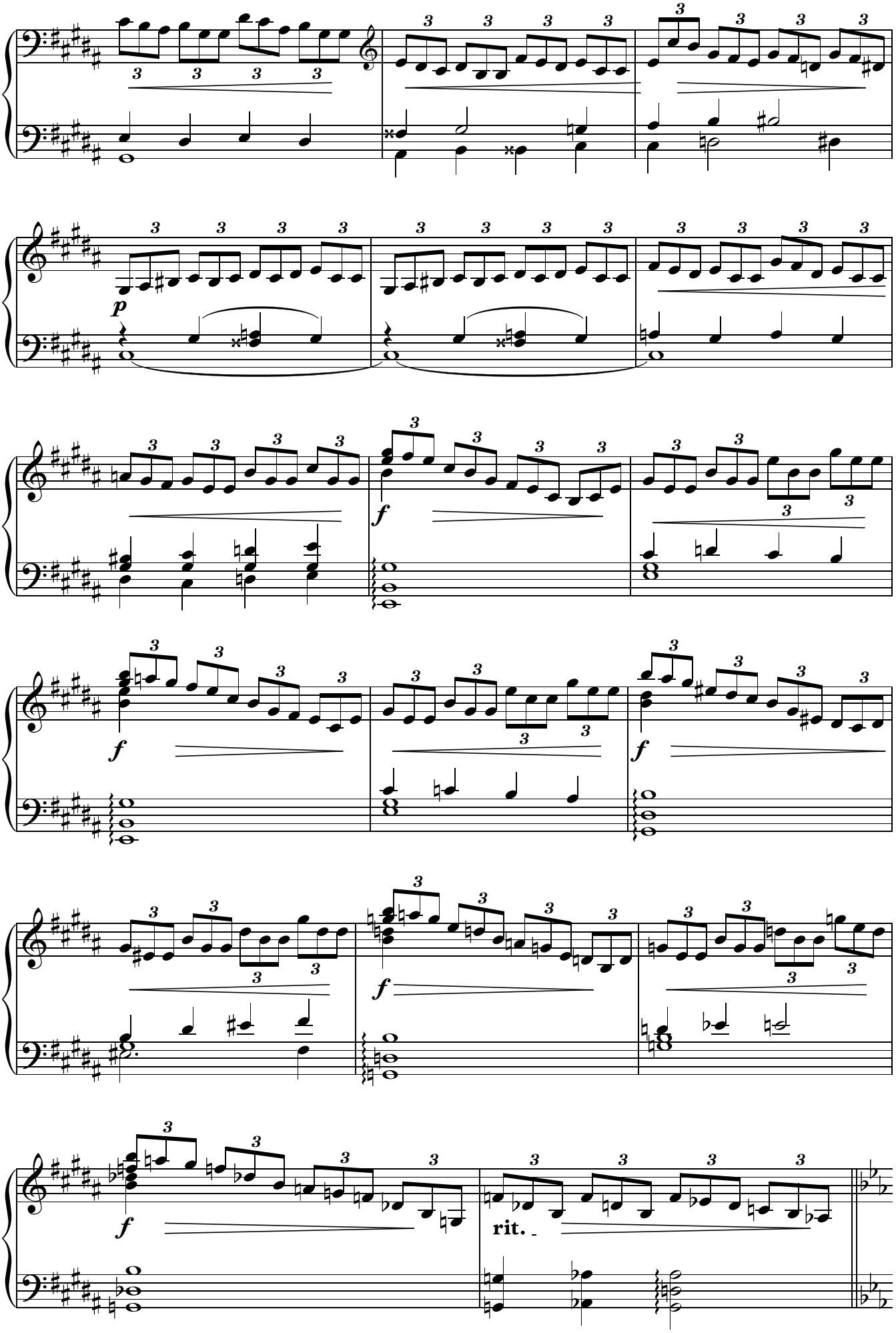
p
f
f
f
f
rit.

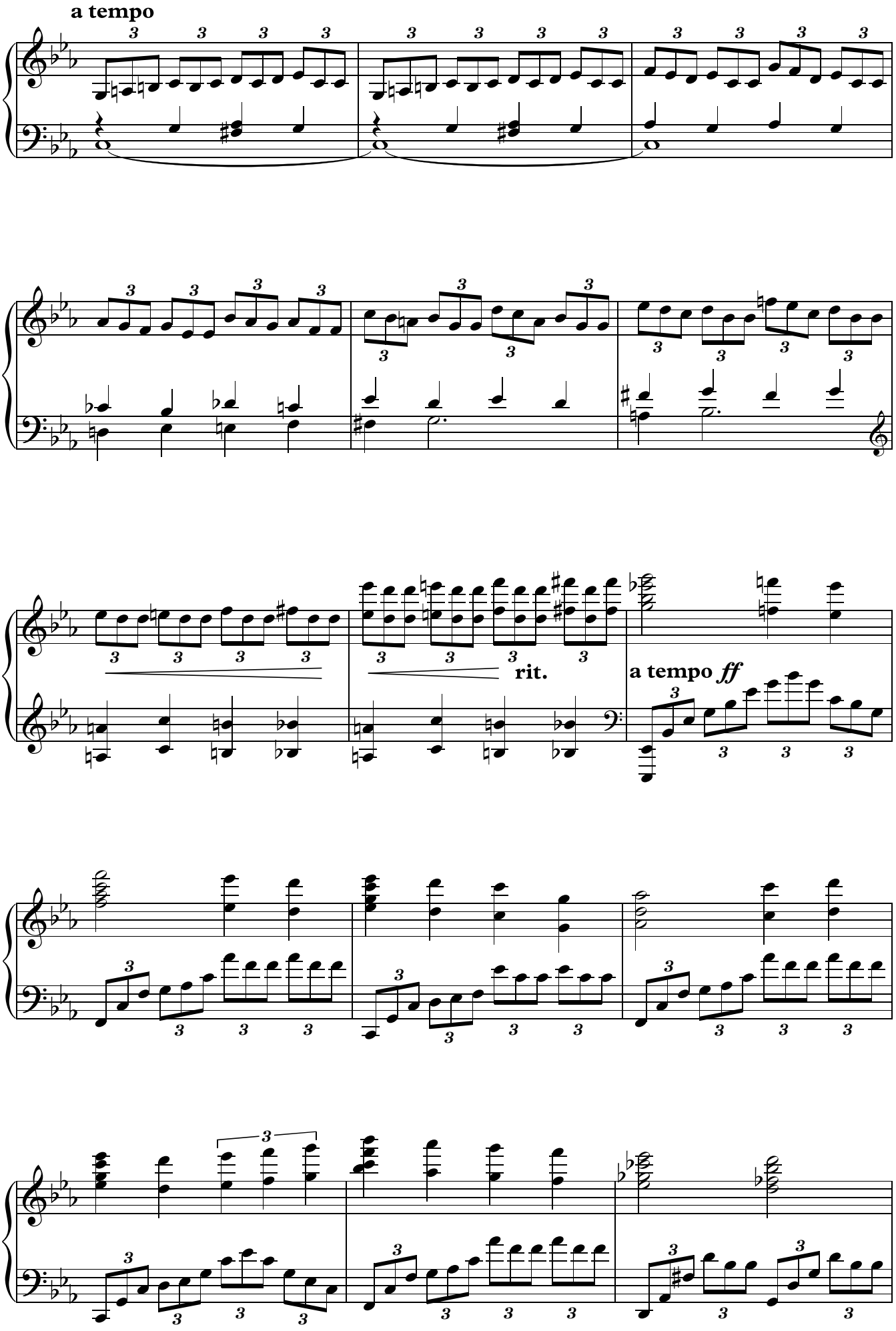
a tempo
rit.
a tempo ff

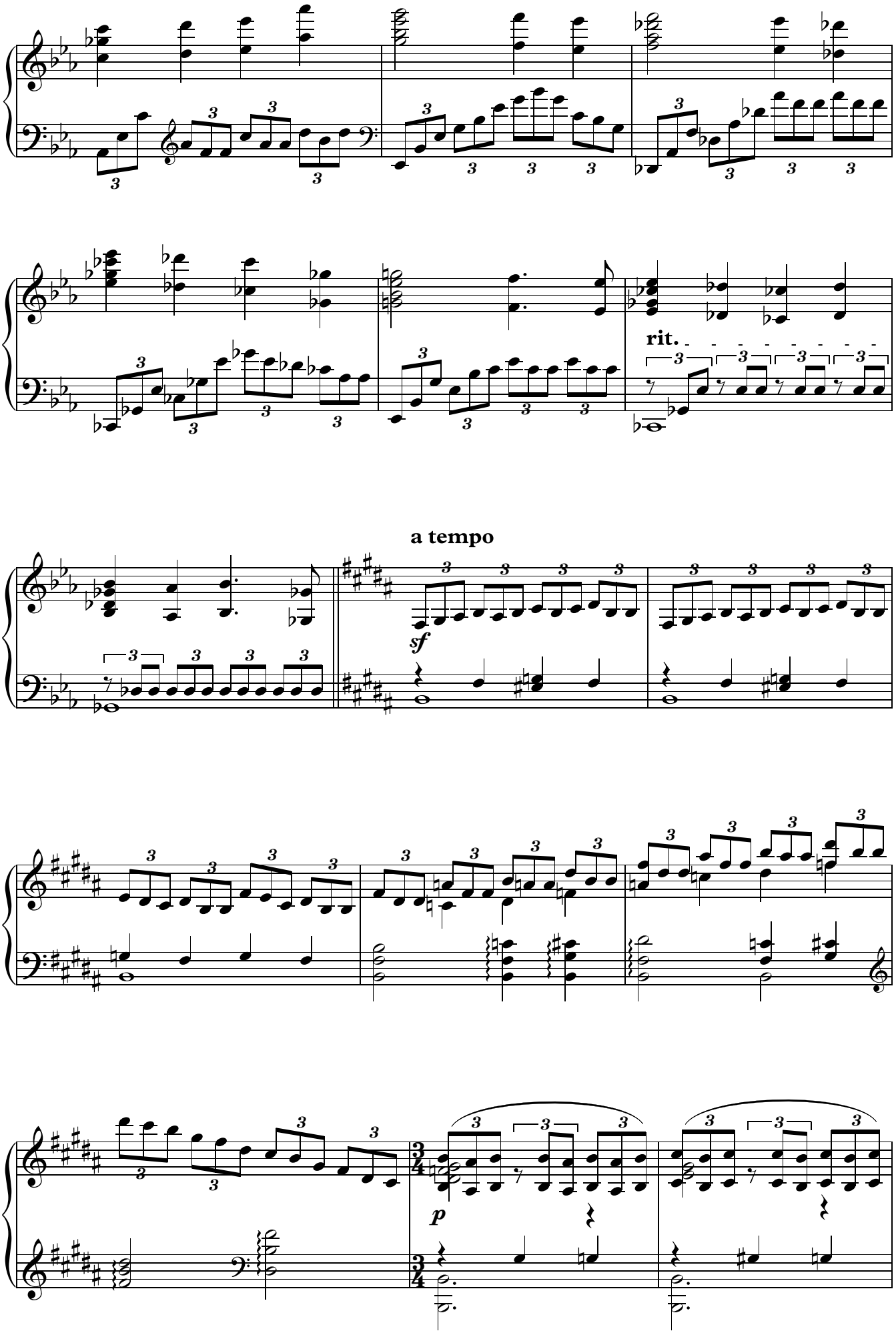
rit.
a tempo
sf
p

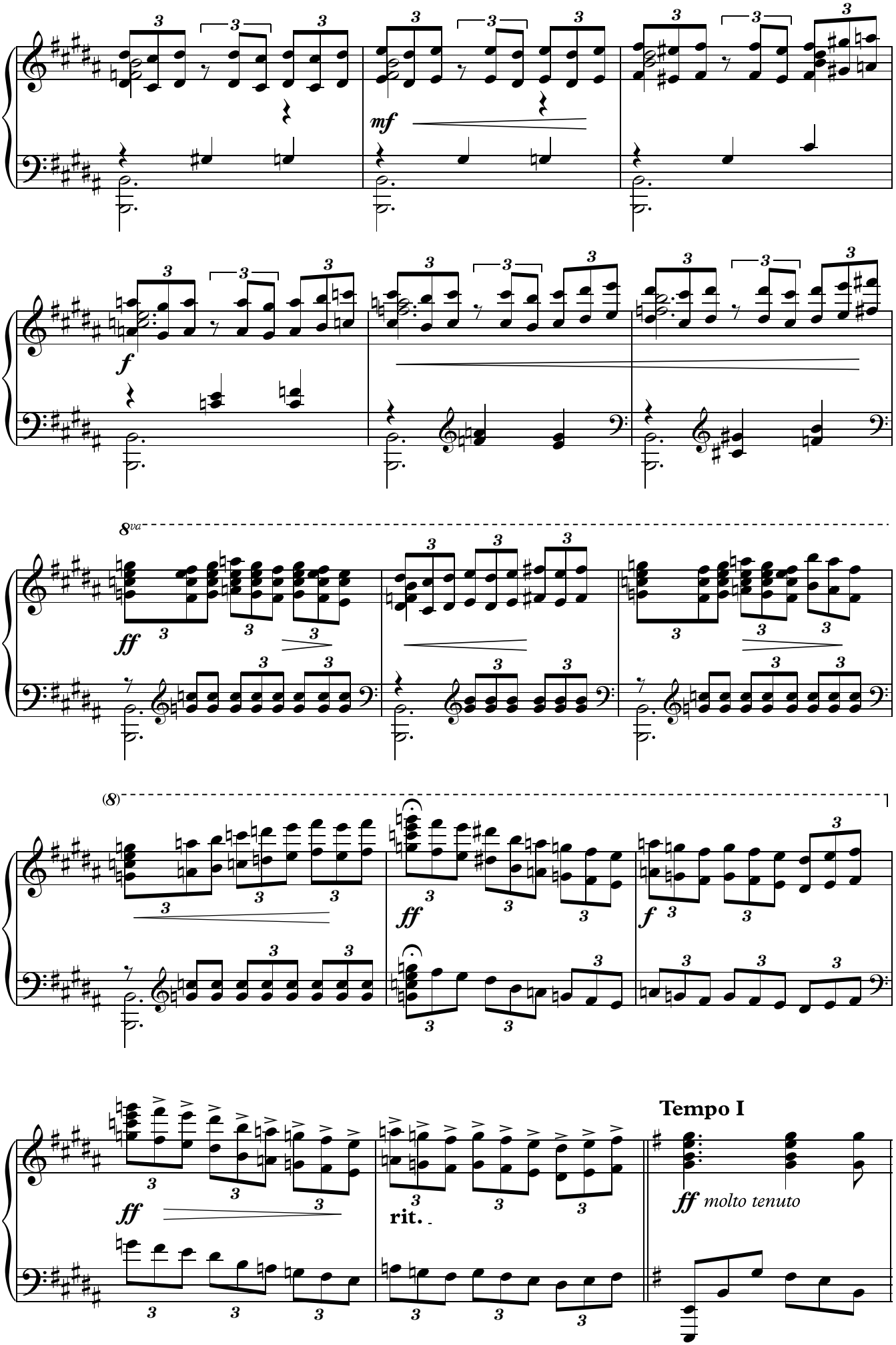
mf
f
8va
ff
(8)
ff
f
ff
rit.
Tempo I
ff molto tenuto

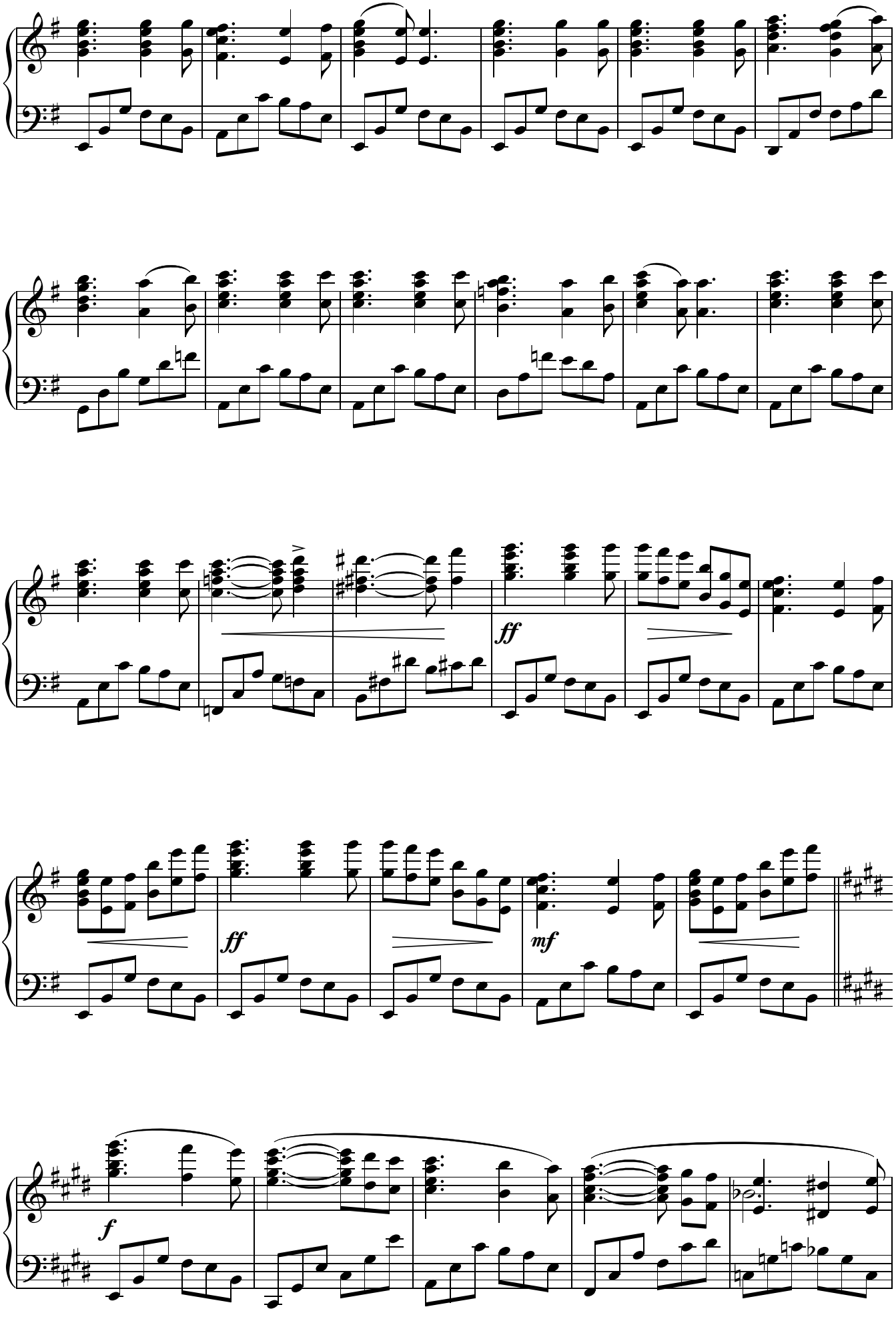
ff
ff
mf
f

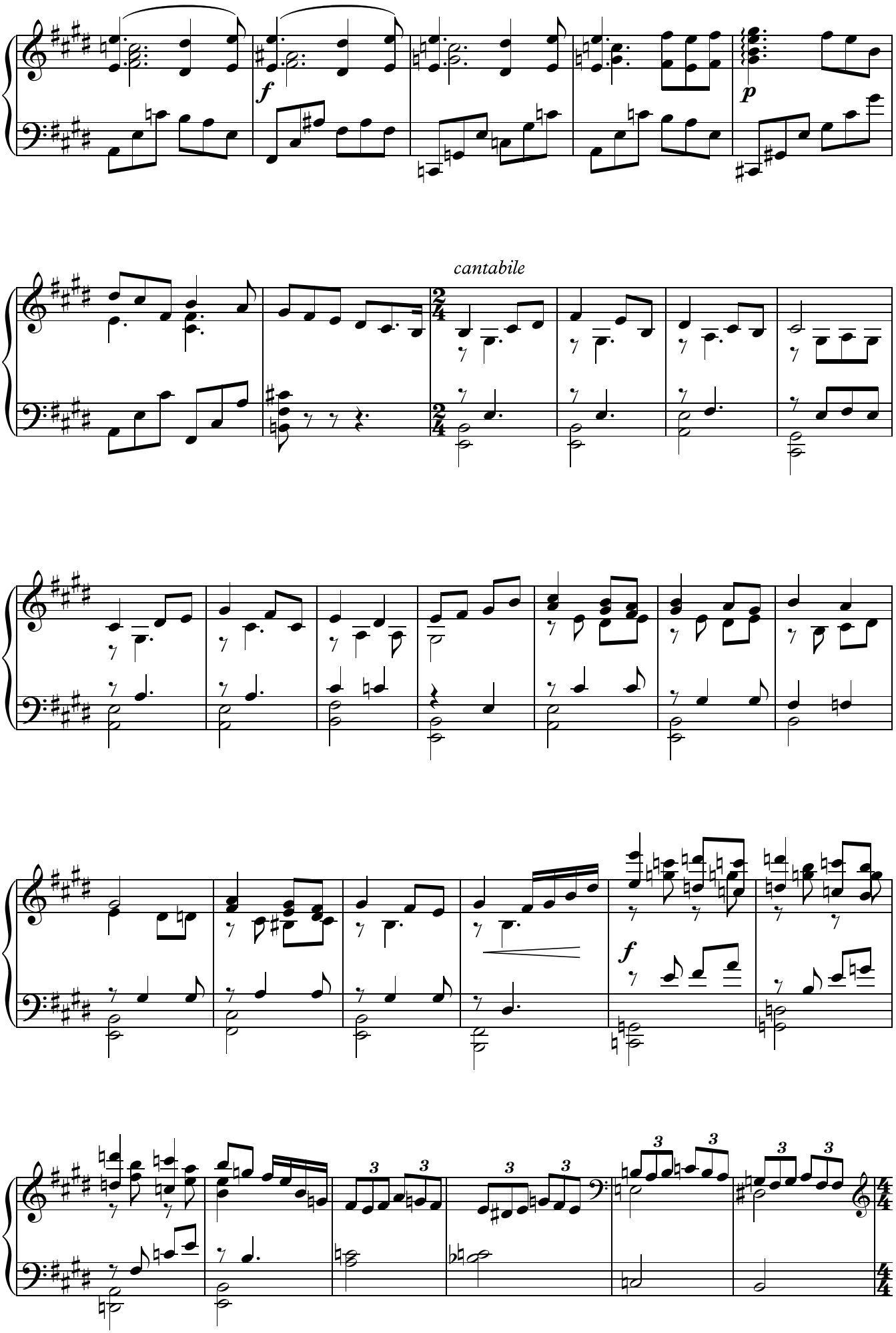
f
p
cantabile
f

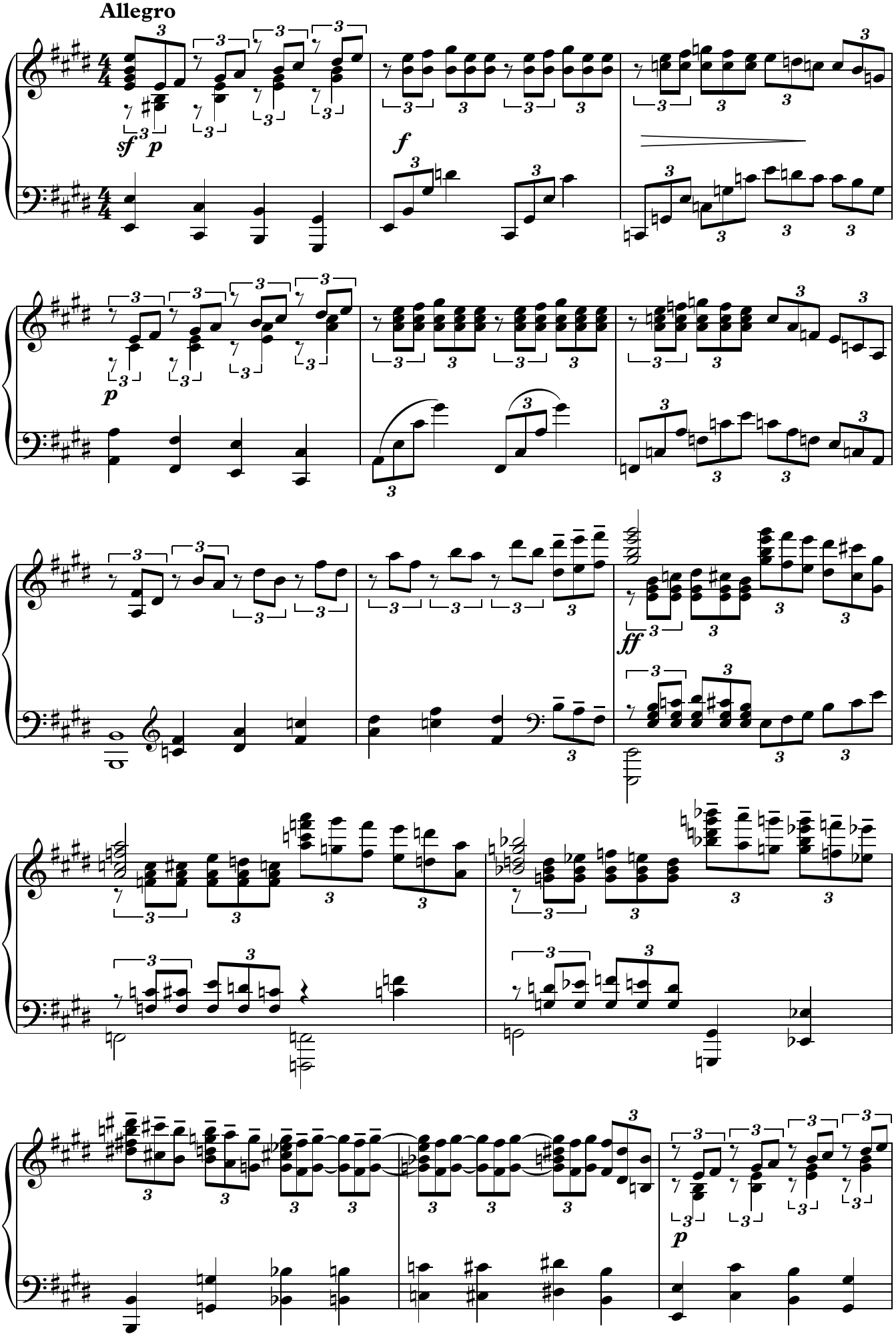
Allegro
sf p
f
p
ff
p

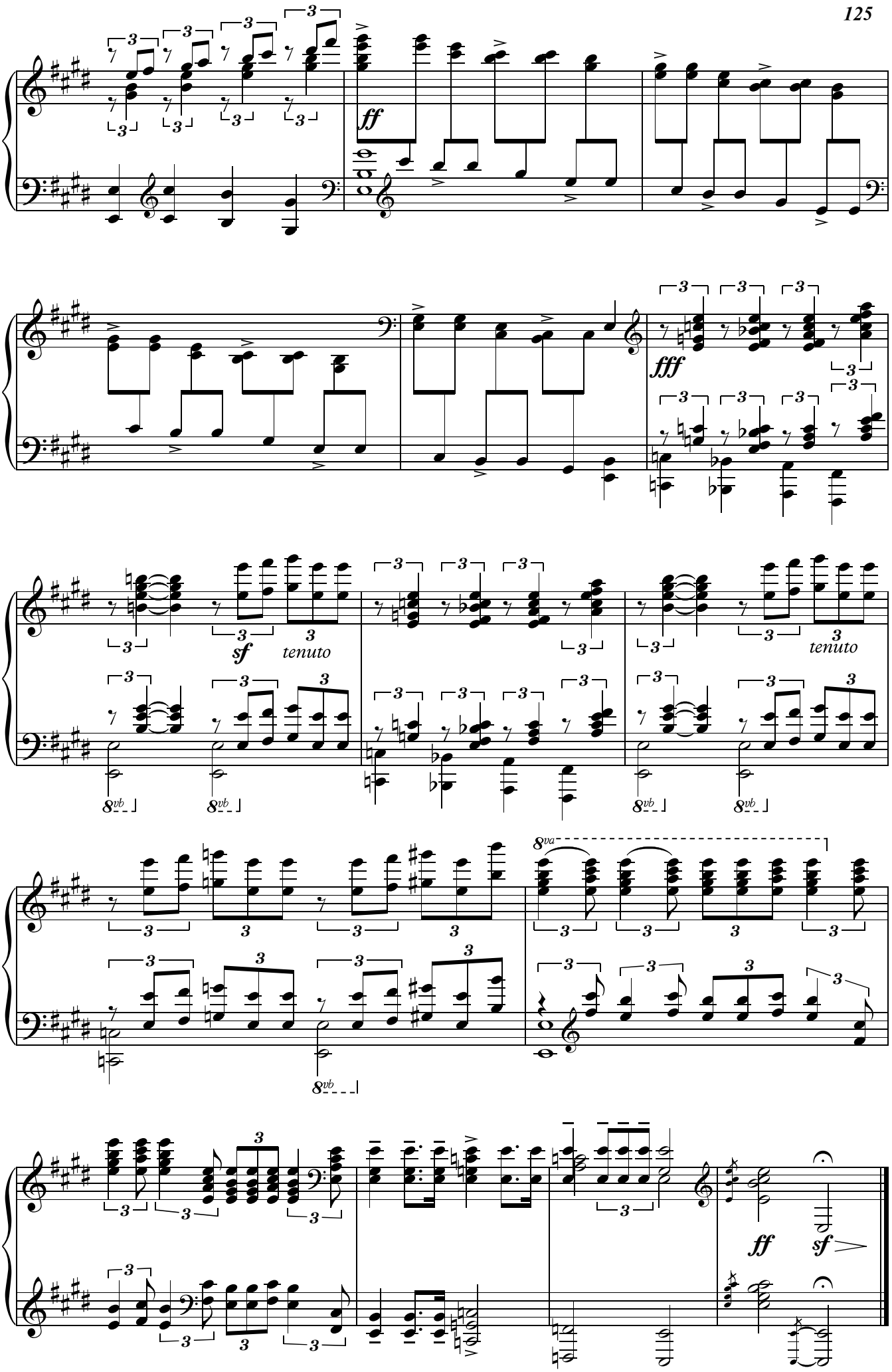
ff
fff
sf
tenuto
tenuto
8vb
8vb
8vb
8vb
8vb
8va
ff
sf

# Казахская рапсодия

для двух фортепиано

А. Бычков

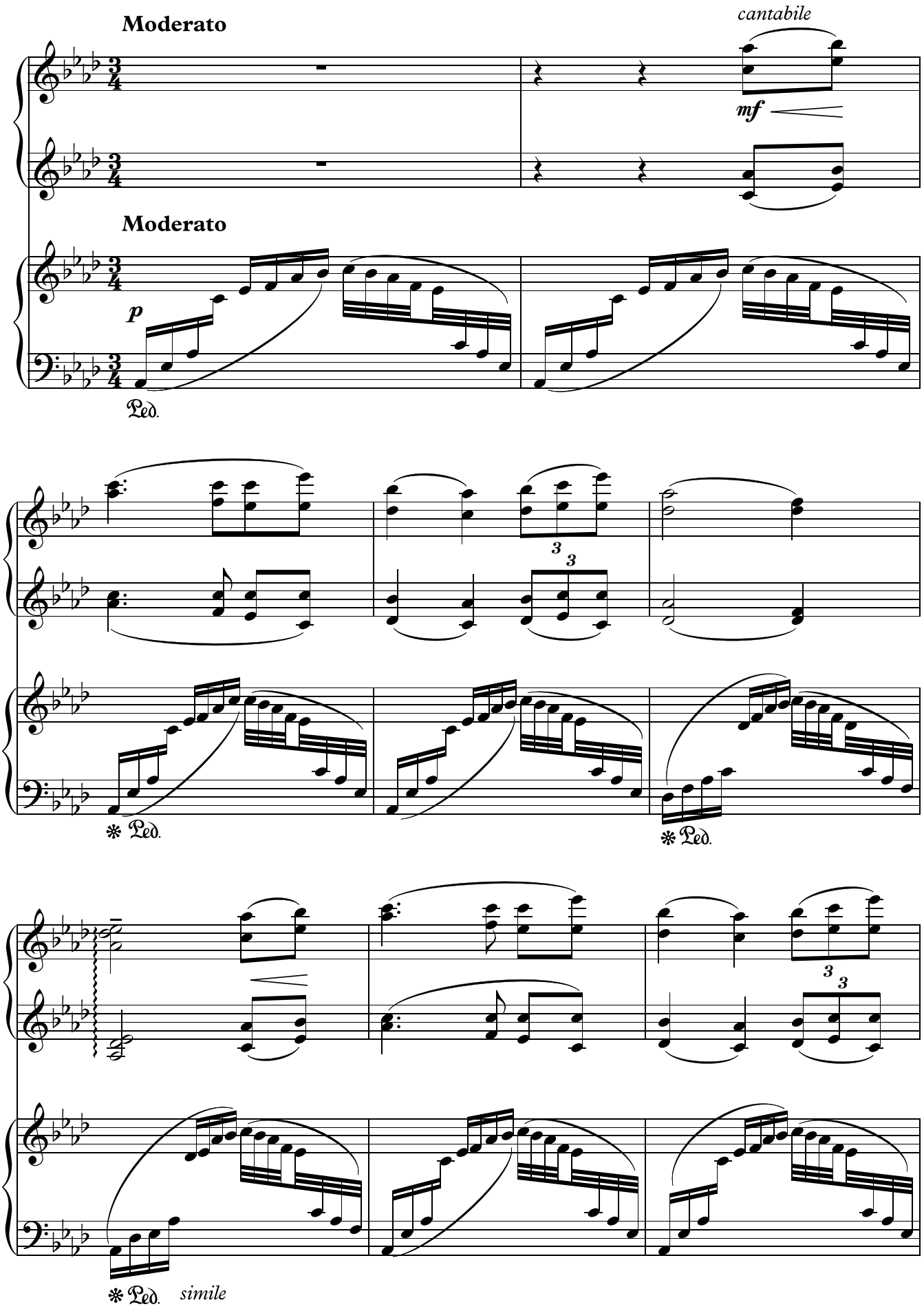

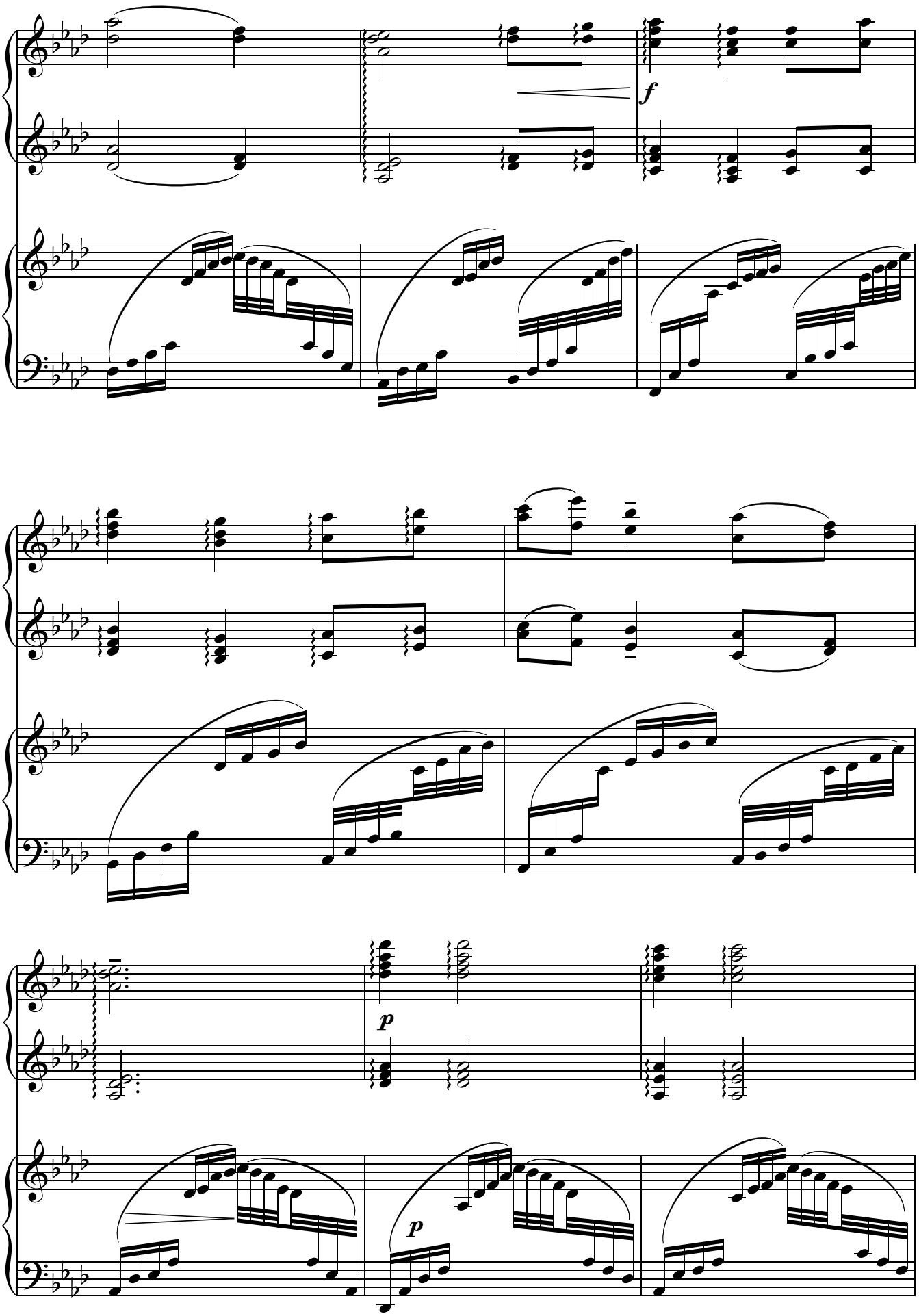
f
p
p

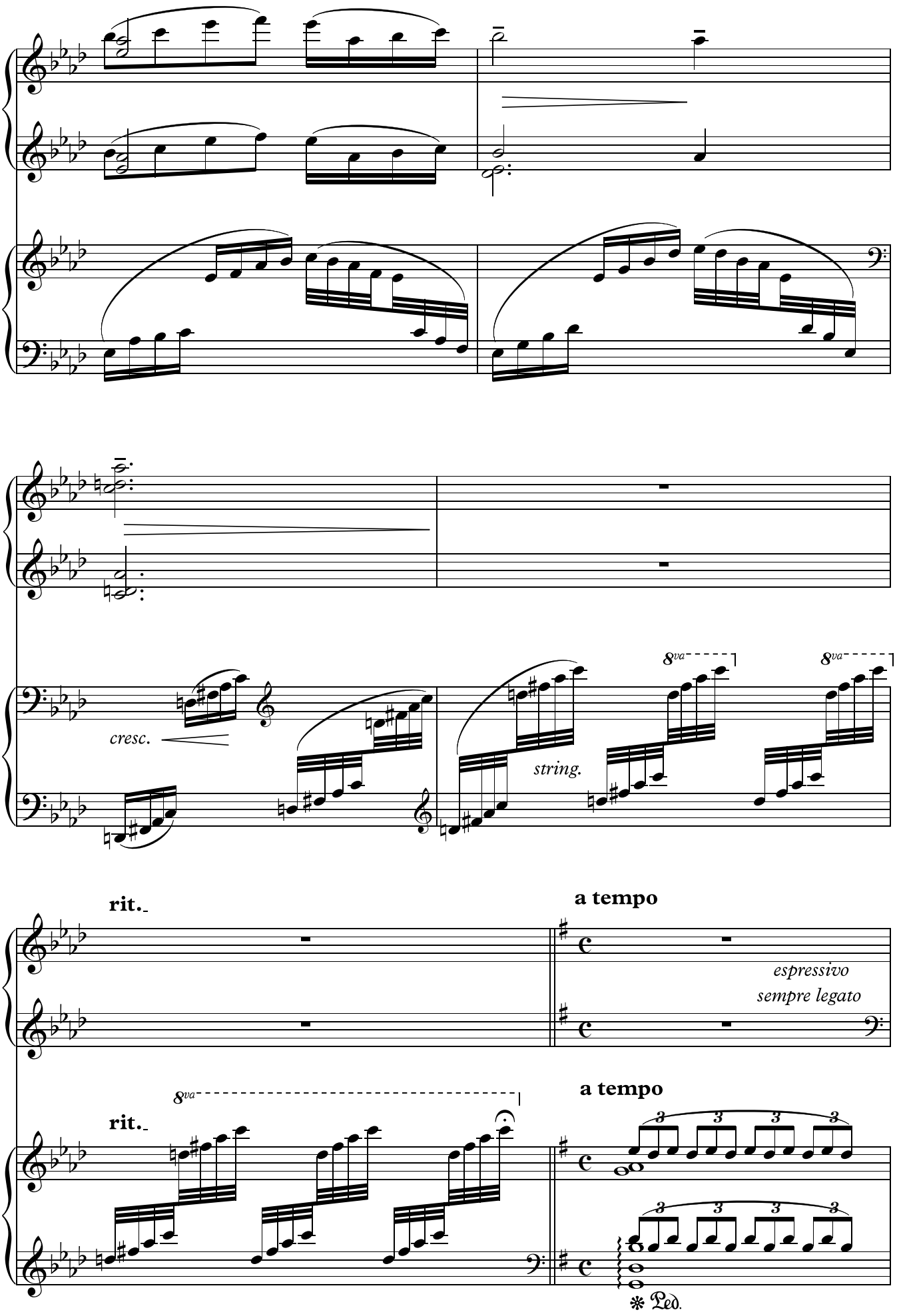
cresc.
string.
8va
8va
rit.
a tempo
espressivo
sempre legato
8va
rit.
a tempo
3
Ped.

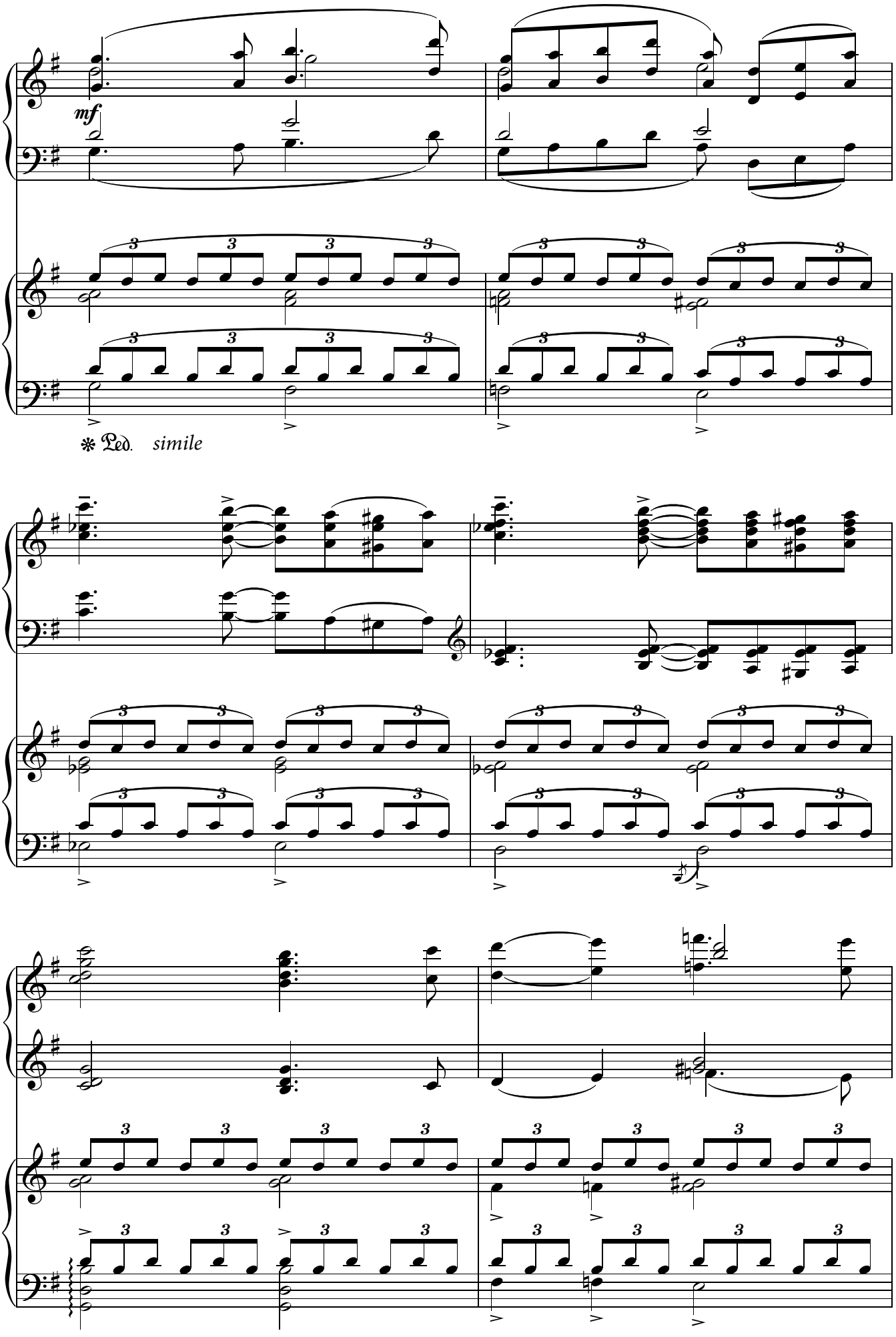
mf
Ped. simile

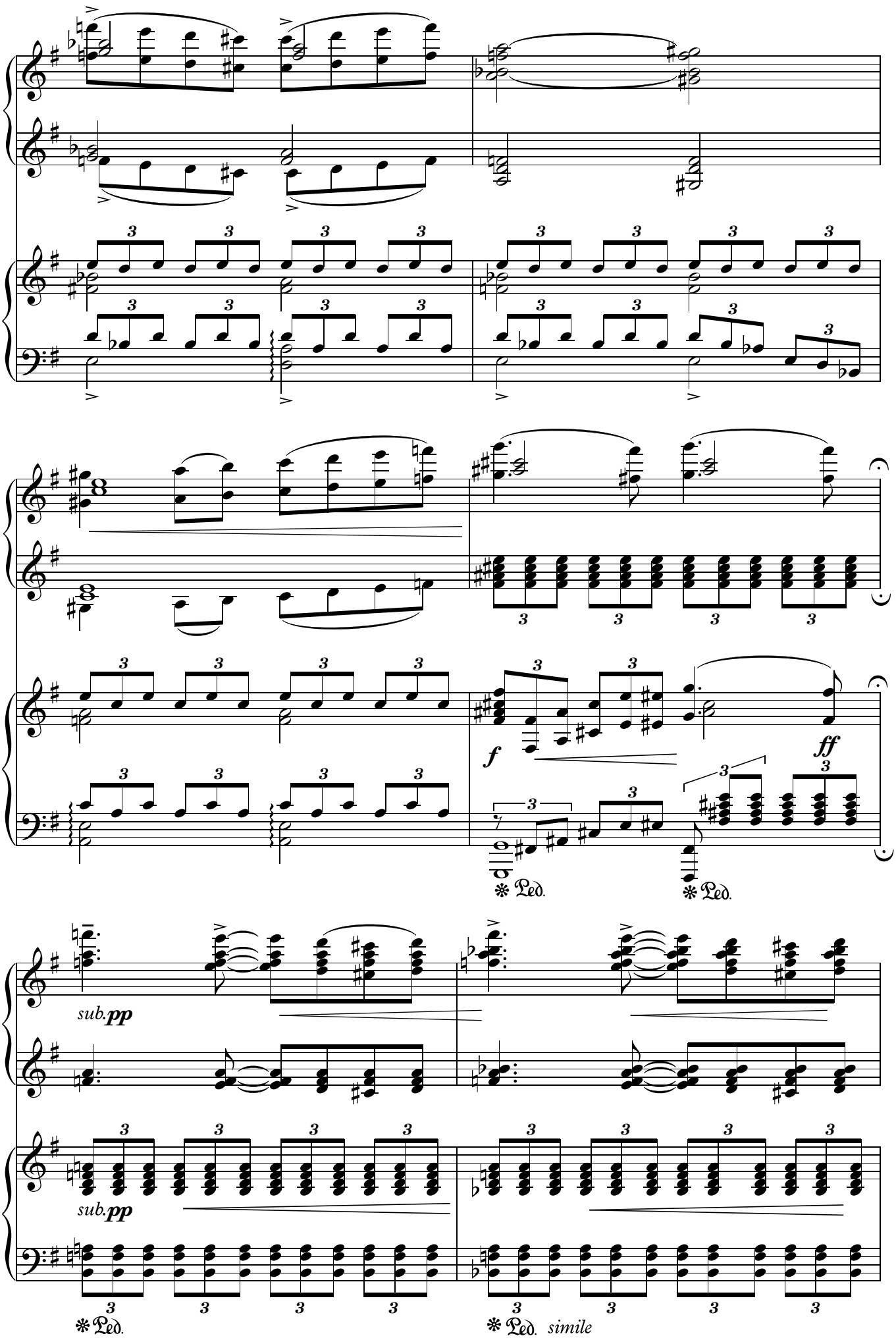
f
ff
sub.pp
sub.pp
simile

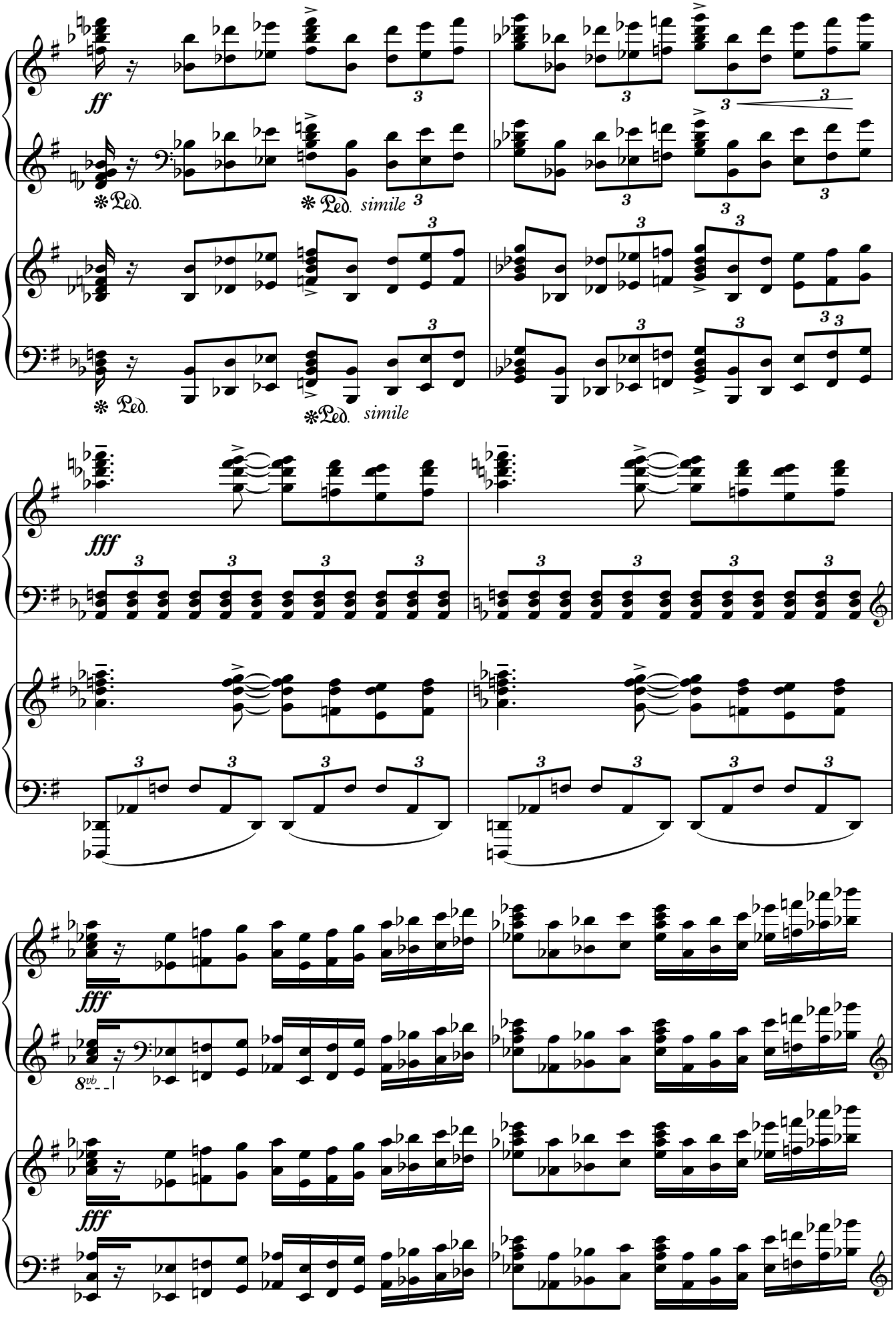
ff
Ped.
simile
fff
8vb

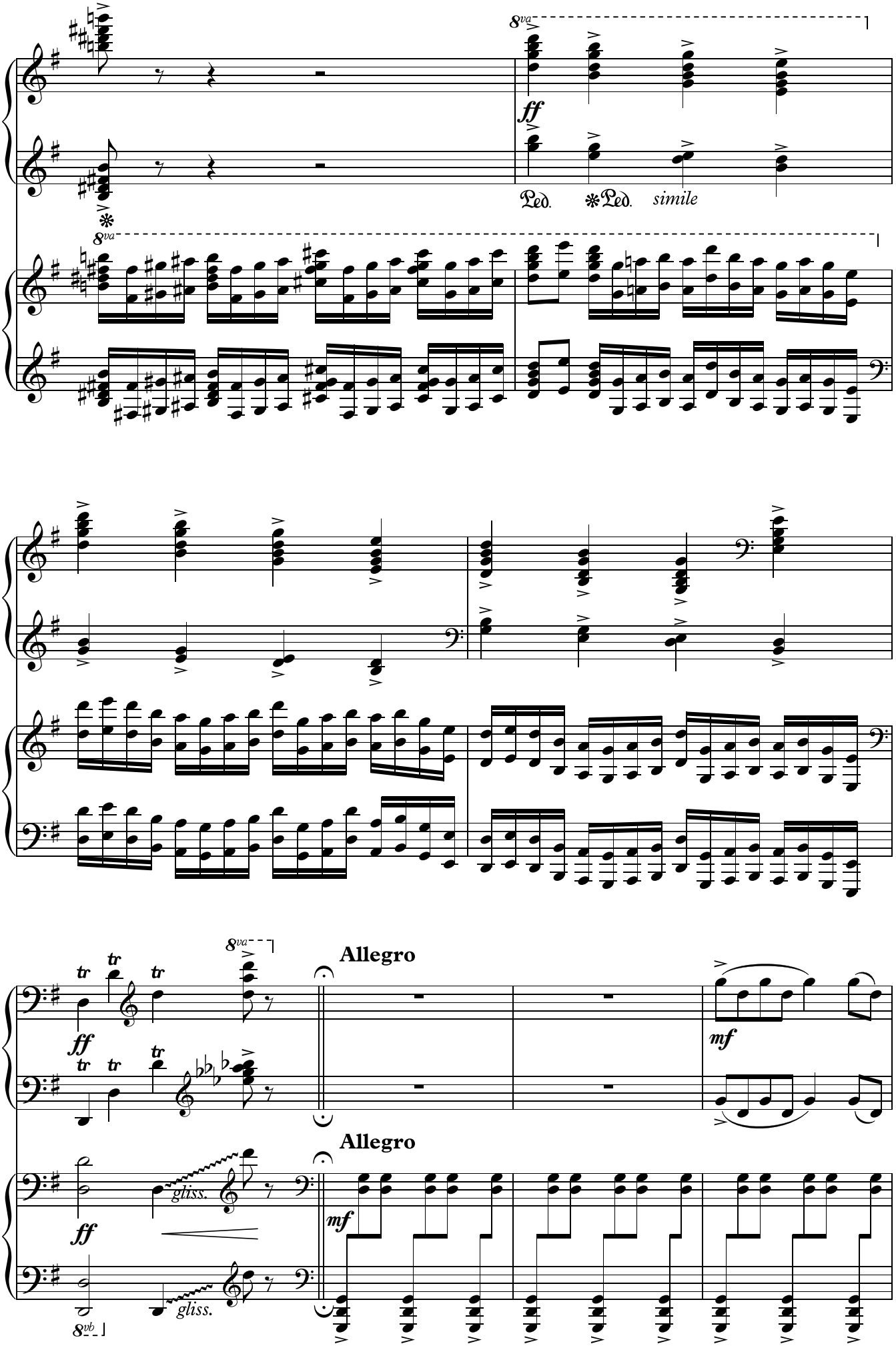
8va
ff
Ped.
*Ped.
simile
8va
8va
tr
tr
tr
tr
tr
tr
ff
Allegro
mf
gliss.
ff
Allegro
mf
gliss.
8vb

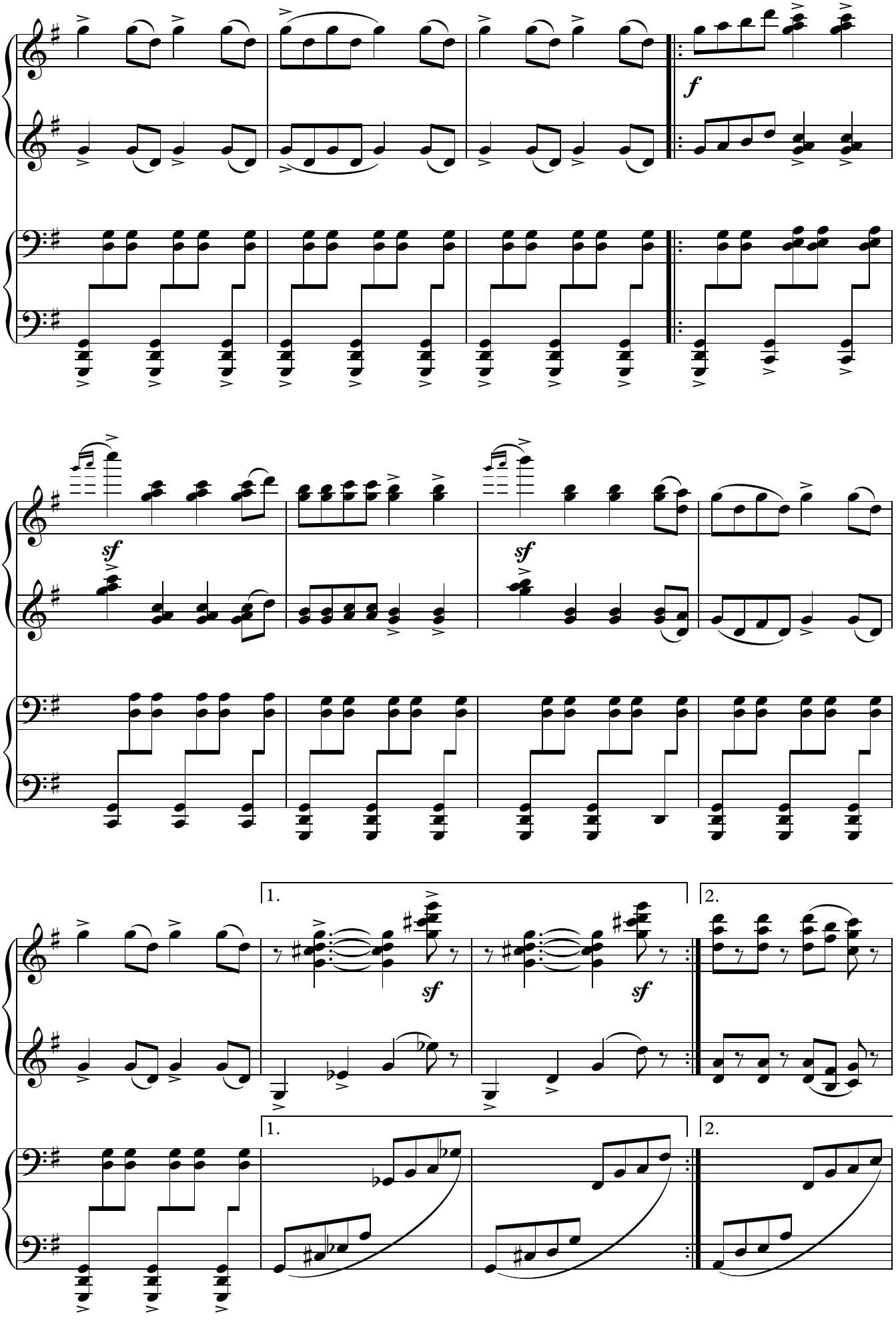
f
sf
sf
1.
2.
sf
sf
1.
2.

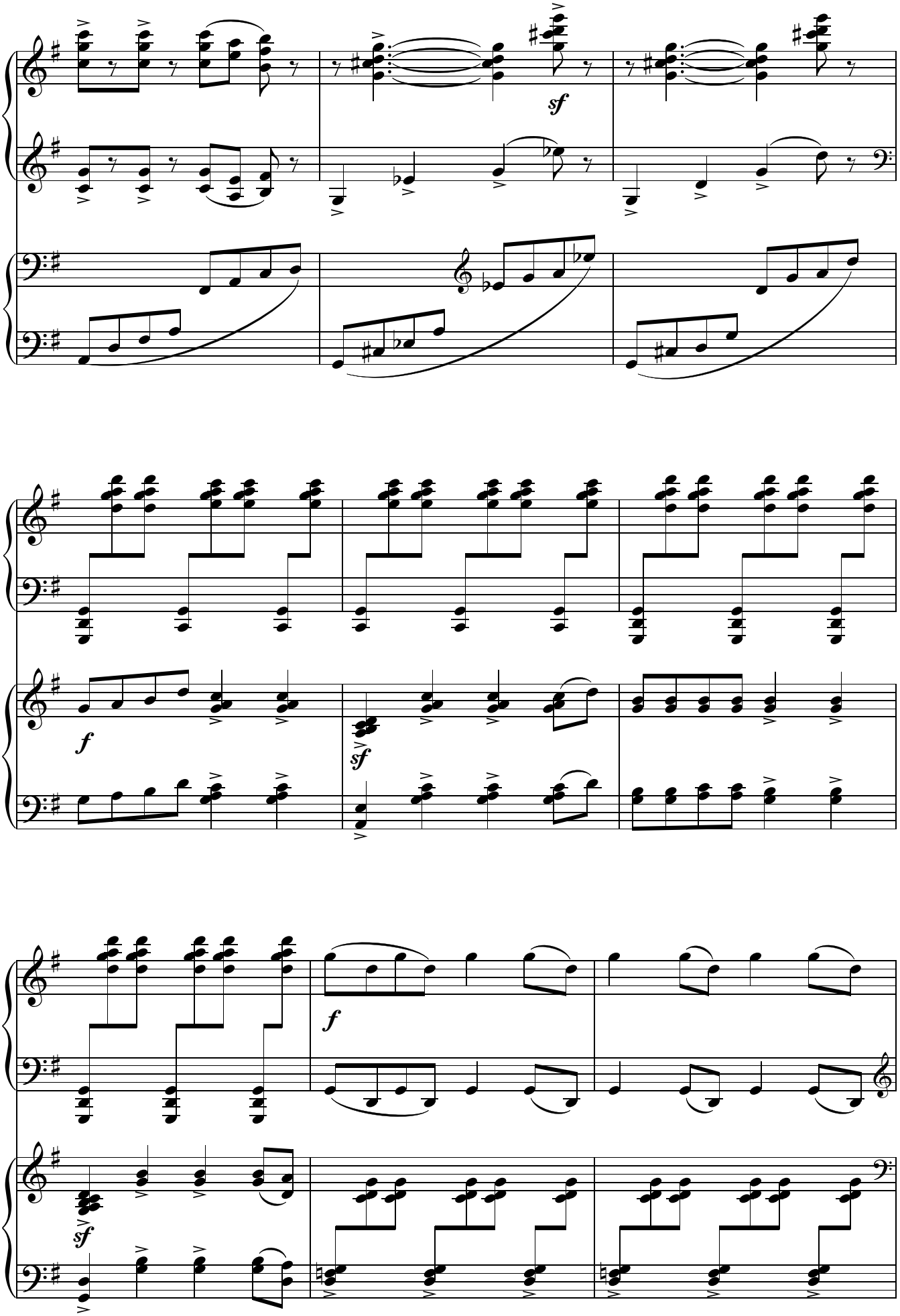
sf
f
sf
f
sf

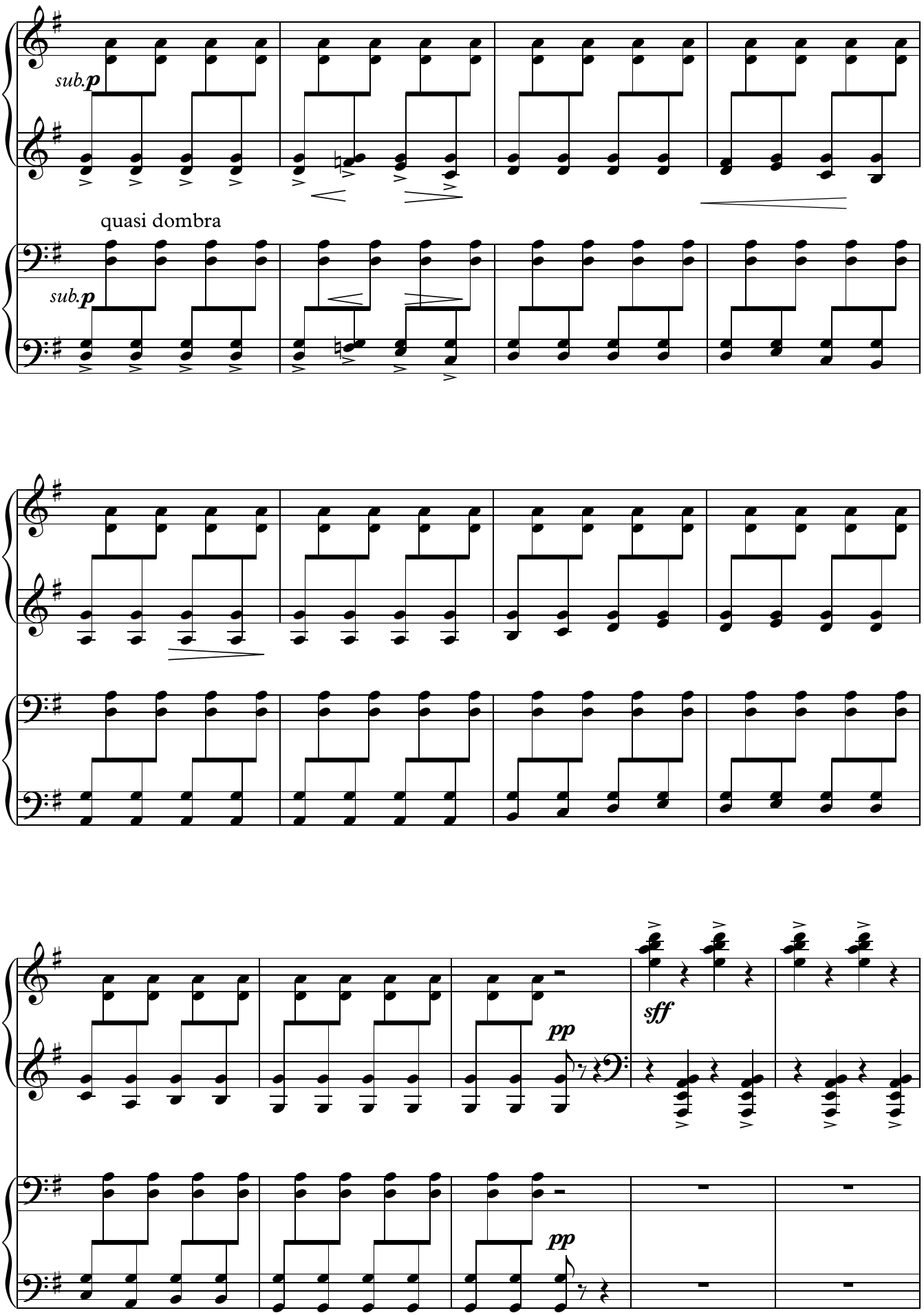
sub.p
quasi dombra
sub.p
pp
sff
pp

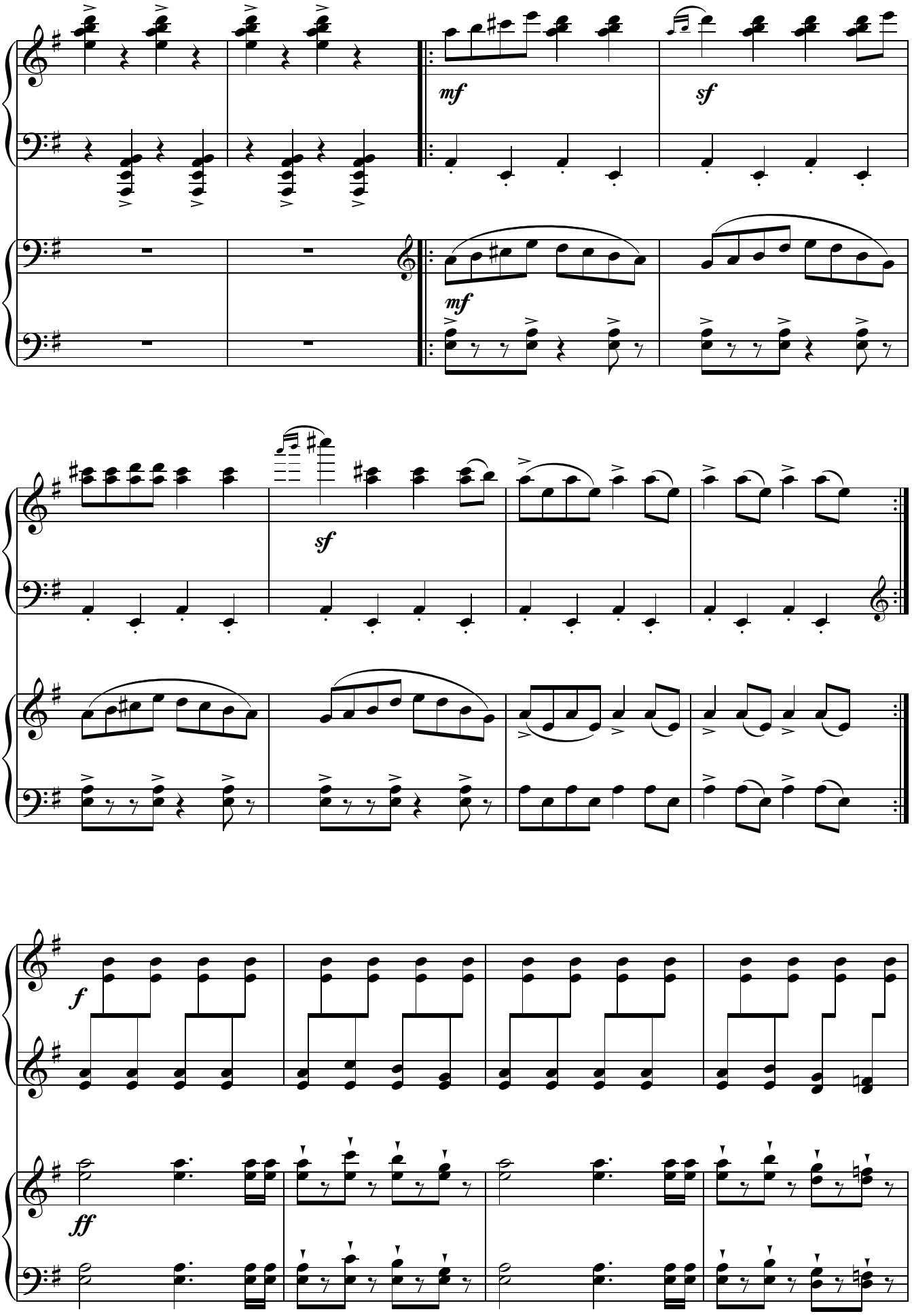
mf
sf
mf
sf
f
ff

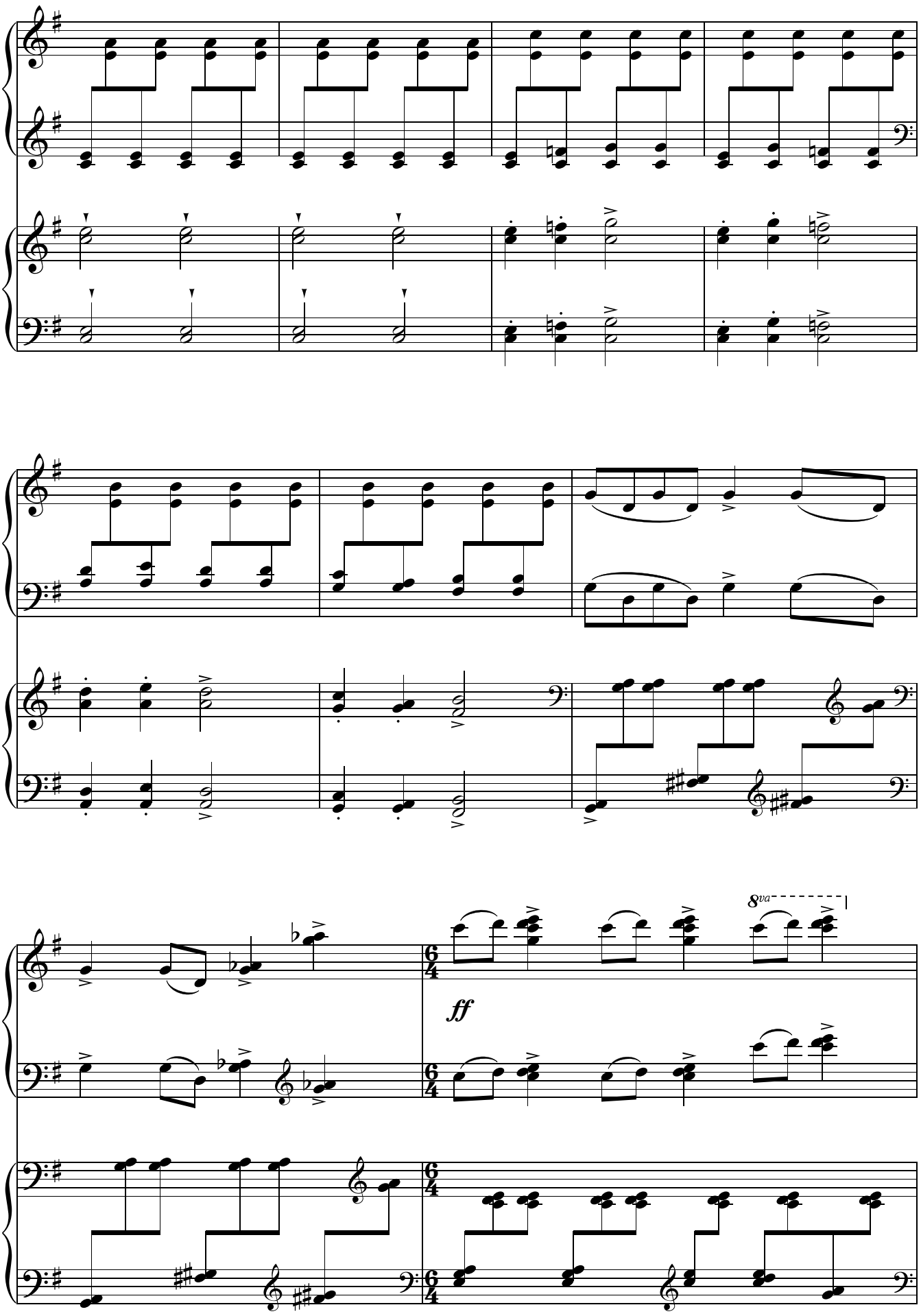
8va
ff

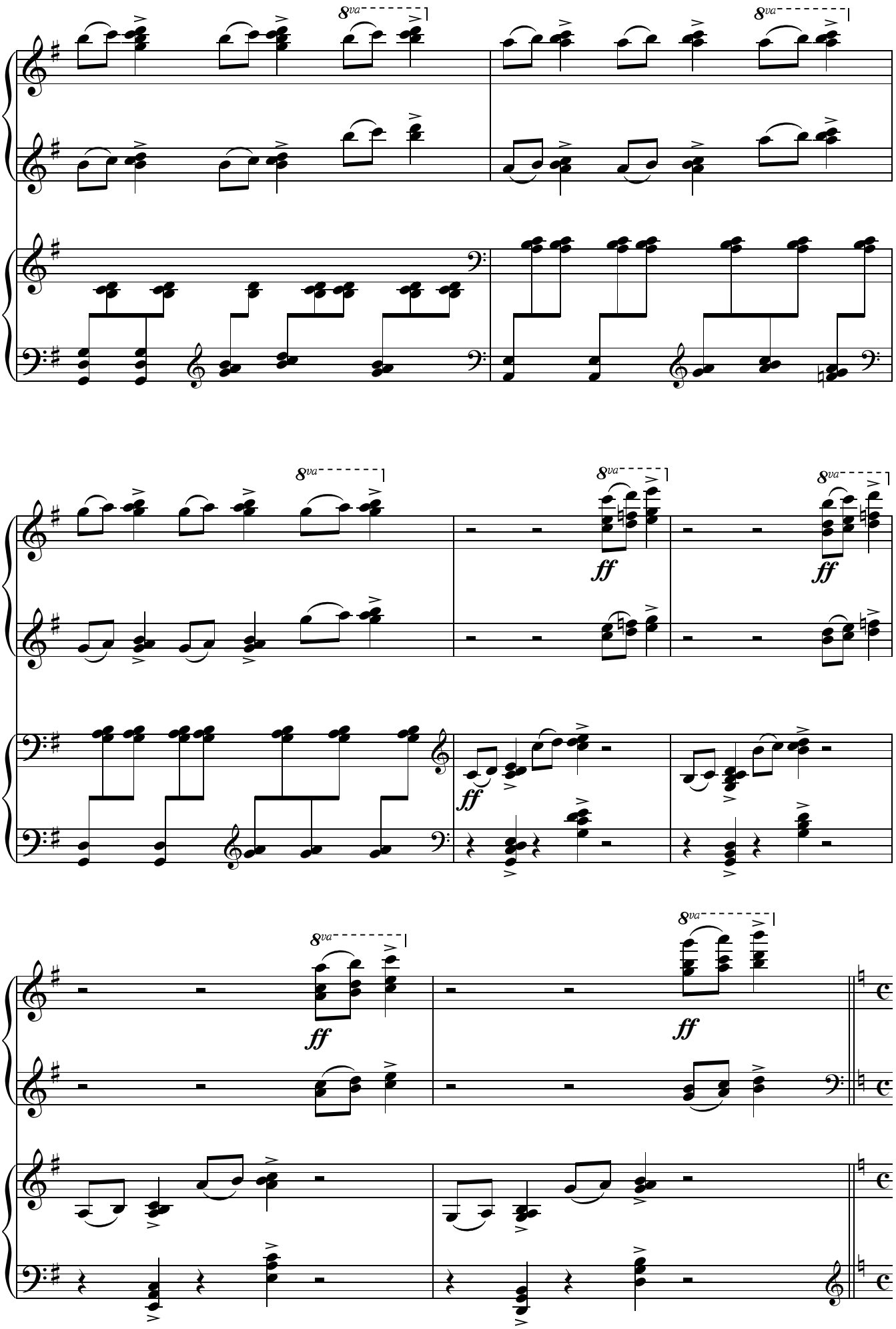
8va
8va
8va
8va
8va
8va
ff
ff
ff
ff
ff

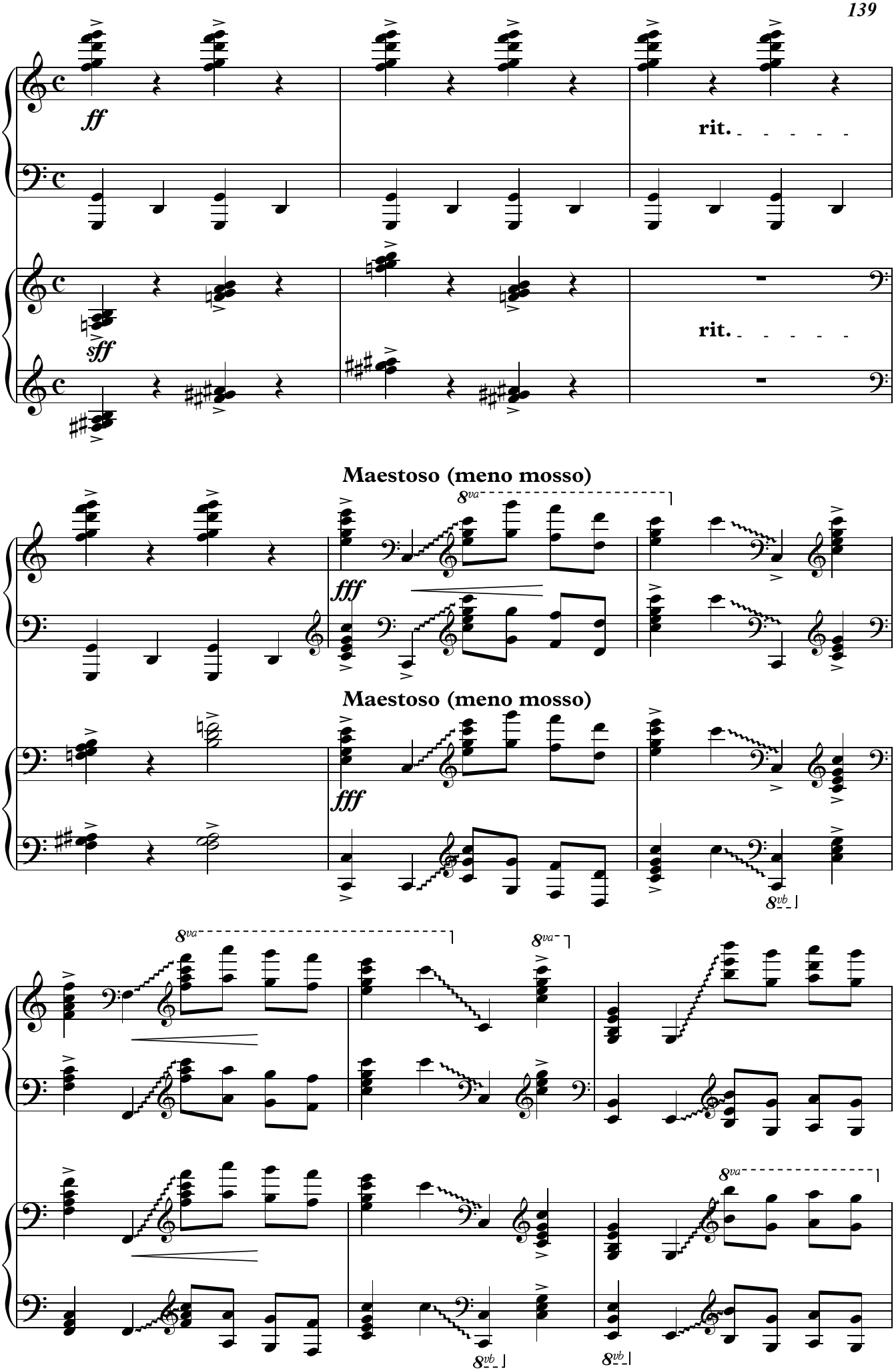
ff
rit.
sff
rit.
Maestoso (meno mosso)
8va
fff
Maestoso (meno mosso)
fff
8vb
8va
8va
8vb
8vb
8va

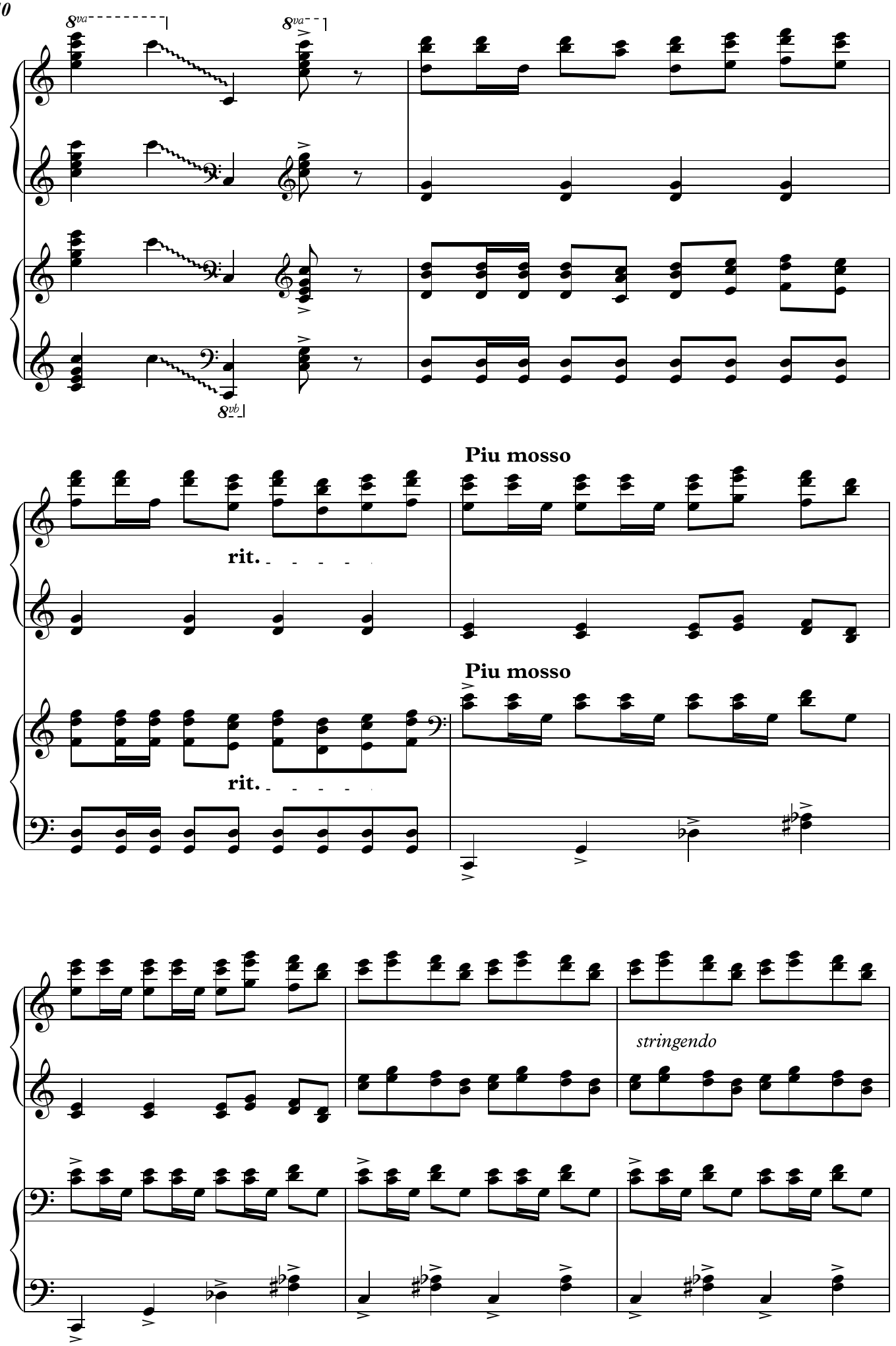
8va
8va
8vb
Piu mosso
rit.
Piu mosso
rit.
stringendo

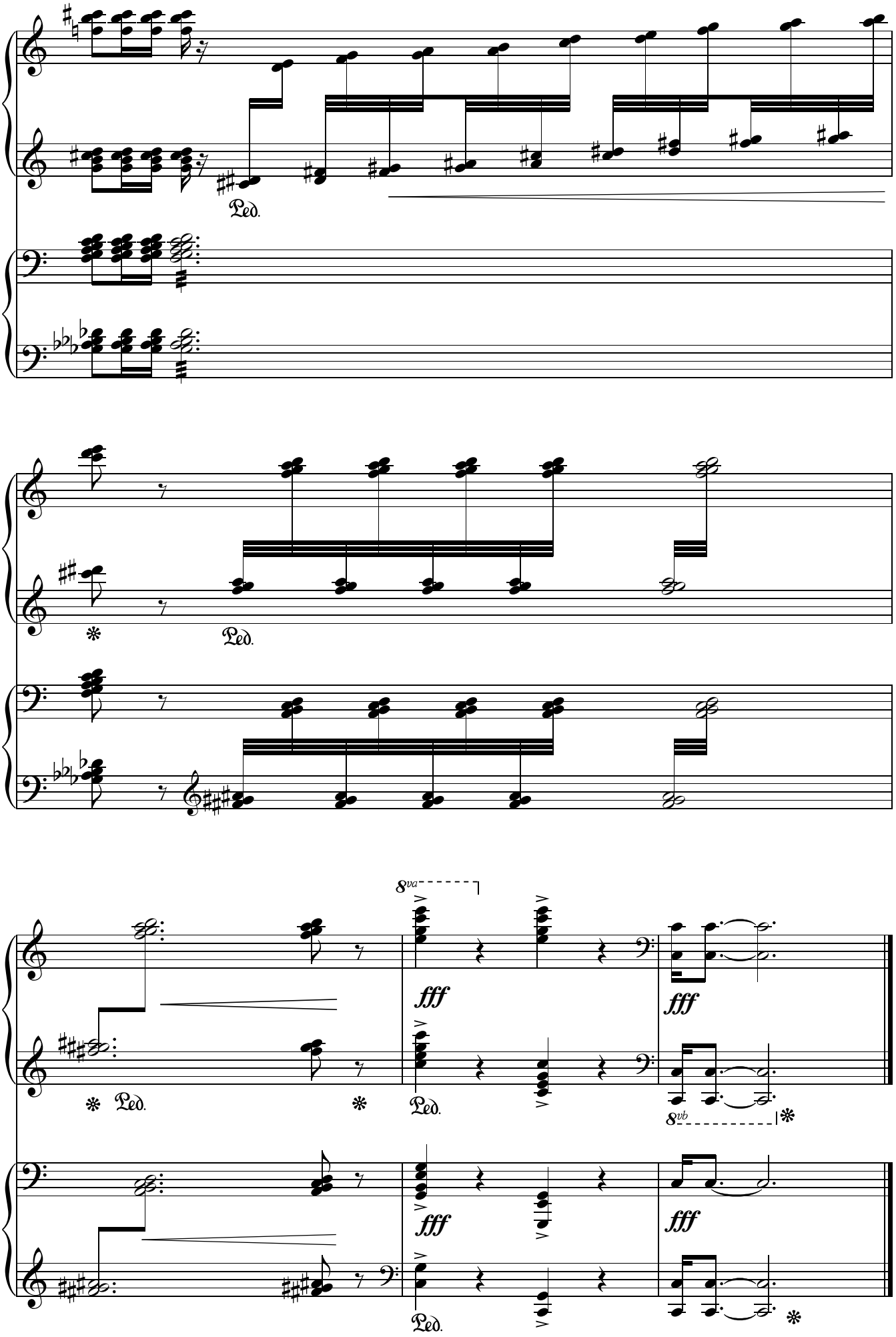
Ped.
Ped.
8va
fff
fff
Ped.
Ped.
8vb
fff
fff
Ped.

*«Истинная традиция живет в развитии»*

***Г. Жубанова***

**Газиза Ахметовна Жубанова** (1927-1993) — казахский композитор, педагог, публицист, общественный деятель, Народная артистка СССР, заслуженный деятель искусств КазССР, профессор.

«Газиза Жубанова не боится выйти за рамки принятой народности и делает это понятие все более широким», - писал Д. Шостакович.

Композитором созданы: 3 оперы, 4 балета, 3 симфонии, 3 концерта, 6 ораторий, 5 кантат, свыше 30 произведений камерной музыки, песенные и хоровые сочинения, музыка к спектаклям и кинофильмам, обработки народных песен, инструментальные произведения. Среди них: симфоническая поэма «Аксак-Кулан», оперы «Енлик и Кебек» (по одноим. драме М. Ауэзова) и «Курмангазы», симфония «Жигер» (памяти отца – А.Жубанова), оратория «Письмо Татьяны» (на стихи и песни Абая), кантата «Сказ о Мухтаре Ауэзове», балет «Карагоз», камерно-инструментальная поэма «Толгау» (посвящена памяти Алии Молдагуловой), опера «Двадцать восемь» (подвигу панфиловцев), балеты «Акканат» и «Хиросима», оратория «Ленин» и кантаты «Аральская быль», «Ленин с нами».

*«Нағыз дәстүр – дамуда»*

***Ғ. Жұбанова***

**Ғазиза Ахметқызы Жұбанова** (1927-1993) - қазақ, кеңес композиторы, педагог, публицист, қоғам қайраткері, КСРО Халық әртісі, ҚазКСР еңбек сіңірген өнер қайраткері, профессор.

«Ғазиза Жұбанова қабылданған ұлт шеңберінен шығуға қорықпайды және бұл ұғымды барған сайын кең етек алуда», - деп жазған Д. Шостакович.

Жалпы алғанда композитор 3 опера, 4 балет, 3 симфония, 3 концерт, 6 ораторий, 5 кантаталар, 30-дан астам камералық музыка шығармалары, ән және хор шығармалары, спектакльдер мен кинофильмдерге музыка, халық әндерін өңдеу, аспаптық шығармалар жазды, олардың ішінде: «Ақсақ құлан» симфониялық поэмасы, «Еңлік пен Кебек» операсы, «Жігер» симфониясы (әкесі Ахмет Жұбановты еске алуға арналған), «Татьянаның хаты» ораториясы (Абайдың өлеңдері мен әндеріне арналған), «Мұхтар Әуезов туралы аңыз» кантатасы, «Қарагөз» балеті, «Толғау» камералық-аспаптық поэмасы (Әлия Молдағұловаға арналған), «Жиырма сегіз" (Панфиловшылардың ерлігіне арналған), «Аққанат» және «Хиросима» балеттері, «Ленин» ораториясы және «Арал эпосы», «Ленин бізбен бірге» кантаталары бар.

*«True tradition lives in development»*

***G. Zhubanova***

**Gaziza Akhmetovna Zhubanova** (1927-1993) — Kazakh, Soviet composer, teacher, publicist, public figure, People's Artist of the USSR, Honored Artist of the Kazakh SSR, professor.

D. Shostakovich wrote: «Gaziza Zhubanova is not afraid to go beyond the accepted nationality and makes this concept more and more broad».

The composer has created a total of 3 operas, 4 ballets, 3 symphonies, 3 concerts, 6 oratorios, 5 cantatas, over 30 works of chamber music, song and choral compositions, music for performances and films, arrangements of folk songs, instrumental works, among them: the symphonic poem «Aksak-Kulan», operas «Enlik and Kebek» and «Kurmangazy», the symphony «Zhiger» ("Energy", in memory of his father), the oratorio «Tatiana's Letter» (based on poems and songs by Abai), the cantata «The Tale of Mukhtar Auezov», the ballet «Karagoz», the chamber-instrumental poem «Tolgau» (dedicated to the memory of Aliya Moldagulova), opera «Twenty-eight» (the feat of Panfilov), ballets «Akkanat» («The Legend of the White Bird») and «Hiroshima», oratorio «Lenin» and cantatas «Aral past», «Lenin is with us».

# Четыре прелюдии
## 1

Г. Жубанова
1950г.

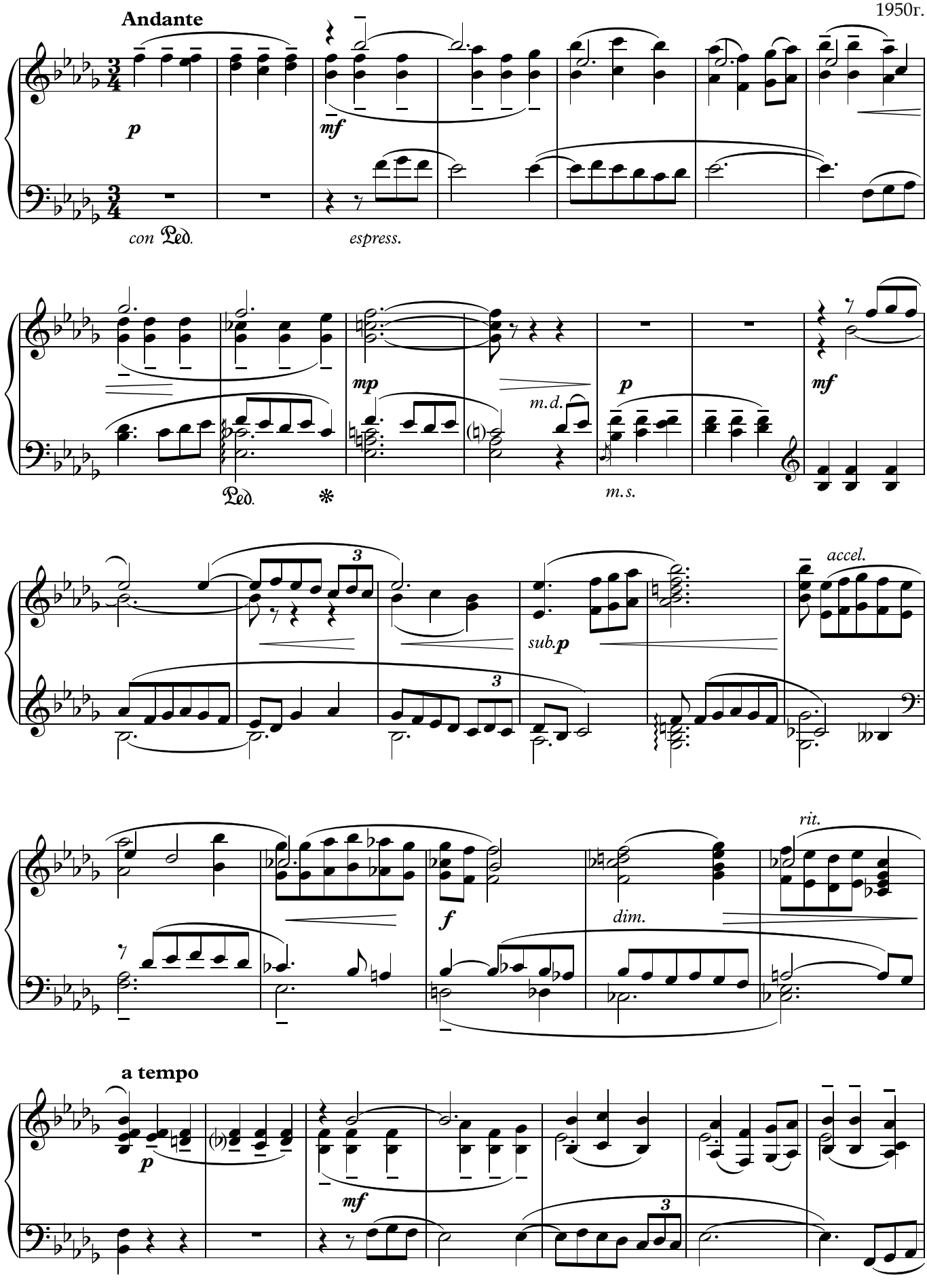

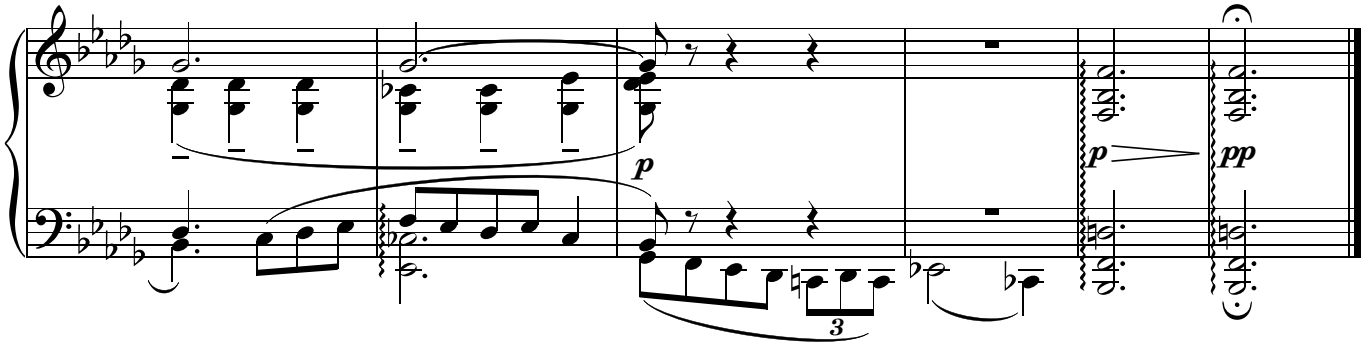


## 2

**Allegro moderato**

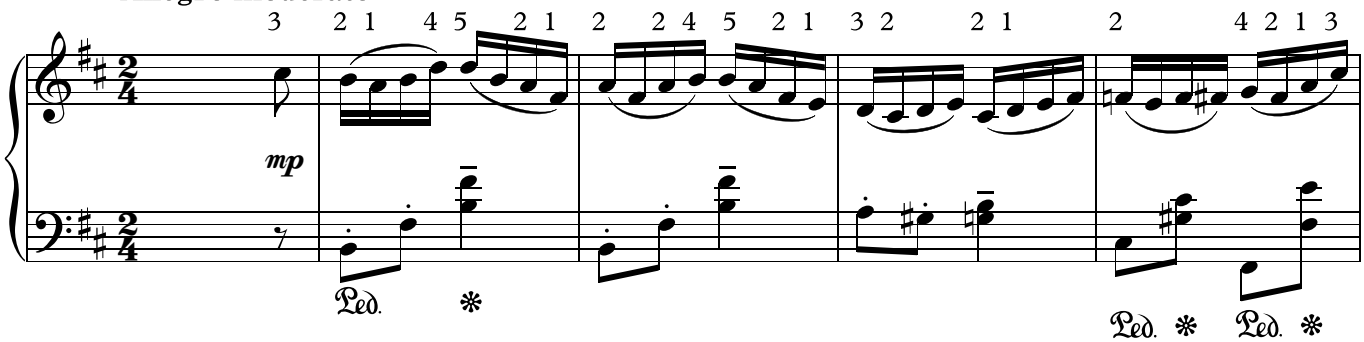


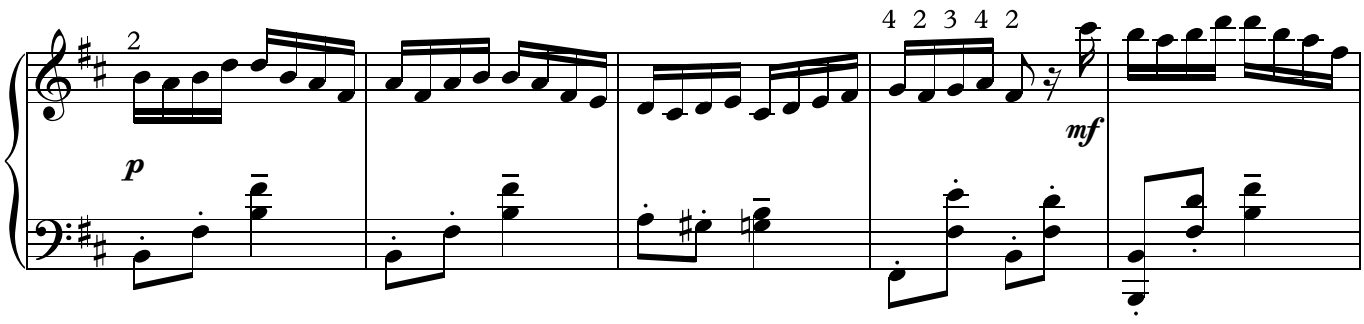


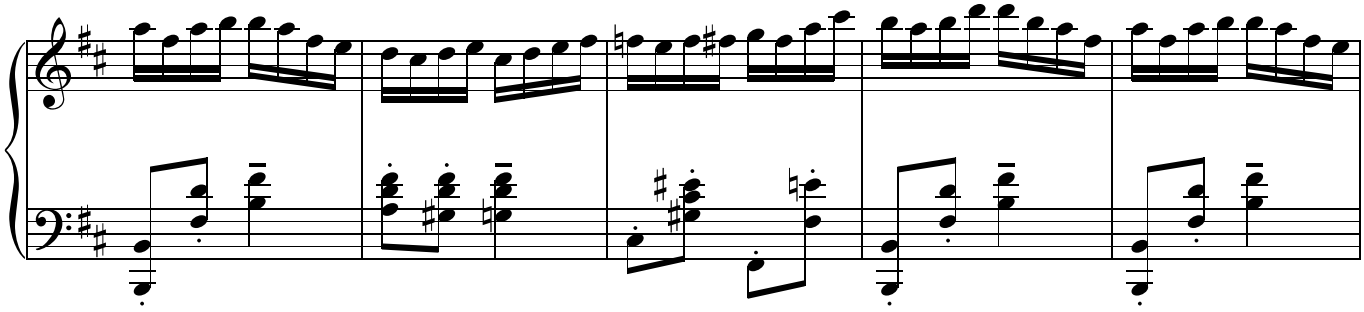

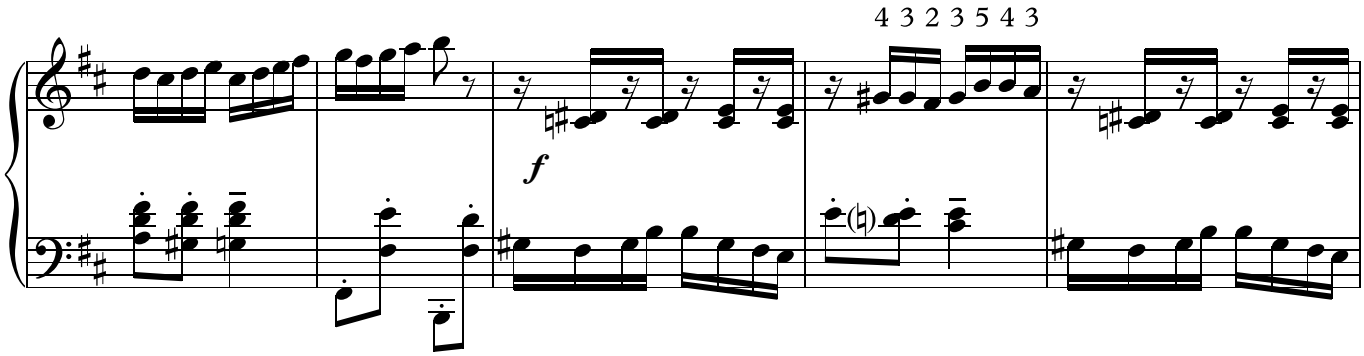

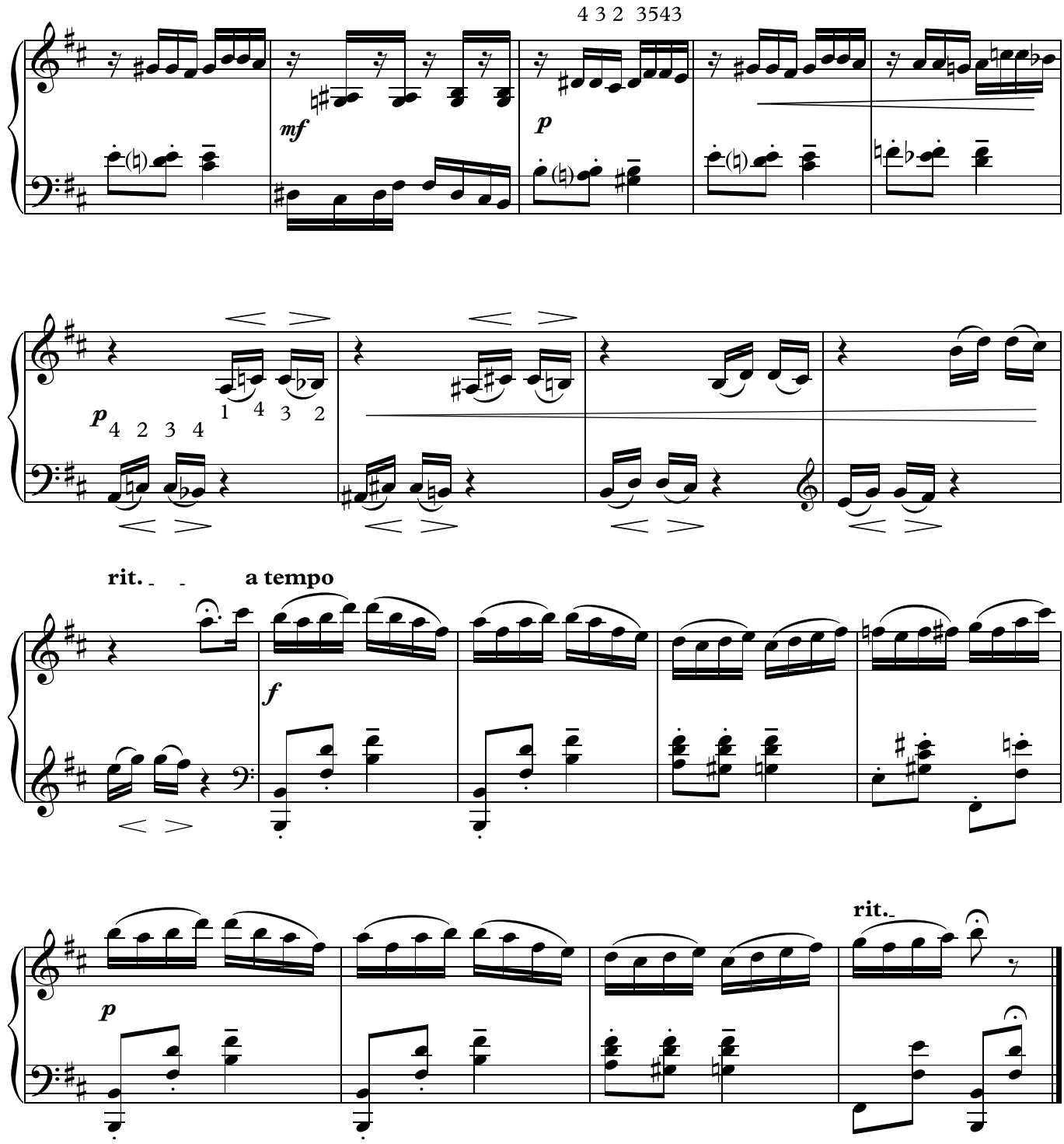


3

**Allegro agitato**

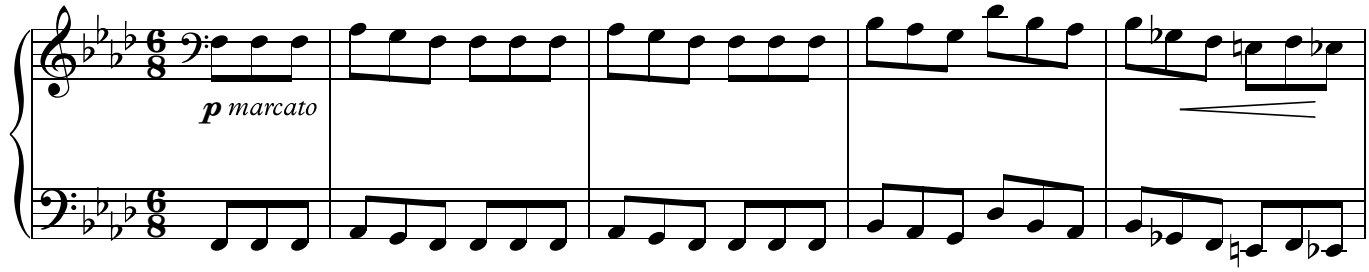

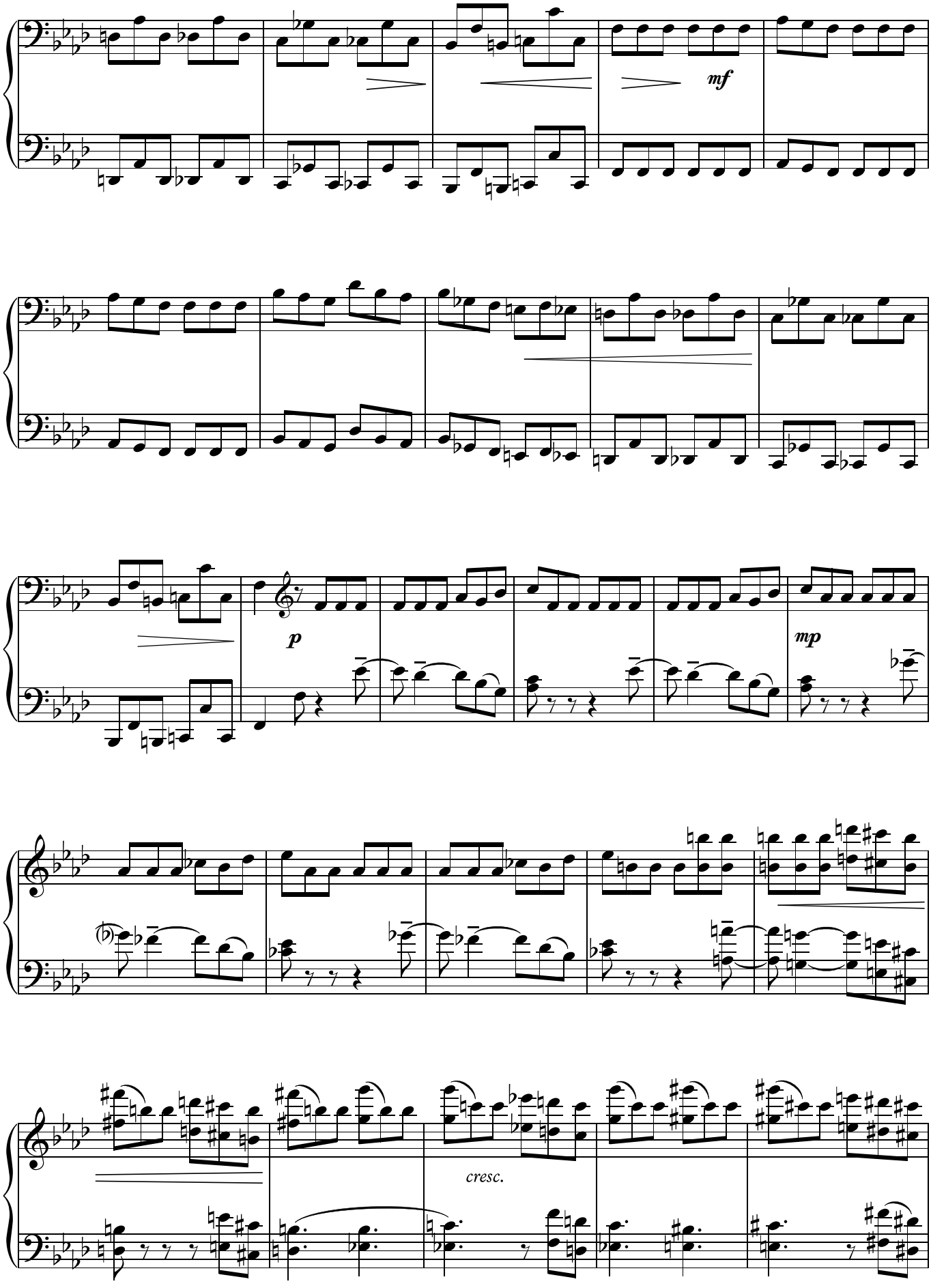
mf
p
mp
cresc.

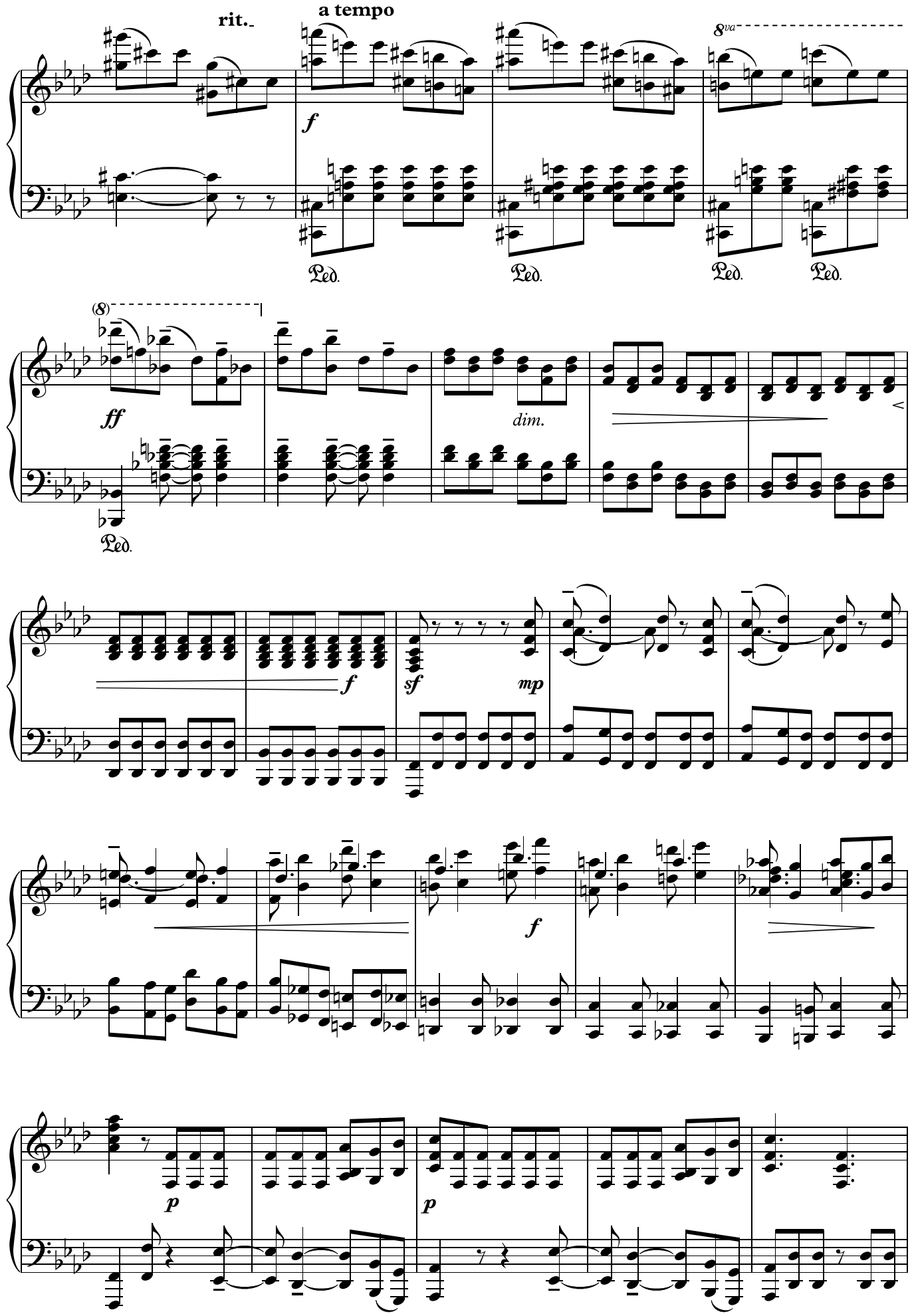
rit.
a tempo
8va
Ped.
Ped.
Ped.
Ped.
(8)
ff
dim.
Ped.
f
sf
mp
f
p
p

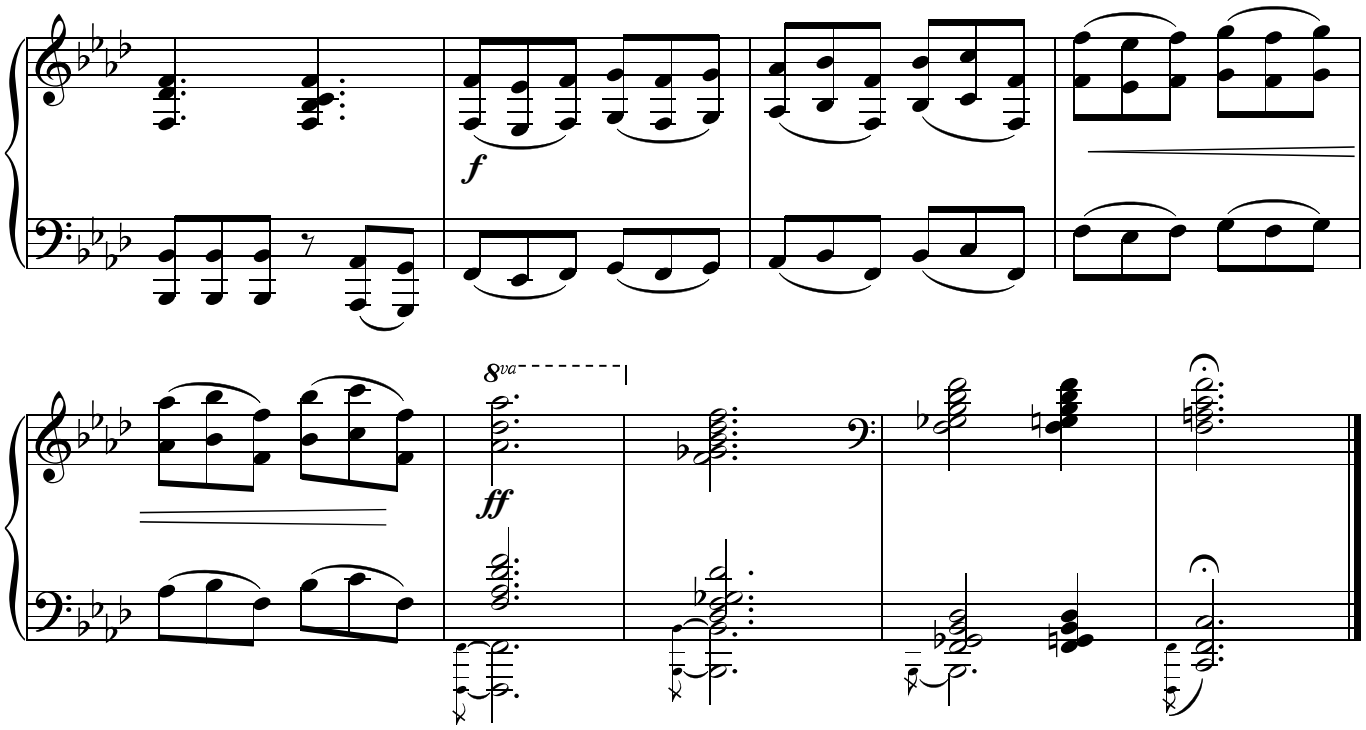


## 4

**Allegro**

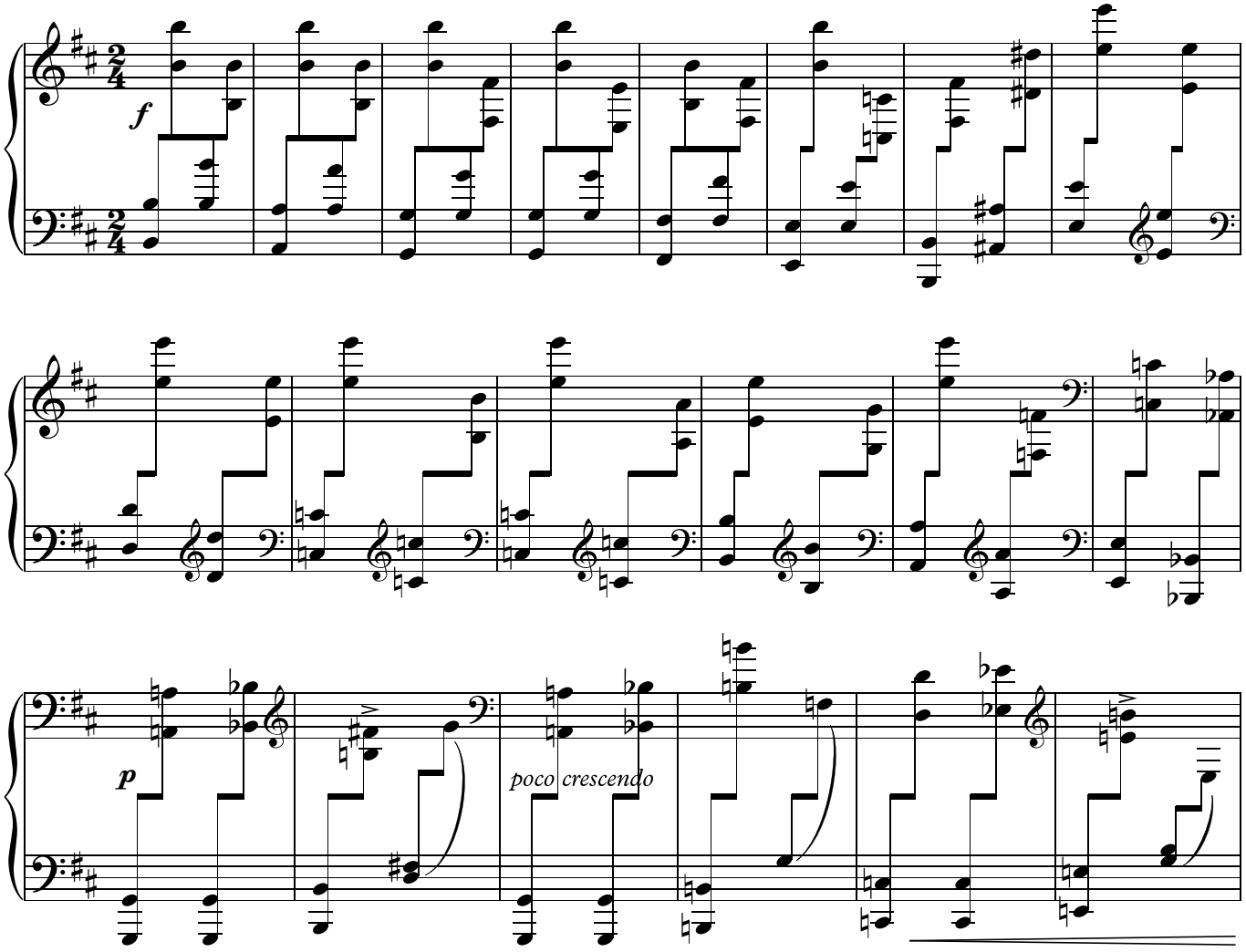

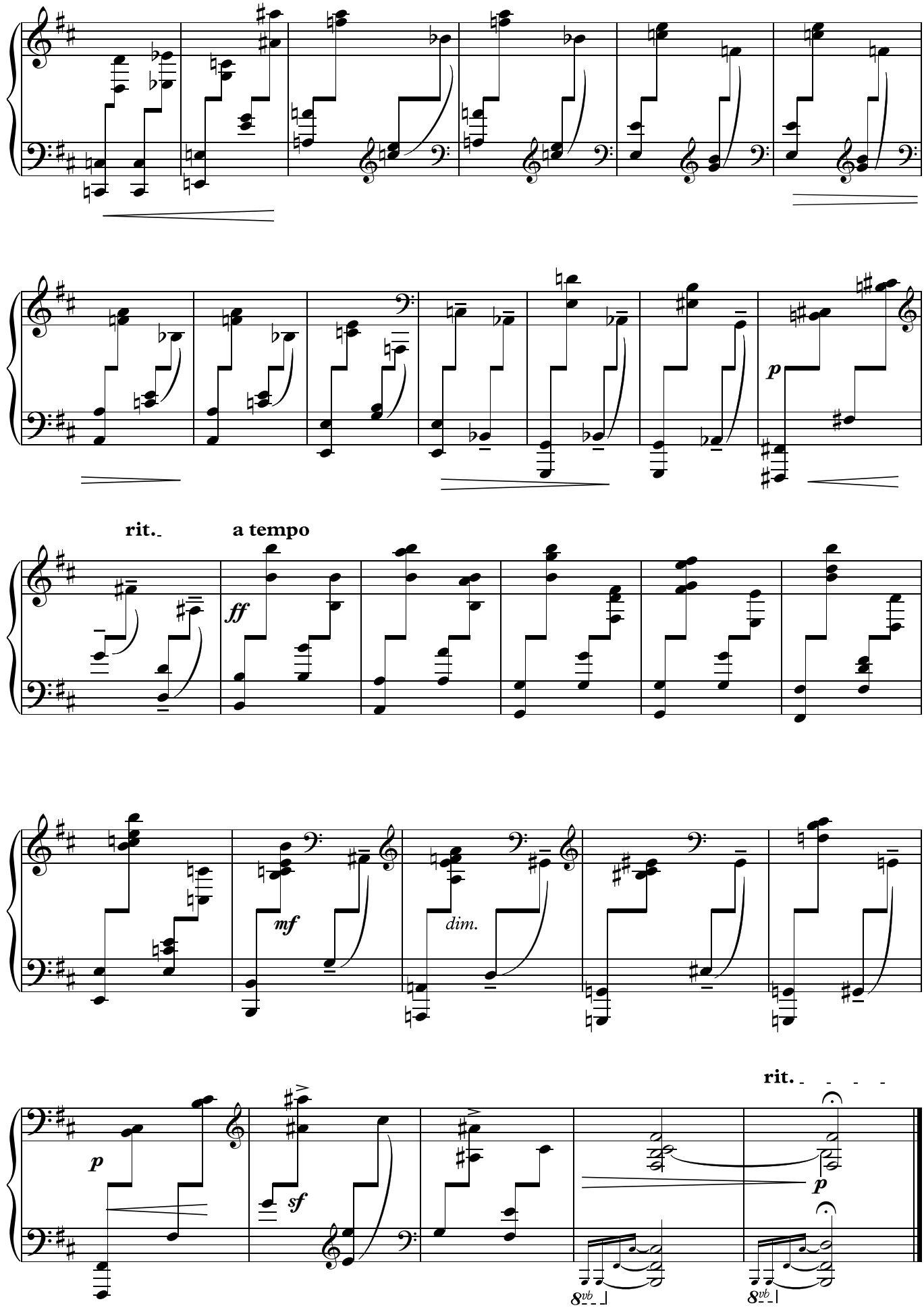
p
rit.
a tempo
ff
mf
dim.
p
sf
rit.
p
8vb
8vb

**Нагим Мендыгалиевич Мендыгалиев** (1921-2006) – казахский композитор, педагог, музыкально-общественный деятель, заслуженный деятель искусств КазССР, профессор. С именем Мендыгалиева в казахской музыке связаны достижения в становлении жанров фортепианной музыки. Первый профессиональный пианист-казах, он стал автором первых концертов для фортепиано, множества миниатюр, получивших признание слушательской аудитории и вошедших в учебно-методический репертуар музыкальных школ, училищ и консерваторий. Концертная пьеса Н. Мендыгалиева «Легенда о домбре» первой из казахстанских произведений вышла за рамки регионального и была включена в репертуар пианиста мирового уровня Э. Гилельса, первим исполнителем которой была Ева Коган.

Среди сочинений композитора знамениты: кантата «Степной комиссар» (сл. К. Бекхожина), для симфонического оркестра - поэмы «Степь», «Волна»; 3 концерта для фортепиано с оркестром; сюиты - для кларнета; скрипки, гобоя; для виолончели – Романс, для гобоя – Два романса, для валторны – Ноктюрн, для трубы - Сюита, соната для фортепиано, 10 миниатюр, детская сонатина, 4 вариации, 4 детские песни, 2 прелюдии, Вариации на казахские темы «Елимай», 6 вариаций на тему народной песни «Кара-Торгай», 12 пьес для детей, Поэма-легенда о домбре, Детская соната, для голоса и ф-п. — цикл на сл. Абая, хоры на слова казахских поэтов.

**Нағым Меңдіғалиұлы Меңдіғалиев** (1921-2006) - композитор, ҚазКСР еңбек сіңірген өнер қайраткері, профессор. Қазақ музыкасындағы Меңдіғалиевтің есімімен фортепианолық музыка жанрларының қалыптасуындағы жетістіктер байланысты. Алғашқы

кәсіби пианист-қазақ, ол фортепианоға арналған алғашқы концерттердің, тыңдаушылар аудиториясы мойындаған және музыкалық мектептердің, училищелер мен консерваториялардың оқу-әдістемелік репертуарына енген көптеген миниатюралардың авторы болды. Н. Меңдіғалиевтің «Домбыра туралы аңыз» атты концерттік пьесасы қазақстандық шығармалардың алғашқысы өңірлік шығармалар шеңберінен шығып, әлемдік деңгейдегі пианист Э.Гилельстің репертуарына енгізілді, оның алғашқы орындаушысы Ева Коган болды.

Оның шығармаларының ішіндегі ерекше орын алатындар: «Дала комиссары кантатасы»; симфониялық оркестр үшін - поэмалар «Жайлау», «Толқын», фортепиано мен оркестрге арналған 3 концерт, кларнетке арналған сюита; скрипка арнаған сюита, виолончельге арналған «Романс», гобойға арналған сюита, екі романс, валторнаға арналған «Ноктюрн», флейтаға арналған «Сюита», фортепианоға арналған соната, 10 миниатюра, балалар сонатасы, 4 вариация, 4 дететтік ән, 2 прелюдии, «Елімай» қазақ тақырыптарына арналған вариациялар, «Қара-торғай» 6 вариациясы, балаларға арналған 12 пьеса, домбыра туралы аңыз-поэма, балалар сонатасы, фортепиано мен дауысқа арналған цикл (Абай сөзіне жазылған), қазақ ақындарының сөзіне жазылған хорлар.

**Mendygaliev Nagim Mendygalievich** (1921-2006) - composer, Honored Artist of the Kazakh SSR, professor. Achievements in the formation of genres of piano music are associated with the name of Mendygaliev in Kazakh music. The first professional Kazakh pianist, he became the author of the first piano concertos, many miniatures that were recognized by the audience and included in the educational repertoire of music schools, colleges and conservatories. Among his compositions are famous: the cantata Steppe Commissar, for symphony orchestra - poems Steppe, Wave, 3 concertos for piano and orchestra, for clarinet - Suite; for violin - Suite, for cello – Romance, for oboe – Suite, Two romances, for French horn – Nocturne, for trumpet - Suite, piano sonata, 10 miniatures, children's sonatina, 4 variations, 4 children's songs, 2 preludes, Variations on Kazakh themes «Elimai», 6 variations on the theme folk song «Kara-Torgai», 12 pieces for children, a poem-legend of the dombra, a children's sonata, for voice and piano, choruses on the words of Kazakh poets.

# Поэма

## Легенда о домбре

Н. Мендыгалиев

**Allegro appassionato**

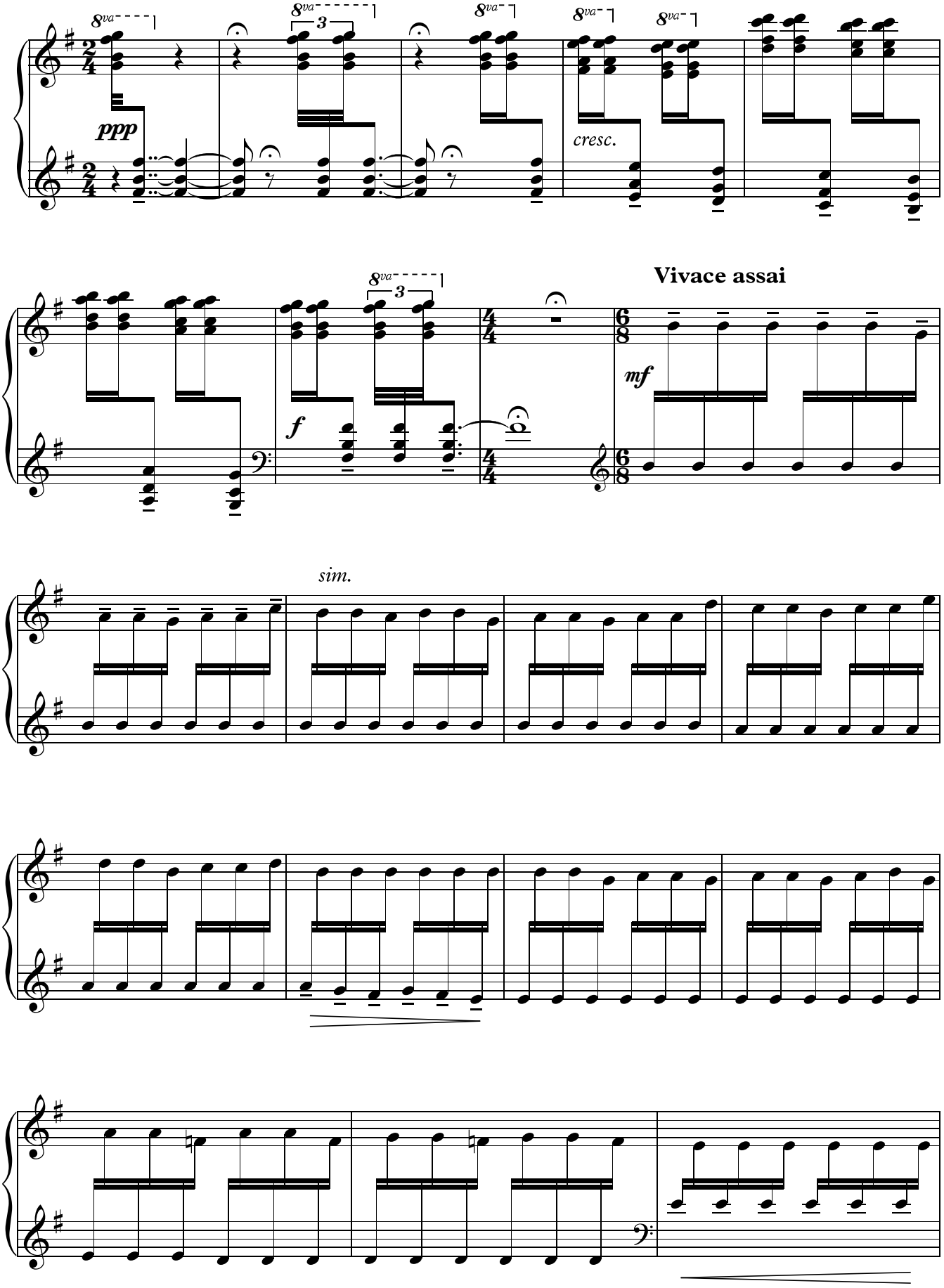

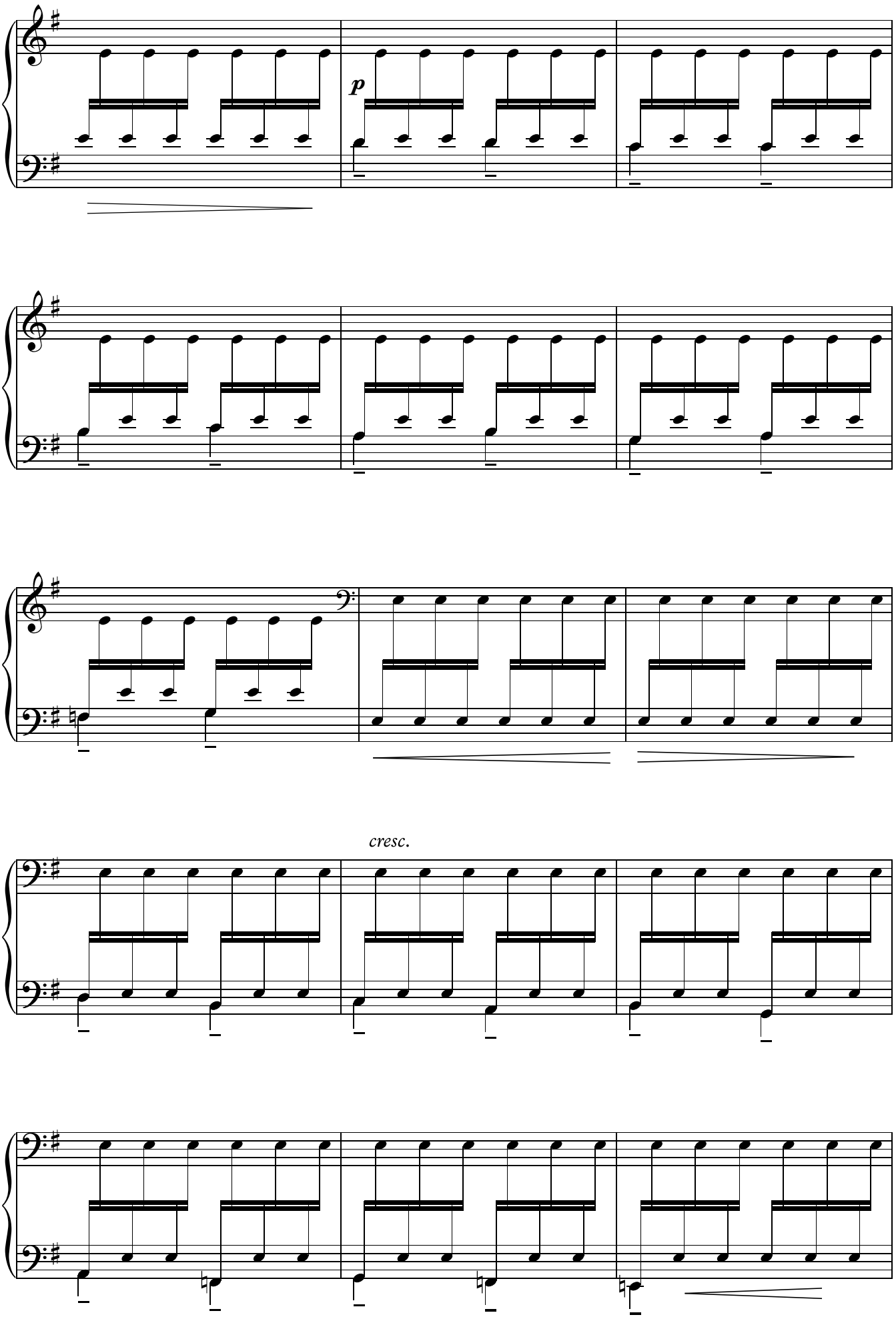
p
cresc.

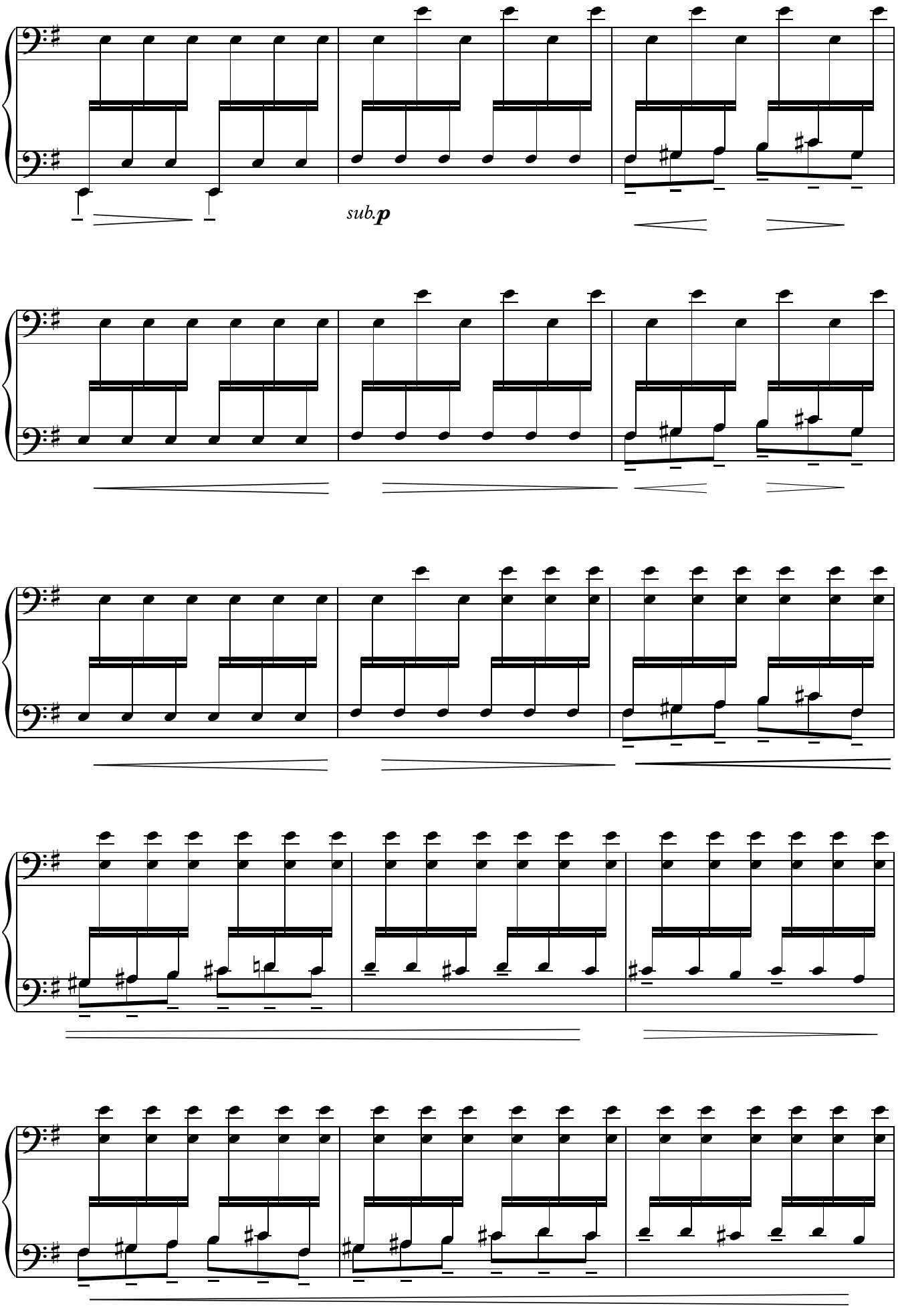
sub.p

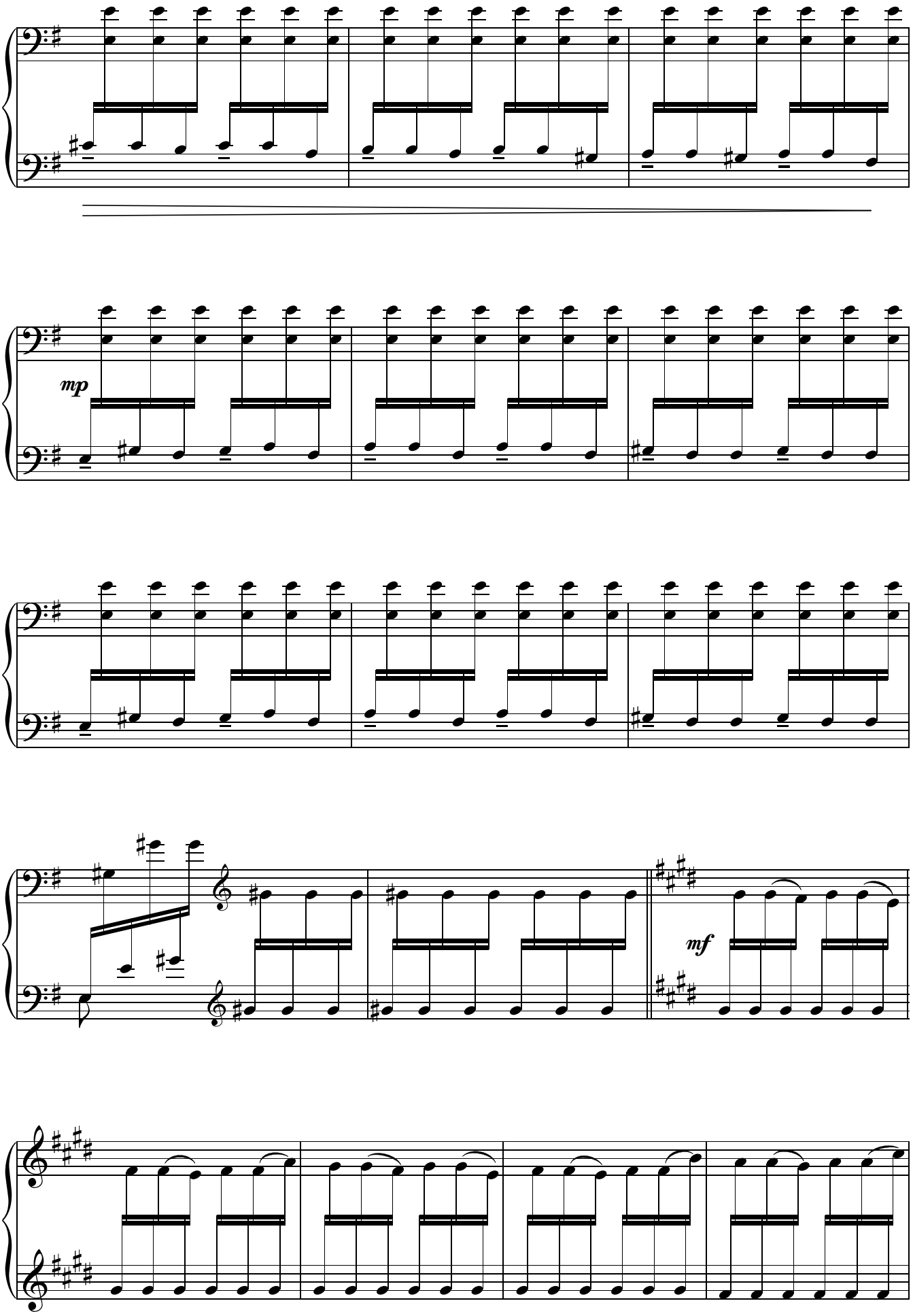
mp
mf

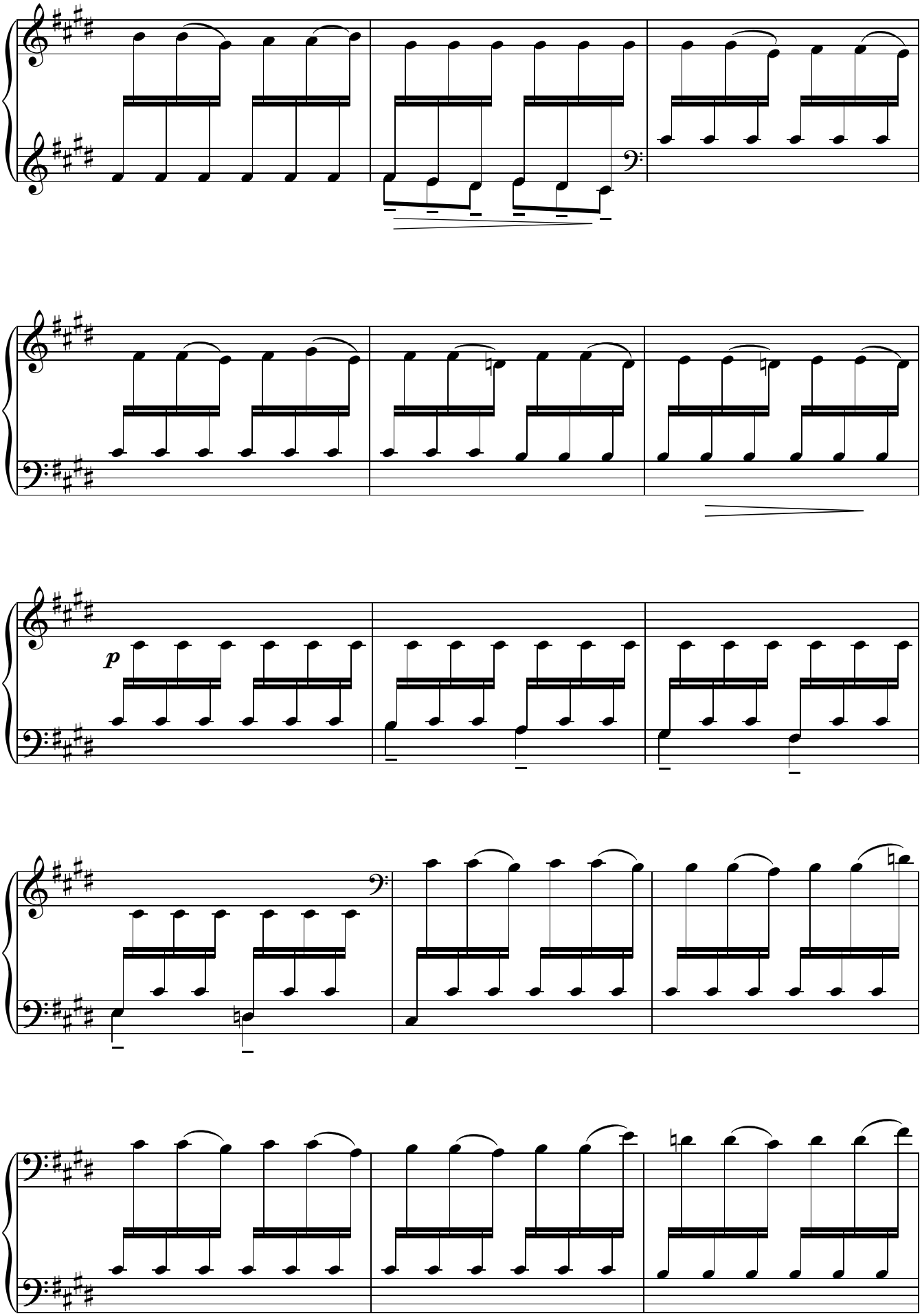
p

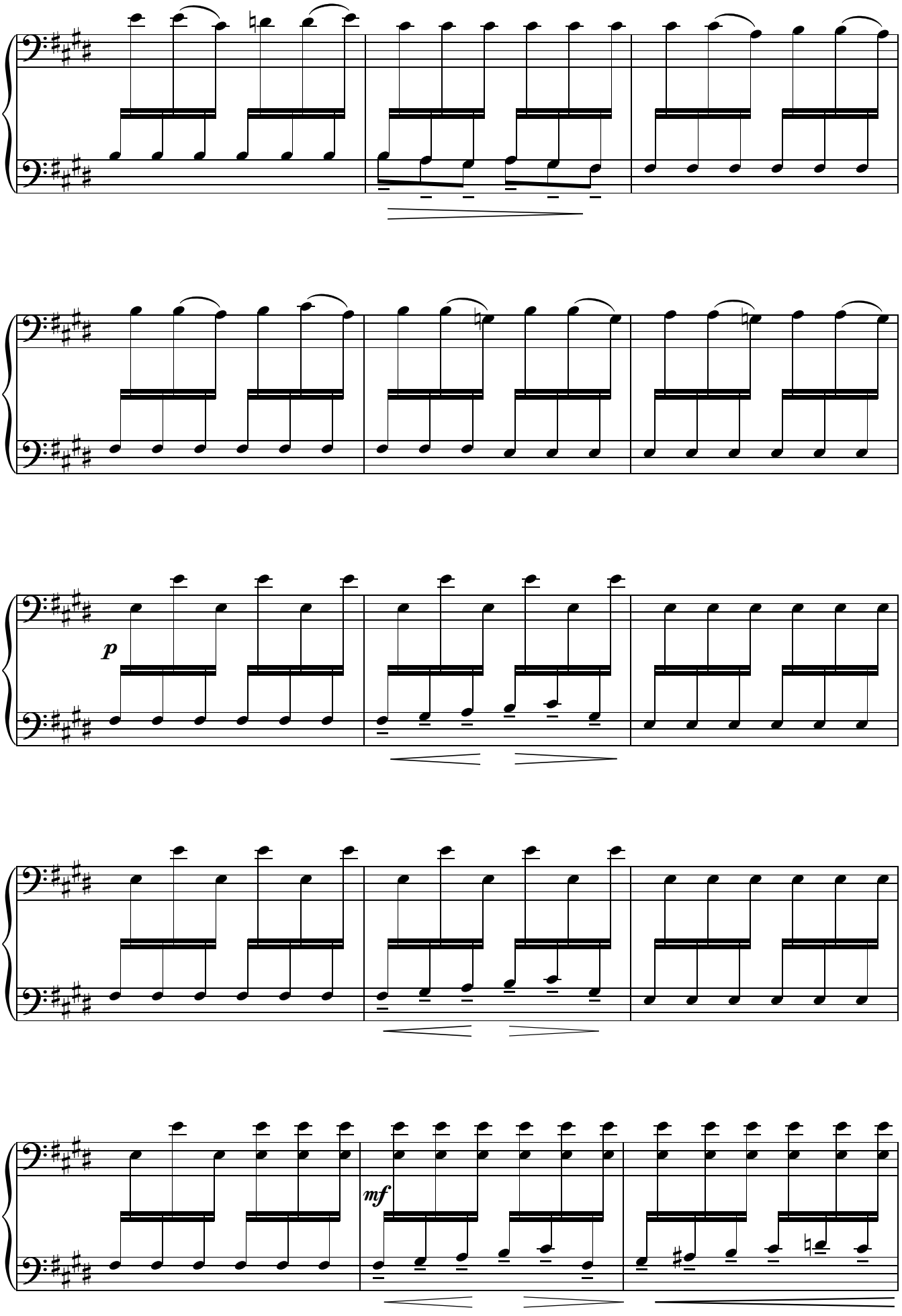
p
mf

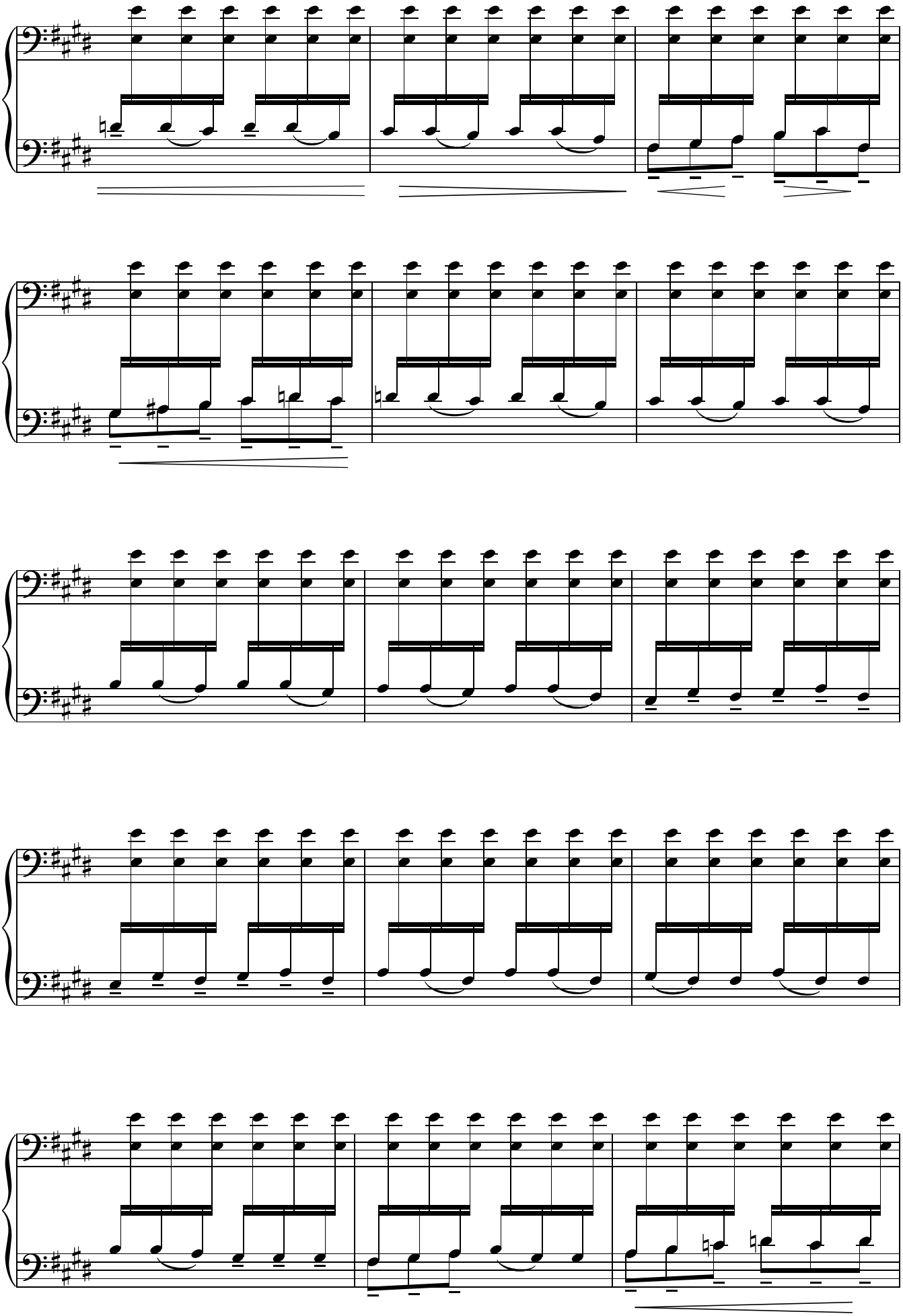

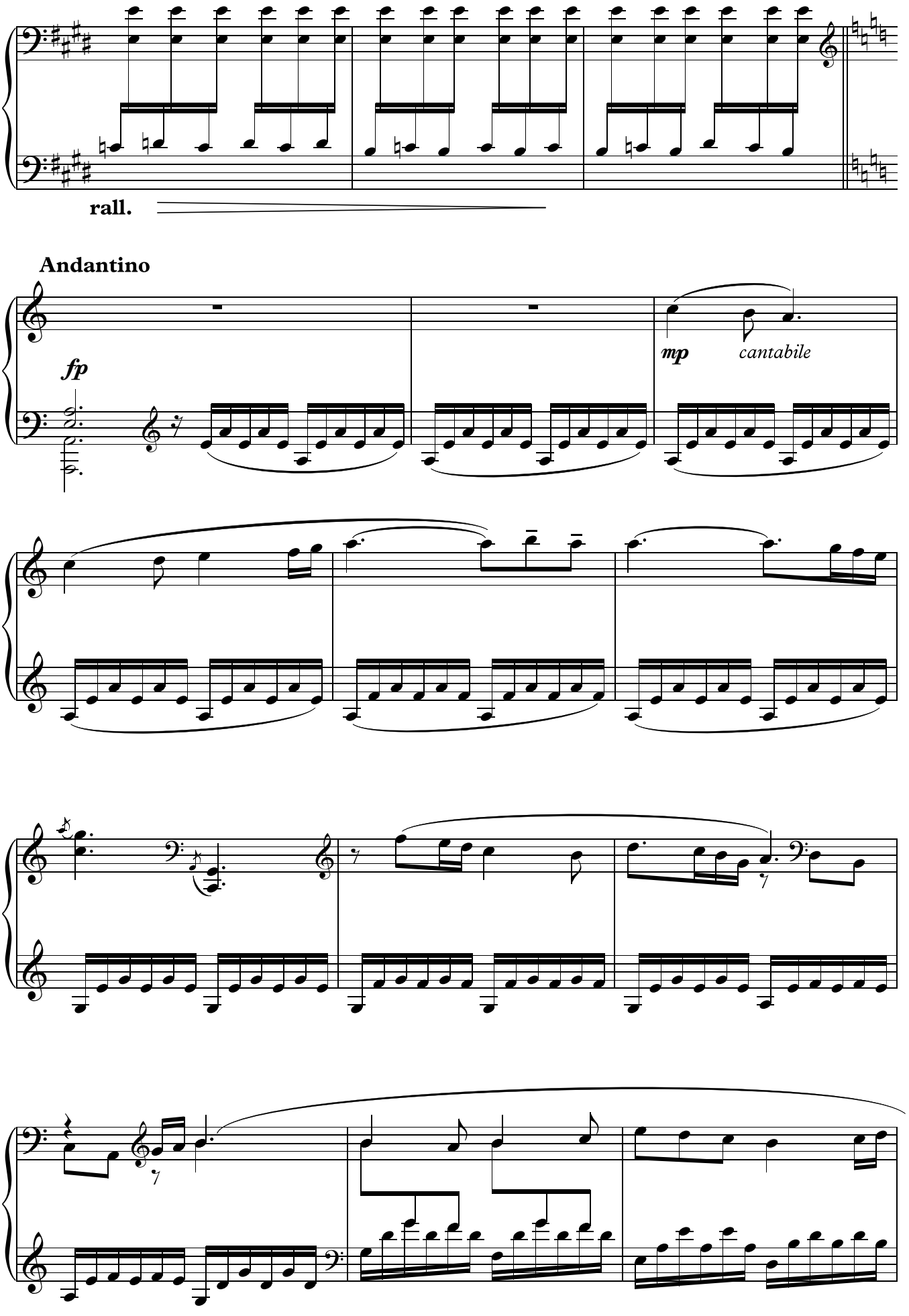
rall.
Andantino
fp
mp
cantabile

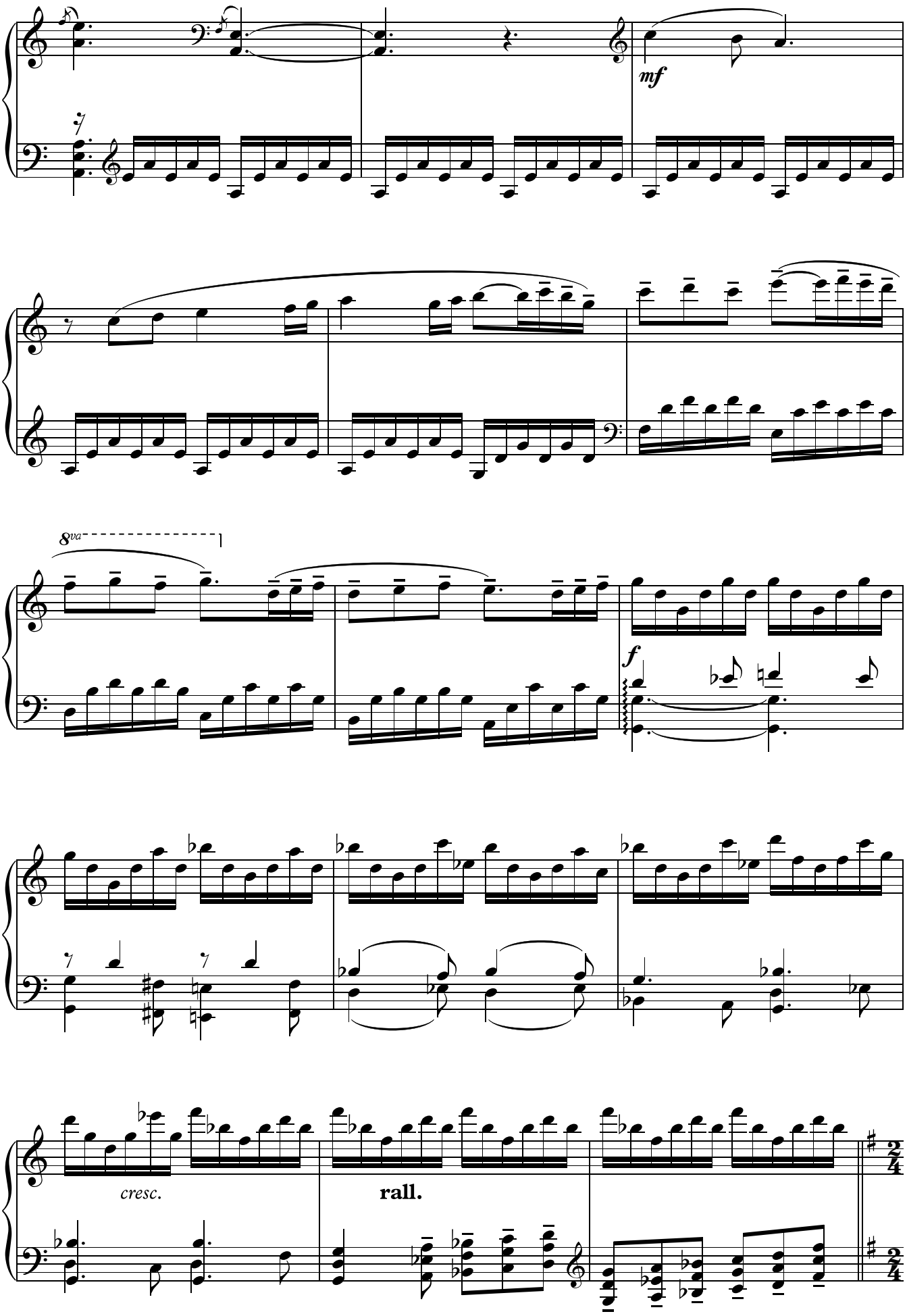
mf
8va
f
cresc.
rall.

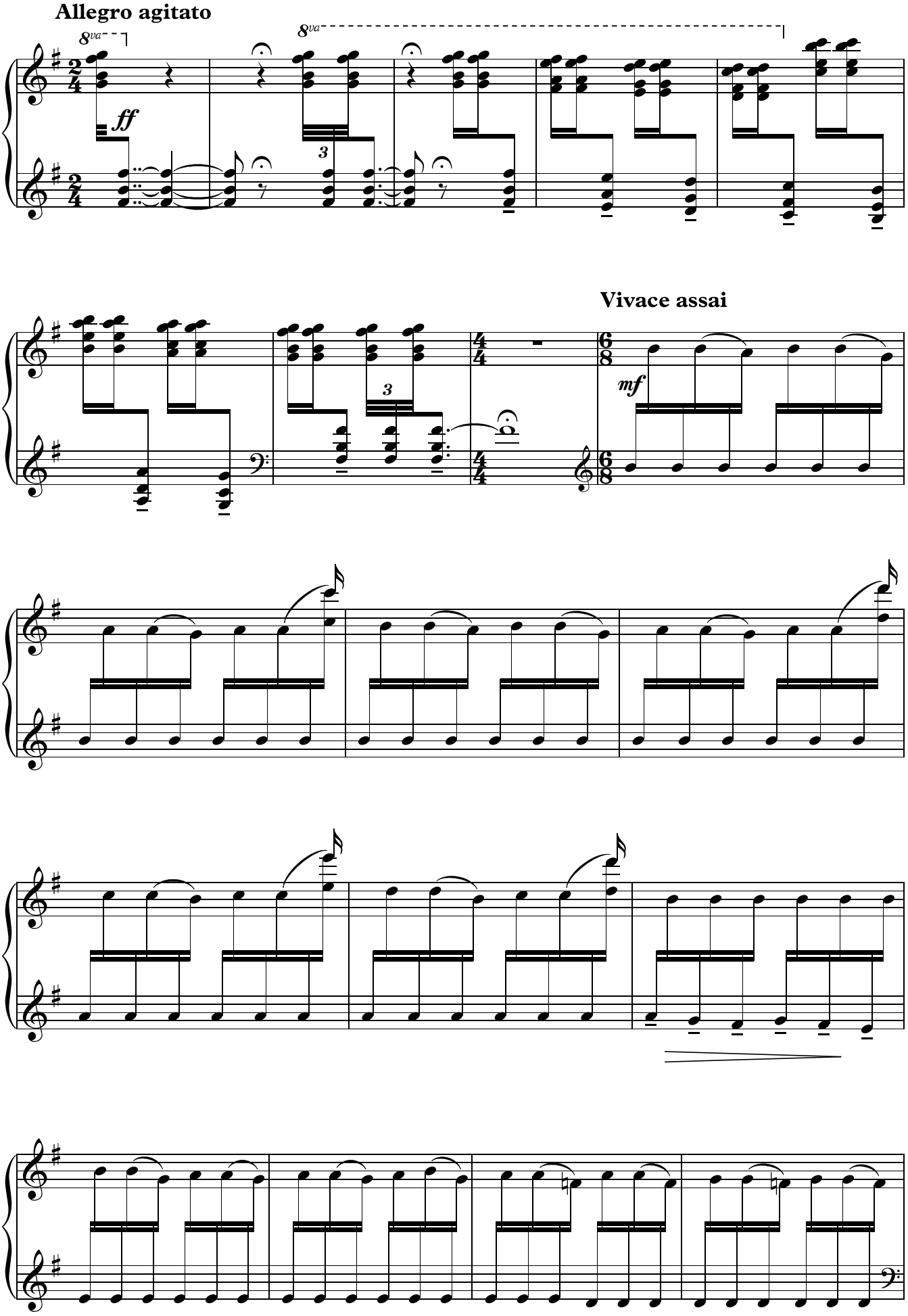
Allegro agitato
8va
8va
ff
3
Vivace assai
mf
3

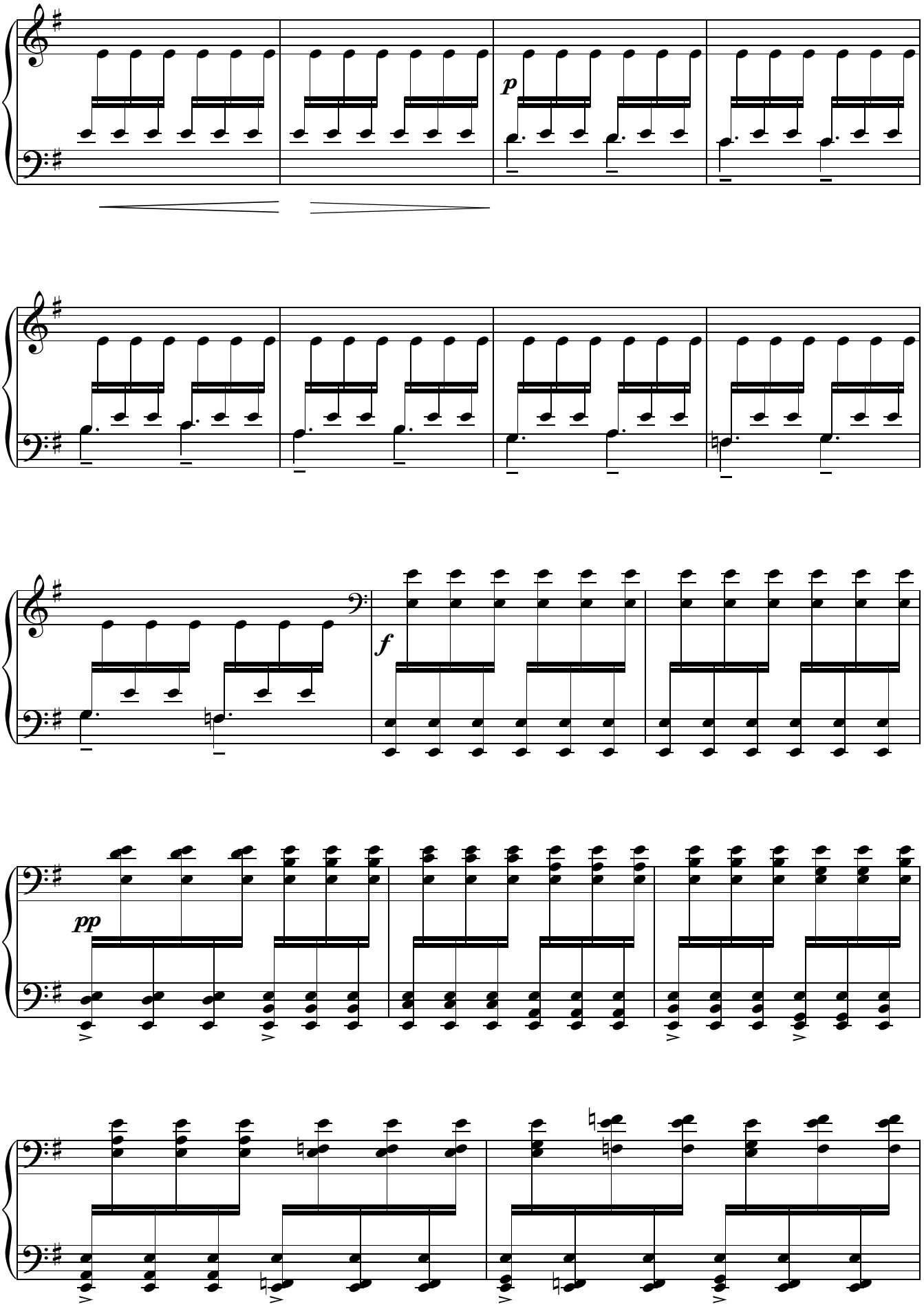
p
f
pp

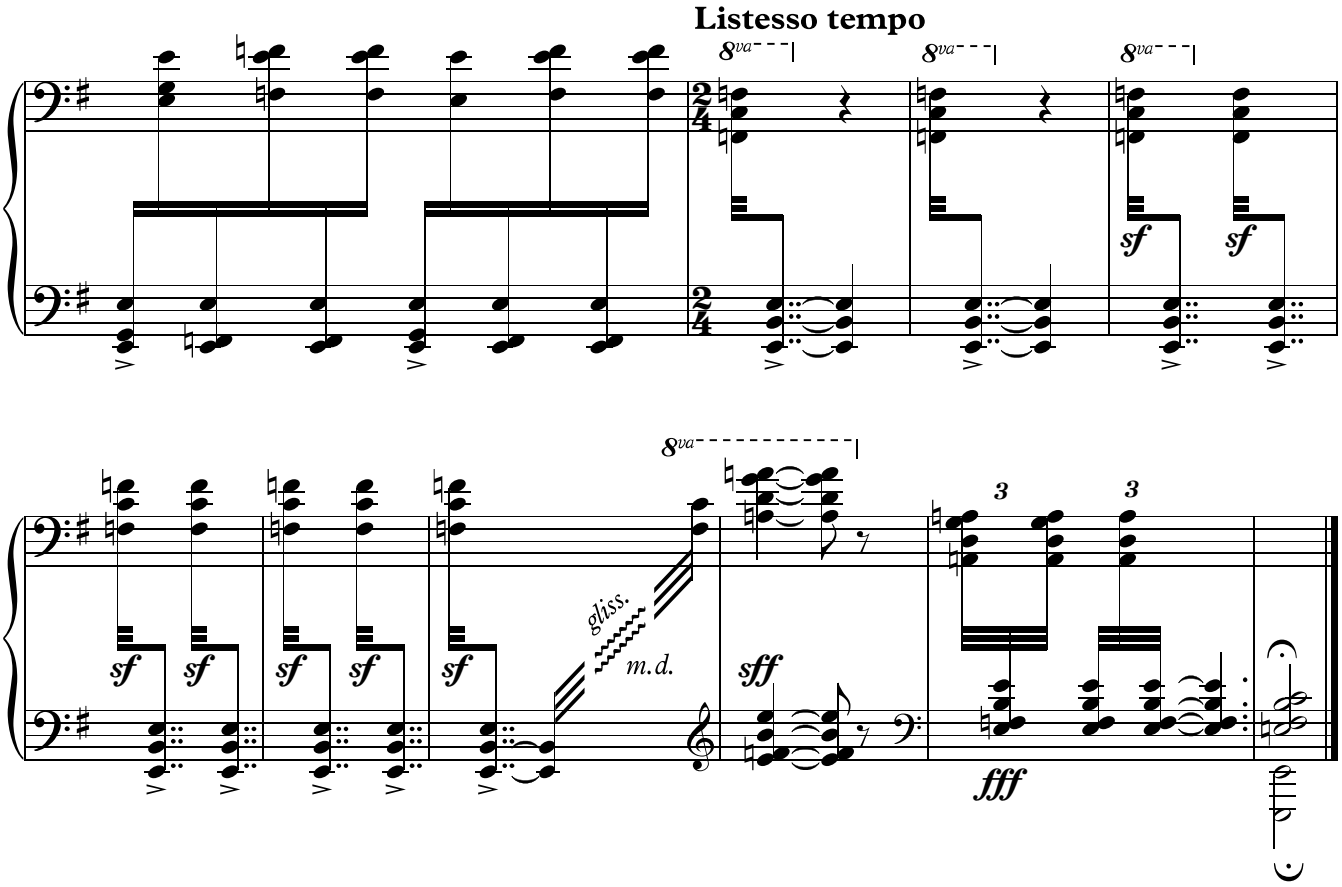
Listesso tempo
8va
sf
gliss.
m.d.
sff
fff

*«Я ощущаю себя живой моделью взаимодействия культур...»*

***Б. Баяхунов***

**Баяхунов Бакир Яхиянович** – казахстанский композитор, педагог, профессор, музыкально-общественный деятель, Народный артист и заслуженный деятель искусств Казахской ССР. В творчестве Б. Баяхунова органично сочетаются традиции различных музыкальных культур. Ему суждено было стать первым профессиональным дунганским композитором. Произведения Баяхунова характеризуют почвенность музыкального материала, отточенность техники, самобытность мышления.

«Смысл творчества - в открытии нового, - говорит композитор. Это возможно, если композитор идет непроторенными путями, если его волнуют общечеловеческие проблемы, новые образы, идеи».

Бакир Баяхунов многие годы возглавлял творческие комиссии Союза композиторов Казахстана, работал заместителем председателя правления этого Союза. Он автор музыкально-критических, научных, публицистических статей.

Большой вклад в развитии музыкального искусства Казахстана сделал композитор, сочиняя и пропагандируя культуру Востока: 7 симфоний для симфонического оркестра, Концерт для скрипки с оркестром, Концерт для фортепиано с оркестром, фортепианные пьесы для детей и юношества, произведения для фортепианных дуэтов, органа; Вокальные циклы: «Песни о старом Китае» на слова Ясыра Шиваза, на слова поэтов Азии, «Монолог» на слова Омара Хайяма, «Больная кукла» на стихи советских поэтов, «8 японских трёхстиший» на слова Мацуо Басё, «Из лирики китайских поэтесс»; Поэмы для хора, камерная опера «На сайте Mail.Ru»; Камерная опера «В тот день осенний» (о судьбе поэта Магжана Жумабаева);

*«Мен өзімді мәдениеттердің өзара әрекеттесуінің*
*тірі үлгісі сияқты сезінемін...»*

***Б. Баяхунов***

**Баяхунов Бакир Яхиянович -** композитор, профессор, Қазақ КСР Халық әртісі. Б.Баяхуновтың шығармашылығында түрлі музыкалық мәдениеттердің белгілері үйлесім тапқан. Баяхуновтың шығармалары музыкалық материалдың топырақтылығын, техниканың шыңдалуын, ойлаудың өзіндік ерекшелігін сипаттайды.

«Шығармашылықтың мәні - жаңаның ашылуында», - дейді композитор. «Егер композитор жалпыадамзаттық проблемалар, жаңа образдар, идеялар мазалайтын болса, бұл мүмкін».

Б.Баяхунов Қазақстан Композиторлар Одағының шығармашылық комиссияларын басқарды, осы Одақтың басқарма төрағасының орынбасары болып жұмыс істеді. Ол музыкалық-сыни, ғылыми, публицистикалық мақалалардың авторы.

Қазақстанның музыкалық өнерінің дамуына композитор симфониялық оркестрге арналған 7 симфония, скрипкаға және оркестрге арналған Концерт, фортепианоға және оркестрге арналған Концерт, балалар мен жасөспірімдерге арналған фортепианолық пьесалар, фортепианолық дуэттерге, органға арналған шығармалар; вокалдық топтамалар: Ясырдың сөзіне жазылған «Ескі қытай туралы әндер», яғни, Шығыс мәдениетін жазып және насихаттай отырып, үлкен үлес қосты, кеңес ақындарының өлеңдеріне «Ауру қуыршақ», Мацуо Басенің сөздеріне «8 жапондық үш өлең», «Қытай ақындарының лирикасынан»; Хорға арналған поэмалар, камералық опера «Mail.Ru сайтында»; «В тот день осенний» камералық операсы (ақын Мағжан Жұмабаевтың тағдыры туралы);

*«I feel like a living model of the interaction of cultures...»*

***B. Bayakhunov***

**Bayakhunov Bakir Yahianovich** - composer, professor, People's Artist of the Kazakh SSR. In the work of B.Bayakhunov, the signs of various musical cultures are organically combined. He was destined to become the first professional Dungan composer.

B. Bayakhunov headed the creative commissions of the Union of Composers of Kazakhstan, worked as deputy chairman of the Board of this Union. He is the author of music-critical, scientific, journalistic articles. The composer made a great contribution to the development of the musical art of Kazakhstan, composing and promoting the culture of the East: 7 symphonies for Symphony Orchestra, Violin Concerto, Piano Concerto, piano pieces for children and youth, works for piano duets, Organ; Vocal cycles: «Songs about old China» to the words of Yasyr Shivaz, to the words of Asian poets, «Monologue» to the words of Omar Khayyam, «Sick Doll» to the poems of Soviet poets, «8 Japanese triplets» to the words of Matsuo Basho, «From the lyrics of Chinese poetesses»; Poems for chorus, chamber opera «On the website Mail.Ru»; Chamber opera «On that autumn Day» (about the fate of the poet Magzhan Zhumabayev);.

*Памяти Евы Коган*

# Ыскырма

## Концертная пьеса на тему Даулеткерея

**исполнительская редакция Н.Баяхуновой**

*In memory of Eva Kogan*

# Yskirma

## Concert piece on the theme of Dauletkerei

**(1977)**

**Б.Баяхунов**

**B.Bayakhunov**

**executive edition by N. Bayakhunova**

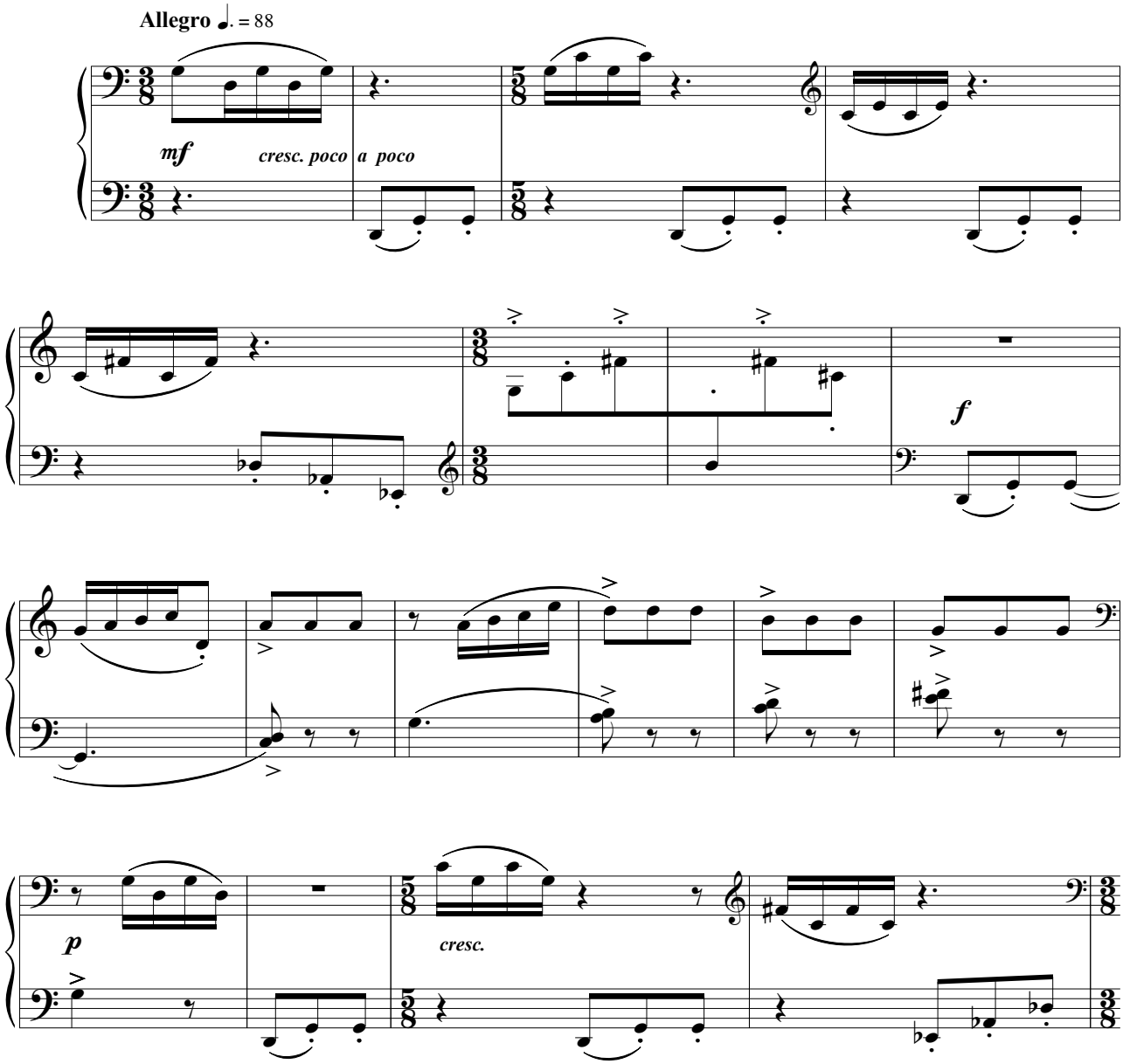


*Пьеса была написана по просьбе Е.Б. Коган для выпускницы Наили Баяхуновой.

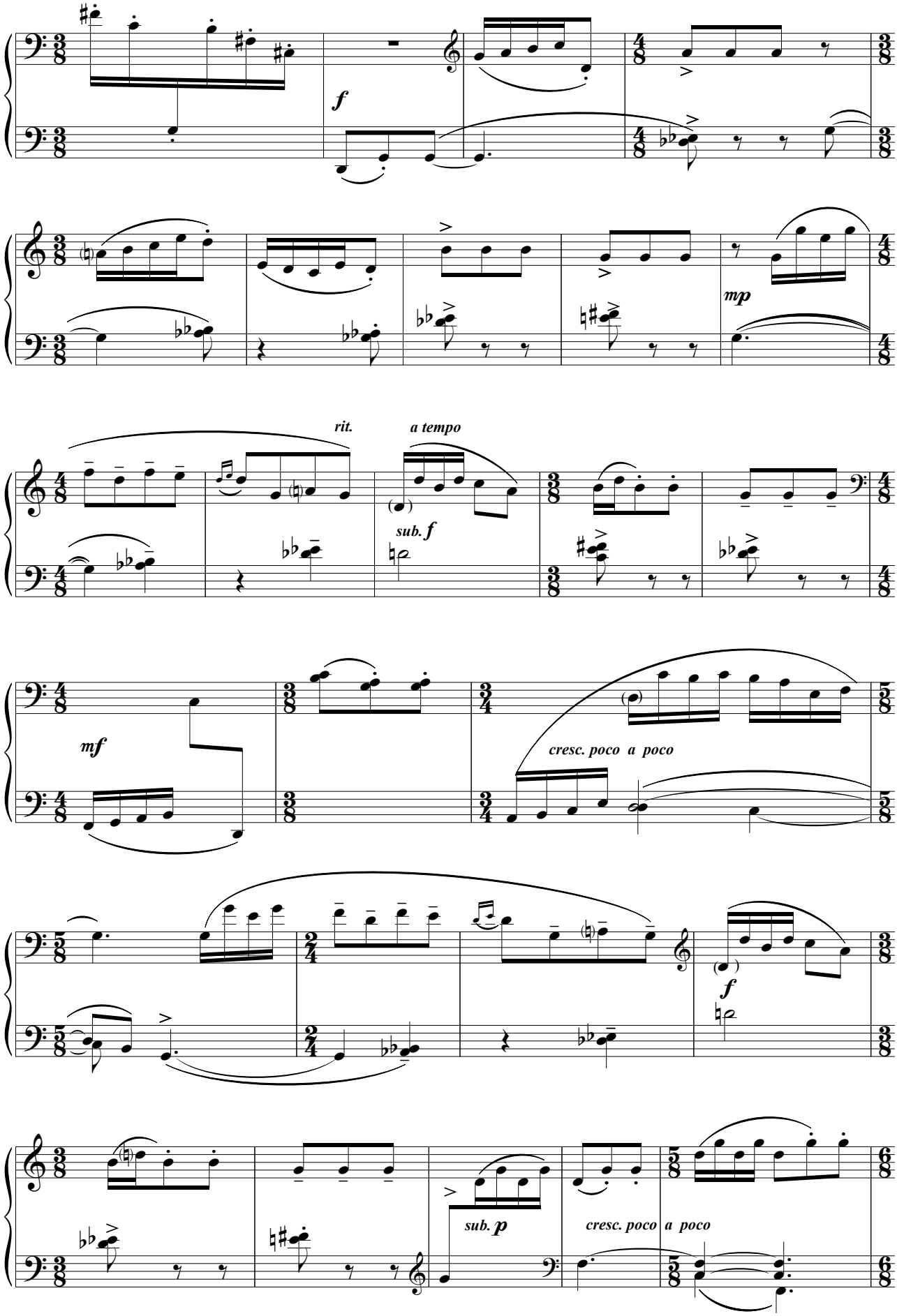
f
mp
rit.
a tempo
sub. f
mf
cresc. poco a poco
f
sub. p
cresc. poco a poco

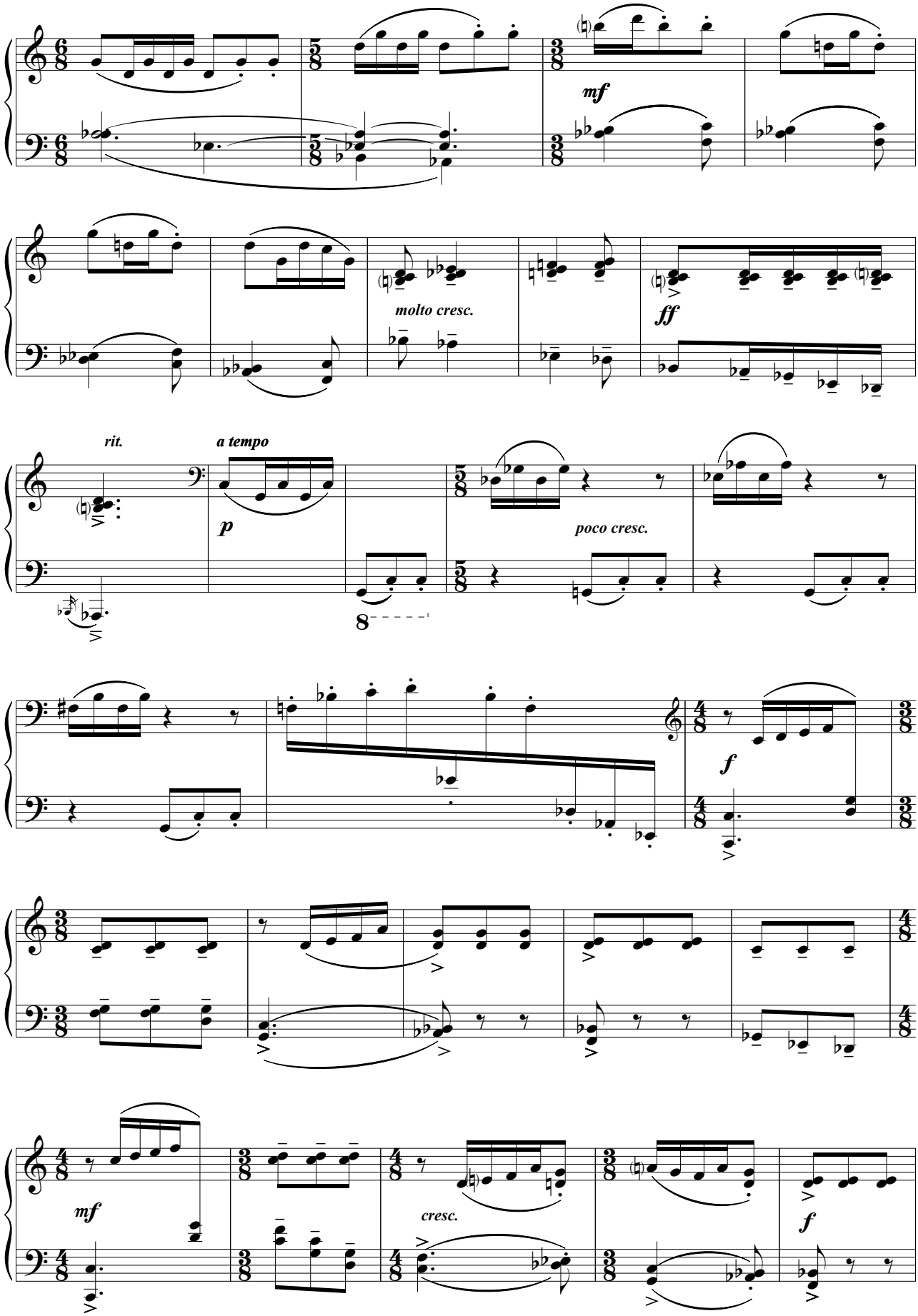
mf
molto cresc.
ff
rit.
a tempo
p
poco cresc.
f
mf
cresc.
f

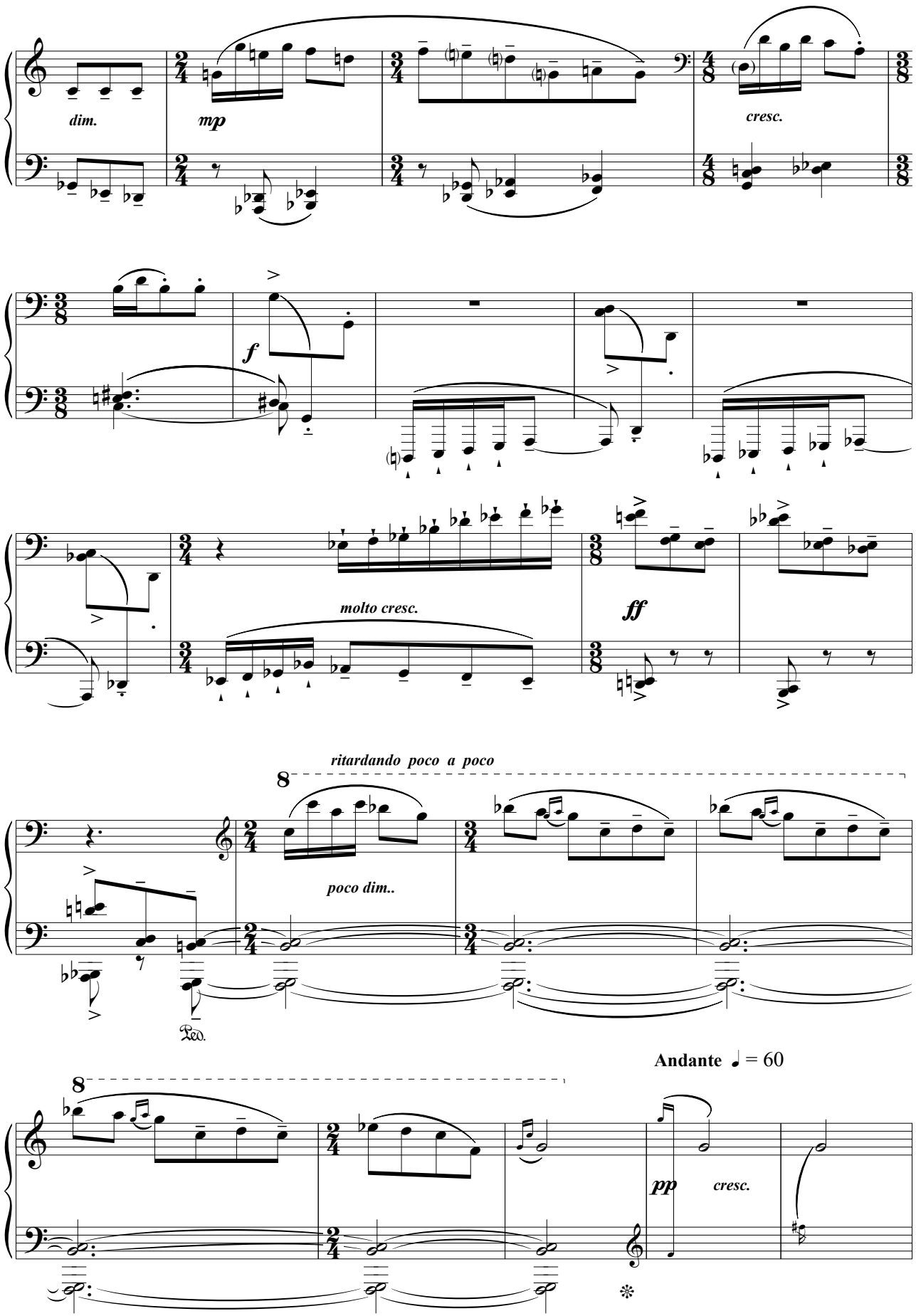
dim.
mp
cresc.
f
molto cresc.
ff
ritardando poco a poco
poco dim..
Ped.
Andante ♩= 60
pp
cresc.

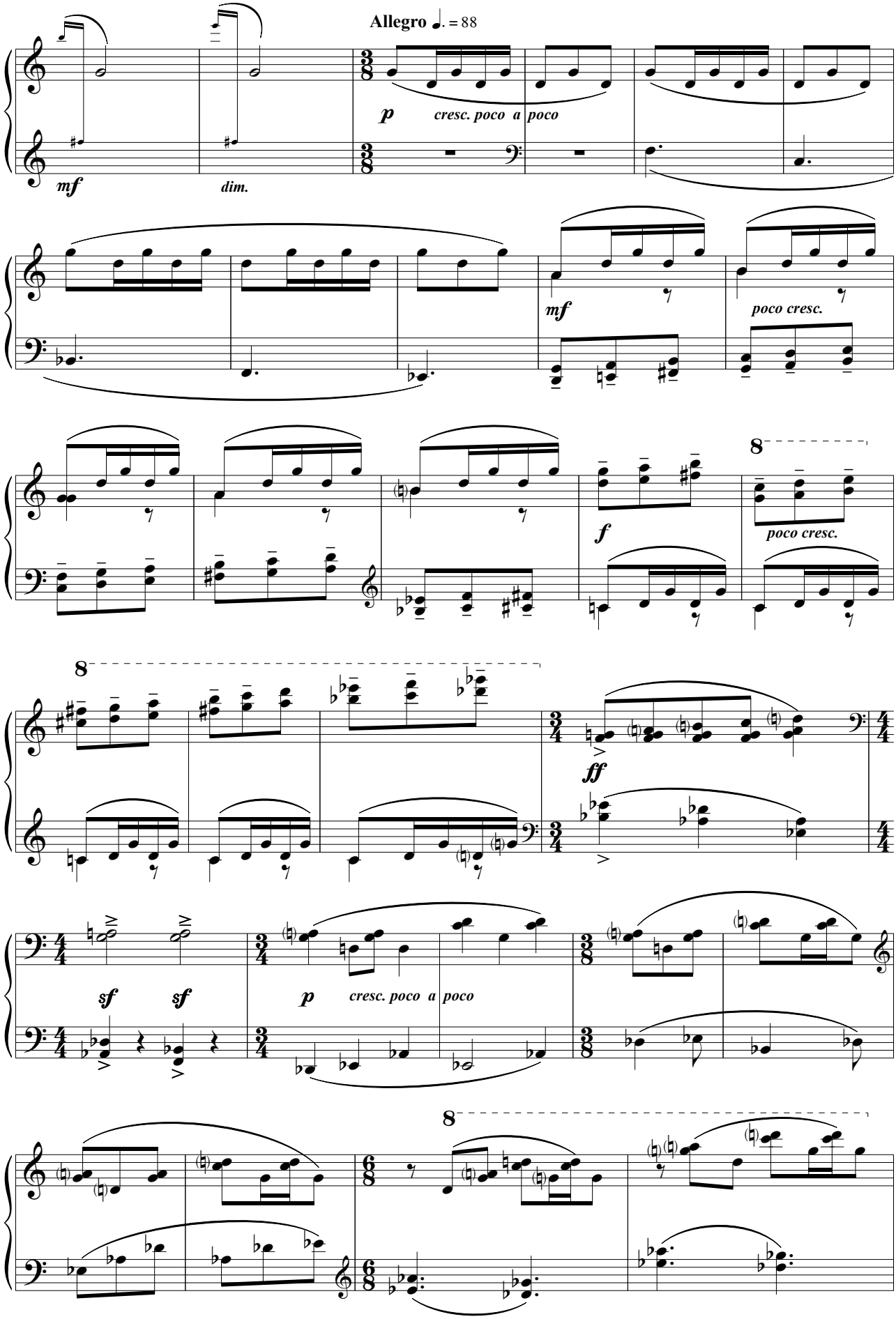
Allegro ♩. = 88
mf
dim.
p
cresc. poco a poco
mf
poco cresc.
f
poco cresc.
ff
sf
sf
p
cresc. poco a poco

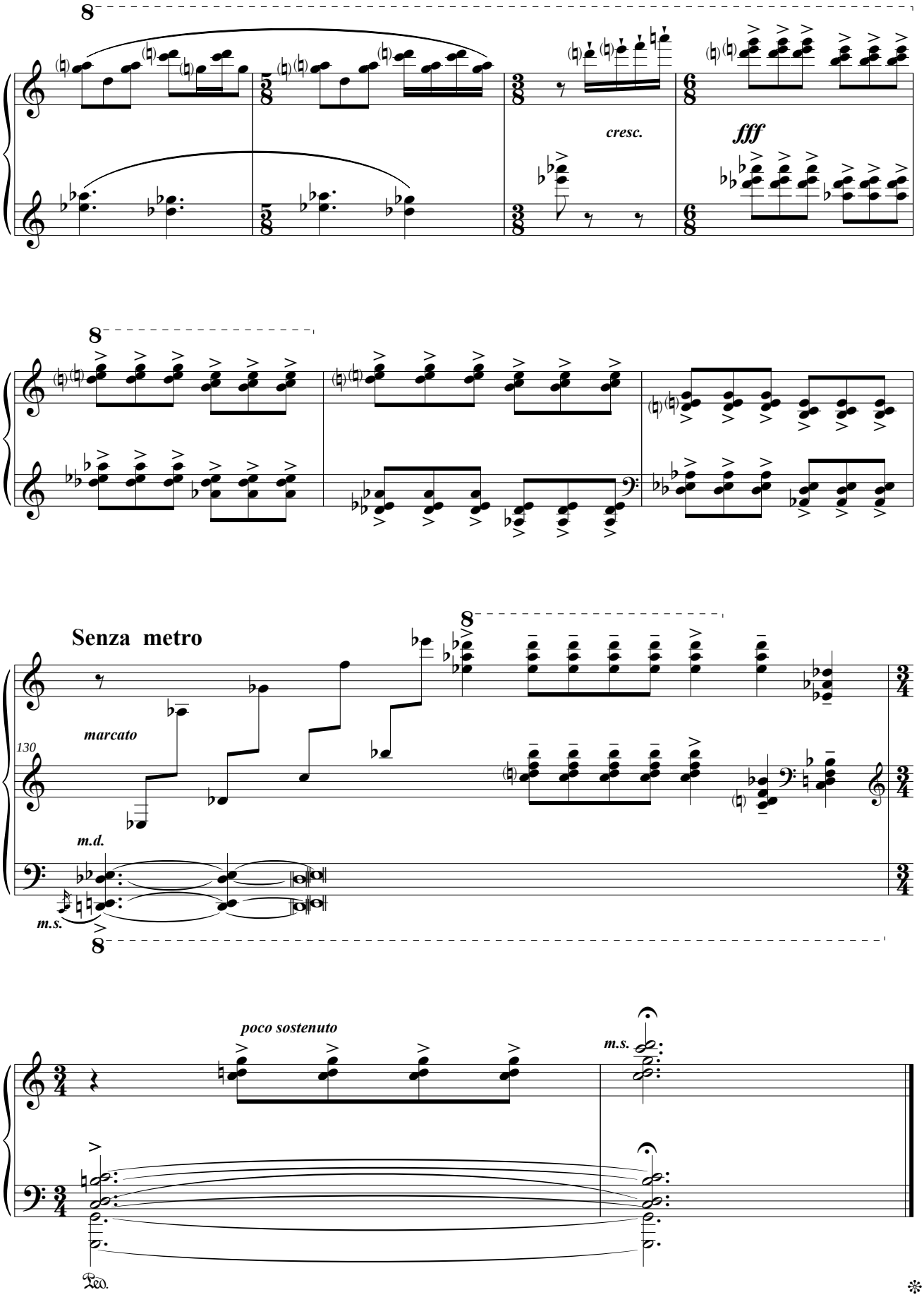
8
cresc.
fff
8
Senza metro
8
marcato
130
m.d.
m.s.
8
poco sostenuto
m.s.
Ped.

**Содержание/Мазмұны/Content**


1. Предисловие..... 8
2. Алғысөз..... 9
3. Preface..... 10
4. Великанов В. Размышление..... 13
5. Брусиловский Е. Хореографические танцы..... 17
6. Жубанов А. 10 таджикских танца..... 83
7. Бычков А. Сонатное allegro..... 113
8. Бычков А. Казахская рапсодия..... 126
9. Жубанова Г. Четыре прелюдии..... 144
10. Мендыгалиев Н. Поэма – легенда о домбре..... 153
11. Баяхунов Б. Ыскырма..... 167

Гимарат Е.Г., редактор-составитель
Сборник для фортепиано «Произведения казахстанских композиторов
из репертуара Евы Коган»

Подписано в печать 01.12.22.
Формат 70*100 1/16 Обьем 11 усл.печ.л. Бумага офсетная.тираж 500 экз.

ISBN 978-601-7676-16-2

Отпечатано в типографии «Жебе-дизайн»,
г.Алматы, бульвар Бухар-Жырау 42-2
Тел.:8 (727) 395 02 15
Моб.: 8 701 310 23 25
e-mail: jebe-08-@mail.ru

*«Многогранный талант*
*Евы Бенедиктовны был вне конкуренции,*
*с ней никто не мог сравниться»*

*Д.Касеинов*